Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимі туралы Келісім

Бұдан әрі Тараптар деп аталатын Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі

аумақтық тұтастық және шекараларға қол сұғылмаушылық туралы халықаралық құқық қағидаттарын басшылыққа ала отырып,

мемлекеттік шекара екі мемлекеттің арасында мәңгілік бейбітшілік пен достық шекарасы болып қалуы үшін ортақ күш-жігерді жұмсау шешіміне бекініп,

1998 жылғы 31 қазандағы Қазақстан Республикасы мен Өзбекстан Республикасы арасындағы Мәңгілік достық туралы шарттың, 2022 жылғы 22 желтоқсандағы Қазақстан Республикасы мен Өзбекстан Республикасы арасындағы одақтастық қатынастар туралы шарттың, 2022 жылғы 22 желтоқсандағы Қазақстан Республикасы мен Өзбекстан Республикасы арасындағы Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасын шегендеу туралы шарттың (бұдан әрі – Шекараны шегендеу туралы шарт) ережелерін негізге ала отырып,

екі мемлекеттің мемлекеттік шекарасында тұрақтылықты және шекара маңындағы аудандарда тыныштықты қамтамасыз ету, шекара мәселелерін өзара құрмет, сенім, теңқұқықтылық, достық және ынтымақтастық рухында реттеу мақсатында,

төмендегілер туралы келісті:

1-тарау. Жалпы ережелер

1-бап

1. Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимі (бұдан әрі – мемлекеттік шекара режимі) – осы Келісімде айқындалған, Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасында және шекаралық белдеулерде қолданылатын, мыналарды:

Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасын күтіп ұстау;

адамдардың, көлік құралдарының Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасын кесіп өтуі және ол арқылы жүктер мен өзге де мүлікті өткізу;

Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасы арқылы адамдарды, көлік құралдарын, жүктер мен өзге де мүлікті өткізу;

Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының және шекаралық белдеулердің үстінен ұшып өтуді жүзеге асыру;

Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасында, шекаралық белдеулерде, сондай-ақ шекара сулары шегінде шаруашылық, кәсіпшілік, немесе өзге де қызметті жүргізу, қоғамдық-саяси, мәдени немесе өзге де іс-шараларды өткізу (оның ішінде оларды пайдалану);

шекарадағы оқыс оқиғаларды шешу тәртібін қамтитын қағидалар.

2. Мемлекеттік шекара режимін Тараптар мемлекеттерінің бірлескен қызметі қамтамасыз етеді, ол осы Келісімде, Тараптар мемлекеттерінің заңнамасында және Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарда регламенттеледі.

3. Тараптар осы Келісімді іске асыру мақсатында қызметін осы Келісімге 1-қосымшаға сәйкес жүзеге асыратын мемлекеттік шекара режимі жөніндегі Бірлескен Қазақстан – Өзбекстан комиссиясын (бұдан әрі – Шекара режимі жөніндегі бірлескен комиссия) құрады.

2-бап

Осы Келісімнің мақсаттары үшін мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) авариялық-құтқару қызметі (Қазақстан тарапы үшін), құтқару қызметі (Өзбекстан тарапы үшін) осы Келісімнің мәтінінде бірдей мағынада болады, төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою жөніндегі міндеттерді шешуге арналған және негізін авариялық-құтқару (құтқару) құралымдары құрайтын біртұтас жүйеге функционалды біріктірілген басқару органдарының, күштер мен құралдардың жиынтығын білдіреді;

2) авариялық-құтқару құралымы (Қазақстан тарапы үшін), құтқару құралымы (Өзбекстан тарапы үшін) осы Келісімнің мәтінінде бірдей мағынада болады, дербес немесе авариялық-құтқару (құтқару) қызметінің құрамына кіретін негізін арнауы техникамен, жабдықпен, керек-жарақпен, аспаптармен және материалдармен жарақтандырылған құтқарушылар бөлімшелері және кинологиялық есептемелер құрайтын, авариялық-құтқару жұмыстарын жүргізуге арналған құрылымдарды білдіреді;

3) ішкі сулар – жағалаулары Тараптардың бірінің мемлекетіне жататын, мемлекеттік шекара сызығымен шектелген Арал теңізі суларының, өзендердің, көлдердің және басқа да су айдындарының бір бөлігі;

4) су айдыны – табиғи немесе жасанды ойпаттарда тұрақты немесе уақытша тоқтаған немесе баяу ағысты судың жинақталуы (өзендер, су қоймалары, тоғандар және т.б.);

5) су арнасы – су ағысын қайта бағыттауға арналған жасанды құрылысжай;

6) әуе кемесі – жер (су) бетінен шағылысқан ауамен өзара іс-қимыл жасауды болғызбай, оның ауамен өзара іс-қимыл жасауы есебінен атмосферада қалықтайтын аппарат;

7) Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасы, мемлекеттік шекара, шекара осы Келісімнің мәтінінде бірдей мағынада болады, аумақты (құрлықты, суларды, жер қойнауын және әуе кеңістігін) бөлу шектерін айқындайтын сызықты және осы сызық арқылы өтетін тік жазықтықты (жер бетін), сондай-ақ Қазақстан Республикасы мен Өзбекстан Республикасы арасындағы мемлекеттік егемендіктер қолданыстарының кеңістіктік шектерін білдіреді;

8) мемлекеттік шекара арқылы өткізілетін жүктер мен өзге де мүлік (бұдан әрі – жүктер мен өзге де мүлік) – бір Тарап мемлекетінің аумағынан екінші Тарап мемлекетінің аумағына мемлекеттік шекара арқылы өткізілетін коммерциялық және коммерциялық емес жүктер, тауарлар, жануарлар, нәрселер, материалдар, құралдар, заттар, қолжүгі (багаж) және көлік құралдары;

9) мемлекеттік шекара сызығының белгіленуін бірлесіп тексеру құжаттары – мемлекеттік шекара сызығының белгіленуін бірлесіп тексергеннен кейін қалыптасқан, Шекараны шегендеу туралы шарттың ажырамас бөлігі болып табылатын құқықтық құжаттар (Қазақстан – Өзбекстан Мемлекеттік шекара сызығы өтуінің сипаттамасы, Мемлекеттік шекара картасы, Шекара белгілерінің хаттамалары, Шекара белгілерінің координаттары мен биіктіктерінің каталогі, Шекара белгілері бағаналарының өзара орналасу схемалары, Аралдардың тиесілігі кестесі, Бірлесіп тексеру хаттамалары және басқа да құжаттар);

10) бірлесіп пайдаланылатын жолдар – мемлекеттік шекара сызығында немесе бойында орналасқан және оны бірнеше рет кесіп өтетін, Тараптар мемлекеттерінің уәкілетті органдары, сондай-ақ Тараптардың екі мемлекеті де қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес трансшекаралық құрылысжайларға қызмет көрсететін персонал пайдаланатын ауыларалық жолдар (соқпақтар);

11) төтенше жағдайды жою – төтенше жағдай туындаған кезде жүргізілетін және адамдардың өмірін құтқаруға және денсаулығын сақтауға, қоршаған табиғи ортаға нұқсан мөлшерін және материалдық

шығынды азайтуға, сондай-ақ төтенше жағдай аймағын оқшауландыруға, ол үшін қауіпті факторларға тән іс-әрекетті тоқтатуға бағытталған авариялық-құтқару және басқа да шұғыл жұмыстар;

12) жергілікті тұрғындар – шекара маңындағы аудандарда тұрақты тұратын халық;

13) жарақтандыру – көмек көрсету жөніндегі топтың материалдары, көлік және техникалық құралдары, керек-жарақтары және олардың мүшелерінің жеке керек-жарақтары, оның ішінде авариялық-құтқару жұмыстарын жүргізу кезеңіне көмек көрсету жөніндегі топтың тыныс-тіршілігін қамтамасыз ету үшін қажетті дәрілік заттар мен медициналық мақсаттағы бұйымдар;

14) мемлекеттік шекара арқылы өткізу – бір Тарап мемлекетінің аумағынан екінші Тарап мемлекетінің аумағына қозғалған кезде жүктердің және өзге де мүліктің мемлекеттік шекарамен нақты жанасу кезі;

15) мемлекеттік шекараны кесіп өту – бір Тарап мемлекетінің аумағынан екінші Тарап мемлекетінің аумағына қозғалған кезде адамдардың және көлік құралдарының мемлекеттік шекарамен нақты жанасу кезі;

16) шекаралық сулар – мемлекеттік шекара режимі қолданылатын шекара белдеулерінің ішкі шегіне дейінгі мемлекеттік шекараның екі жағында орналасқан Арал теңізі, шекаралық өзен немесе трансшекаралық өзен, су қоймасы ішкі суларының, сондай-ақ су арнасы суларының бір бөлігі;

17) шекара белгілері – мемлекеттік шекараның сызығында немесе екі жағында орнатылған, жергілікті жерде мемлекеттік шекараны белгілейтін және Шекараны шегендеу туралы шартта бекітілген шекара бағаналары;

18) шекарадағы оқыс оқиға – мемлекеттік шекара режимінің бұзылуына байланысты Тараптар мемлекеттерінің бірінің немесе екеуінің де немесе Тараптардың екі мемлекетінің де және үшінші іргелес (түйісетін) мемлекеттің мүдделерін қозғайтын мемлекеттік шекарадағы оқиға;

19) шекаралық белдеулер – Тараптар мемлекеттерінің заңнамасында айқындалған, мемлекеттік шекара режимі қолданылатын мемлекеттік шекара сызығының екі жағына да жанасатын аумақтардың бір бөлігі;

20) шекара өкілдері – осы Келісімде белгіленген мемлекеттік шекара режимін ұстап тұруға, шекарадағы оқыс оқиғалардың алдын алуға және оларды шешуге байланысты мәселелерді шешу үшін

Тараптар мемлекеттерінің шекарасын күзету саласындағы уәкілетті органдардың өкілдері қатарынан тағайындалатын уәкілетті лауазымды адамдар;

21) шекаралық соқпақтар (Қазақстан тарапы үшін), тазалау белдеулері (Өзбекстан тарапы үшін) осы Келісімнің мәтінінде бірдей мағынада болады, мемлекеттік шекараны байқауды және көршілес шекара белгілері арасында көрінуін қамтамасыз ету мақсатында мемлекеттік шекара сызығының екі жағынан да осы Келісімде айқындалған еннің шегінде ағаштардан, бұталардан және басқа да өсімдіктерден тазартылған жергілікті жердің белдеулерін білдіреді;

22) шекаралық өзен – Тараптар мемлекеттерінің шекара маңы аудандарының шегінде мемлекеттік шекараны кесіп өтетін мемлекеттік шекара сызығымен ағып өтетін өзен немесе оның бір бөлігі;

23) шекара маңы аудандары – Қазақстан Республикасының және Өзбекстан Республикасының немесе Тараптар мемлекеттерінің және үшінші іргелес (түйісетін) мемлекеттің мемлекеттік шекараға іргелес орналасқан аудандары;

24) мемлекеттік шекара арқылы адамдарды, көлік құралдарын, жүктерді және өзге де мүлікті өткізу және шекара арқылы өткізу осы Келісімнің мәтінінде бірдей мағынада болады, Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына және Тараптардың мемлекеттері қатысушысы болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес адамдардың, көлік құралдарының мемлекеттік шекараны кесіп өтуінің (кесіп өтуге рұқсат алу) және жүктер мен өзге де мүліктің мемлекеттік шекара арқылы өткізілуінің заңдылығын тануын білдіреді;

25) шекара арқылы өткізу рәсімі – мемлекеттік шекараны кесіп өтетін адамдарға, көлік құралдарына және ол арқылы өткізілетін жүктер мен өзге де мүлікке қатысты Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына және Тараптардың мемлекеттері қатысушысы болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар жүргізетін бақылау-тексеру, режимдік және өзге де іс-шаралар кешені;

26) мемлекеттік шекара арқылы өткізу пункті (бұдан әрі – өткізу пункті) – халықаралық қатынастарға ашық шекара маңындағы теміржол станцияларының (вокзалдардың), автомобиль жолдарының (вокзалдардың, станциялардың), теңіз және өзен портының, әуежайлардың (әуеайлақтардың) аумағы (акваториясы) немесе аумағының

бөлігі, сондай-ақ шекара арқылы өткізу жүзеге асырылатын мемлекеттік шекараға тікелей жақын жерде Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес арнайы бөлінген және жайластырылған өзге де жергілікті жер учаскесі;

27) мемлекеттік шекара режимін сақтау жөніндегі бірлескен іс-қимылдар – мақсаты, міндеттері, орны, уақыты бойынша келісілген және бірыңғай мәні бойынша мемлекеттік шекарада, шекаралық белдеулерде, шекаралық сулар шегінде және шекара маңындағы аудандарда өткізілетін, шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдардың осы Келісімде және Тараптар мемлекеттерінің заңнамасында белгіленген мемлекеттік шекара режимін қолдау жөніндегі іс-қимылдары;

28) мемлекеттік шекараны күтіп ұстау – шекара белгілерін орнату, сақтау және жарамды жай-күйде ұстау, оларды бақылау мақсатында қарап-тексерулер, шекаралық соқпақтарды (тазалау белдеулерін) жабдықтау және тиісті тәртіппен күтіп ұстау, сондай-ақ шекара белгілерінің жай-күйі мен орналасқан жерін бірлесіп бақылау мақсатында қарап-тексерулер жүргізу;

29) шекара белгілерін сақтау және жарамды жай-күйде ұстау – шекара белгілерін қарап-тексеру, күзету, бөлшектеу және қауіпсіз жерге шығару, сондай-ақ қызмет көрсету, қалпына келтіру, жөндеу және қайтадан орнату;

30) бір Тарап мемлекетінің аумағы арқылы транзиттік қозғалыс – бір Тарап мемлекетінің аумағы арқылы адамдардың, көлік құралдарының, жүктер мен өзге де мүліктің өтуі, олардың жүріп өту мемлекетінің аумағы арқылы өтетін жолы өздерінің басқа Тарап мемлекетінің аумағында басталатын және аяқталатын толық маршрутының бір бөлігі болып табылады;

31) трансшекаралық өзен – басы бірінші Тарап мемлекетінің шекаралық аудандарынан тыс, ал аяғы екінші Тарап мемлекетінің шекаралық аудандарынан тыс орналасқан, арнасы мемлекеттік шекараны кесіп өтетін өзен;

32) трансшекаралық құрылысжайлар – мемлекеттік шекараны кесіп өтетін теміржолдар, автомобиль жолдары, құбыржолдар, электр беру желілері, кәбілдер, көпірлер, бөгеттер, шлюздар, су арналары және өзге де құрылысжайлар, сондай-ақ екінші Тарап мемлекетінің аумағындағы шекара маңы аудандарының шегінде орналасқан Тараптардың бірінің объектілері;

33) көлік құралы – адамдарды, жүктер мен өзге де мүлікті тасымалдау үшін пайдаланатын кез келген су және әуе кемесі, автокөлік және теміржол көлік құралы;

34) уәкілетті органдар – құзыретіне мәселелерді осы Келісімге сәйкес шешу кіретін Тараптар мемлекеттерінің заңнамасында айқындалған органдар;

35) форс-мажорлық мән-жайлар – көздеу, болғызбау және еңсеру мүмкін болмайтын объективті сипаттағы мән-жайлар;

36) төтенше жағдай – белгілі бір аумақта адам шығынына, адамдардың денсаулығына немесе қоршаған табиғи ортаға зиян келтіруге, елеулі материалдық ысыраптарға және адамдардың тыныс-тіршілік жағдайларының бұзылуына алып келуі мүмкін немесе алып келген авария, техногенді және табиғи апат, дүлей немесе өзге де зілзала салдарынан туындаған жағдай;

37) шекара өкілдерінің сарапшылары – Тараптар мемлекеттерінің уәкілетті органдарының шекара өкілдерінің қызметін қамтамасыз ету үшін тартылатын (тағайындалатын) әртүрлі бейіндегі құзыретті мамандары.

2-тарау. Мемлекеттік шекараны күтіп ұстау тәртібі

3-бап

Мемлекеттік шекараны күтіп ұстауды уәкілетті органдар жүзеге асырады және ол мемлекеттік шекара режимін қамтамасыз етуге және қолдауға бағытталған.

4-бап

1. Әрбір Тарап шекара белгілерін күзету жөнінде шаралар қабылдайды, олардың бүлінуін, орын ауыстырылуын, бұзылуын немесе жоғалуын болғызбайды, сондай-ақ осы Келісімге, Шекараны шегендеу туралы шартқа және мемлекеттік шекараның өту сызығын бірлесіп тексеру құжаттарына сәйкес өз мемлекеттерінің аумағында өзі орнатқан шекара белгілерін және жабдықтаған шекара соқпақтарын (тазалау белдеулерін) күтіп ұстау үшін жауапты болады.

2. Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар өз Тарапы мемлекетінің шекара белгілерін күтіп ұстау жөніндегі қызметті өз мемлекетінің заңнамасына, сондай-ақ Тараптар мемлекеттері

қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес жүзеге асырады.

Тараптардың бірі мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органы шекара белгілерінің бүлінгенін, орын ауыстырылғанын, бұзылғанын немесе жоғалғанын анықтаған кезде екінші Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органы дереу құлақтандырылады.

Шекара белгілерін күтіп ұстауға жауапты бір Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органы жоғалған шекара белгілерін іздестіру мен жоғалу мән-жайларын анықтау жөнінде шаралар қолданады, ал екінші Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органы өз мемлекетінің аумағында осы мәселені шешуде жәрдем көрсетеді.

5-бап

1. Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар шекара белгілерінің орналасқан жерін және жай-күйін бақылау мақсатында қарап-тексеруді дербес немесе бірлесіп жүзеге асырады.

Шекара белгілерінің жай-күйін бақылау мақсатында бірлескен қарап-тексеруді жүргізу мерзімдері шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар арасында жоспарланған іс-шараларға дейін 10 күн бұрын келісіледі.

Көрсетілген шекара белгілерінің жай-күйін бақылау мақсатында бірлескен қарап-тексерудің нәтижелері Қазақстан тарапы үшін – қазақ және орыс тілдерінде, Өзбекстан тарапы үшін өзбек және орыс тілдерінде хаттамамен екі данада ресімделеді. Хаттаманың мәтіндері арасында алшақтықтар болған жағдайда, Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді. Хаттаманың үлгісін өзара уағдаластық бойынша Тараптар мемлекеттерінің шекара өкілдері белгілейді.

2. Шекара белгілерін күтіп ұстауға жауапты бір Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органы оларды жөндеу, қалпына келтіру немесе бұрынғы орнына қайта орнату жөнінде шаралар қолданады және осындай жұмыстар басталғанға дейін кемінде 10 күн бұрын екінші Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органына хабарлайды.

Тараптардың бірі мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органының шекара белгілерін қалпына келтіру немесе бұрынғы орнына қайтадан орнату және жұмыстарды жүргізуі

екінші Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органы өкілдерінің қатысуымен жүзеге асырылады. Жұмыстар аяқталғаннан кейін осы Келісімге 2-қосымшаға сәйкес екі данада акт ресімделеді.

Көрсетілген жұмыстарды жүргізу үшін Тараптардың бірінің өз мемлекетінің аумағынан шекара белгісіне қол жеткізу мүмкіндігі болмаған кезде, екінші Тарап өз мемлекетінің аумағынан осы белгіге қол жеткізуді ұсынады.

6-бап

Дүлей зілзалалар (көшкіндер, су тасқындары және т.б.) салдарынан шекара белгілерінің бұзылу қатері туындаған кезде шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар шекара белгілерін сақтау бойынша шаралар қабылдайды, ал оларды сақтау мүмкіндігі болмаған жағдайда шекара белгілерінің жоғалуына жол бермеу мақсатында әрбір факт бойынша акт жасай отырып, оларды бөлшектейді және қауіпсіз жерге шығарады.

Шекара белгілері бұзылуының туындаған қатері және Тараптардың бірі мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органы қабылдаған шаралар туралы екінші Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органы қысқа мерзімде хабарланады.

7-бап

1. Форс-мажорлық мән-жайлар себебінен шекара белгісін қалпына келтіру немесе бұрынғы орнына қайтадан орнату мүмкін болмаған жағдайда оны қалпына келтірудің немесе бұрынғы орнына қайтадан орнатудың мүмкін болмау себептері көрсетіле отырып, осы Келісімге 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша екі данада акт ресімделеді және осы мәселе Шекара режимі бойынша бірлескен комиссияға қарастыру үшін енгізіледі.

Шекара режимі бойынша бірлескен комиссия мемлекеттік шекараның өту сызығын өзгертпей шекара белгісін орнату үшін басқа орынды айқындау жөнінде шешім қабылдайды.

2. Шекара белгісін жаңа орынға орнату үшін Шекара режимі бойынша бірлескен комиссия Тараптар мемлекеттері уәкілетті органдарының сарапшылары мен мамандарынан бірлескен топ (бұдан әрі – сарапшылардың бірлескен тобы) құрады.

Жүргізілген жұмыстардың нәтижелері бойынша сарапшылардың бірлескен тобы осы Келісімге 4-қосымшаға сәйкес екі данада акт ресімдейді және Шекара белгісінің жаңа хаттамасын, Шекара белгісі бағаналарының өзара орналасу схемасын, Шекара белгілерінің координаталары мен биіктіктері каталогінің фрагменттерін, Мемлекеттік шекараның өту сипаттамасының фрагменттерін, Аралдардың тиесілік кестесін және жаңадан орнатылған шекара белгісінің орналасу орнына қатысты Мемлекеттік шекара картасы парағын жасайды (әрқайсысы қазақ, өзбек және орыс тілдерінде).

Көрсетілген құжаттар Шекараны шегендеу туралы шартқа сәйкес құрылған Мемлекеттік шекара сызығының белгіленуін тексеру жөніндегі бірлескен комиссияның (бұдан әрі – Шекара сызығын тексеру жөніндегі бірлескен комиссия) қарауына ұсынылады.

3. Шекара белгісін жөндеу, қалпына келтіру, қайтадан орнату және орнын ауыстыру, сондай-ақ оның нысаны, өлшемдері, дайындалған материалы Шекараны шегендеу туралы шарттың талаптарына сәйкес келуге тиіс.

4. Тараптардың ешқайсысы мемлекеттік шекара сызығында немесе оның екі жағында, Шекараны шегендеу туралы шартта ескертілмеген, шекара белгілерін немесе оның басқа белгілеулерін біржақты тәртіппен орнатпайды.

5. Тараптар өз мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес шекара белгілерін бүлдірген, орнын ауыстырған немесе жойған заңды және жеке тұлғаларды жауапқа тартады, сондай-ақ бүлінген немесе жойылған шекара белгілерін қалпына келтіруге байланысты шығыстарды өтеу тәртібін айқындайды.

8-бап

1. Тараптар ені 10 метрді (мемлекеттік шекара сызығының екі жағынан 5 метрді) құрайтын шекаралық соқпақтарды (тазалау белдеулерін) жабдықтау және күтіп-ұстау жөнінде шаралар қабылдайды, оларда ағаштардың, бұталардың және басқа да өсімдіктердің өсіп кетуіне жол бермейді.

Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар өз Тарапының мемлекеті аумағының шегінде шекаралық соқпақтардың (тазалау белдеулерінің) жай-күйін дербес немесе бірлесіп тексеруді жүзеге асырады.

Шекаралық соқпақтардың (тазалау белдеулерінің) жай-күйін бірлесіп тексеруді жүзеге асыру мерзімдері шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар арасында жоспарланған жұмыстарға дейін кемінде 10 күн бұрын келісіледі.

Бірлесіп тексерудің нәтижелері Қазақстан тарапы үшін – қазақ және орыс тілдерінде, Өзбекстан тарапы үшін өзбек және орыс тілдерінде хаттамамен екі данада, ресімделеді. Хаттаманың мәтіндерінің арасында алшақтықтар болған жағдайда Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді. Хаттаманың үлгісін өзара уағдаластық бойынша Тарап мемлекеттерінің шекара өкілдері белгілейді.

Қажет болған жағдайда шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар шекаралық соқпақтарды (тазалау белдеулерін) байқауға кедергі келтіретін ағаштардан, бұталар мен басқа да өсімдіктерден дербес немесе бірлесіп тазартады.

Өз мемлекетінің аумағындағы шекаралық соқпақтарды (тазалау белдеулерін) тазарту жөніндегі жұмыстар жүргізілген кезде Тараптың бірі мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органы жұмыстар басталғанға дейін кемінде 10 күн бұрын екінші Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органын хабардар етеді.

2. Шекаралық соқпақтарды (тазалау белдеулерін) тазарту үшін отты, химиялық препараттарды және Тараптардың мемлекеттеріне нұқсан келтіруі ықтимал басқа да тәсілдерді қолдануға тыйым салынады.

3. Осы Келісімде және Тараптар мемлекеттерінің арасындағы басқа да халықаралық шарттарда көзделген жағдайлардан басқа, шекаралық соқпақтарда (тазалау белдеулерінде) жер жыртуды, жер қазу жұмыстарын, құрылысжайлар салуды және өзге де шаруашылық қызметті жүзеге асыруға тыйым салынады.

4. Жабайы жануарлардың мекендеу ортасына, көбею жағдайларына және шоғырлану орнына теріс әсер етуді болғызбау мақсатында шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар мемлекеттік шекараны күзету жөніндегі міндеттерін орындау кезінде шекарада Тараптар мемлекеттерінің жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және пайдалану саласындағы уәкілетті органдарының ұсынысы бойынша жабайы жануарлардың өріс аудару жолдарын ескере отырып, инженерлік-техникалық құралдар, құрылысжайлар мен бөгеттер тұрғызады.

3-тарау. Адамдардың, көлік құралдарының мемлекеттік шекараны кесіп өту және жүктерді және өзге де мүлікті мемлекеттік шекара арқылы өткізу тәртібі. Адамдарды, көлік құралдарын, жүктерді және өзге де мүлікті мемлекеттік шекара арқылы өткізу тәртібі

9-бап

1. Адамдардың, көлік құралдарының мемлекеттік шекараны кесіп өтуі және мемлекеттік шекара арқылы жүктер мен өзге мүлікті өткізу:

1) құрлықта – халықаралық теміржол, автомобиль және өзге де қатынас жолдарында белгіленетін мемлекеттік шекараны кесіп өтетін орындарда;

2) әуе кеңістігінде – мемлекеттік шекараны халықаралық трассалар кесіп өтетін орындарда немесе осы мақсаттар үшін арнайы бөлінген әуе дәліздері арқылы;

3) Арал теңізінде – өзара ашуға мүмкіндік болған жағдайда халықаралық қатынас жолдары арқылы мемлекеттік шекараны кесіп өту орындарында жүзеге асырылады.

2. Осы Келісімде және Тараптардың мемлекеттері қатысушысы болып табылатын өзге де халықаралық шарттарда көзделген жағдайларда өзге де орындарда мемлекеттік шекараны кесіп өтуге жол беріледі.

10-бап

Бір Тарап мемлекетінен екінші Тарап мемлекетіне ұшып бара жатқан әуе кемелері өздері өтіп бара жатқан әуе кеңістігіндегі Тараптар мемлекеттерінің заңнамасын, сондай-ақ талаптарын сақтауға міндетті.

11-бап

1. Айрықша жағдайларда форс-мажорлық мән-жайларға орай оны мәжбүрлі кесіп өтуге байланысты белгіленген орындардан тыс жерде әуе кемелерімен әуе кеңістігінде мемлекеттік шекараны кесіп өтуге жол беріледі.

2. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген жағдайларда әуе кемесінің командирі әуе кеңістігінде тұрған Тарап мемлекетінің жақын жердегі әуежай әкімшілігін тез арада құлақтандыруға міндетті. Осы әуежайдың әкімшілігі өз Тарапы мемлекетінің шекарасын күзету саласындағы уәкілетті органдарына дереу хабарлайды.

3. Тараптар айрықша жағдайларда (Тараптар мемлекеттерінің ұлттық қауіпсіздігі мүддесінде, сондай-ақ санитариялық-карантиндік себептермен, эпизоотиялар және эпидемиялар кезінде, төтенше ахуалдар немесе басқа да форс-мажорлық мән-жайлар туындағанда) мемлекеттік шекараның жекелеген учаскелерінде:

1) осы Келісімде және Тараптар мемлекеттері арасындағы өзге де халықаралық шарттарда көзделген тәртіппен мемлекеттік шекараны кесіп өту белгіленген орындарда;

2) шектеу себептері мен қолданыс мерзімдерін көрсете отырып, оларды енгізу жоспарланатын уақытқа дейін 24 сағаттан кешіктірмей, шекара өкілдіктері қызметінің арналары арқылы екінші Тарапты хабардар ете отырып, осы Келісімде айқындалған, мемлекеттік шекараны кесіп өтетін өзге де орындарда оны кесіп өтуді уақытша шектей немесе тоқтата алады.

12-бап

Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдарға мемлекеттік шекараны күзету міндеттерін орындау кезінде мемлекеттік шекараны өзге тәртіппен кесіп өту құқығы, сондай-ақ бірлесіп пайдаланылатын жолдарды пайдаланған, мемлекеттік шекараға таяу маңда, екінші Тарап аумағында орналасқан бастаудан (құдықтан) суды пайдаланған кезде мемлекеттік шекараны бірнеше рет кесіп өту құқығы беріледі. Аталған әрекеттер екінші Тараптың шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдарымен келісіледі.

13-бап

1. Мемлекеттік шекараны кесіп өткен кезде адамдар, көлік құралдары, сондай-ақ мемлекеттік шекара арқылы өткізілетін жүктер мен өзге де мүлік Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына және Тараптар мемлекеттері қатысушысы болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес шекара арқылы өткізу рәсіміне жатады.

2. Бір Тарап мемлекетінен екінші Тарап мемлекетіне адамдарды, көлік құралдарын, жүктерді және өзге де мүлікті мемлекеттік шекара арқылы өткізу Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына және Тараптар мемлекеттері қатысушысы болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес орнатылған және ашық өткізу пункттерінде жүзеге асырылады.

3. Өткізу пункттерінің жұмыс режимін Тараптар мемлекеттері қатысушысы болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес Тараптар айқындайды.

Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар өткізу пункттерінде бақылау жасауды жүзеге асыратын өзге де уәкілетті органдармен бірлесіп, осы Келісімге және Тараптар мемлекеттері қатысушысы болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес өткізу пункттерінің жұмыс регламентін (графигін) және шекара арқылы өткізу мәселелері бойынша ынтымақтасу тетігін өзара келіседі.

4. Ұйымдастырылған туристік топтарды Тараптар арасындағы жеке Келісіммен айқындалатын өзге тәртіппен өткізуге жол беріледі.

5. Тараптар айрықша жағдайларда (Тарап мемлекеттерінің ұлттық қауіпсіздігі мүддесінде, сондай-ақ санитариялық-карантиндік себептермен, эпизоотиялар және эпидемиялар кезінде, төтенше жағдайлар немесе өзге форс-мажорлық мән-жайлар туындағанда) шекара арқылы өтуді уақытша шектей немесе тоқтата алады, ол туралы бір-біріне осы Келісімде және екі Тараптың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарда айқындалған тәртіппен хабарлайды.

14-бап

1. Айрықша жағдайларда Тараптар адамдарды, көлік құралдарын, жүктер мен өзге де мүлікті мемлекеттік шекара арқылы өткізуді, осы Келісімде және Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарда белгіленген бақылау тәртібін сақтай отырып, жұмыс істеп тұрған өткізу пункттерінен тыс жерлерде жүзеге асырады.

2. Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар өзара уағдаластық бойынша Тараптар мемлекеттерінің аумағында уақытша болу үшін (көлік, өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы және су шаруашылығы мақсатындағы трансшекаралық құрылысжайларға, коммуникацияларға, электр байланысы желілеріне, электр беру желілеріне және өзге де қызметтерге қызмет көрсету мақсатында) жұмыс істеп тұрған өткізу пункттерінен тыс жерлерде осы Келісімде белгіленген тәртіпті сақтай отырып, Тараптар мемлекеттерінің жарамды ұлттық құжаттарының (жеке куәліктерінің) негізінде, ұйым басшысы куәландырған атаулы тізімдер және осы Келісімге 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша орыс тілінде ресімделген және Тараптар мемлекеттерінің шекара өкілдері беретін рұқсаттамалар бойынша шекара арқылы өткізуді жүзеге асырады.

Аталған рұқсаттамаларды алу үшін шекараны күзету саласындағы уәкілетті орган шекара өкілдері арқылы күні бұрын (кемінде 10 күн бұрын) ұйым басшысы куәландырған атаулы тізімдерді, Тараптар мемлекеттерінің жарамды ұлттық құжаттарының (жеке куәліктерінің) көшірмелерін ұсынылады.

15-бап

Бір Тарап мемлекетінен екінші Тарап мемлекетіне шекарадан өткізу пункттеріне дейін немесе кері бағытта адамдар мен көлік құралдарының жүруі, жүктерді және өзге де мүлікті өткізу кезінде:

1) белгіленген қозғалыс маршрутын өзгертуге;

2) форс-мажорлық мән-жайларды қоспағанда, көлік құралдарының аялдауына, адамдарды түсіруге (отырғызуға), жүктер мен тауарларды түсіруге (тиеуге), кез келген ұшатын аппаратты, оның ішінде пилотсыз ұшатын аппаратты әуеге көтеруге, қондыруға немесе қабылдауға тыйым салынады.

16-бап

1. Бір Тарап мемлекетінің азаматтарын екінші Тарап мемлекетінің аумағына өткізу Тараптар арасында қолданылатын өзара сапарлар үшін жарамды халықаралық шарттарда айқындалған құжаттар негізінде жүзеге асырылады.

2. Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес Тараптар мемлекеттерінің аумағына кіргізуге немесе әкелуге рұқсат берілмеген не кіруі немесе әкелінуі шектелген адамдар, көлік құралдары, жүктер және өзге де мүлік мемлекеттік шекара арқылы өткізілуге жатпайды. Бір Тарап мемлекетінің аумағынан екінші Тарап мемлекетінің аумағына келген немесе өткізілген және шекара арқылы өткізуге негіздер жоқ аталған адамдар, көлік құралдары, жүктер және өзге де мүлік олар келген Тарап мемлекетіне қайтарылады.

Бұл ретте бір Тарап мемлекетінен екінші Тарап мемлекетіне әуе кемесімен келген үшінші мемлекет азаматтарының өзі азаматы болып табылатын еліне әуе кемесімен қайтарылуына жол беріледі.

Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар адамдарды, көлік құралдарын, жүктерді және өзге де мүлікті автомобиль және теміржол өткізу пункттерінде екінші Тарап мемлекетінің аумағынан өз Тарапы мемлекетінің аумағына өткізуден бас тартудың әрбір фактісі бойынша

бір-біріне хабар береді, сондай-ақ көлік құралдарын өткізу пункттері арасында олардың жұмыс кестесінен тыс қалдыру фактілерін болғызбау жөнінде шаралар қабылдайды.

17-бап

1. Тараптар мемлекеттерінің аумағы арқылы транзиттік қозғалыс кезінде:

1) өткізу рәсімінсіз:

Тараптар мемлекеттерінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдары өкілдерінің – мемлекеттік шекараны бірнеше рет кесіп өтетін, бірлесіп пайдаланылатын жолдар (соқпақтар) арқылы;

шекара белгілерін қалпына келтіруге, бұрынғы орнында қалпына келтіру мүмкін еместерін қайта орнатуға және жаңа орынға ауыстыруға байланысты мемлекеттік шекарада отырыстар өткізу және практикалық іс-шараларды орындау кезеңінде шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар мен сарапшылардың бірлескен тобы, Шекара режимі бойынша бірлескен комиссия өкілдерінің;

Шекара сызығын тексеру жөніндегі бірлескен комиссия өкілдері бірлесіп жұмыс жүргізген кезеңде;

Тарап мемлекеттері шекара өкілдіктері аппараттарының құрамына шекара өкілдігі (жұмыс) кездесулерін өткізу кезінде;

2) өткізу рәсімімен:

трансшекаралық құрылысжайларға қызмет көрсеткен кезеңде оларға қызмет көрсететін персоналдың – трансшекаралық құрылысжайлар мемлекеттік шекараны кесіп өтетін орындарда және осы құрылысжайларға алып баратын жолдарда (соқпақтарда) бірлесіп пайдаланылатын жолдар (соқпақтар) (трансшекаралық құрылысжайлар бойындағы соқпақтар) арқылы – тәулік бойы кезекшілікке (ауысымға) түсу алдында және ол аяқталғаннан кейін мемлекеттік шекараны бірнеше рет кесіп өтуіне рұқсат етіледі.

2. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген жағдайларда қозғалыстың белгіленген маршрутын өзгертуге, өзге де адамдарды түсіруге (отырғызуға), өзге де жүктер мен өзге де мүлікті түсіруге (тиеуге), кез келген ұшу аппаратын, оның ішінде пилотсыз ұшу аппаратын әуеге көтеруге, қондыруға немесе қабылдауға тыйым салынады.

Төтенше жағдайлардың, форс-мажорлық мән-жайлардың, техникалық ақаулықтардың туындауы, адамдарға жедел медициналық көмек көрсету (шекараны күзету саласындағы уәкілетті органды кейіннен

хабардар ету арқылы), сондай-ақ Шекара сызығының белгіленуін тексеру жөніндегі бірлескен комиссияның және Шекара режимі бойынша бірлескен комиссияның жұмыс жүргізуі айрықша жағдай болып табылады.

3. Осы баптың 1-тармағының 2) тармақшасында көрсетілген адамдарды шекара арқылы өткізу осы Келісімнің 14-бабының 2-тармағына сәйкес жүзеге асырылады.

18-бап

1. Тараптардың бірі төтенше жағдайлардың алдын алу және оны жою үшін көмек көрсету туралы сұрау салуды жіберген жағдайда, Тараптар мемлекеттерінің авариялық-құтқару (құтқару) қызметтері мен құралымдарына мемлекеттік шекарадан өткізу пункттерінде және өзге де жерлерде шекара күзеті саласындағы уәкілетті органдарға осындай қажеттілік туралы алдын ала хабарлай отырып, сондай-ақ кесіп өту орны мен уақытын келісе отырып кесіп өтуге жол беріледі.

2. Тараптар мемлекеттерінің авариялық-құтқару (құтқару) қызметтері мен құралымдарын төтенше жағдайлардың алдын алу немесе оны жою үшін мемлекеттік шекара арқылы өткізу Тараптар мемлекеттерінің жарамды ұлттық құжаттары (жеке куәліктері) және қызметтік куәліктері негізінде, ұйымның басшысы куәландырған, шекара өкілдері арқылы шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдарға алдын ала ұсынылған атаулы тізімдер және жарақтар тізбесі бойынша:

1) өткізу пункттерінде – кезектен тыс тәртіппен;

2) өткізу пункттерінен тыс – Тараптар мемлекеттерінің заңнамасында белгіленген бақылау тәртібі сақтала отырып жүзеге асырылады.

4-тарау. Мемлекеттік шекараның және шекаралық белдеулердің үстінен ұшуды жүзеге асыру тәртібі

19-бап

1. Тараптар форс-мажорлық мән-жайлардан туындаған жағдайларды қоспағанда, әуе кемелерінің мемлекеттік шекараны кесіп өте отырып, заңсыз ұшуын болғызбау жөнінде шаралар қолданады.

2. Өз аумағын шекаралық белдеу шегінде аэрофотоға түсіруді және/немесе басқа қашықтан зондтауды жүзеге асыру мақсатында әуе

кемелерінің ұшуын жоспарлаған Тарап бұл туралы екінші Тарапты шекара өкілдері мен уәкілетті органдар арқылы осы Келісімге 6-қосымшаға сәйкес алдын ала хабардар етеді.

5-тарау. Мемлекеттік шекарада, шекаралық белдеулерде, сондай-ақ шекаралық сулар шегінде (оның ішінде оларды пайдалану) шаруашылық, кәсіпшілік немесе өзге де қызметті жүргізу, қоғамдық-саяси, мәдени немесе өзге де іс-шараларды өткізу тәртібі

20-бап

1. Мемлекеттік шекарада және шекаралық белдеуде, сондай-ақ шекаралық сулар шегінде шаруашылық, кәсіпшілік немесе өзге де қызметті жүргізу, қоғамдық-саяси, мәдени немесе өзге де іс-шараларды өткізу осы Келісімде, Тараптар мемлекеттерінің заңнамасында және екі Тарап мемлекеттері қатысушысы болып табылатын халықаралық шарттарда айқындалатын тәртіппен шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдардың рұқсатымен жүзеге асырылады.

Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар мемлекеттік шекарада және шекаралық белдеуде шаруашылық, кәсіпшілік немесе өзге де қызметтің жүргізілуіне, қоғамдық-саяси, мәдени немесе өзге де іс-шаралардың өткізілуіне бақылауды жүзеге асырады, сондай-ақ шекара маңы сулары шегінде осы Келісімге сәйкес мемлекеттік шекара режиміне ықпал етуі мүмкін қызметті жүзеге асыру мерзімдері мен нақты орны туралы кемінде үш күн бұрын шекара өкілі арқылы бірін-бірі хабардар етеді.

2. Мемлекеттік шекарада және шекаралық белдеуде шаруашылық, кәсіпшілік немесе өзге де қызметті жүргізу, қоғамдық-саяси, мәдени немесе өзге де іс-шараларды өткізу үшін шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар Тараптар мемлекеттерінің заңнамасында айқындалған тәртіппен шекаралық белдеуге кіруге және онда уақытша болуға рұқсаттамалар береді.

Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар мемлекеттік шекараны күзету және ұлттық қауіпсіздік мүдделерін ескере отырып, Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес аталған рұқсаттамалардың қолданылуына шектеу енгізуі немесе оны уақытша тоқтата тұруы мүмкін.

3. Мемлекеттік шекарада және шекаралық белдеуде, сондай-ақ Тараптар мемлекеттерінің шекаралық сулары шегінде (оның ішінде оларды пайдалану) жүзеге асырылатын (өткізілетін) шаруашылық,

кәсіпшілік немесе өзге де қызмет, қоғамдық-саяси, мәдени немесе өзге де іс-шаралар:

1) мемлекеттердің ұлттық қауіпсіздігіне нұқсан келтірмеуге немесе оларға нұқсан келтіретін қатер төндірмеуге;

2) мемлекеттік шекараны күтіп ұстауға және уәкілетті органдардың міндеттерін орындауына кедергі жасамауға;

3) мемлекеттік шекарада белгіленген тәртіпті бұзбауға тиіс.

21-бап

1. Мемлекеттік шекарада және шекаралық белдеуде кәсіпшілік мақсатында аң аулауға, шекара арқылы жануарларды аңдуға, сондай-ақ екінші Тарап мемлекетінің аумағына бағытталған атысқа тыйым салынады.

2. Мемлекеттік шекарадан 1000 метр шегінде жарылыс жұмыстарын жүргізу қажет болған кезде, оларды жүргізуді жоспарлаған Тарап кемінде 48 сағат бұрын екінші Тарапты шекара өкілі арқылы хабардар етеді және Тараптар мемлекеттеріне нұқсан келтірудің алдын алу бойынша шаралар қабылдайды.

22-бап

1. Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар мемлекеттік шекара арқылы үй жануарларының өтуіне жол берілмеуін бақылауды жүзеге асырады.

2. Үй жануарлары мемлекеттік шекара арқылы өткен жағдайда шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар қысқа мерзімде бір-біріне хабар береді және оларды іздеу, күзету және шекара өкілдері уағдаласқан жерлерде беру жөнінде не олардың ауырғаны анықталған жағдайда немесе олар аса қауіпті инфекциялық аурудың салдарынан өлген жағдайда, өз мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес оларды жою жөнінде шаралар қолданады.

Оларды жасыруға, союға немесе сатуға, сондай-ақ шаруашылық мақсатында пайдалануға тыйым салынады.

23-бап

1. Уәкілетті органдар адамның және жануарлардың аса қауіпті ауруларының (карантиндік, аса қауіпті және басқа да инфекциялық аурулардың), эпидемиялар мен эпизоотиялардың, сондай-ақ зиянкестердің,

өсімдіктер ауруларының және ауыл шаруашылығы мен орман дақылдары арамшөптерінің (оның ішінде, карантиндік зиянды организмдердің) өз мемлекеттерінің аумағына енуін және таралуын болғызбау жөнінде санитариялық эпидемияға қарсы (профилактикалық), ветеринариялық және фитосанитариялық шараларды қабылдайды.

Шекара маңындағы аудандарда санитариялық-эпидемиологиялық, эпизоотиялық жағдай нашарлаған, шекара маңындағы аудандарда адамның немесе жануарлардың аса қауіпті аурулары (карантиндік, аса қауіпті және басқа да инфекциялық аурулардың), сондай-ақ адамдардың денсаулығына, жануарлардың, өсімдіктердің саулығына және қоршаған ортаға қауіп төндіретін және мемлекеттік шекара арқылы таралуы мүмкін зиянкестер, өсімдіктер аурулары және ауыл шаруашылығы мен орман дақылдары арамшөптері (оның ішінде карантиндік зиянды организмдер) анықталған кезде уәкілетті органдар бұл туралы бір-бірін дереу хабардар етеді.

2. Тараптардың бірінің мемлекеті аумағында жануарлардың аса қауіпті ауруларының (карантиндік, аса қауіпті және басқа да инфекциялық ауруларының) шығуы туындаған кезде екінші Тарап мемлекетінің уәкілетті органы Дүниежүзілік жануарлар саулығы ұйымының (бұдан әрі – ДЖСҰ) талаптарына сәйкес адамдардың, көлік құралдарының мемлекеттік шекараны кесіп өтуі және Тараптар мемлекеттерінің аумағынан шығуы немесе аумағына кіруі, жүктерді және өзге де мүлікті әкелу (әкету) кезінде ветеринариялық бақылау және қадағалау бақылауындағы тауарларды әкелуге тыйым салады.

Уәкілетті органдар ДЖСҰ талаптарына сәйкес жануарлардың аса қауіпті аурулары (карантиндік, аса қауіпті және басқа да инфекциялық аурулары) бойынша мәртебесі қолайсыз елдерден мәртебесі қолайлы елдерге жануарларды, жануарлардан алынған өнімдер мен шикізатты әкелуге тыйым салады.

Уәкілетті органдар карантиндік зиянды организмдердің таралу шекараларын белгілеу бойынша бірлескен тексерулерді ұйымдастырады, шекара маңындағы аудандарда карантиндік зиянды организмдердің таралу ошақтарын оқшаулау және жою жөніндегі іс-шаралар бойынша карантиндік іс-шараларды өткізуді ұйымдастырады.

3. Уәкілетті органдар қажет болған кезде шекара маңындағы аудандарда ормандарды, су және басқа да табиғи ресурстарды қорғау және пайдалану мәселелері, адамның және жануарлардың аса қауіпті ауруларының (карантиндік, аса қауіпті және басқа да инфекциялық ауруларының), сондай-ақ зиянкестердің, өсімдіктер ауруларының және ауыл шаруашылығы мен орман дақылдары арамшөптерінің (оның ішінде

карантиндік зиянды организмдердің) профилактикасы проблемалары бойынша консультациялар жүргізеді.

24-бап

Шекаралық суларды пайдалану кезінде Тараптар осы Келісімді және Тараптар мемлекеттері қатысушысы болып табылатын басқа да халықаралық шарттарды басшылыққа алады.

Шекара сызығына дейінгі шекаралық суларды пайдалануға Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына және Тараптар мемлекеттері қатысушысы болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар рұқсат етеді.

Тараптар мемлекеттерінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдарына тиесілі катерлерге шекаралық суларда олардың шекара сызығының өтуіне қарамастан кедергісіз өзеннің бас фарватерімен немесе тальвегімен (су арналарының ортасымен) жүзу құқығы беріледі.

Шекаралық сулардағы шекара катерлері күндізгі уақытта мемлекеттік тиесілігі туын (не әскери-теңіз туын) көтереді, түнгі уақытта жасыл түсті сигнал оттарын және борт оттарын қосады. Шекара катерлерінде иммунитет бар және әскери корабль мәртебесі болады, оларды ұстауға немесе зәкірге не айлаққа қоюға мәжбүрлеуге, сондай-ақ тінтуге, құжаттарын тексеруге болмайды.

Шекара катерлерінің екінші Тарап мемлекетінің жағалауына тек форс-мажорлық мән-жайлар жағдайларында ғана аялдауға құқығы бар.

25-бап

1. Шекаралық суларда балық аулау Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

Шекаралық суларда жарылғыш және химиялық заттарды, электр тогын не балықтарды және басқа да биологиялық су ресурстарын жаппай қырып-жоюдың өзге де тәсілдерін қолдануға тыйым салынады. Уәкілетті органдар шекаралық суларда балықтарды және басқа да биологиялық ресурстарды заңсыз аулаудың жолын кесу бойынша шараларды бірлесіп немесе дербес қабылдайды.

2. Балықты және басқа да биологиялық ресурстарды ғылыми-зерттеу мақсаттарында аулауды қоспағанда, белгіленбеген орындарда аулауға (кәсіпшілік қызмет) тыйым салынады.

3. Уәкілетті органдар шекаралық сулардың шегінде балық және басқа да биологиялық су ресурстарын қорғау, молықтыру және пайдалану мәселелерін Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына және Тараптар мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес шешеді.

26-бап

1. Тараптар шекаралық сулар шегіндегі шекаралық өзендердің жағалаулары бұзылуының және арналары қалпының өзгеруінің алдын алу бойынша қажетті шаралар қабылдайды.

Бір Тарап шекаралық сулар шегіндегі шекаралық өзендердің өз жағалауларын инженерлік нығайту бойынша жұмыстар кезінде екінші Тараптың шекаралық өзендерінің жағалауларына нұқсан келтіруге жол бермейді. Тараптар көрсетілген жұмыстардың жүргізілетіні туралы ол басталғанға дейін кемінде 10 күн бұрын бір-бірін хабардар етеді.

Тараптар шекаралық сулар шегіндегі шекаралық өзендердің жағалауларын қорғау мәселелерін тең құқықтық және өзара тиімділік қағидаты негізінде келіседі және реттейді.

2. Тараптар өзара келісімсіз шекаралық сулар шегіндегі шекаралық өзендер арналарының қалпын жасанды түрде өзгертуге жол бермейді.

3. Уәкілетті органдар қажет болған кезде Тараптар келіскеннен кейін шекаралық сулар шегіндегі шекаралық өзендер арнасына тереңдетеді және тазарту жүргізеді.

Шекаралық сулар шегіндегі шекаралық өзендердің арналары мен жағалауларына залал келтірмеу үшін олардың түбін тереңдету және тазарту кезінде Тараптар шығаратын тұнбаларды жинақтау үшін тиісті түрде белгілі бір орынды келіседі.

4. Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар Тараптар мемлекеттерінің жергілікті атқарушы органдарының ұсынысы бойынша шекаралық сулардың шегінде шекаралық өзендерден су алуды, шомылуды, жануарларды суаруды жүргізу орындарын белгілейді, ол жерде екінші Тараптың шекараны күзету саласындағы уәкілетті органына хабарлай отырып, су көздерінің оң экологиялық сараптамасы болған және олар санитариялық-эпидемиологиялық талаптарға сәйкес келген кезде режимдік шектеулердің қолданысын уақытша тоқтата тұруға жол беріледі.

27-бап

Бір Тарап шекаралық сулардың шегінде шекаралық өзендерде немесе олардың жағалауларында трансшекаралық құрылысжайлардың объектілерін қоса алғанда, қандай да бір құрылыстарды немесе құрылысжайларды салу, реконструкциялау немесе бұзу кезінде екінші Тарап мемлекетінің мүдделеріне нұқсан келтіруге жол бермейді.

Шекаралық сулардың шегінде арнаның қалпы мен ағысын өзгертуге әкеп соғуы, шекаралық сулардың шегінде олардың су ресурстарын пайдалануға, балықтардың өріс аударуына әсер етуі, қоршаған ортаға, сондай-ақ Тараптар мемлекеттерінің басқа да мүдделеріне нұқсан келтіруі мүмкін шекаралық өзендерде немесе олардың жағалауларында жүзеге асырылатын қызмет Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына және Тараптар мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес реттеледі.

28-бап

1. Трансшекаралық құрылысжайларды салу, пайдалану және жөндеу Тараптар арасындағы қол жеткізген уағдаластықтарға сәйкес жүзеге асырылады.

2. Егер Тараптар өзгеше уағдаласпаса, шекаралық сулардың шегінде шекаралық өзендердегі трансшекаралық құрылысжайлардың объектілерін пайдаланғаны үшін жауаптылық шектері объектінің дәл орталығымен, ортасымен немесе технологиялық осімен өтетін сызықпен айқындалады.

Құрлықта трансшекаралық құрылысжайлардың объектілерін пайдаланғаны үшін жауаптылық шектері Тараптар арасындағы қол жеткізген уағдаластықтарға сәйкес айқындалады және жергілікті жердегі мемлекеттік шекара сызығының өтуіне әсер етпейді.

Осы Келісім күшіне енгеннен кейін, егер Тараптар өзгеше уағдаласпаса, шекара күзетінің мүдделеріне орай пайдаланылатындарды қоспағанда, мемлекеттік шекараның екі жағынан бес метр шегінде тұрақты құрылысжайлар салуға тыйым салынады.

29-бап

Шекара маңындағы аудандарда төтенше жағдайлар туындаған кезде уәкілетті органдар уағдаластық бойынша зардап шеккен Тарапқа құтқару, оның салдарын жою бойынша қажетті көмек көрсетеді, сондай-ақ екінші

Тарап мемлекетінің аумағына апаттың таралмауы бойынша шаралар қолданады.

Шекара маңындағы аудандарда төтенше жағдайлар туындау қаупі болған кезде немесе туындаған кезде уәкілетті органдар уағдаластық бойынша жергілікті тұрғындарды төтенше жағдайдың туындау қаупі немесе туындағаны, қалыптасқан жағдайдағы іс-қимылдар туралы хабарлау және ақпараттандыру бойынша іс-шаралар өткізеді.

Шекара маңындағы аудандарда төтенше жағдайлар туындау қаупі болған немесе туындаған кезде бір Тарап мемлекетінің уәкілетті органы екінші Тарап мемлекетінің уәкілетті органын дереу хабардар етеді және төтенше жағдайлар және олардың алдын алу/жою жөніндегі Тарап қабылдаған шаралар туралы ақпаратты ұсынады.

30-бап

1. Уәкілетті органдар осы Келісімге, Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына және Тараптар мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес мемлекеттік шекара режимін ұстап тұру және сақтау бойынша шараларды дербес қолданады, сондай-ақ бірлескен қызметті жүзеге асырады.

Осы мақсатта шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар Тараптар мемлекеттерінің шекара өкілдерімен келісілген кезеңдер мен мерзімдерде мемлекеттік шекара режимін сақтау бойынша бірлескен іс-қимылдарды ұйымдастырады және жүргізеді.

Мемлекеттік шекара режимін ұстап тұру және сақтау бойынша бірлескен іс-қимылдарды жүргізу кезінде шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдардың бірлесіп пайдаланылатын жолдар арқылы қозғалысы шекара өкілдерінің келісуі бойынша жүзеге асырылады.

2. Тараптар мемлекеттік шекара режимі жағдайларын қамтамасыз ету және оны ұстап тұру, шекара маңы аудандарындағы тәртіпті, контрабанданы, заңсыз көші-қонды, есірткі, психотроптық заттардың, сол тектестердің, прекурсорлардың заңсыз айналымын, тыйым салынған заттардың саудасын және олардың өткізілуін және басқа да трансшекаралық қылмыстарды болғызбау және олардың жолын кесу мүдделеріне орай ынтымақтастық пен өзара іс-қимылды нығайтады.

3. Тараптар шекара маңындағы аудандардың әкімшілік аражігін ажырату тізбесін осы Келісімге 7-қосымшаға сәйкес айқындайды. Бір Тарап өзінің шекара маңындағы аудандардың әкімшілік аражігін

ажыратуды қайта қарау себебімен өзгерткен жағдайда, бұл туралы екінші Тарапты уақтылы хабардар етеді.

6-тарау. Шекарадағы оқыс оқиғаларды шешу тәртібі

31-бап

1. Шекарадағы оқыс оқиғаларды шешуді шекара өкілдері жүзеге асырады.

2. Шекарадағы оқыс оқиғаларды шешу біржақты немесе бірлесіп тергеп-тексерулерді жүргізу, ақпарат алмасу немесе олардың нәтижелерін қарау, бірлесіп шешім қабылдау, себептер мен салдарды жою, кінәлі адамдарды жауаптылыққа тарту, сондай-ақ осы Келісімге сәйкес мемлекеттік шекара режимін қалпына келтіру арқылы жүзеге асырылады.

Тергеп-тексеру жүргізу кезінде оқыс оқиғаның түрі, оның туындаған уақыты, орны мен себептері, қатысушылар, олардың іс-қимылдарының сипаты мен кінә дәрежесі, куәлардың заттай дәлелдемелердің болуы, куәлардың айғақтарын бекіту және заттай дәлелдемелерді сақтау үшін қажетті шаралар анықталады.

Шекарадағы оқыс оқиғаларды шешуге байланысты барлық мәселелер тең құқылы негізде шешіледі, шекара өкілдерінің барлық өтініштері сыпайы түрде жасалады, негізделген сипатта болады және Тараптар мемлекеттерінің мүддесіне орай шешіледі.

3. Шекарадағы оқыс оқиғаларды шешу кезінде шекара өкілдерінің сарапшыларын тартуға, сондай-ақ өзге де уәкілетті органдарының күштері мен құралдарын пайдалануға рұқсат етіледі.

4. Құжаттарды, оның ішінде шекарадағы оқыс оқиғаны бірлесіп тергеп-тексерулердің барысын және нәтижелерін тіркеп-белгілейтін құжаттарды ресімдеу, осы Келісімге және Тараптар мемлекеттердің процестік заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

5. Шекара өкілдері реттемеген шекарадағы оқыс оқиғалар дипломатиялық арналар арқылы шешіледі.

32-бап

Шекарадағы оқыс оқиғалар туындаған кезде бір Тарап мемлекетінің шекара өкілі бұл туралы екінші Тарап мемлекетінің шекара өкіліне белгіленген тәртіппен хабар береді немесе одан тиісті ақпарат алады.

Шекарадағы оқыс оқиғалар фактілері бойынша шекара өкілдері тиісті шаралар қолдану туралы өтінішпен ауызша немесе жазбаша өтініштер жолдайды.

Қажет болған жағдайда шекара өкілдері мемлекеттік шекарадағы кездесу орындары мен ақпарат алмасу тәртібін нақтылайды.

33-бап

1. Бір Тарап мемлекетінің аумағынан шекараны бұзудың белгілері (іздері) немесе бұзушы табылған кезде екінші Тарап мемлекетінің шекара өкілдері мен уәкілетті органдары өз мемлекетінің аумағында іздеуді, ұстап алуды және шекара бұзушының жеке басын анықтауды жүзеге асырады, бұл туралы бір-біріне хабарлайды.

2. Шекара бұзушыға қатысты қару қолдану тәртібі Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес айқындалады.

Ұстап алу кезінде жарақат алған шекара бұзушыға шұғыл (алғашқы) медициналық көмек көрсетіледі.

3. Шекара бұзушыларды ұстап алған Тарап мемлекетінің шекара өкілдері екінші Тарап мемлекетінің шекара өкілдеріне жасалған құқық бұзушылықтардың мән-жайлары, ұсталғандарға қатысты қолданылған шаралар мен тергеп-тексеру нәтижелері туралы мәліметтерді хабарлайды, сондай-ақ екінші Тарап мемлекетінің шекара өкілдерінің сұрау салуы бойынша қажетті материалдарды ұсынады.

4. Шекара өкілдерінің құқық бұзушыларды беруі Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына және Тараптар мемлекеті қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес жүзеге асырылады.

5. Мемлекеттік шекараны бұзғаны үшін ұсталған адамдар Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес олардың шекараны байқаусыз кесіп өту фактісі (шаруашылық-тұрмыстық мақсаттар, психикалық ауру, қолайсыз табиғи жағдайлар мен дүлей зілзалалар, жергілікті жерде бағдарды жоғалту және т.б.) анықталған жағдайда, сондай-ақ кесіп өту кезінде олар қылмыстық істер жасамаған жағдайда, олар келген мемлекетінің шекара өкіліне беріледі.

Аталған адамдар акт бойынша беріледі, олардың үлгісін өзара уағдаластық бойынша Тараптар мемлекеттерінің шекара өкілдері белгілейді.

Акт екі данада, Қазақстан тарапы үшін – қазақ және орыс тілдерінде, Өзбекстан тарапы үшін өзбек және орыс тілдерінде ресімделеді және Тараптардың оларды қабылдауды және тапсыруды жүзеге асыратын

шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдарының өкілдері қол қояды. Мәтіндердің арасында алшақтықтар болған жағдайда Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді.

Актіде мыналар көрсетіледі:

берілетін уақыты, күні және орны;

берілетін адамдардың анықтамалық деректері;

олардың шекараны абайсызда заңсыз кесіп өту уақыты күні және орны;

шекараны абайсызда заңсыз кесіп өту мән-жайлары мен себептері;

берілетін адамдардың заттарының, киімдері мен құжаттарының тізбесі;

берілетін адамдардың өтініштері;

жоғарыда аталған адамдарды қабылдауды және тапсыруды жүзеге асырушы Тараптардың шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдары өкілдерінің әскери атағы, тегі және аты-жөні.

34-бап

1. Мемлекеттік шекарада, шекаралық белдеулерде немесе шекаралық суларда адамдардың танылмаған мәйіттері табылған кезде шекара өкілдері мен уәкілетті органдар олардың тиесілігін анықтайды, қажет болған жағдайларда бірлесіп тануды жүргізеді, оларды беру мәселелерін келісіп шешеді.

2. Мемлекеттік шекарада, шекаралық белдеулерде немесе шекаралық суларда танылмаған заттар немесе малдардың өлекселері табылған кезде шекара өкілдері мен уәкілетті органдар олардың тиесілігін анықтау үшін шаралар қолданады және оларды беруді (қайтаруды) немесе жоюды өзара келісу бойынша жүзеге асырады.

35-бап

1. Әуе кемесінің шекараны заңсыз кесіп өтуі туралы ақпарат болған кезде уәкілетті органдар шекара өкілдерімен бірлесіп әуе кеңістігінде шекараны бұзу фактісін анықтау бойынша шаралар қолданады.

Бір Тарап мемлекетінің шекара өкілдері мен уәкілетті органдары әуе кемесінің екінші Тарап мемлекетінің әуе кеңістігінен шекараны заңсыз кесіп өткеніне көз жеткізгеннен кейін екінші Тарап мемлекетінің шекара өкілдері мен уәкілетті органдарына шекараны бұзған әуе кемесінің

ықтимал түрі, сондай-ақ шекараны бұзу уақыты, орны (географиялық координаттары), ұшу биіктігі мен бағыты (әуе жолы) туралы дереу хабарлайды.

2. Әуе кемесімен әуе кеңістігіндегі шекараны бұзған Тарап мемлекетінің шекара өкілдері мен уәкілетті органдары әуе кемесінің шекараны заңсыз кесіп өткені туралы хабарламаны алғаннан кейін шекараны заңсыз бұзу фактісі бойынша дереу тексеру жүргізеді және екінші Тарап мемлекетінің шекара өкілдері мен уәкілетті органдарына шекараны заңсыз кесіп өту себептері туралы хабарлайды.

Егер әуе кемесімен әуе кеңістігінен шекараны бұзған Тарап мемлекетінің шекара өкілдері мен уәкілетті органдарының әуе кемесіне қатысты ақпараты болмаса, олар бұл туралы екінші Тарап мемлекетінің шекара өкілдері мен уәкілетті органдарына хабарлайды және оны іздеу бойынша шаралар қолданады.

3. Шекара өкілдері мен уәкілетті органдар әуе кемесінің шекараны заңсыз кесіп өту себептерін бірлесіп тергеп-тексереді.

Әуе кемесінің шекараны заңсыз кесіп өтуі туралы ақпарат алмасу тәртібі шекара өкілдері мен уәкілетті органдар арасындағы тиіс уағдаластықтарға сәйкес айқындалады.

36-бап

1. Шекарадағы оқыс оқиғаларды біржақты тергеп-тексеру (бұдан әрі – біржақты тергеп-тексеру) Тараптар арасында келіспеушіліктер тудырмайтын (бір Тарап мемлекеті азаматтарының екінші Тарап мемлекеті аумағына мемлекеттік шекарадан кездейсоқ өтіп кетуі, малды шекарадан өткізіп жаю (айдау), шектес аумаққа өрттің көшуі және т.б.) немесе реттеу үшін қосымша бірлескен іс-шаралар өткізуді талап етпейтін шекарадағы оқыс оқиғаларға қатысты жүргізіледі.

2. Біржақты тергеп-тексерулерді шекара өкілдері өз мемлекетінің аумағында өз мемлекетінің заңнамасына сәйкес дербес жүргізеді, олардың нәтижелері туралы екінші Тарапқа хабарлайды.

3. Осындай жағдайларда шекарадағы оқыс оқиғаларды реттеуге байланыс құралдары бойынша (қызметтік хат-хабарлар) біржақты тергеп-тексерудің нәтижелері туралы ақпаратты қабылдау-тапсыру немесе бірлескен шешім қабылдай отырып, шекара өкілдерінің, олардың орынбасарларының немесе көмекшілерінің кездесуін өткізу арқылы, сондай-ақ шекарадағы оқыс оқиға туындаған мемлекет аумағында олардың салдары мен себептерін жою, кінәлі адамдарды жауапқа

тарту және мемлекеттік шекара режимінің қағидаларына сәйкес тәртіпті қалпына келтіру бойынша іс-шараларды Тараптың кейін орындауы арқылы қол жеткізіледі.

Біржақты тергеп-тексерулердің материалдары Тараптардың ортақ көзқарасын көрсететін шекара өкілдерінің кездесуінде (бірлескен отырыстарда) бірлескен шешімдер қабылдау үшін негіз болып табылады, олар шекара өкілдерінің кездесу хаттамасына қосымшалар ретінде қоса беріледі.

Тараптардың ортақ көзқарасын әзірлеу және бірлескен шешім қабылдау үшін негіздер жеткіліксіз болған жағдайда шекара өкілдері өзара келісу бойынша бірлесіп тергеп-тексерулерді тағайындайды.

37-бап

1. Шекарадағы оқыс оқиғаларды бірлесіп тергеп-тексеру (бұдан әрі – бірлесіп тергеп-тексеру) мемлекеттік шекара режимін бұзуға немесе бір Тарап мемлекетіне немесе Тараптар мемлекеттеріне, сондай-ақ үшінші мемлекеттің уәкілетті өкілдерін тергеп-тексеруге қатысуы кезінде үшінші сабақтас (тоғысу мемлекетіне) материалдық немесе өзге де нұқсан келтіруге байланысты шекарадағы оқыс оқиғаларға қатысты жүргізіледі.

2. Бірлесіп тергеп-тексерулерді шекара өкілдері шекара өкілдерінің кездесу пункттерінде немесе тікелей шекарадағы оқыс оқиға орнында жүргізеді.

3. Осындай жағдайларда шекарадағы оқыс оқиғаларды реттеуге шекара өкілдерінің бірлесіп тергеп-тексерулер нәтижелерін бірлесіп шешімдер қабылдап, салдары мен себептерін жою, кінәлі адамдарды жауапқа тарту және осы Келісімге сәйкес мемлекеттік шекара режимін қалпына келтіру бойынша бірлескен шараларды айқындап және қабылдап, қарауы арқылы қол жеткізіледі.

Кінәлі адамдарды жауапқа тарту Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

4. Бірлесіп тергеп-тексерулер нәтижелерін қарау кезінде шекара өкілдерінің шекарадағы оқыс оқиғаны реттеу бойынша ортақ көзқарасын көрсететін шешімдер қабылданады және шекарадағы оқыс оқиғаны бірлесіп тергеп-тексеру актісі жасалады.

Тараптардың бірі қолданатын шаралардың жеткіліксіздігіне немесе бір Тарап мемлекеті азаматтарының кінәсін анықтауға байланысты шекарадағы оқыс оқиғалардың себептерін айқындау кезінде сол Тарап

анықталған себептерді немесе адамдардың анықталған кінәсін мойындайды, сондай-ақ осы Келісімге сәйкес мемлекеттік шекара режимін қалпына келтіру және кінәлі адамдарды жауапқа тарту бойынша шаралар қолданылады. Қолданылған шаралар туралы екінші Тарап мемлекетінің шекара өкіліне хабарланады.

38-бап

1. Бірлесіп тергеп-тексеру шекарадағы оқыс оқиға туындаған жерде оны туындатқан барлық мән-жайларды анықтау, талабы бойынша бірлесіп тергеп-тексеру жүргізілетін Тарап мемлекетінің шекара өкілі мәлімдемесінің негізділігін тексеру қажет болған жағдайда жүргізіледі.

2. Бірлесіп тергеп-тексеру мен оның нәтижелерін қарау тәртібі әрбір жекелеген жағдайда шекарадағы оқыс оқиғаның мән-жайлары мен сипатына қарай айқындалады. Аумағында бірлесіп тергеп-тексеру жүргізілетін Тарап мемлекетінің шекара өкілі бірлесіп тергеп-тексеруді ұйымдастырады және оған басшылық етеді.

Бірлесіп тергеп-тексеруді жүргізу уақыты мен орны шекара өкілдерінің арасында келісіледі.

39-бап

1. Аумағында бірлесіп тергеп-тексеру жүргізілетін Тарап мемлекетінің шекара өкілі белгіленген уақытта екінші Тарап мемлекетінің шекара өкілін бірлесіп тергеп-тексеру жүргізілетін ауданда қарсы алады.

2. Оқыс оқиғаның сипатын (орнын, уақытын, түрін және оның туындау себептерін), қатысушыларды (адамдарды, олардың іс-әрекеттерінің сипатын, кінә дәрежесін), куәларды айқындау, заттай дәлелдемелерді жинау және бекіту мақсатында шекарадағы оқыс оқиғаның орны, жарақаттанғандар, мәйіттер, құжаттар, қару-жарақтар, адамдар мен жануарлардың іздері, алынған оқтар, шекара арқылы өткізілген жүктер және өзге де мүлік, қираған немесе бүлінген шекара белгілері мен трансшекаралық құрылысжайлар, сондай-ақ құқыққа сыйымды және сыйымсыз әрекеттердің басқа да дәлелдемелері қарап-тексеріледі.

3. Жарақаттанғандар мен мәйіттерді медицина сарапшылары табылған жерінде қарап-тексереді. Бірлесіп тергеп-тексеруге дейін

жарақаттанғандарға қажетті медициналық көмек көрсетіледі және мәйіттерді күзету қамтамасыз етіледі.

Қажетті жағдайларда жарақаттанғандар мен мәйіттерді қарап-тексеруді Тараптардың медицина сарапшылары бірлесіп жүргізеді, адам денсаулығына залал келтіру дәрежесі, қаза болу (өлім) себептері туралы бірлескен сараптама (қорытынды) актісін жасайды. Денсаулыққа келтірілген залал дәрежесінің ауырлығын әр сарапшы өз Тарапы мемлекеті заңнамасының талаптарына сүйене отырып айқындайды.

4. Бір Тарап мемлекетінің аумағындағы куәларға, жәбірленушілерге және ұсталған адамдарға сауал қоюды осы Тараптың шекара өкілі біржақты тәртіппен жүзеге асырады.

Шекара өкілдерінің оларға бірлесіп сауал қоюы жоғары тұрған бастықтардың рұқсатымен жүргізіледі.

Жергілікті жерде табылған барлық заттар, іздер, олардың өзара байланысында және куәларға, жәбірленушілерге және ұсталған адамдарға сауал қою ескеріле отырып қарап-тексеріледі.

Құжаттар, қару-жарақтар және басқа да заттар, яғни заттай дәлелдемелер мұқият қарап-тексеріледі, ал қажет болған кезде сараптама жүргізіледі. Бұл ретте олардың мемлекеттік және (немесе) жеке адамға тиесілігі, шекарадағы оқыс оқиға кезіндегі мақсаты мен пайдаланылуы белгіленеді.

Шекара өкілдерінің сарапшылары материалдық және өзге де нұқсанның (мемлекетке, ұйымдарға, кәсіпорындарға, азаматтарға, жәбірленушілердің денсаулық жағдайына) болуын айқындайды.

Атмосфералық жауын-шашынмен жойылу қаупі болған кезде, дәлелдемелер анық көрінетін бағдарлар болып табылатын жақын жердегі заттардың аясында фотоға түсіріледі, бейнежазба жасалып құжатталады.

Заттай дәлелдемелердің болуы мен олардың орналасқан жері, куәларға, жәбірленушілерге және ұсталған адамдарға сауал қою нәтижелері бойынша шекарадағы оқыс оқиғаны реттеу жөнінде бірлескен шешімдер әзірлеу үшін шекара өкілдері шекарадағы оқыс оқиғаның сипатын, орны мен уақытын, оның жасалу себептері мен салдарын, адамдардың кінә дәрежесі мен олардың мемлекетке қатыстылығын, келтірілген материалдық және өзге де нұқсанның (мемлекетке, ұйымдарға, кәсіпорындарға, азаматтарға, жәбірленушілердің денсаулық жағдайына) болуын белгілейді, сондай-ақ осы Келісімге

сәйкес мемлекеттік шекара режимін қалпына келтіру бойынша шараларды айқындайды.

5. Шекарадағы оқыс оқиғаның сипаты мен мән-жайларына қарай бірлесіп тергеп-тексеру барысында мыналар жасалады:

1) шекарадағы оқыс оқиғаның орнын қарап-тексеру актісі;

2) сараптама актілері;

3) куәларға, жәбірленушілерге және ұсталған адамдарға сауал коюға (бірлесіп сауал қою) хаттамалары;

4) жойылған немесе бүлінген мүлікті бағалау актілері;

5) шекара белгілерін (егер шекарадағы оқыс оқиға оның бүлінуіне байланысты болса) бірлесіп қарап-тексеру актісі.

Барлық құжаттар екі данада Қазақстан тарапы үшін – қазақ және орыс тілдерінде, Өзбекстан тарапы үшін өзбек және орыс тілдерінде жасалады, оған шекара өкілдері және бірлесіп тергеп-тексерудің барлық қатысушылары (шекара өкілдерінің сарапшылары қол қоятын сараптама актілерінен басқасы) қол қояды. Мәтіндердің арасында алшақтықтар болған жағдайда Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді.

Шекарадағы оқыс оқиға орнын қарап-тексеру актісінде құжаттың атауы, қарап-тексерудің басталған және аяқталған уақыты, карап-тексеруге қатысқан адамдардың құрамы, нәтижелері (табылған іздер, адамдардың мәйіттері немесе жануарлардың өлекселері, қару-жарақтар, гильзалар, басқа да заттар (нәрселер), олардың тиесілігі, шекара белгілеріне қатысты орналасқан жері, шекарада орын алған оқыс оқиғаға қатыстылығы), тұжырымдар көрсетіледі.

Актіге шекарадағы оқыс оқиғаның табылған заттай дәлелдемелерінің орналасқан жері нақты көрсетіле отырып, анық көрінетін бағдарларға байланыстырып жергілікті жердің схемасы қоса беріледі.

Сараптама актісінде сараптама жүргізу орны, уақыты, күні мен негіздемесі, шекара өкілдері сарапшыларының құрамы, сараптама барысында не анықталғаны, қорытынды, жасалған акт даналарының саны, акт жасаған сарапшылардың қолтаңбалары көрсетіледі.

Шекара белгілерін бірлесіп қарап-тексеру актісі еркін нысанда жасалады, онда оның қарап-тексерілген және жасалған орны, уақыты, күні, шекара белгілерін бірлесіп қарап-тексеру негіздемесі, қарап-тексеру нәтижелері, шекара белгілерін жөндеу, қалпына келтіру, бұрынғы орнына қайтадан орнату немесе басқа жерге қайтадан орнату бойынша ұсыныстар көрсетіледі.

6. Шекарадағы оқыс оқиғаның барлық мән-жайлары анықталған және бірлесіп тергеп-тексеру барысында оны шешу туралы шаралар қабылдаған кезде, шекара өкілдері оны реттеу туралы бірлескен шешім қабылдайды, ол шекарадағы оқыс оқиғаны бірлесіп тергеп-тексеру актісімен ресімделеді.

Бірлесіп тергеп-тексеру актісі еркін нысанда ол жүргізілген ауданда (оқыс оқиға болған жерде) жасалады, онда бірлесіп тергеп-тексерудің басталған және аяқталған орны, уақыты мен күні, оны жүргізу негіздемесі, қатысқан адамдардың құрамы, бірлесіп тергеп-тексеру нәтижелері, шекара өкілдерінің мәлімдемелері мен ұсыныстары, шекарадағы оқыс оқиғаны реттеу бойынша шешім көрсетіледі.

Шекарадағы оқыс оқиғаны бірлесіп тергеп-тексеру актісіне қосымшалар ретінде осы баптың 5-тармағында көрсетілген актілер (хаттамалар) қоса беріледі.

7. Бірлесіп жүргізілген тергеп-тексеру барысында шекарадағы оқыс оқиғаның анықталған мән-жайлары жеткіліксіз болған кезде оларды анықтау үшін қосымша іс-шаралар жүргізіледі, олардың нәтижелері бойынша шекарадағы оқыс оқиғаны реттеу бойынша шекара өкілдерінің бірлескен отырысы (бұдан әрі – бірлескен отырыс) тағайындалады.

40-бап

1. Бірлескен отырысты өткізу туралы ұсыныс ол басталғанға дейін 7 тәуліктен кешіктірілмей жіберіледі және онда отырыстың күні, уақыты, орны, күн тәртібі және қатысушылар құрамы қамтылады. Ұсынысқа жауап оны алған кезден бастап 48 сағаттан кешіктірілмей ұсынылады.

2. Бірлескен отырыс қажет болған кезде шекарадағы оқыс оқиға ауданындағы жергілікті жерлерді қосымша қарап-тексеру, куәларға, жәбірленушілерге және ұсталғандарға сұрақ қою талап етілгенде бір Тарап мемлекетінің аумағынан екінші Тарап мемлекетінің аумағына ауыстырыла отырып өткізіледі.

Бірлескен отырыс өткізілетін мемлекеттің аумағындағы шекара өкілінің төрағалығымен өткізіледі.

Келіссөздерді шекара өкілдері жүргізеді, бірлескен отырыстың қалған қатысушылары шекара өкілдерінің рұқсатымен сұрақтарға жауап береді.

3. Бірлескен отырыстың күн тәртібі бекітілгеннен кейін шекара өкілдері шекарада орын алған оқыс оқиға бойынша мәлімдемелермен алмасады, біржақты тергеп-тексеру материалдарын және қосымша анықталған мән-жайларды ескере отырып, құжаттық және заттай дәлелдемелерді ұсынады, қажет болған кезде куәларға, жәбірленушілерге, ұсталған адамдарға қосымша сұрақ қою жүргізіледі, соның нәтижесінде ортақ пікірге келеді және шекарадағы оқыс оқиғаны реттеу туралы бірлескен шешімдер (бұдан әрі – бірлескен шешім) қабылдайды.

Шекарадағы оқыс оқиғаның сипаты мен жаңадан анықталған мән-жайларға қарай бірлескен отырыста мыналар ресімделеді:

1) куәларға, жәбірленушілерге, ұсталған адамдарға қосымша сұрақ қою хаттамалары;

2) адамдарды және мүлікті беру актісі;

3) материалдық және өзге де нұқсанның (бүлінген немесе жойылған мүліктің) болуы туралы акт;

4) жәбірленушілердің денсаулығына келтірілген нұқсан сараптамасының актісі;

5) қажетті сараптамалардың өзге де актілері мен құжаттар.

Бірлескен отырыстың қорытындысы бойынша хаттама (бұдан әрі – Хаттама) екі данада ресімделеді, онда қатысушылардың құрамы, күн тәртібі, отырыс барысы, қабылданған бірлескен шешім және осы Келісімге сәйкес мемлекеттік шекара режимін қалпына келтіру бойынша шаралар көрсетіледі.

Хаттама Қазақстан тарапы үшін – қазақ және орыс тілдерінде, Өзбекстан тарапы үшін өзбек және орыс тілдерінде ресімделеді. Мәтіндердің арасында алшақтықтар болған жағдайда Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді.

Хаттама шекара өкілдерінің немесе оларды алмастыратын адамдардың қолтаңбаларымен, сондай-ақ елтаңбалы мөрлермен бекемделеді.

Хаттамаға шекарадағы оқыс оқиғаны бірлесіп тергеп-тексеру актісі және осы баптың 3-тармағының 1) – 5) тармақшаларында көрсетілген құжаттар да қоса беріледі.

41-бап

Егер шекара өкілдері бірлескен отырыста шекарадағы оқыс оқиғаны реттеу бойынша бірлескен шешім қабылдамаса, Хаттамада біржақты мәлімдемелер мен ұсыныстар көрсетіледі.

Хаттамалардың көшірмелері, оған қосымша материалдар шекарадағы оқыс оқиғаны дипломатиялық арналар арқылы шешу үшін Тараптар мемлекеттерінің сыртқы істер саласындағы уәкілетті органына жіберіледі.

42-бап

1. Шекара өкілдері қабылдаған бірлескен шешімдер орындау үшін міндетті болып табылады.

Шекара өкілдері бірлескен шешімдерді орындайды және уәкілетті органдардың оларды орындағанын тексереді.

2. Бір Тарап мемлекетінің уәкілетті органы бірлескен шешімдерді уақтылы орындамаған жағдайларда екінші Тарап мемлекетінің шекара өкілі оның себептерін ақпарат алмасу арқылы немесе бірлескен отырыста анықтайды.

43-бап

1. Адамдарды, мүлікті және үй жануарларын беру туралы бірлескен шешімдер қабылдаған кезде оларды орындау мерзімдері көрсетіледі.

2. Адамдарды, мүлікті және үй жануарларын беруді шекара өкілдері, олардың орынбасарлары немесе көмекшілері 2000 жылғы 13 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасы Үкіметінің арасындағы Шекара өкілдерінің қызметі туралы келісімнің 8-бабында бекітілген тәртіппен жүзеге асырады.

Адамдарды беру (қабылдау) беру актісіне жазылатын шағымдарды анықтау мақсатында оларға сұрақ қоюмен бірге жүргізіледі. Негізсіз шағым мәлімделген кезде адамдарды беру басқа мерзімге ауыстырылады және талқылау жүргізіледі.

7-тарау. Іске асыру тетігі

44-бап

Егер әрбір нақты жағдайда өзгеше тәртіп келісілмесе, осы Келісімді іске асыру бойынша шығыстарды Тараптар өз мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес дербес көтереді.

8-тарау. Қорытынды ережелер

45-бап

Осы Келісімнің ережелері Тарап мемлекеттері қатысушылары болып табылатын басқа да халықаралық шарттардан туындайтын Тараптардың құқықтары мен міндеттемелерін қозғамайды.

46-бап

Осы Келісімде атап көрсетілген барлық қосымшалар оның ажырамас бөлігі болып табылады.

47-бап

Осы Келісімге Тараптардың өзара келісуі бойынша оның ажырамас бөлігі болып табылатын және осы Келісімнің 49-бабында көзделген тәртіппен күшіне енетін жекелеген хаттамалармен ресімделетін өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін.

48-бап

Осы Келісімнің ережелерін түсіндіру немесе қолдану кезінде даулар мен келіспеушіліктер туындаған жағдайда, Тараптар оларды келіссөздер мен консультациялар арқылы шешеді.

Осы Келісімді орындау кезінде уәкілетті органдар арасында туындаған мәселелер сол жерде олардың өкілдеріне консультациялар беру немесе халықаралық ынтымақтастық шеңберінде уәкілетті органдар басшыларының деңгейінде не дипломатиялық арналар арқылы шешіледі.

49-бап

Осы Келісім оның күшіне енуі үшін қажетті мемлекетішілік рәсімдерді Тараптардың орындағаны туралы соңғы жазбаша хабарлама дипломатиялық арналар арқылы алынған күнінен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн өткен соң күшіне енеді.

Осы Келісім белгіленбеген мерзімге жасалады.

Осы Келісім өзінің қолданысын Тараптардың бірі дипломатиялық арналар арқылы екінші Тараптан осы Келісімнің қолданысын тоқтату ниеті туралы жазбаша хабарлама алған күнінен бастап 90 (тоқсан) күн өткен соң тоқтатады.

2024 жылғы 8 тамызда Астана қаласында әрқайсысы қазақ, өзбек және орыс тілдерінде екі төлнұсқа данада жасалды, әрі барлық мәтіннің күші бірдей.

Осы Келісімнің мәтіндердің арасында алшақтықтар болған жағдайда Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді.

Қазақстан Республикасының Үкіметі үшін

Өзбекстан Республикасының Үкіметі үшін

Қазақстан Республикасының Үкіметі
мен Өзбекстан Республикасының
Үкіметі арасындағы Қазақстан –
Өзбекстан мемлекеттік шекарасының
режимі туралы келісімге
1-қосымша

Мемлекеттік шекара режимі жөніндегі Қазақстан – Өзбекстан бірлескен комиссиясы туралы ереже

2024 ж. 8 тамыздағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимі туралы келісімнің (бұдан әрі – Келісім) 1-бабына сәйкес Мемлекеттік шекара режимі жөніндегі Қазақстан – Өзбекстан бірлескен комиссиясы (бұдан әрі – Комиссия) туралы осы ереже қабылданады.

1-бөлім. Комиссияның құрамы

Комиссия Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес тағайындалатын Тараптар бөлігінің тиісті деңгейдегі төрағаларынан және Тараптар келіскен өкілдер санынан құрылады. Қажет болған кезде Комиссияның құрамына геодезиялық, жерге орналастыру қызметтерінің сарапшылары мен мамандары, Тараптар мемлекеттерінің басқа да уәкілетті органдарының өкілдері кіреді.

Тараптар осы Келісім күшіне енгеннен кейін 3 ай ішінде бір-біріне дипломатиялық арналар арқылы Комиссияның өз бөлігінің құрамы туралы хабардар етеді.

2-бөлім. Комиссияның функциялары

Комиссия жұмысын Келісімге сәйкес жүргізеді және мынадай функцияларды орындайды:

Келісімді іске асыру барысына бақылауды жүзеге асыру;

мемлекеттік шекара режимінің мәселелерін іске асыруға жауапты өкілдерді қажеттілігіне қарай тағайындау;

Келісімді іске асыру барысында оның ережелерін түсіндіру кезінде туындаған келіспеушілікті шешу;

шекара белгілерін бастапқы орнатылған орынға қалпына келтіру мүмкін болмағанда оларды орнатумен байланысты мәселелерді қарау және шешу;

Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимін сақтауға байланысты басқа да маңызды мәселелерді келісу және шешу.

3-бөлім. Комиссияның жұмыс нысандары

1. Комиссия жұмысты отырыстар өткізу арқылы жүзеге асырады, олар екі данадағы (Қазақстан тарапы үшін – қазақ және орыс тілдерінде, Өзбекстан тарапы үшін өзбек және орыс тілдерінде) хаттамамен ресімделеді және Комиссия бөліктерінің төрағалары қол қояды. Комиссияның бір бөлігінің төрағасы отырысқа қатыса алмаған жағдайда, оның тапсырмасы бойынша хаттамаға Комиссияның өз бөлігі мүшелерінің бірі қол қояды.

Мәтіндер арасында алшақтықтар болған жағдайда, Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді.

Комиссияның отырыстарда қабылданған шешімдері Тараптардың уәкілетті органдары орындау үшін міндетті.

2. Комиссия жұмысты хат алмасу нысанында немесе басқа да өзі келіскен тәсілдермен жүргізе алады.

4-бөлім. Комиссияның жұмыс тетігі

1. Комиссия отырыстары Тараптардың әрбір мемлекетінің аумағында кезектілік тәртібімен кемінде жылына бір рет өткізіледі. Қажет болған жағдайда кезектен тыс отырыс өткізіледі.

Отырыстың күні, орны, уақыты, күн тәртібі және қатысушылар құрамы дипломатиялық арналар арқылы келісіледі.

2. Отырыс қай мемлекеттің аумағында өткізілсе, Комиссияның сол бөлігінің төрағасы отырыста төрағалық етеді.

5-бөлім. Комиссияның шығыстары

Комиссияның функцияларын орындауға байланысты шығыстарды Тараптар дербес төлейді.

Өз мемлекеті аумағында Комиссия отырысын өткізетін Тарап оны өткізу үшін қажетті жағдай (үй-жай, автокөлік) ұсынады.

Қазақстан Республикасының Үкіметі
мен Өзбекстан Республикасының
Үкіметі арасындағы Қазақстан –
Өзбекстан мемлекеттік шекарасының
режимі туралы келісімге
2-қосымша

Нысан

**№ _____ шекара белгісін жөндеу,
қалпына келтіру немесе қайтадан орнату
актісінің үлгісі**

2024 ж. 8 тамыздағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимі туралы келісімнің 5-бабының 2-тармағына сәйкес

_____

(елдің атауы) (учаскенің атауы)

шекара өкілі (шекара өкілінің орынбасары, шекара өкілінің көмекшісі)

_____

(әскери атағы, тегі, аты, әкесінің аты)

_____

(уәкілетті органның атауы, өкілдің тегі, аты, әкесінің аты)

өкілімен бірге

20___ жылғы «____» _____ _____ ден _____ дейін

_____

(елдің атауы) (учаскенің атауы)

шекара өкілінің (шекара өкілі орынбасарының, шекара өкілі көмекшісінің)

_____

(әскери атағы, тегі, аты, әкесінің аты)

_____

(уәкілетті органның атауы, өкілдің тегі, аты, әкесінің аты)

_____ өкілімен

бірге

_____

(елдің атауы) (учаскенің атауы)

шекара өкілінің (шекара өкілі орынбасарының, шекара өкілі көмекшісінің)

_____

(әскери атағы, тегі, аты, әкесінің аты)

қатысуымен № _____ шекара белгісін _____

(жөндеу, қалпына келтіру немесе қайта орнату)

жүргізді.

№ ____ шекара белгісі

_____

_____

(бұдан әрі шекара белгісін жөндеу, қалпына келтіру немесе қайта орнату барысы мен себептері жазылады)

Жоғарыда көрсетілген жұмыстар 20___ жылғы «___» _____ _____қол қойылған

_____

_____

(шегендеу немесе бірлесіп тексеру туралы құжаттардың атауы) сәйкес орындалды.

Осы акт екі данада Қазақстан тарапы үшін – қазақ және орыс тілдерінде, Өзбекстан тарапы үшін – өзбек және орыс тілдерінде жасалды. Мәтіндер арасында алшақтықтар болған жағдайда Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді.

Қазақстан Республикасының
_____ бойынша
(учаскенің атауы)
шекара өкілі (шекара өкілінің орынбасары, шекара өкілінің көмекшісі)

_____
(қолы)

Өзбекстан Республикасының
_____ бойынша
(учаскенің атауы)
шекара өкілі (шекара өкілінің орынбасары, шекара өкілінің көмекшісі)

_____
(қолы)

Қазақстан Республикасының

_____
(уәкілетті органның атауы)
өкілі

_____
(қолы)

Өзбекстан Республикасының

_____
(уәкілетті органның атауы)
өкілі

_____
(қолы)

Қазақстан Республикасының Үкіметі
мен Өзбекстан Республикасының
Үкіметі арасындағы Қазақстан –
Өзбекстан мемлекеттік шекарасының
режимі туралы келісімге
3-қосымша

Нысан

№ ___ шекара белгісі бүлінгеннен (орны ауыстырылғаннан, бұзылғаннан немесе жоғалғаннан) кейін бұрынғы орнында қалпына келтіру немесе қайтадан орнату мүмкін еместігі туралы актінің үлгісі

2024 ж. 8 тамыздағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимі туралы келісімнің 7-бабының 1-тармағына сәйкес

_____

(елдің атауы) (учаскенің атауы)

шекара өкілі (шекара өкілінің орынбасары, шекара өкілінің көмекшісі)

_____

(әскери атағы, тегі, аты, әкесінің аты)

_____

(уәкілетті органның атауы) (өкілдің тегі, аты, әкесінің аты)

өкілімен бірге

20___ жылғы «___» _____ _____ бастап _____ дейін

_____

(елдің атауы) (учаскенің атауы)

шекара өкілінің (шекара өкілі орынбасарының, шекара өкілі көмекшісінің)

_____

(әскери атағы, тегі, аты, әкесінің аты)

_____

(уәкілетті органның атауы) (өкілдің тегі, аты, әкесінің аты)

өкілімен бірге № __ шекара белгісі _____

_____

және _____

(бүлінді, орны ауыстырылды, бұзылды немесе жоғалды)

оны 20 ___ жылғы «___» _____ _____
_____ қол қойылған
(шегендеу немесе бірлесіп тексеру құжатының атауы)
ережелеріне сәйкес айқындалған бастапқы орнына
_____
(қалпына келтіру немесе қайта орнату)
мүмкін еместігін анықтады, бұл туралы Тараптар Мемлекеттік шекара режимі жөніндегі Қазақстан – Өзбекстан бірлескен комиссиясына өз желісі арқылы баяндауға келісті.

Осы акт екі данада, Қазақстан тарапы үшін – қазақ және орыс тілдерінде, Өзбекстан тарапы үшін – өзбек және орыс тілдерінде жасалды. Мәтіндер арасында алшақтықтар болған жағдайда Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді.

Қазақстан Республикасының
_____ бойынша
(учаскенің атауы)
шекара өкілі (шекара өкілінің орынбасары, шекара өкілінің көмекшісі)

_____
(қолы)

Өзбекстан Республикасының
_____ бойынша
(учаскенің атауы)
шекара өкілі (шекара өкілінің орынбасары, шекара өкілінің көмекшісі)

_____
(қолы)

Қазақстан Республикасының

_____
(уәкілетті органның атауы)
өкілі

_____
(қолы)

Өзбекстан Республикасының

_____
(уәкілетті органның атауы)
өкілі

_____
(қолы)

Қазақстан Республикасының Үкіметі
мен Өзбекстан Республикасының
Үкіметі арасындағы Қазақстан –
Өзбекстан мемлекеттік шекарасының
режимі туралы келісімге
4-қосымша

Нысан

**Бүлінген (орны ауыстырылған, бұзылған немесе жоғалған)
№ __ шекара белгісін жаңа орынға орнату туралы
актінің үлгісі**

2024 ж. 8 тамыздағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимі туралы келісімнің 7-бабының 2-тармағына және Мемлекеттік шекара режимі жөніндегі Қазақстан – Өзбекстан бірлескен комиссиясының 20 ___ жылғы _____ шешіміне сәйкес Бірлескен сарапшылар тобының (Қазақстан/Өзбекстан бөлігінің) өкілі

_____
(тегі, аты, әкесінің аты)

20 __ жылғы _____
_____

Бірлескен сарапшылар тобының (Қазақстан / Өзбекстан бөлігінің) өкілі

_____
_____
(тегі, аты, әкесінің аты)

қатысуымен бүлінген (орны ауыстырылған, бұзылған немесе жоғалған) № ____ шекара белгісін жаңа орынға орнатты.

№ ___ шекара белгісінің хаттамасы, Шекара белгісі бағаналарының өзара орналасу схемасы және Шекара белгісінің координаттары мен биіктігі каталогының фрагменті, Аралдардың тиесілігі кестелері және жаңадан орнатылған шекара белгісінің орналасу орнына қатысты мемлекеттік шекараның картасы (қоса беріледі) 20____ жылғы «____» _____ қол қойылған _____
_____
(шегендеу немесе бірлесіп тексеру туралы құжаттардың атауы)

_____ сәйкес жасалды.

Осы акт екі данада, Қазақстан тарапы үшін – қазақ және орыс тілдерінде, Өзбекстан тарапы үшін – өзбек және орыс тілдерінде жасалды. Мәтіндердің арасында алшақтықтар болған жағдайда Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді.

Бірлескен сарапшылар тобының Қазақстан бөлігінің өкілі	**Бірлескен сарапшылар тобының Өзбекстан бөлігінің өкілі**
_____	_____
(қолы)	(қолы)

Қазақстан Республикасының Үкіметі
мен Өзбекстан Республикасының
Үкіметі арасындағы Қазақстан –
Өзбекстан мемлекеттік шекарасының
режимі туралы келісімге
5-қосымша

Нысан

(көлемі 15х10 см)

РҰҚСАТТАМА

Фотосурет
орны

Мөрдің орны

_____
(тегі, аты, әкесінің аты, туған күні)
_____ ауданында Қазақстан – Өзбекстан
(кесіп өту орны немесе шекара белгісінің ауданы)
мемлекеттік шекарасын екі жақты кесіп өтуге және _____
(нысанның атауы)
сағат _____ ден _____ дейінгі мерзімде болуға құқығы бар.
(тәулік мерзімі)

_____
(құжаттың атауы және нөмірі)
құжатты ұсынған кезде 20___ж «____» _____ бастап
20___ж «____» _____ дейін жарамды.
(рұқсаттаманың жарамдылық мерзімі)

Мөрдің орны **Қазақстан Республикасының _____**
учаскесі бойынша шекара өкілі

_____
(әскери атағы, қолы, тегі және аты-жөні)

Мөрдің орны

Өзбекстан Республикасының _____ учаскесі бойынша шекара өкілі

_____

(әскери атағы, қолы, тегі және аты-жөні)

Қазақстан Республикасының Үкіметі
мен Өзбекстан Республикасының
Үкіметі арасындағы Қазақстан –
Өзбекстан мемлекеттік шекарасының
режимі туралы келісімге
6-қосымша

Нысан

Өз аумағында шекаралық белдеу шегінде әуе кемесімен ұшу жүргізу туралы хабарламаның үлгісі

_____

_____

(Тарап мемлекеті) (қызмет учаскесі)
бойынша шекара өкілі

_____

_____

(Тарап мемлекеті) (қызмет учаскесі)
бойынша шекара өкіліне өзінің құрметін білдіреді және 2024 ж. 8 тамыздағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимі туралы келісімнің 19-бабының 2-тармағына сәйкес өз аумағында шекаралық белдеу шегінде әуе кемесімен ұшу жүргізу туралы хабардар етуді мәртебе санайды:

1. Ұшу мақсаты.

2. Ұшу туралы деректер:

1) ұшу кезеңі, нақты ұшу күндері және ұшу ұзақтығы;

2) ұшып өтетін аудан, шекаралық белдеуге кіру және одан шығу нүктесінің географиялық координаттары, ұшу бағыты;

3) ұшу биіктігі.

3. Ұшу аппараты туралы мәліметтер:

1) иесі;

2) түрі мен модификациясы;

3) бояуы (түсі);

4) тану белгілері;

5) борттық нөмірі;

6) шақыру сигналдары;

7) радарлық қондырғының болуы.

4. Фотоаппаратура туралы мәліметтер:
1) түрі мен модификациясы;
2) фокустық қашықтық.

_____ бойынша
(қызмет учаскесі)
_____ шекара өкілі
(Тарап мемлекеті)
жағдайды пайдалана отырып,
_____ бойынша
(қызмет учаскесі)
_____ шекара өкіліне
(Тарап мемлекеті)
өзінің зор құрметін білдіреді.

_____
(Тарап мемлекеті) (қызмет учаскесі)
бойынша шекара өкілі

_____
(әскери атағы, тегі, аты-жөні)

_____
(қолы)

Қазақстан Республикасының Үкіметі
мен Өзбекстан Республикасының
Үкіметі арасындағы Қазақстан –
Өзбекстан мемлекеттік шекарасының
режимі туралы келісімге
7-қосымша

Нысан

Шекара маңы аудандарының әкімшілік бөлінісінің тізбесі

2024 ж. 8 тамыздағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимі туралы келісімнің 30-бабының 3-тармағына сәйкес Шекара маңы аудандарының әкімшілік бөлінісінің тізбесі айқындалады:

1. Қазақстан Республикасы тарапынан:

Маңғыстау облысы:
Қарақия ауданы;
Маңғыстау ауданы;
Бейнеу ауданы.

Ақтөбе облысы:
Байғанин ауданы;
Шалқар ауданы.

Қызылорда облысы:
Арал ауданы;
Қазалы ауданы;
Қармақшы ауданы;
Жалағаш ауданы;
Сырдария ауданы;
Шиелі ауданы;
Жанақорған ауданы.

Түркістан облысы:
Отырар ауданы;
Шардара ауданы;
Мақтаарал ауданы;
Жетісай ауданы;
Сарыағаш ауданы;
Келес ауданы;
Қазығұрт ауданы;
Төлеби ауданы.

2. Өзбекстан Республикасы тарапынан:

Қарақалпақстан Республикасы:
Мұйнақ ауданы;
Құнғрад ауданы;
Тахтақұпыр ауданы.

Навои облысы:
Конимех ауданы;
Тамдын ауданы;
Учкудық ауданы.

Жызақ облысы:
Мырзашулы ауданы;
Фариш ауданы.

Сырдария облысы:
Ақалтын ауданы;
Мирзаабад ауданы;
Сырдария ауданы.

Ташкент облысы:
Чиназ ауданы;
Янгиюл ауданы;
Зангиаты ауданы;
Ташкент ауданы;
Кибрай ауданы;
Бостанлық ауданы.

Соглашение
между Правительством Республики Казахстан и Правительством Республики Узбекистан о режиме казахстанско-узбекской государственной границы

Правительство Республики Казахстан и Правительство Республики Узбекистан, именуемые в дальнейшем Стороны,

руководствуясь принципами международного права о территориальной целостности и нерушимости границ,

преисполненные решимости приложить общие усилия для того, чтобы государственная граница между двумя государствами оставалась границей вечного мира и дружбы,

исходя из положений Договора о вечной дружбе между Республикой Казахстан и Республикой Узбекистан от 31 октября 1998 года, Договора между Республикой Казахстан и Республикой Узбекистан о союзнических отношениях от 22 декабря 2022 года, Договора между Республикой Казахстан и Республикой Узбекистан о демаркации казахстанско-узбекской государственной границы от 22 декабря 2022 года (далее – Договор о демаркации границы),

в целях обеспечения стабильности на государственной границе двух государств и спокойствия в приграничных районах, урегулирования пограничных вопросов в духе взаимного уважения, доверия, равноправия, дружбы и сотрудничества,

согласились о нижеследующем:

Глава 1. Общие положения

Статья 1

1. Режим казахстанско-узбекской государственной границы (далее – режим государственной границы) – определенные настоящим Соглашением правила, действующие на казахстанско-узбекской государственной границе и в пограничных полосах, включающие в себя порядок:

содержания казахстанско-узбекской государственной границы;

пересечения казахстанско-узбекской государственной границы лицами, транспортными средствами и перемещения через нее грузов и иного имущества;

пропуска лиц, транспортных средств, грузов и иного имущества через казахстанско-узбекскую государственную границу;

осуществления полетов над казахстанско-узбекской государственной границей и пограничными полосами;

ведения хозяйственной, промысловой или иной деятельности, проведения общественно-политических, культурных и иных мероприятий на казахстанско-узбекской государственной границе, пограничных полосах, а также в пределах пограничных вод (в том числе пользования ими);

разрешения пограничных инцидентов.

2. Режим государственной границы обеспечивается совместной деятельностью государств Сторон, которая регламентируется настоящим Соглашением, законодательством государств Сторон и международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

3. В целях реализации настоящего Соглашения Стороны создают Совместную казахстанско-узбекскую комиссию по режиму государственной границы (далее – Совместная комиссия по режиму границы), осуществляющую свою деятельность в соответствии с приложением 1 к настоящему Соглашению.

Статья 2

Для целей настоящего Соглашения используются следующие понятия:

1) аварийно-спасательная служба (для казахстанской стороны), спасательная служба (для узбекской стороны) имеют одинаковый смысл в тексте настоящего Соглашения, означают совокупность органов управления, сил и средств, предназначенных для решения задач по предупреждению и ликвидации чрезвычайных ситуаций и функционально объединенных в единую систему, основу которой составляют аварийно-спасательные (спасательные) формирования;

2) аварийно-спасательное формирование (для казахстанской стороны), спасательное формирование (для узбекской стороны) имеют одинаковый смысл в тексте настоящего Соглашения, означают самостоятельные или входящие в состав аварийно-спасательной (спасательной) службы структуры, предназначенные для проведения аварийно-спасательных работ, основу которых составляют подразделения спасателей, оснащенные специальной техникой, оборудованием, снаряжением, инструментами и материалами, и кинологические расчеты;

спасателей, оснащенные специальной техникой, оборудованием, снаряжением, инструментами и материалами, и кинологические расчеты;

3) внутренние воды – ограниченная линией государственной границы часть вод Аральского моря, рек, озер и других водоемов, берега которых относятся к государству одной из Сторон;

4) водоем – постоянное или временное скопление стоячей или со сниженным стоком воды в естественных или искусственных впадинах (озера, водохранилища, пруды и т.д.);

5) водный канал – искусственное сооружение, предназначенное для перенаправления потока воды;

6) воздушное судно – аппарат, поддерживаемый в атмосфере за счет его взаимодействия с воздухом, исключая взаимодействие с воздухом, отраженным от земной (водной) поверхности;

7) казахстанско-узбекская государственная граница, государственная граница, граница имеют одинаковый смысл в тексте настоящего Соглашения, означают линию и проходящую по ней вертикальную плоскость (поверхность), определяющую пределы разделения территории (суши, вод, недр и воздушного пространства), а также пространственные пределы действий государственных суверенитетов между Республикой Казахстан и Республикой Узбекистан;

8) грузы и иное имущество, перемещаемые через государственную границу (далее – грузы и иное имущество) – коммерческие и некоммерческие грузы, товары, животные, предметы, материалы, средства, вещества, ручная кладь (багаж) и транспортные средства, перемещаемые через государственную границу с территории государства одной Стороны на территорию государства другой Стороны;

9) документы совместных проверок обозначения линии государственной границы – правовые документы (описание прохождения линии казахстанско-узбекской государственной границы, Карта государственной границы, Протоколы пограничных знаков, Каталог координат и высот пограничных знаков, Схемы взаимного расположения столбов пограничных знаков, Таблица принадлежности островов, Протоколы совместных проверок и другие документы), сформировавшиеся после проведения совместной проверки обозначения линии государственной границы и являющиеся неотъемлемой частью Договора о демаркации границы;

10) дороги совместного пользования – проселочные дороги (тропы), расположенные на линии или вдоль государственной границы и неоднократно ее пересекающие, используемые уполномоченными

органами государств Сторон, а также обслуживающим персоналом трансграничных сооружений в соответствии с международными договорами, участниками которых являются государства Сторон;

11) ликвидация чрезвычайной ситуации – аварийно-спасательные и другие неотложные работы, проводимые при возникновении чрезвычайной ситуации и направленные на спасение жизни и сохранение здоровья людей, снижение размеров ущерба окружающей природной среде и материальных потерь, а также на локализацию зоны чрезвычайной ситуации, прекращение действия характерных для нее опасных факторов;

12) местные жители – население, постоянно проживающее в приграничных районах;

13) оснащение – материалы, транспортные и технические средства, снаряжение группы по оказанию помощи и личное снаряжение ее членов, в том числе лекарственные средства и изделия медицинского назначения, необходимые для жизнеобеспечения группы по оказанию помощи на период проведения аварийно-спасательных работ;

14) перемещение через государственную границу – момент фактического соприкосновения грузов и иного имущества с государственной границей при движении с территории государства одной Стороны на территорию государства другой Стороны;

15) пересечение государственной границы – момент фактического соприкосновения лиц и транспортных средств с государственной границей при движении с территории государства одной Стороны на территорию государства другой Стороны;

16) пограничные воды – часть внутренних вод Аральского моря, пограничной реки или трансграничной реки, водоема, а также вод водного канала, расположенных по обе стороны государственной границы, до внутренних пределов пограничных полос, где действует режим государственной границы;

17) пограничные знаки – установленные на линии или по обе стороны государственной границы пограничные столбы, обозначающие государственную границу на местности и зафиксированные в Договоре о демаркации границы;

18) пограничный инцидент – происшествие на государственной границе, связанное с нарушением ее режима, затрагивающее интересы одного или обоих государств Сторон, или обоих государств Сторон и третьего смежного (стыкового) государства;

19) пограничные полосы – часть территорий, примыкающих по обе стороны к линии государственной границы, определенных

законодательством государств Сторон, где действует режим государственной границы;

20) пограничные представители – уполномоченные должностные лица, назначаемые из числа представителей уполномоченных органов в сфере охраны границы государств Сторон для решения вопросов, связанных с поддержанием установленного настоящим Соглашением режима государственной границы, предупреждением и разрешением пограничных инцидентов;

21) пограничные просеки (для казахстанской стороны), полосы очистки (для узбекской стороны) имеют одинаковый смысл в тексте настоящего Соглашения, означают полосы местности, очищенные от деревьев, кустарников и других растений в пределах определенной настоящим Соглашением ширины по обеим сторонам от линии государственной границы в целях обеспечения наблюдения за ней и видимости между соседними пограничными знаками;

22) пограничная река – река или ее часть, протекающая по линии государственной границы, пересекающая государственную границу в пределах приграничных районов государств Сторон;

23) приграничные районы – районы Республики Казахстан и Республики Узбекистан или государств Сторон и третьего смежного (стыкового) государства, прилегающие к государственной границе;

24) пропуск лиц, транспортных средств, грузов и иного имущества через государственную границу и пропуск через границу имеют одинаковый смысл в тексте настоящего Соглашения, означают признание законности пересечения (разрешение на пересечение) государственной границы лицами, транспортными средствами и перемещения через государственную границу грузов и иного имущества в соответствии с законодательством государств Сторон и международными договорами, участниками которых являются государства Сторон;

25) процедура пропуска через границу – комплекс контрольно-проверочных, режимных и иных мероприятий, проводимых уполномоченными органами в сфере охраны границы в соответствии с законодательством государств Сторон и международными договорами, участниками которых являются государства Сторон, в отношении лиц, транспортных средств, пересекающих государственную границу, и перемещаемых через нее грузов и иного имущества;

26) пункт пропуска через государственную границу (далее – пункт пропуска) – территория (акватория) или часть территории приграничных

железнодорожных станций (вокзалов), автомобильных путей (вокзалов, станций), морского и речного порта, аэропортов (аэродромов), открытых для международных сообщений, а также иной специально выделенный и обустроенный в соответствии с законодательством государств Сторон участок местности в непосредственной близости от государственной границы, где осуществляется пропуск через границу;

27) совместные действия по соблюдению режима государственной границы – согласованные по цели, задачам, месту, времени и проводимые на государственной границе, в пограничных полосах, в пределах пограничных вод и приграничных районах по единому замыслу действия уполномоченных органов в сфере охраны границы по поддержанию установленного настоящим Соглашением и законодательством государств Сторон режима государственной границы;

28) содержание государственной границы – установка, сохранность и поддержание в исправном состоянии пограничных знаков, их контрольные осмотры, оборудование и содержание в надлежащем порядке пограничных просек (полос очистки), а также проведение совместных контрольных осмотров состояния и местоположения пограничных знаков;

29) сохранность и поддержание в исправном состоянии пограничных знаков – осмотр, охрана, демонтаж и вывоз в безопасное место, а также обслуживание, восстановление, ремонт и повторная установка пограничных знаков;

30) транзитное передвижение через территорию государства одной из Сторон – следование через территорию государства одной из Сторон лиц, транспортных средств, грузов и иного имущества, путь которых через территорию государства следования является частью их полного маршрута, начинающегося и заканчивающегося на территории государства другой Стороны;

31) трансграничная река – река, русло которой пересекает государственную границу, начало которой находится за пределами приграничных районов государства одной Стороны, а окончание за пределами пограничных районов государства другой Стороны;

32) трансграничные сооружения – пересекающие государственную границу железные дороги, автомобильные дороги, трубопроводы, линии электропередач, кабели, мосты, плотины, шлюзы, водные каналы и другие сооружения, а также объекты одной из Сторон, находящиеся в пределах приграничных районов на территории государства другой Стороны;

33) транспортное средство – любое водное и воздушное судно, автотранспортное и железнодорожное транспортное средство, используемое для перевозки лиц, грузов и иного имущества;

34) уполномоченные органы – определенные законодательством государств Сторон органы, в компетенцию которых входит решение вопросов в соответствии с настоящим Соглашением;

35) форс-мажорные обстоятельства – обстоятельства объективного характера, которые невозможно предусмотреть, предотвратить и преодолеть;

36) чрезвычайная ситуация – обстановка на определенной территории, сложившаяся в результате аварии, техногенной и природной катастрофы, стихийного или иного бедствия, которые могут повлечь или повлекли за собой человеческие жертвы, вред здоровью людей или окружающей природной среде, значительные материальные потери и нарушение условий жизнедеятельности людей;

37) эксперты пограничных представителей – компетентные специалисты различного профиля уполномоченных органов государств Сторон, которые привлекаются (назначаются) для обеспечения деятельности пограничных представителей.

Глава 2. Порядок содержания государственной границы

Статья 3

Содержание государственной границы осуществляется уполномоченными органами и направлено на обеспечение и поддержание режима государственной границы.

Статья 4

1. Каждая Сторона принимает меры по охране пограничных знаков, предотвращает их повреждение, перемещение, разрушение или утрату, а также несет ответственность за содержание установленных ею пограничных знаков и оборудованных пограничных просек (полос очистки) на территории своих государств в соответствии с настоящим Соглашением, Договором о демаркации границы и документами совместных проверок линии прохождения государственной границы.

2. Уполномоченные органы в сфере охраны границы осуществляют деятельность по содержанию пограничных знаков государства своей Стороны в соответствии с законодательством своего государства, а также международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

При обнаружении уполномоченным органом в сфере охраны границы государства одной из Сторон повреждения, перемещения, разрушения или утраты пограничных знаков, незамедлительно оповещается уполномоченный орган в сфере охраны границы государства другой Стороны.

Уполномоченный орган в сфере охраны границы государства одной Стороны, ответственный за содержание пограничных знаков, предпринимает меры по поиску утраченных пограничных знаков и выяснению обстоятельств утраты, а уполномоченный орган в сфере охраны границы государства другой Стороны оказывает содействие в решении данного вопроса на территории своего государства.

Статья 5

1. Уполномоченные органы в сфере охраны границы самостоятельно или совместно осуществляют контрольный осмотр местоположения и состояния пограничных знаков.

Сроки проведения совместного контрольного осмотра состояния пограничных знаков согласовываются между уполномоченными органами в сфере охраны границы за 10 дней до планируемых мероприятий.

Результаты указанного совместного контрольного осмотра состояния пограничных знаков оформляются протоколом в двух экземплярах, для казахстанской стороны – на казахском и русском языках, для узбекской стороны – на узбекском и русском языках. В случае расхождения между текстами протокола, Стороны обращаются к тексту на русском языке. Образец протокола по взаимной договоренности устанавливается пограничными представителями государств Сторон.

2. Уполномоченный орган в сфере охраны границы государства одной Стороны, ответственный за содержание пограничных знаков, предпринимает меры по их ремонту, восстановлению или повторной установке на прежнем месте и не менее чем за 10 дней до начала работ информирует уполномоченный орган в сфере охраны границы государства другой Стороны.

Проведение работ по восстановлению или повторной установке на прежнем месте пограничных знаков уполномоченным органом в сфере охраны границы государства одной Стороны осуществляется в присутствии представителей уполномоченного органа в сфере охраны границы государства другой Стороны. По завершении работ оформляется акт в двух экземплярах согласно приложению 2 к настоящему Соглашению.

При отсутствии возможности у одной из Сторон в доступе к пограничному знаку с территории своего государства, для проведения указанных работ другая Сторона предоставляет доступ к этому знаку с территории своего государства.

Статья 6

При возникновении угрозы разрушения пограничных знаков в результате стихийных бедствий (оползни, наводнения и т.д.) уполномоченные органы в сфере охраны границы принимают меры по сохранению пограничных знаков, а в случае невозможности их сохранения, в целях недопущения утраты демонтируют и вывозят пограничные знаки в безопасное место с составлением актов по каждому факту.

О возникшей угрозе разрушения пограничных знаков и принятых мерах уполномоченным органом в сфере охраны границы государства одной Стороны в кратчайшие сроки информируется уполномоченный орган в сфере охраны границы государства другой Стороны.

Статья 7

1. В случае невозможности восстановления или повторной установки пограничного знака на прежнем месте по причине форс-мажорных обстоятельств, оформляется акт в двух экземплярах согласно приложению 3 к настоящему Соглашению с указанием причин невозможности его восстановления или повторной установки на прежнем месте, и этот вопрос вносится на рассмотрение Совместной комиссии по режиму границы.

Совместная комиссия по режиму границы принимает решение по определению другого места для установки пограничного знака, не изменяя при этом прохождения линии государственной границы.

2. Для установки пограничного знака на новом месте Совместная комиссия по режиму границы образует совместную группу из экспертов и специалистов уполномоченных органов государств Сторон (далее – совместная группа экспертов).

По результатам проведенных работ совместная группа экспертов оформляет акт в двух экземплярах согласно приложению 4 к настоящему Соглашению и составляет новые Протокол пограничного знака, Схему взаимного расположения столбов пограничного знака, фрагменты Каталога координат и высот пограничных знаков, фрагменты Описания прохождения государственной границы, Таблицу принадлежности островов и лист Карты государственной границы, касающиеся местоположения вновь установленного пограничного знака (каждые на казахском, узбекском и русском языках).

Указанные документы направляются на рассмотрение в Совместную комиссию по проверке обозначения линии государственной границы (далее – Совместная комиссия по проверке линии границы), образованную в соответствии с Договором о демаркации границы.

3. Ремонт, восстановление, повторная установка и перемещение, а также форма, размеры, материал изготовления и местоположение пограничного знака должны соответствовать требованиям Договора о демаркации границы.

4. Ни одна из Сторон не устанавливает в одностороннем порядке на линии или по обе стороны государственной границы пограничные знаки или другие ее обозначения, не оговоренные в Договоре о демаркации границы.

5. Стороны в соответствии с законодательством своих государств привлекают к ответственности юридических и физических лиц, совершивших повреждение, перемещение или уничтожение пограничных знаков, а также определяют порядок возмещения расходов, связанных с восстановлением поврежденных или уничтоженных пограничных знаков.

Статья 8

1. Стороны принимают меры по оборудованию и содержанию пограничных просек (полос очистки), ширина которых составляет 10 метров (5 метров по обеим сторонам от линии государственной границы), предотвращают их зарастание деревьями, кустарниками и другими растениями.

Уполномоченные органы в сфере охраны границы в пределах территории государства своей Стороны самостоятельно или совместно осуществляют проверку состояния пограничных просек (полос очистки).

Сроки осуществления совместной проверки состояния пограничных просек (полос очистки) согласовываются между уполномоченными органами в сфере охраны границы не менее чем за 10 дней до начала планируемых работ.

Результаты совместной проверки оформляются протоколом в двух экземплярах, для казахстанской стороны – на казахском и русском языках, для узбекской стороны – на узбекском и русском языках. В случае расхождения между текстами протокола, Стороны обращаются к тексту на русском языке. Образец протокола по взаимной договоренности устанавливается пограничными представителями государств Сторон.

В случае необходимости, уполномоченные органы в сфере охраны границы самостоятельно или совместно расчищают пограничные просеки (полосы очистки) от препятствующих наблюдению деревьев, кустарников и других растений.

При проведении работ по очистке пограничной просеки (полосы очистки) на территории своего государства, уполномоченный орган в сфере охраны границы государства одной Стороны не менее чем за 10 дней до начала работ уведомляет об этом уполномоченный орган в сфере охраны границы государства другой Стороны.

2. Запрещается применение для расчистки пограничной просеки (полосы очистки) огня, химических препаратов и других способов, которые могут нанести ущерб государствам Сторон.

3. Запрещается осуществление вспашки, землеройных работ, строительство сооружений и иной хозяйственной деятельности в пограничных просеках (полосах очистки), кроме случаев, предусмотренных настоящим Соглашением и другими международными договорами между государствами Сторон.

4. В целях недопущения отрицательного воздействия на среду обитания, условия размножения и места концентрации диких животных, на границе уполномоченные органы в сфере охраны границы при исполнении обязанностей по охране государственной границы возводят инженерно-технические средства, сооружения и заграждения с учетом путей миграции диких животных по предложению уполномоченных органов государств Сторон в области охраны, воспроизводства и использования животного мира.

Глава 3. Порядок пересечения государственной границы лицами, транспортными средствами и перемещения через государственную границу грузов и иного имущества. Порядок пропуска лиц, транспортных средств, грузов и иного имущества через государственную границу

Статья 9

1. Пересечение государственной границы лицами, транспортными средствами и перемещение через государственную границу грузов и иного имущества осуществляется:

1) на суше – в местах пересечения государственной границы, устанавливаемых на путях международного железнодорожного, автомобильного и иных сообщений;

2) в воздушном пространстве – в местах пересечения государственной границы международными трассами или по воздушным коридорам, специально выделенным для этих целей;

3) на Аральском море – в местах пересечения государственной границы путями международного сообщения при условии наличия возможности их взаимного открытия.

2. Пересечение государственной границы в иных местах допускается в случаях, предусмотренных настоящим Соглашением и международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

Статья 10

Воздушные суда государства одной Стороны, следующие в государство другой Стороны, обязаны соблюдать законодательство государства Стороны, в воздушном пространстве которого они находятся.

Статья 11

1. В исключительных случаях допускается пересечение государственной границы в воздушном пространстве воздушными судами вне установленных мест, связанных с ее вынужденным пересечением в силу форс-мажорных обстоятельств.

2. В указанных в пункте 1 настоящей статьи случаях командир воздушного судна обязан немедленно оповестить администрацию ближайшего аэропорта государства Стороны, в воздушном пространстве

которого он находится. Администрация данного аэропорта незамедлительно информирует уполномоченные органы в сфере охраны границы государства своей Стороны.

3. Стороны в исключительных случаях (в интересах национальной безопасности государств Сторон, а также по санитарно-карантинным причинам, при эпизоотиях и эпидемиях, возникновении чрезвычайных ситуаций или других форс-мажорных обстоятельств) могут временно ограничить или прекратить пересечение государственной границы на отдельных ее участках:

1) в установленных местах пересечения государственной границы в порядке, предусмотренном настоящим Соглашением и иными международными договорами между государствами Сторон;

2) в иных местах пересечения государственной границы, определенных настоящим Соглашением, с уведомлением другой Стороны по линии пограничной представительской деятельности не позднее чем за 24 часа до планируемого времени их введения, с указанием причин и сроков действия ограничений.

Статья 12

Уполномоченным органам в сфере охраны границы при исполнении обязанностей по охране государственной границы предоставляется право пересечения государственной границы иным порядком, а также право неоднократного пересечения государственной границы при использовании дорог совместного пользования, использования воды из источника (колодца), находящегося вблизи государственной границы, на территории государства другой Стороны. Указанные действия согласовываются с уполномоченными органами в сфере охраны границы государства другой Стороны.

Статья 13

1. При пересечении государственной границы лица, транспортные средства, а также перемещаемые через государственную границу грузы и иное имущество подлежат прохождению процедуры пропуска через границу в соответствии с законодательством государств Сторон и международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

2. Пропуск через государственную границу лиц, транспортных средств, грузов и иного имущества из государства одной Стороны в государство другой Стороны осуществляется в пунктах пропуска, установленных и открытых в соответствии с законодательством государств Сторон и международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

3. Режим работы пунктов пропуска определяется Сторонами в соответствии с международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

Уполномоченные органы в сфере охраны границы совместно с иными уполномоченными органами, осуществляющими контроль в пунктах пропуска, взаимно согласовывают регламент (график) работы пунктов пропуска и механизм сотрудничества по вопросам пропуска через границу в соответствии с настоящим Соглашением и международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

4. Допускается пропуск организованных туристских (туристических) групп иным порядком, определяемым отдельным соглашением между Сторонами.

5. Стороны в исключительных случаях (в интересах национальной безопасности государств Сторон, а также по санитарно-карантинным причинам, при эпизоотиях и эпидемиях, возникновении чрезвычайных ситуаций или других форс-мажорных обстоятельств) могут временно ограничить или прекратить пропуск через границу, о чем информируют друг друга в порядке, определенном настоящим Соглашением и международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

Статья 14

1. В исключительных случаях Стороны осуществляют пропуск лиц, транспортных средств, грузов и иного имущества через государственную границу вне действующих пунктов пропуска, с соблюдением порядка контроля, установленного настоящим Соглашением и международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

2. Уполномоченные органы в сфере охраны границы по взаимной договоренности осуществляют пропуск через границу для временного пребывания на территории государств Сторон (в целях обслуживания трансграничных сооружений транспортного, промышленного, сельскохозяйственного и водохозяйственного назначения, коммуникаций,

сетей электросвязи, линий электропередач и иной деятельности) вне действующих пунктов пропуска, с соблюдением установленного настоящим Соглашением порядка, на основании действительных национальных документов (удостоверений личности) государств Сторон, по именным спискам, заверенным руководством организаций, и пропусков, оформленных на русском языке по форме согласно приложению 5 к настоящему Соглашению и выдаваемых пограничными представителями государств Сторон.

Для получения указанных пропусков уполномоченным органом в сфере охраны границы через пограничных представителей заблаговременно (не менее чем за 10 дней) представляются именные списки, заверенные руководством организаций, копии действительных национальных документов (удостоверений личности) государств Сторон.

Статья 15

При следовании лиц и транспортных средств, перемещении грузов и иного имущества из государства одной Стороны в государство другой Стороны от границы до пунктов пропуска или в обратном направлении запрещается:

1) изменение установленного маршрута движения;

2) остановка транспортных средств, высадка (посадка) лиц, выгрузка (погрузка) грузов и товаров, подъем в воздух, посадка или прием любого летательного аппарата, в том числе беспилотного, за исключением форс-мажорных обстоятельств.

Статья 16

1. Пропуск граждан государства одной Стороны на территорию государства другой Стороны осуществляется на основании документов, определенных действующими между Сторонами международными договорами, действительными для взаимных поездок.

2. Не подлежат пропуску через государственную границу лица, транспортные средства, грузы и иное имущество, которым в соответствии с законодательством государств Сторон не разрешен либо ограничен въезд или ввоз на территории государств Сторон. Указанные лица, транспортные средства, грузы и иное имущество, прибывшие или перемещенные с территории государства одной Стороны на территорию государства

другой Стороны и не имеющие оснований для пропуска через границу, возвращаются в государство Стороны, откуда они прибыли.

При этом допускается возвращение граждан третьих государств, прибывших воздушным судном из государства одной Стороны в государство другой Стороны, в страну своего гражданства воздушным судном.

Уполномоченные органы в сфере охраны границы по каждому факту отказа в пропуске лиц, транспортных средств, грузов и иного имущества на территорию государства своей Стороны с территории государства другой Стороны в автомобильных и железнодорожных пунктах пропуска информируют друг друга, а также принимают меры по недопущению фактов оставления транспортных средств между пунктами пропуска вне графика их работы.

Статья 17

1. При транзитном передвижении через территории государств Сторон разрешается неоднократное пересечение государственной границы:

1) без процедуры пропуска:

представителям уполномоченных органов в сфере охраны границы государств Сторон – по дорогам (тропам) совместного пользования, неоднократно пересекающим государственную границу;

представителям уполномоченных органов в сфере охраны границы и совместной группы экспертов, Совместной комиссии по режиму границы в период проведения заседаний и выполнения практических мероприятий на государственной границе, связанных с восстановлением, повторной установкой и переносом на новое место пограничных знаков, восстановление которых на прежнем месте невозможно;

представителям Совместной комиссии по проверке линии границы на период проведения совместных работ;

составу пограничных представительских аппаратов государств Сторон при проведении пограничных представительских (рабочих) встреч;

2) с процедурой пропуска:

обслуживающему персоналу трансграничных сооружений в период их обслуживания – по дорогам (тропам) совместного пользования (по тропам вдоль трансграничных сооружений), в местах пересечения государственной границы трансграничными сооружениями и на дорогах

(тропах), ведущих к данным сооружениям – перед заступлением на сутки (смену) и по их (ее) окончании.

2. В случаях, указанных в пункте 1 настоящей статьи, запрещаются изменение установленного маршрута движения, высадка (посадка) иных лиц, выгрузка (погрузка) иных грузов и иного имущества, подъем в воздух, посадка или прием любого летательного аппарата, в том числе беспилотного.

Исключением являются случаи возникновения чрезвычайных ситуаций, форс-мажорных обстоятельств, технических неисправностей, оказания срочной медицинской помощи людям (с последующим уведомлением уполномоченного органа в сфере охраны границы), а также проведения работ Совместной комиссией по проверке линии границы и Совместной комиссией по режиму границы.

3. Пропуск через границу лиц, указанных в подпункте 2) пункта 1 настоящей статьи, осуществляется в соответствии с пунктом 2 статьи 14 настоящего Соглашения.

Статья 18

1. В случае запроса одной из Сторон об оказании помощи, для предупреждения и ликвидации чрезвычайных ситуаций допускается пересечение государственной границы аварийно-спасательными (спасательными) службами и формированиями государств Сторон в пунктах пропуска и иных местах с предварительным информированием уполномоченных органов в сфере охраны границы о такой необходимости, а также согласованием мест и времени пересечения.

2. Пропуск через государственную границу аварийно-спасательных (спасательных) служб и формирований государств Сторон для предупреждения или ликвидации чрезвычайных ситуаций осуществляется на основании действительных национальных документов (удостоверений личности) государств Сторон и служебных удостоверений, по именным спискам и перечню оснащения, заверенными руководством организаций, предварительно представленными уполномоченным органам в сфере охраны границы через пограничных представителей:

1) в пунктах пропуска – во внеочередном порядке;

2) вне пунктов пропуска – с соблюдением установленного законодательством государств Сторон порядка контроля.

Глава 4. Порядок осуществления полетов над государственной границей и пограничными полосами

Статья 19

1. Стороны принимают меры по недопущению незаконных полетов воздушных судов с пересечением государственной границы, за исключением случаев, вызванных форс-мажорными обстоятельствами.

2. Сторона, планирующая проведение полетов воздушных судов в целях осуществления аэрофотосъемки и/или другого дистанционного зондирования своей территории в пределах пограничной полосы, предварительно уведомляет об этом другую Сторону через пограничных представителей и уполномоченные органы в соответствии с приложением 6 к настоящему Соглашению.

Глава 5. Порядок ведения хозяйственной, промысловой или иной деятельности, проведения общественно-политических, культурных или иных мероприятий на государственной границе, пограничных полосах, а также в пределах пограничных вод (в том числе пользования ими)

Статья 20

1. Ведение хозяйственной, промысловой или иной деятельности, проведение общественно-политических, культурных или иных мероприятий на государственной границе и пограничной полосе, а также в пределах пограничных вод осуществляется с разрешения уполномоченных органов в сфере охраны границы в порядке, определяемом настоящим Соглашением, законодательством государств Сторон и международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

Уполномоченные органы в сфере охраны границы осуществляют контроль за ведением хозяйственной, промысловой или иной деятельности, проведением общественно-политических, культурных или иных мероприятий на государственной границе и пограничной полосе, а также в пределах пограничных вод в соответствии с настоящим Соглашением, не позднее чем за три дня уведомляют друг друга через пограничного представителя о сроках и конкретном месте осуществления деятельности, которая может оказать влияние на режим государственной границы.

2. Для ведения хозяйственной, промысловой или иной деятельности, проведения общественно-политических, культурных или иных мероприятий на государственной границе и пограничной полосе уполномоченными органами в сфере охраны границы в порядке, определяемом законодательством государств Сторон, выдаются пропуска на въезд и пребывание в пограничной полосе.

Уполномоченные органы в сфере охраны границы с учетом интересов охраны государственной границы и национальной безопасности могут вводить ограничения или временно приостанавливать действие указанных пропусков в соответствии с законодательством государств Сторон.

3. Хозяйственная, промысловая или иная деятельность, общественно-политические, культурные или иные мероприятия, осуществляемые (проводимые) на государственной границе и пограничной полосе, а также в пределах пограничных вод (в том числе пользования ими) государств Сторон, не должны:

1) наносить ущерб национальной безопасности государств или содержать угрозу причинения им ущерба;

2) создавать препятствия содержанию государственной границы и выполнению задач уполномоченными органами;

3) нарушать установленный порядок на государственной границе.

Статья 21

1. Ведение охоты на государственной границе и в пограничной полосе с целью промысла, преследование животных через границу, а также стрельба, направленная на территорию государства другой Стороны, запрещаются.

2. При необходимости проведения взрывных работ в пределах 1000 метров от государственной границы Сторона, планирующая их проведение, не менее чем за 48 часов уведомляет другую Сторону через пограничного представителя и принимает меры по предотвращению нанесения ущерба государствам Сторон.

Статья 22

1. Уполномоченные органы в сфере охраны границы осуществляют контроль за недопущением перехода домашних животных через государственную границу.

2. В случае перехода домашних животных через государственную границу, уполномоченные органы в сфере охраны границы в кратчайшие сроки информируют друг друга и принимают меры по поиску, охране и их передаче в местах, оговоренных пограничными представителями, либо в случае выявления их болезни или падежа вследствие особо опасного инфекционного заболевания – к их уничтожению в соответствии с законодательством своих государств.

Запрещается их сокрытие, забой или продажа, а также использование в хозяйственных целях.

Статья 23

1. Уполномоченные органы принимают санитарно-противоэпидемические (профилактические), ветеринарные и фитосанитарные меры по предотвращению заноса на территорию своих государств и распространения особо опасных болезней (карантинных, особо опасных и других инфекционных заболеваний) человека и животных, эпидемий и эпизоотий, а также вредителей, болезней растений и сорняков сельскохозяйственных и лесных культур (в том числе карантинных вредных организмов).

При ухудшении санитарно-эпидемиологической, эпизоотической ситуации в приграничных районах, обнаружении в приграничных районах особо опасных болезней (карантинных, особо опасных и других инфекционных заболеваний) человека или животных, а также вредителей, болезней растений и сорняков сельскохозяйственных и лесных культур (в том числе карантинных вредных организмов), представляющих опасность здоровью людей, животных, растений и окружающей среде, и возможном их распространении через государственную границу, уполномоченные органы незамедлительно уведомляют об этом друг друга.

2. При возникновении вспышек особо опасных болезней (карантинных, особо опасных и других инфекционных заболеваний) животных на территории государства одной из Сторон уполномоченный орган государства другой Стороны запрещает ввоз подконтрольных ветеринарному контролю и надзору товаров в соответствии с требованиями Всемирной организации здоровья животных (далее – ВОЗЖ) при пересечении государственной границы и выезде с территории или въезде на территорию государств Сторон лиц, транспортных средств, ввозе (вывозе) грузов и иного имущества.

Уполномоченные органы в соответствии с требованиями ВОЗЖ запрещают ввоз животных, продукции и сырья животного происхождения из страны с неблагополучным статусом в страну с благополучным статусом по особо опасным болезням (карантинным, особо опасным и другим инфекционным заболеваниям) животных.

Уполномоченные органы организуют совместные обследования по установлению границ распространения карантинных вредных организмов, организовывают проведение карантинных мероприятий по локализации и ликвидации очагов распространения карантинных вредных организмов в приграничных районах.

3. Уполномоченные органы, при необходимости, проводят консультации по вопросам охраны и использования лесов, водных и других природных ресурсов, проблемам профилактики особо опасных болезней (карантинных, особо опасных и других инфекционных заболеваний) человека и животных, а также вредителей, болезней растений и сорняков сельскохозяйственных и лесных культур (в том числе карантинных вредных организмов) в приграничных районах.

Статья 24

При пользовании пограничными водами Стороны руководствуются настоящим Соглашением и другими международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

Пользование пограничными водами до линии границы разрешается уполномоченными органами в сфере охраны границы в соответствии с законодательством государств Сторон и международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

В пограничных водах катерам, принадлежащим уполномоченным органам в сфере охраны границы государств Сторон, предоставляется право беспрепятственного плавания по главному фарватеру или тальвегу реки (середине водных каналов) независимо от прохождения по ним линии границы.

Пограничные катера, находящиеся в пограничных водах, в дневное время поднимают флаг государственной принадлежности (либо военно-морской флаг), в ночное время включают сигнальные огни зеленого цвета и бортовые огни. Пограничные катера обладают иммунитетом и имеют статус военного корабля, они не могут быть задержаны или принуждены к постановке на якорь или причал, а также подвергаться обыску, проверке документов.

Пограничные катера имеют право приставать к берегу государства другой Стороны только в случаях форс-мажорных обстоятельств.

Статья 25

1. Рыболовство в пограничных водах осуществляется в соответствии с законодательством государств Сторон.

Запрещается применение взрывчатых и химических веществ, электротока либо иных способов массового истребления рыбных и других водных биологических ресурсов в пограничных водах. Уполномоченные органы совместно или самостоятельно принимают меры по пресечению незаконной ловли рыбы и других биологических ресурсов в пограничных водах.

2. Запрещается отлов (промысловая деятельность) рыбы и других биологических ресурсов в неустановленных местах, за исключением отлова в научно-исследовательских целях.

3. Вопросы охраны, воспроизводства и использования рыбных и других водных биологических ресурсов в пределах пограничных вод уполномоченные органы решают в соответствии с законодательством государств Сторон и международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

Статья 26

1. Стороны принимают необходимые меры по предотвращению разрушения берегов и изменения положения русла пограничных рек в пределах пограничных вод.

Одной Стороной не допускается нанесение ущерба берегам пограничных рек государства другой Стороны во время работ по инженерному укреплению своих берегов пограничных рек в пределах пограничных вод. Стороны уведомляют друг друга о проведении указанных работ не менее чем за 10 дней до их начала.

Сторонами согласовываются и урегулируются вопросы защиты берегов пограничных рек в пределах пограничных вод на основе принципа равноправия и взаимной выгоды.

2. Стороны не допускают искусственного изменения положения русел пограничных рек в пределах пограничных вод без взаимного согласия.

3. Уполномоченные органы при необходимости производят углубление и очистку русла пограничных рек в пределах пограничных вод после согласования Сторонами.

Стороны, во избежание нанесения вреда руслам и берегам пограничных рек в пределах пограничных вод при углублении и очистке их дна, согласовывают определенное место для складирования надлежащим образом извлекаемого донного грунта.

4. Уполномоченными органами в сфере охраны границы по предложению местных исполнительных органов государств Сторон устанавливаются места производства забора воды, купания, водопоя животных на пограничных реках в пределах пограничных вод, где допускается временное приостановление действия режимных ограничений при наличии положительной экологической экспертизы и соответствия водных источников санитарно-эпидемиологическим требованиям с информированием уполномоченного органа в сфере охраны границы государства другой Стороны.

Статья 27

Одной Стороной не допускается нанесение ущерба интересам государства другой Стороны при строительстве, реконструкции или сносе на пограничных реках или их берегах в пределах пограничных вод каких-либо строений или сооружений, включая объекты трансграничных сооружений.

Деятельность, осуществляемая на пограничной реке или ее берегах, которая может привести к изменению положения русла и течения в пределах пограничных вод, оказать влияние на пользование их водными ресурсами, миграцию рыб, нанести ущерб окружающей среде, а также другим интересам государств Сторон в пределах пограничных вод, регулируется в соответствии с законодательством государств Сторон и международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

Статья 28

1. Строительство, эксплуатация и ремонт трансграничных сооружений осуществляются в соответствии с достигнутыми договоренностями между Сторонами.

2. Границы ответственности за эксплуатацию объектов трансграничных сооружений на пограничных реках в пределах пограничных вод определяются линией, проходящей по центру объекта, по его середине или технологической оси, если Стороны не договорятся об ином.

Границы ответственности за эксплуатацию объектов трансграничных сооружений на суше определяются в соответствии с достигнутыми между Сторонами договоренностями и не влияют на прохождение государственной границы на местности.

После вступления в силу настоящего Соглашения запрещается в пределах пяти метров по обе стороны от государственной границы строительство постоянных сооружений, за исключением используемых в интересах охраны границы, если Стороны не договорятся об ином.

Статья 29

При возникновении в приграничных районах чрезвычайных ситуаций уполномоченные органы по договоренности оказывают необходимую помощь пострадавшей Стороне в спасении, ликвидации последствий, а также принимают меры по нераспространению бедствия на территорию государства другой Стороны.

При угрозе возникновения или возникновении в приграничных районах чрезвычайных ситуаций уполномоченные органы по договоренности проводят мероприятия по оповещению и информированию местных жителей об угрозе возникновения или возникновении чрезвычайной ситуации, действиях в складывающейся обстановке.

При угрозе возникновения или возникновении в приграничных районах чрезвычайных ситуаций уполномоченный орган государства одной Стороны незамедлительно уведомляет уполномоченный орган государства другой Стороны и представляет информацию о чрезвычайных ситуациях и мерах по их предупреждению/устранению, принятых Стороной.

Статья 30

1. Уполномоченные органы самостоятельно принимают меры, а также осуществляют совместную деятельность по поддержанию и соблюдению режима государственной границы в соответствии

с настоящим Соглашением, законодательством государств Сторон и международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

В этих целях уполномоченными органами в сфере охраны границы организуются и проводятся совместные действия по соблюдению режима государственной границы в периоды и сроки, согласованные пограничными представителями государств Сторон.

Передвижение по дорогам совместного пользования уполномоченных органов в сфере охраны границы при проведении совместных действий по поддержанию и соблюдению режима государственной границы осуществляется по согласованию пограничных представителей.

2. Стороны укрепляют сотрудничество и взаимодействие в интересах обеспечения условий и поддержания режима государственной границы, порядка в приграничных районах, предотвращения и пресечения контрабанды, незаконной миграции, незаконного оборота наркотических средств, психотропных веществ, их аналогов, прекурсоров, продажи и перемещения запрещенных предметов и других трансграничных преступлений.

3. Стороны определяют перечень административного разграничения приграничных районов согласно приложению 7 к настоящему Соглашению. В случае изменений по причине пересмотра административного разграничения своих приграничных районов, одна Сторона своевременно уведомляет об этом другую Сторону.

Глава 6. Порядок разрешения пограничных инцидентов

Статья 31

1. Разрешение пограничных инцидентов осуществляется пограничными представителями.

2. Разрешение пограничных инцидентов осуществляется путем проведения одностороннего или совместного расследования, обмена информацией или рассмотрения их результатов, принятия совместных решений, устранения последствий и причин, привлечения к ответственности виновных лиц, а также восстановления режима государственной границы в соответствии с настоящим Соглашением.

При проведении расследований устанавливаются вид инцидента, время, место и причины его возникновения, участники, характер

их действий и степень вины, наличие свидетелей, вещественных доказательств, меры, необходимые для закрепления показаний свидетелей и сохранения вещественных доказательств.

Все вопросы, связанные с разрешением пограничных инцидентов, решаются на равноправной основе, все заявления пограничных представителей выражаются в вежливой форме, несут обоснованный характер и разрешаются в интересах государств Сторон.

3. При разрешении пограничных инцидентов допускается привлечение экспертов пограничных представителей, а также использование сил и средств иных уполномоченных органов.

4. Оформление документов, в том числе процессуальных документов, фиксирующих ход и результаты совместных расследований пограничного инцидента, осуществляется в соответствии с настоящим Соглашением и законодательством государств Сторон.

5. Пограничные инциденты, не урегулированные пограничными представителями, разрешаются по дипломатическим каналам.

Статья 32

При возникновении пограничных инцидентов пограничный представитель государства одной Стороны информирует о них в установленном порядке пограничного представителя государства другой Стороны или получает от него соответствующую информацию.

По фактам пограничных инцидентов пограничными представителями направляются устные или письменные заявления с просьбой о принятии соответствующих мер.

В случае необходимости, пограничными представителями уточняются места встреч на государственной границе и порядок обмена информацией.

Статья 33

1. При обнаружении признаков (следов) нарушения или нарушителя границы с территории государства одной Стороны пограничные представители и уполномоченные органы государства другой Стороны проводят на территории своего государства поиск, задержание и установление личности нарушителя границы, о чем информируют друг друга.

2. Порядок применения оружия в отношении нарушителя границы определяется в соответствии с законодательством государств Сторон.

Нарушителю границы, получившему ранение при задержании, оказывается неотложная (первая) медицинская помощь.

3. Пограничные представители государства Стороны, задержавшей нарушителей границы, сообщают пограничным представителям государства другой Стороны сведения об обстоятельствах совершенных правонарушений, предпринятых в отношении задержанных мерах и результатах расследований, а также по запросу пограничных представителей государства другой Стороны представляют необходимые материалы.

4. Передача правонарушителей пограничными представителями осуществляется в соответствии с законодательством государств Сторон и международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

5. Лица, задержанные за нарушение государственной границы, в случае установления в соответствии с законодательством государств Сторон факта их неумышленного перехода границы (хозяйственно-бытовые цели, психически больные, неблагоприятные погодные условия и стихийные бедствия, потеря ориентирования на местности и т.п.), а также при условии, что они не совершили уголовных преступлений при переходе, передаются пограничному представителю того государства, откуда они прибыли.

Указанные лица передаются по акту, образец которого по взаимной договоренности устанавливается пограничными представителями государств Сторон.

Акт оформляется в двух экземплярах, для казахстанской стороны – на казахском и русском языках, для узбекской стороны – на узбекском и русском языках и подписывается представителями уполномоченных органов в сфере охраны границы, осуществляющими их прием и передачу. В случае расхождения между текстами, Стороны обращаются к тексту на русском языке.

В акте указывается:

время, дата и место передачи;

установочные данные передаваемых лиц;

время, дата и место неумышленного незаконного пересечения ими границы;

обстоятельства и причины неумышленного незаконного пересечения границы;

перечень предметов, вещей и документов передаваемых лиц;

заявления передаваемых лиц;

воинские звания, фамилии и инициалы представителей уполномоченных органов в сфере охраны границы, осуществляющих прием и передачу вышеуказанных лиц.

Статья 34

1. При обнаружении на государственной границе, в пограничных полосах или в пограничных водах неопознанных трупов людей пограничные представители и уполномоченные органы устанавливают их принадлежность, в необходимых случаях проводят совместное опознание, согласованно решают вопросы их передачи.

2. При обнаружении на государственной границе, пограничных полосах или в пограничных водах неопознанных предметов или трупов скота пограничные представители и уполномоченные органы принимают меры к установлению их принадлежности и по взаимному согласованию осуществляют их передачу (возврат) или уничтожение.

Статья 35

1. При наличии информации о незаконном пересечении границы воздушным судном уполномоченные органы совместно с пограничными представителями принимают меры к установлению факта нарушения границы в воздушном пространстве.

Пограничные представители и уполномоченные органы государства одной из Сторон после удостоверения в том, что воздушное судно незаконно пересекло границу из воздушного пространства государства другой Стороны, немедленно сообщают пограничным представителям и уполномоченным органам государства другой Стороны о вероятном типе нарушившего границу воздушного судна, а также времени нарушения границы, месте (географические координаты), высоте и направлении (воздушная трасса) полета.

2. Пограничные представители и уполномоченные органы государства Стороны, из воздушного пространства которого было совершено нарушение границы воздушным судном, после получения сообщения о незаконном пересечении воздушным судном границы

немедленно производят проверку по факту незаконного нарушения границы и сообщают пограничным представителям и уполномоченным органам государства другой Стороны о причинах незаконного пересечения границы.

Если пограничные представители и уполномоченные органы государства Стороны, из воздушного пространства которого было совершено нарушение границы воздушным судном, не располагают информацией относительно воздушного судна, они сообщают об этом пограничным представителям и уполномоченным органам государства другой Стороны и принимают меры к его поиску.

3. Пограничные представители и уполномоченные органы совместно расследуют причины незаконного пересечения границы воздушным судном.

Порядок обмена информацией о незаконном пересечении границы воздушным судном определяется согласно соответствующим договоренностям между пограничными представителями и уполномоченными органами.

Статья 36

1. Одностороннее расследование пограничных инцидентов (далее – одностороннее расследование) проводится в отношении пограничных инцидентов, не вызывающих разногласий между Сторонами (случайный переход государственной границы гражданами государства одной Стороны на территорию государства другой Стороны, перепас (перегон) скота через границу, переход пожара на сопредельную территорию) или для урегулирования которых не требуется проведения дополнительных совместных мероприятий.

2. Односторонние расследования проводятся пограничными представителями самостоятельно на территории своего государства в соответствии с законодательством своего государства, о результатах которых информируется другая Сторона.

3. Урегулирование пограничных инцидентов в таких случаях достигается путем приема-передачи информации о результатах одностороннего расследования по средствам связи (служебной корреспонденцией) или проведения встречи пограничных представителей, их заместителей или помощников с принятием совместного решения, а также последующего выполнения Стороной, на территории государства которой возник пограничный инцидент, мероприятий

по устранению их последствий и причин, привлечению к ответственности виновных лиц и восстановлению порядка в соответствии с правилами режима государственной границы.

Материалы односторонних расследований являются основой для принятия совместных решений на встречах (совместных заседаниях) пограничных представителей, отражающих общую точку зрения Сторон, которые приобщаются в качестве приложений к протоколу встречи пограничных представителей.

В случае недостаточности оснований для выработки общей точки зрения Сторон и принятия совместных решений, пограничными представителями по взаимному согласованию назначаются совместные расследования.

Статья 37

1. Совместное расследование пограничных инцидентов (далее – совместное расследование) проводится в отношении пограничных инцидентов, связанных с нарушением режима государственной границы или с причинением материального или иного ущерба государству одной Стороны или государствам Сторон, а также третьему смежному (стыковому) государству при участии в расследовании его уполномоченных представителей.

2. Совместные расследования проводятся пограничными представителями в пунктах встреч пограничных представителей или непосредственно на месте пограничного инцидента.

3. Урегулирование пограничных инцидентов в таких случаях достигается путем рассмотрения пограничными представителями результатов совместных расследований с принятием совместных решений, определением и принятием совместных мер по устранению последствий и причин, привлечению к ответственности виновных лиц и восстановлению режима государственной границы в соответствии с настоящим Соглашением.

Привлечение к ответственности виновных лиц осуществляется в соответствии с законодательством государств Сторон.

4. При рассмотрении результатов совместных расследований принимаются решения, отражающие общую точку зрения пограничных представителей по урегулированию пограничного инцидента, и составляется акт совместного расследования пограничного инцидента.

При выявлении причин пограничного инцидента, связанного с недостаточностью принимаемых мер одной из Сторон или установлением вины граждан государств одной из Сторон, такой Стороной признаются выявленные причины или установленная вина лиц, а также принимаются меры по восстановлению режима государственной границы в соответствии с настоящим Соглашением и привлечению к ответственности виновных лиц. О принятых мерах информируется пограничный представитель государства другой Стороны.

Статья 38

1. Совместное расследование проводится на месте возникновения пограничного инцидента в случае необходимости установления всех обстоятельств, вызвавших его, проверки обоснованности заявления пограничного представителя государства Стороны, по требованию которой проводится совместное расследование.

2. Порядок совместного расследования и рассмотрения его результатов определяется в каждом отдельном случае в зависимости от обстоятельств и характера пограничного инцидента. Организует совместное расследование и руководит им пограничный представитель государства Стороны, на территории которого оно проводится.

Время и место проведения совместного расследования согласовываются между пограничными представителями.

Статья 39

1. В установленное время пограничный представитель государства Стороны, на территории которого проводится совместное расследование, встречает пограничного представителя государства другой Стороны в районе проведения совместного расследования.

2. В целях определения характера инцидента (места, времени, вида и причин его возникновения), участников (лиц, характера их действий, степени вины), свидетелей, сбора и закрепления вещественных доказательств, осматриваются место пограничного инцидента, раненые, трупы, документы, оружие, следы людей и животных, извлеченные пули, перемещенные через границу грузы и иное имущество, разрушенные или поврежденные пограничные знаки и трансграничные сооружения, а также другие доказательства правомерных и неправомерных действий.

3. Раненые и трупы осматриваются медицинскими экспертами на месте обнаружения. До совместного расследования оказывается необходимая медицинская помощь раненым и обеспечивается охрана трупов.

В необходимых случаях осмотр раненых и трупов проводится медицинскими экспертами Сторон совместно, составляется совместный акт экспертизы (заключение) о степени причиненного вреда здоровью лица, причинах гибели (смерти). Степень тяжести причиненного вреда здоровью каждый эксперт определяет исходя из требований законодательства государства своей Стороны.

4. Опрос свидетелей, потерпевших и задержанных лиц, находящихся на территории государства одной Стороны, осуществляется пограничным представителем этой Стороны в одностороннем порядке.

Их совместный опрос пограничными представителями производится с разрешения старших начальников.

Все обнаруженные предметы, следы на местности осматриваются в их взаимосвязи и с учетом опроса свидетелей, потерпевших и задержанных лиц.

Документы, оружие и другие предметы, то есть вещественные доказательства, подвергаются тщательному осмотру, а при необходимости – экспертизе. При этом устанавливается их государственная и (или) личная принадлежность, назначение и использование во время пограничного инцидента.

Экспертами пограничных представителей определяется наличие материального и иного ущерба (государству, организациям, предприятиям, гражданам, состоянию здоровья потерпевших).

При угрозе уничтожения атмосферными осадками, доказательства фотографируются, видеодокументируются на фоне ближайших местных предметов, являющихся ярко выраженными ориентирами.

Для выработки совместного решения по урегулированию пограничного инцидента по наличию и местоположению вещественных доказательств, результатам опроса свидетелей, потерпевших и задержанных лиц, пограничными представителями устанавливаются характер, место и время пограничного инцидента, причины и последствия его совершения, степень вины лиц и их государственная принадлежность, наличие материального и иного нанесенного ущерба (государству, организациям, предприятиям, гражданам, состоянию здоровья потерпевших), а также определяются меры по восстановлению

режима государственной границы в соответствии с настоящим Соглашением.

5. В зависимости от характера и обстоятельств пограничного инцидента в ходе совместного расследования составляются:

1) акт осмотра места пограничного инцидента;

2) акты экспертиз;

3) протоколы опроса (совместного опроса) свидетелей, потерпевших и задержанных лиц;

4) акты оценки уничтоженного или поврежденного имущества;

5) акт совместного осмотра пограничного знака (если пограничный инцидент связан с его повреждением).

Все документы составляются в двух экземплярах, для казахстанской стороны – на казахском и русском языках, для узбекской стороны – на узбекском и русском языках, подписываются пограничными представителями и всеми участниками совместного расследования (кроме актов экспертизы, которые подписываются экспертами пограничных представителей). В случае расхождения между текстами, Стороны обращаются к тексту на русском языке.

В акте осмотра места пограничного инцидента указываются наименование документа, время начала и окончания осмотра, состав присутствующих при осмотре, результаты (обнаруженные следы, трупы людей или животных, оружие, гильзы, другие предметы (вещества), их принадлежность, местоположение по отношению к пограничным знакам, отношение к произошедшему пограничному инциденту), выводы.

К акту прилагается схема местности с точным нанесением места расположения обнаруженных вещественных доказательств пограничного инцидента с привязкой к ясно видимым ориентирам.

В акте экспертизы отражаются место, время, дата и основания проведения экспертизы, состав экспертов пограничных представителей, что установлено в ходе экспертизы, заключение, количество экземпляров составленного акта, подписи экспертов, составивших акт.

Акт совместного осмотра пограничных знаков составляется в произвольной форме, в котором отражаются место, время, дата его осмотра и составления, основания совместного осмотра пограничных знаков, результаты осмотра, предложения по ремонту, восстановлению, повторной установке на прежнем месте или переустановке пограничных знаков.

6. При установлении всех обстоятельств пограничного инцидента и принятии мер по его разрешению в ходе совместного расследования, пограничными представителями принимается совместное решение о его урегулировании, которое оформляется актом совместного расследования пограничного инцидента.

Акт совместного расследования пограничного инцидента составляется в произвольной форме в районе его проведения (на месте инцидента), в котором отражаются место, время и дата начала и завершения совместного расследования, основание его проведения, состав присутствующих, результаты совместного расследования, заявления и предложения пограничных представителей, решение по урегулированию пограничного инцидента.

К акту совместного расследования пограничного инцидента в качестве приложений приобщаются акты (протоколы), указанные в пункте 5 настоящей статьи.

7. При недостаточности выявленных обстоятельств пограничного инцидента в ходе проведенного совместного расследования, проводятся дополнительные мероприятия для их установления, по результатам которых назначается совместное заседание пограничных представителей по урегулированию пограничного инцидента (далее – совместное заседание).

Статья 40

1. Предложение о проведении совместного заседания направляется не позднее 7 суток до его начала и включает дату, время, место, повестку дня заседания и состав участников. Ответ на предложение предоставляется не позднее 48 часов с момента его получения.

2. Совместное заседание при необходимости проводится с переносом с территории государства одной Стороны на территорию государства другой Стороны, когда требуется проведение осмотра местности в районе пограничного инцидента, опрос свидетелей, потерпевших и задержанных.

Совместное заседание проходит под председательством пограничного представителя, на территории государства которого оно проводится.

Переговоры ведутся пограничными представителями, остальные участники совместного заседания отвечают на вопросы с разрешения пограничных представителей.

3. После утверждения повестки дня совместного заседания пограничные представители обмениваются заявлениями по поводу произошедшего пограничного инцидента, с учетом материалов односторонних расследований и дополнительно установленных обстоятельств предъявляют документальные и вещественные доказательства, при необходимости проводят дополнительный опрос свидетелей, потерпевших, задержанных лиц, по результатам которых вырабатывают общую точку зрения и принимают совместные решения по урегулированию пограничного инцидента (далее – совместное решение).

В зависимости от характера и вновь выявленных обстоятельств пограничного инцидента, на совместном заседании оформляются:

1) протоколы дополнительного опроса свидетелей, потерпевших, задержанных лиц;

2) акт передачи лиц и имущества;

3) акт о наличии материального и иного ущерба (поврежденного или уничтоженного имущества);

4) акт экспертизы причиненного ущерба здоровью потерпевших;

5) иные акты необходимых экспертиз и документы.

По итогам совместного заседания оформляется протокол (далее – Протокол) в двух экземплярах, который отражает состав участников, повестку дня, ход заседания, принятое совместное решение и меры по восстановлению режима государственной границы в соответствии с настоящим Соглашением.

Протокол оформляется для казахстанской стороны – на казахском и русском языках, для узбекской стороны – на узбекском и русском языках. В случае расхождения между текстами, Стороны обращаются к тексту на русском языке.

Протокол скрепляется подписями пограничных представителей или лиц, их замещающих, а также гербовыми печатями.

К Протоколу также прилагаются акт совместного расследования пограничного инцидента и документы, указанные в подпунктах 1)-5) пункта 3 настоящей статьи.

Статья 41

Если пограничными представителями на совместном заседании не принято совместное решение по урегулированию пограничного

инцидента, односторонние заявления и предложения отражаются в Протоколе.

Копии Протоколов с прилагаемыми к ним материалами направляются в уполномоченные органы государств Сторон в сфере иностранных дел для разрешения пограничного инцидента по дипломатическим каналам.

Статья 42

1. Совместные решения, принятые пограничными представителями, являются обязательными для выполнения.

Пограничные представители выполняют совместные решения и проверяют их выполнение уполномоченными органами.

2. В случаях несвоевременного выполнения совместных решений уполномоченным органом государства одной Стороны пограничный представитель государства другой Стороны выясняет их причины путем обмена информацией или на совместном заседании.

Статья 43

1. При принятии совместных решений о передаче лиц, имущества и домашних животных указываются сроки их исполнения.

2. Передача лиц, имущества и домашних животных осуществляется пограничными представителями, их заместителями или помощниками в порядке, установленном статьей 8 Соглашения между Правительством Республики Казахстан и Правительством Республики Узбекистан о деятельности пограничных представителей от 13 декабря 2000 года.

Передача (прием) лиц сопровождается их опросом с целью выявления жалоб, которые записываются в акт передачи. При заявлении необоснованной жалобы передача лиц переносится на другой срок и проводится разбирательство.

Глава 7. Механизм реализации

Статья 44

Стороны в соответствии с законодательством своих государств самостоятельно несут расходы по реализации настоящего Соглашения, если в каждом конкретном случае не будет согласован иной порядок.

Глава 8. Заключительные положения

Статья 45

Положения настоящего Соглашения не затрагивают прав и обязательств Сторон, вытекающих из других международных договоров, участниками которых являются их государства.

Статья 46

Все приложения, упомянутые в настоящем Соглашении, являются его неотъемлемой частью.

Статья 47

По взаимному согласию Сторон в настоящее Соглашение могут быть внесены изменения и дополнения, являющиеся его неотъемлемой частью и оформляемые отдельными протоколами, вступающими в силу в порядке, предусмотренном статьей 49 настоящего Соглашения.

Статья 48

В случае возникновения споров и разногласий при толковании или применении положений настоящего Соглашения, Стороны разрешают их путем переговоров и консультаций.

Вопросы, возникшие между уполномоченными органами при выполнении настоящего Соглашения, разрешаются путем консультаций их представителей на месте или на уровне руководства уполномоченных органов в рамках международного сотрудничества либо по дипломатическим каналам.

Статья 49

Настоящее Соглашение вступает в силу по истечении 30 (тридцати) календарных дней с даты получения по дипломатическим каналам последнего письменного уведомления о завершении Сторонами внутригосударственных процедур, необходимых для его вступления в силу.

Настоящее Соглашение заключается на неопределенный срок.

Настоящее Соглашение прекращает свое действие по истечении 90 (девяноста) календарных дней с даты получения одной из Сторон по дипломатическим каналам письменного уведомления другой Стороны о намерении прекратить действие настоящего Соглашения.

Совершено в городе Астане 8 августа 2024 года, в двух подлинных экземплярах, каждый на казахском, узбекском и русском языках, причем все тексты имеют одинаковую силу.

В случае расхождения между текстами настоящего Соглашения, Стороны обращаются к тексту на русском языке.

За Правительство Республики Казахстан

За Правительство Республики Узбекистан

Приложение 1
к Соглашению между
Правительством Республики
Казахстан и Правительством
Республики Узбекистан о режиме
казахстанско-узбекской
государственной границы

Положение
о Совместной казахстанско-узбекской комиссии по режиму государственной границы

В соответствии со статьей 1 Соглашения между Правительством Республики Казахстан и Правительством Республики Узбекистан о режиме казахстанско-узбекской государственной границы от 8 августа 2024 г. (далее – Соглашение) принимается настоящее Положение о Совместной казахстанско-узбекской комиссии по режиму государственной границы (далее – Комиссия).

Раздел 1. Состав Комиссии

Комиссия состоит из председателей частей Сторон соответствующего уровня, которые назначаются в соответствии с законодательством государств Сторон, и согласованного Сторонами числа представителей. При необходимости в состав Комиссии включаются эксперты и специалисты геодезических, землеустроительных служб, представители других уполномоченных органов государств Сторон.

Стороны уведомят друг друга по дипломатическим каналам о составе своей части Комиссии в течение 3 месяцев после вступления Соглашения в силу.

Раздел 2. Функции Комиссии

Комиссия проводит работу в соответствии с Соглашением и выполняет функции:

осуществления контроля за ходом реализации Соглашения;

назначения по мере необходимости представителей, ответственных за реализацию вопросов режима государственной границы;

разрешения разногласий, возникающих при толковании положений Соглашения в ходе его реализации;

рассмотрения и разрешения вопросов, связанных с установкой пограничных знаков, восстановление которых невозможно на месте первоначальной установки;

согласования и решения других важных вопросов, связанных с соблюдением режима казахстанско-узбекской государственной границы.

Раздел 3. Формы работы Комиссии

1. Комиссия осуществляет работу путем проведения заседаний, которые оформляются протоколом в двух экземплярах (для казахстанской стороны – на казахском и русском языках, для узбекской стороны – на узбекском и русском языках) и подписываются председателями частей Комиссии. В случае если председатель одной из частей Комиссии не может участвовать в заседании, по его поручению протокол подписывает один из членов своей части Комиссии.

В случае расхождения между текстами, Стороны обращаются к тексту на русском языке.

Решения Комиссии, принятые на заседаниях, обязательны для исполнения уполномоченными органами Сторон.

2. Комиссия также может вести работу в форме переписки или другими согласованными ею способами.

Раздел 4. Механизм работы Комиссии

1. Заседания Комиссии проводятся не менее одного раза в год в порядке очередности на территории государства каждой из Сторон. В случае необходимости, проводится внеочередное заседание.

Дата, место, время, повестка дня и состав участников заседания согласовываются по дипломатическим каналам.

2. Председательствует на заседании председатель той части Комиссии, на территории государства которой проводится заседание.

Раздел 5. Расходы Комиссии

Расходы, связанные с выполнением функций Комиссии, оплачиваются Сторонами самостоятельно.

Сторона, на территории государства которой проводится заседание Комиссии, предоставляет необходимые условия (помещение, автотранспорт) для его проведения.

Приложение 2
к Соглашению между
Правительством Республики
Казахстан и Правительством
Республики Узбекистан о режиме
казахстанско-узбекской
государственной границы

Форма

Образец акта
ремонта, восстановления или повторной установки
пограничного знака № ____

В соответствии с пунктом 2 статьи 5 Соглашения между Правительством Республики Казахстан и Правительством Республики Узбекистан о режиме казахстанско-узбекской государственной границы от 8 августа 2024 г., пограничный представитель (заместитель пограничного представителя, помощник пограничного представителя)

_____

(название страны) (наименование участка)

_____

(воинское звание, фамилия, имя, отчество)
с представителем

_____

(наименование уполномоченного органа, фамилия, имя, отчество представителя)

с _____ до _____ «___» _____ 20___ года
в присутствии пограничного представителя (заместителя пограничного представителя, помощника пограничного представителя)

_____

(название страны) (наименование участка)

_____

(воинское звание, фамилия, имя, отчество)
с представителем

_____

(наименование уполномоченного органа, фамилия, имя, отчество представителя)

произвел_____
(ремонт, восстановление или повторную установку)
_____ пограничного знака № _____
Пограничный знак
№_____
_____
(далее излагаются процесс и причина ремонта, восстановления или повторной установки пограничного знака)

Вышеуказанные работы выполнены в соответствии с подписанными «___» _____ 20___ года _____
_____
(наименование документов о демаркации или совместных проверок)

Настоящий акт составлен в двух экземплярах, для казахстанской стороны – на казахском и русском языках, для узбекской стороны – на узбекском и русском языках. В случае расхождения между текстами, Стороны обращаются к тексту на русском языке.

Пограничный представитель (заместитель пограничного представителя, помощник пограничного представителя) Республики Казахстан	**Пограничный представитель (заместитель пограничного представителя, помощник пограничного представителя) Республики Узбекистан**
по _____	по _____
(наименование участка)	(наименование участка)
_____	_____
(подпись)	(подпись)
Представитель	**Представитель**
_____	_____
(наименование уполномоченного органа)	(наименование уполномоченного органа)
Республики Казахстан	**Республики Узбекистан**
_____	_____
(подпись)	(подпись)

Приложение 3
к Соглашению между
Правительством Республики
Казахстан и Правительством
Республики Узбекистан о режиме
казахстанско-узбекской
государственной границы

Форма

Образец акта
о невозможности восстановления или повторной установки на прежнем месте после повреждения (перемещения, разрушения или утраты) пограничного знака № ___

В соответствии с пунктом 1 статьи 7 Соглашения между Правительством Республики Казахстан и Правительством Республики Узбекистан о режиме казахстанско-узбекской государственной границы от 8 августа 2024 г., пограничный представитель (заместитель пограничного представителя, помощник пограничного представителя)

_____

(название страны) (наименование участка)

_____

(воинское звание, фамилия, имя, отчество)
с представителем

_____

(наименование уполномоченного органа, фамилия, имя, отчество представителя)

с _____ до _____ «___» _____ 20___ года
в присутствии пограничного представителя (заместителя пограничного представителя, помощника пограничного представителя)

_____

(название страны) (наименование участка)

_____

(воинское звание, фамилия, имя, отчество)
с представителем

_____

(наименование уполномоченного органа, фамилия, имя, отчество представителя)

установил, что пограничный знак №___
_____ и его
(поврежден, перемещен, разрушен или утрачен)
_____
(восстановление или повторная установка)
на исходное место, определенное в соответствии с положениями подписанного «___» _____ 20___ года
_____,
(наименование документа демаркации или совместной проверки)
невозможно (-а)_____,
(причина)
о чем Стороны согласились доложить по своей линии совместной казахстанско-узбекской комиссии по режиму государственной границы.

Настоящий акт составлен в двух экземплярах, для казахстанской стороны – на казахском и русском языках, для узбекской стороны – на узбекском и русском языках. В случае расхождения между текстами, Стороны обращаются к тексту на русском языке.

Пограничный представитель (заместитель пограничного представителя, помощник пограничного представителя) Республики Казахстан	**Пограничный представитель (заместитель пограничного представителя, помощник пограничного представителя) Республики Узбекистан**
по _____	по _____
(наименование участка)	(наименование участка)
_____	_____
(подпись)	(подпись)
Представитель	**Представитель**
_____	_____
(наименование уполномоченного органа)	(наименование уполномоченного органа)
Республики Казахстан	**Республики Узбекистан**
_____	_____
(подпись)	(подпись)

Приложение 4
к Соглашению между
Правительством Республики
Казахстан и Правительством
Республики Узбекистан о режиме
казахстанско-узбекской
государственной границы

Форма

Образец акта
об установке на новом месте пограничного знака № ___
после повреждения (перемещения, разрушения или утраты)

В соответствии с пунктом 2 статьи 7 Соглашения между Правительством Республики Казахстан и Правительством Республики Узбекистан о режиме казахстанско-узбекской государственной границы от 8 августа 2024 г. и решением Совместной казахстанско-узбекской комиссии по режиму государственной границы от «____» _____20___ года представитель (казахстанской/узбекской части) Совместной группы экспертов

_____
(фамилия, имя, отчество)
_____ «____» _____ 20____ года

совместно с представителем

_____
(фамилия, имя, отчество)
(казахстанской/узбекской части) Совместной группы экспертов

_____
(фамилия, имя, отчество)
установили поврежденный (перемещенный, разрушенный или утраченный) пограничный знак № ____ на новое место.

Протокол пограничного знака № ___, Схема взаимного расположения столбов пограничного знака, фрагмент Каталога координат и высот пограничных знаков, фрагмент Описания прохождения государственной границы, Таблицы принадлежности островов и лист Карты государственной границы, касающиеся местоположения вновь

установленного пограничного знака (прилагаются), составлены в соответствии с подписанным «____» _____ 20____ года _____

_____.

(наименование документов о демаркации и совместных проверок)

Настоящий акт составлен в двух экземплярах, для казахстанской стороны – на казахском и русском языках, для узбекской стороны – на узбекском и русском языках. В случае расхождения между текстами, Стороны обращаются к тексту на русском языке.

Представитель казахстанской части Совместной группы экспертов	**Представитель узбекской части Совместной группы экспертов**
_____	_____
(подпись)	(подпись)

Приложение 5
к Соглашению между
Правительством Республики
Казахстан и Правительством
Республики Узбекистан о режиме
казахстанско-узбекской
государственной границы

Форма

(размер 15х10 см)

ПРОПУСК

Место фотокарточки

Место печати

(фамилия, имя, отчество, дата рождения)

имеет право пересечения казахстанско-узбекской государственной границы в обе стороны в районе _____ и нахождения
(место пересечения или район пограничного знака)

в _____ в период с _____ до _____ часов.
(наименование объекта) (время суток)

Действителен при предъявлении документа _____
(название и номер документа)

с «_____» _____ 20____г. до «_____»_____ 20____ г.
(срок действия пропуска)

Место печати

Пограничный представитель
Республики Казахстан по _____ участку

_____
(звание, подпись, фамилия и инициалы)

Место печати

Пограничный представитель
Республики Узбекистан по _____ участку

_____
(звание, подпись, фамилия и инициалы)

Приложение 6
к Соглашению между
Правительством Республики
Казахстан и Правительством
Республики Узбекистан о режиме
казахстанско-узбекской
государственной границы

Форма

Образец уведомления
о проведении полета воздушным судном на своей территории
в пределах пограничной полосы

Пограничный представитель _____
(государство Стороны)
по _____
(участок деятельности)
свидетельствует свое уважение
Пограничному представителю _____
(государство Стороны)
по _____
(участок деятельности)
и, в соответствии с пунктом 2 статьи 19 Соглашения между Правительством Республики Казахстан и Правительством Республики Узбекистан о режиме казахстанско-узбекской государственной границы от 8 августа 2024 г., имеет честь уведомить о проведении полета воздушным судном на своей территории в пределах пограничной полосы:

1. Цель полета.

2. Данные о полете:

1) период полета, конкретные дни взлета и продолжительность полета;

2) район полета, географические координаты точки входа в пограничную полосу и выхода из нее, направление полета;

3) высота полета.

3. Сведения о летательном аппарате:

1) владелец;

2) тип и модификация;

3) окраска (цвет);
4) опознавательные знаки;
5) бортовой номер;
6) позывные сигналы;
7) наличие радарной установки.
4. Сведения о фотоаппаратуре:
1) тип и модификация;
2) фокусное расстояние.

Пограничный представитель _____
(государство Стороны)
по _____
(участок деятельности)
пользуется случаем, чтобы возобновить
Пограничному представителю _____
(государство Стороны)
по _____
(участок деятельности)
уверения в своем высоком уважении.

Пограничный представитель

_____
(государство Стороны)
по _____
(наименование участка)

_____
(воинское звание, фамилия, инициалы)

_____
(подпись)

Приложение 7
к Соглашению между
Правительством Республики
Казахстан и Правительством
Республики Узбекистан о режиме
казахстанско-узбекской
государственной границы

Форма

Перечень
административного разграничения приграничных районов

В соответствии с пунктом 3 статьи 30 Соглашения между Правительством Республики Казахстан и Правительством Республики Узбекистан о режиме казахстанско-узбекской государственной границы от 8 августа 2024 г., определяется Перечень административного разграничения приграничных районов:

1. Со стороны Республики Казахстан:

Мангистауская область:
Каракиянский район;
Мангистауский район;
Бейнеуский район.

Актюбинская область:
Байганинский район;
Шалкарский район.

Кызылординская область:
Аральский район;
Казалинский район;
Кармакшинский район;
Жалагашский район;
Сырдарьинский район;
Чиилийский район;
Жанакорганский район.

Туркестанская область:
Отрарский район;
Шардаринский район;
Мактааральский район;
Жетысайский район;
Сарыагашский район;
Келесский район;
Казыгуртский район;
Толебийский район.

2. Со стороны Республики Узбекистан:

Республика Каракалпакстан:
Муйнакский район;
Кунградский район;
Тахтакупырский район.

Навоийская область:
Конимехский район;
Тамдынский район;
Учкудукский район.

Джизакская область:
Мирзачульский район;
Фаришский район.

Сырдарьинская область:
Акалтынский район;
Мирзаабадский район;
Сырдарьинский район.

Ташкентская область:
Чиназский район;
Янгиюльский район;
Зангиатинский район;
Ташкентский район;
Кибрайский район;
Бостанлыкский район.

Qozog‘iston Respublikasi Hukumati bilan
O‘zbekiston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi
Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat chegarasi rejimi to‘g‘risida
BITIM

Qozog‘iston Respublikasi Hukumati va O‘zbekiston Respublikasi Hukumati, keyingi o‘rinlarda Tomonlar deb ataluvchilar,

xalqaro huquqning hududiy yaxlitlik va chegaralar daxlsizligi to‘g‘risidagi prinsiplariga amal qilib,

ikki davlat o‘rtasidagi Davlat chegarasi abadiy tinchlik va do‘stlik chegarasi bo‘lib qolishi yo‘lida astoydil birgalikda harakat qilishga ahd qilgan holda,

1998-yil 31-oktabrda imzolangan Qozog‘iston Respublikasi bilan O‘zbekiston Respublikasi o‘rtasida abadiy do‘stlik to‘g‘risidagi Shartnoma, 2022-yil 22-dekabrda imzolangan Qozog‘iston Respublikasi bilan O‘zbekiston Respublikasi o‘rtasida ittifoqchilik munosabatlari to‘g‘risidagi Shartnoma, 2022-yil 22-dekabrda imzolangan Qozog‘iston Respublikasi bilan O‘zbekiston Respublikasi o‘rtasidagi Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat chegarasini demarkasiya qilish to‘g‘risidagi Shartnoma (keyingi o‘rinlarda – Chegara demarkasiyasi to‘g‘risidagi Shartnoma) qoidalaridan kelib chiqib,

ikki davlat o‘rtasidagi Davlat chegarasida barqarorlikni va chegaraoldi tumanlarida tinchlikni ta’minlash, chegara masalalarini o‘zaro hurmat, ishonch, teng huquqlilik, do‘stona ruh va hamkorlikda tartibga solish maqsadida,

quyidagilar to‘g‘risida kelishuvga erishdilar:

1 - bob. Umumiy qoidalar

1-modda

1. Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat chegarasi rejimi (keyingi o‘rinlarda – Davlat chegarasi rejimi) – mazkur Bitim bilan belgilangan, Davlat chegarasida va chegara mintaqalarida amal qiluvchi qoidalardan iborat bo‘lib, quyidagi tartiblarni o‘z ichiga oladi:

Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat chegarasini soz holatda saqlab turish;

Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat chegarasini shaxslar va transport vositalari tarafidan kesib o‘tilishi va u orqali yuk va boshqa mol-mulkni olib o‘tish,

Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat chegarasi orqali shaxslar, transport vositalari, yuklar va boshqa mol-mulkni o‘tkazish;

Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat chegarasi va chegara mintaqalari ustidan parvozlarni amalga oshirish;

Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat chegarasi, chegara mintaqalari, shuningdek, chegara suvlari doirasida (shu jumladan ulardan foydalanish) xo‘jalik, ovchilik va boshqa faoliyatni olib borish, ijtimoiy-siyosiy, madaniy va boshqa tadbirlarni o‘tkazish;

chegara nizolarini hal etish.

2. Davlat chegara rejimi mazkur Bitim, Tomonlar davlatlarining qonunchiligi va ular ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalar bilan tartibga solinadigan Tomonlar davlatlarining xamkorlikdagi faoliyati bilan ta'minlanadi.

3. Mazkur Bitim ijrosini ta’minlash maqsadida, Tomonlar mazkur Bitimning 1-ilovasiga muvofiq, faoliyat yuritadigan Davlat chegarasi rejimi bo‘yicha Qozog‘iston-O‘zbekiston Qo‘shma komissiyasini tuzadilar (keyingi o‘rinlarda – Davlat chegarasi rejimi bo‘yicha Qo‘shma komissiya).

2-modda

Mazkur Bitim maqsadlarida quyidagi tushunchalar qo‘llaniladi:

1) avariya-qutqaruv xizmati (qozog‘iston tomon uchun), qutqaruv xizmati (o‘zbek tomoni uchun) mazkur Bitim matnida bir hil ma’noga ega bo‘lib, funksiyasiga ko‘ra yagona tizimga birlashgan favqulodda holatlarni oldini olish va bartaraf qilish vazifalarini bajarish uchun jamlangan, asosi qutqaruv (avariya-qutqaruv) tuzilmalaridan tashkil topgan boshqaruv organi, kuchlar va vositalarni anglatadi;

2) avariya-qutqaruv tuzilmasi (qozog‘iston tomoni uchun), qurqaruv tuzilmasi (o‘zbek tomoni uchun) mazkur Bitim matnida bir hil mazmunga ega bo‘lib, asosi maxsus texnika, uskuna, anjomlar, asboblar va materiallar bilan ta'minlangan, avariya-qutqaruv ishlarini olib borish uchun mo‘ljallangan qutqaruvchilar bo‘linmasi va kinologiya hisobidan tashkil topgan mustaqil yoki qutqaruvchilar (avariya-qutqaruvchilar) xizmati tizimini anglatadi.

3) ichki suvlar – qirg‘oqlari Tomonlardan biri davlatiga tegishli Orol dengizi, daryolar, ko‘llar va boshqa suv havzalarining Davlat chegarasi chizig‘i bilan cheklangan qismi;

4) suv havzasi - tabiiy yoki sun'iy chuqurliklarda (ko‘l, suv ombori, sun’iy ko‘l va h.k.) oqib turadigan yohud oqimi past suvning doimiy yoki vaqtinchalik to‘palanishi;

5) suv kanali – suv oqimini qayta yo‘naltirish uchun mo‘ljallangan sun’iy inshoot;

6) havo kemasi – yer (suv) yuzasidagi havo bilan o‘zaro ta'sirni istisno qilgan holda, havo bilan o‘zaro ta’siri natijasida atmosferada turadigan apparat;

7) Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat chegarasi, Davlat chegarasi, chegara mazkur Bitim matnida bir xil ma’noga ega bo‘lib, hududni (quruqlikda, suvda, yer ostida va havo bo‘shlig‘ida) bo‘linish chegarasini belgilovchi chiziq va chiziq bo‘ylab o‘tuvchi vertikal yuzani, shuningdek, Qozog‘iston Respublikasi va O‘zbekiston Respublikasi o‘rtasida davlat suvereniteti amal qiladigan fazoviy chegarani bildiradi;

8) Davlat chegarasi orqali o‘tkazidigan yuklar va boshqa ashyolar (keyingi o‘rinarda – yuklar va boshqa ashyolar) – Davlat chegarasi orqali bir Tomonning davlatidan boshqa Tomon davlati hududiga olib o‘tiladigan tijoriy va notijoriy yuklar, tovarlar, hayvonlar, predmetlar, materiallar, vositalar, moddalar, qo‘l yuklari (bagaj) va transport vositalarni anglatadi;

9) Davlat chegarasi chizig‘i belgilanishini hamkorlikda tekshirish hujjatlari – chegara demarkasiyasi to‘g‘risidagi Shartnomaning ajralmas qismi bo‘lgan Davlat chegarasi belgilanishini hamkorlikda tekshiruvdan so‘ng, shakllantirilgan huquqiy xujjatlar (Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat chegarasi chizig‘ini o‘tishi tavsifi, Davlat chegarasining Xaritasi, chegara belgilarining Bayonnomalari, chegara belgilarining koordinati va balandlik Katalogi, chegara belgilari ustunlarining o‘zaro joylashuv Chizmalari, orollarning mansubligi Jadvali, hamkorlikda tekshiruv Bayonnomalari va boshqa hujjatlar);

10) birgalikda foydalaniladigan yo‘llar – Davlat chegarasida joylashgan yoki uning yaqinidan o‘tuvchi hamda Tomonlarning vakolatli organlari hamda Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalar asosida transchegaraviy inshootlarga xizmat ko‘rsatuvchi xodimlar foydalanadigan, Davlat chegarasini bir necha marotaba kesib o‘tuvchi tosh-tuproq yo‘llar (so‘qmoqlar)ni anglatadi;11) favqulodda vaziyatni bartaraf etish – favqulodda holat yuz berganida o‘tkaziladigan va inson hayotini qutqarish va sog‘lig‘ini saqlashga qaratilgan, tabiatga keltirilgan zararni va moddiy yo‘qotishlar miqdorini kamaytirish, shuningdek, favqulodda vaziyatlar zonasi kengayishiga yo‘l qo‘ymaslik, buning uchun xavfli holat xususiyatiga ega bo‘lgan harakatlarni to‘xtatish bo‘yicha avariya qutqaruv va boshqa kechiktirib bo‘lmaydigan ishlarni anglatadi;

12) mahalliy fuqarolar - chegaraoldi tumanlarda doimiy istiqomat qiluvchi aholi;

13) jihozlash – avariya-qurqaruv ishlarini olib borish jarayonida yordam ko‘rsatish bo‘yicha guruh uchun muhim bo‘lgan materiallar, transport va texnik

vositalar, guruhning yordam ko‘rsatish anjomlari va uning a'zolarining shaxsiy anjomlari, shu jumladan, dori vositalari va tibbiyot uchun mo‘ljallangan buyumlarni anglatadi;

14) Davlat chegarasi orqali olib o‘tish – yuklar va boshqa ashyolarni bir Tomon davlatidan ikkinchi Tomon davlatiga harakatlanish chog‘ida Davlat chegarasi bilan haqiqiy tutashgan jarayoni;

15) Davlat chegarasini kesib o‘tish - shaxslar va transport vositalarini bir Tomon davlatidan ikkinchi Tomon davlatiga harakatlanish chog‘ida Davlat chegarasi bilan haqiqiy tutashish jarayoni;

16) chegara suvlari – Davlat chegarasi rejimi amal qiladigan Davlat chegarasining ikki tarafidan chegara mintaqasi doirasida joylashgan Orol dengizi ichki suvlarining bir qismi, chegara daryosi yoki transchegaraviy daryo, suv xavzasi, shuningdek, suv kanali suvini anglatadi;

17) chegara belgisi – Davlat chegarasini joyida belgilovchi va chegara demarkasiyasi to‘g‘risidagi Shartnoma bilan belgilab qo‘yilgan, Davlat chegarasi chizig‘ida yoki uning ikki tarafida o‘rnatilgan chegara ustunlarini anglatadi;

18) chegaraviy mojaro – bir yoki ikkala davlatning yohud ikkala davlat va uchinchi chegaradosh (tutash) davlatning manfaatlariga daxl qiluvchi Davlat chegarasi rejimini buzilishi bilan bog‘liq bo‘lgan hodisani anglatadi;

19) chegara mintaqalari – Tomonlarning milliy qonunchiligi asosida belgilangan, Davlat chegarasi rejimi joriy qilingan, ikki Tomonning Davlat chegarasi chizig‘iga tutash hududlari;

20) chegara vakillari – mazkur Bitim asosida o‘rnatiladigan Davlat chegarasi rejimini ta'minlash, chegaraviy mojarolarni oldini olish va bartaraf qilishga mas'ul, Tomonlar chegarasini qo‘riqlash sohasida vakolatga ega bo‘lgan organ vakillaridan tayinlanadigan vakolatli mansabdor shaxslar;

21) chegara so‘qmoqlari (qozog‘iston tomon uchun), tozalash mintaqasi (o‘zbek tomon uchun) – mazkur Bitim matnida bir hil ma'noga ega bo‘lib, kengligi mazkur Bitim bilan belgilangan doirada Davlat chegarasining ikki tarafidan, uni kuzatishni va qo‘shni chegara belgilari o‘rtasida ko‘rishni ta'minlash maqsadida buta va boshqa turdagi o‘simliklardan tozalangan hudud mintaqasini bildiradi;

22) chegara daryosi – Tomonlar davlatlarning chegaraoldi tumanlari doirasida Davlat chegarasi bo‘ylab oqib o‘tuvchi daryo yoki uning bir qismi;

23) chegaraoldi tumanlari - Qozog‘iston Respublikasi va O‘zbekiston Respublikasi yoki Tomonlar davlatlari va uchinchi chegaradosh (tutash) davlatning Davlat chegarasiga tutash tumanlari;

24) shaxslar, transport vositalari, yuklar va boshqa ashyolarni Davlat chegarasi orqali o‘tkazish va Davlat chegarasidan o‘tkazish mazkur Bitim matnida bir xil ma'noga ega tushunchalar hisoblanadi hamda Tomonlar davlatlarining qonunchiligi va Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalarga muvofiq, Davlat chegarasini shaxslar, transport vositalari kesib o‘tishi (kesib o‘tishga ruxsat berish) va Davlat chegarasi orqali yuklar va boshqa ashyolarni olib o‘tishning qonuniyligini e'tirof etishni anglatadi;

25) chegara orqali o‘tkazish prosedurasi – Davlat chegarasini kesib o‘tayotgan shaxslarga, transport vositalariga hamda undan o‘tkazilayotgan yuk va boshqa mulklarga nisbatan Tomonlar davlatlarining qonunchiligiga va Tomonlarning davlati ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalarga muvofiq, chegarani qo‘riqlash sohasi vakolatli organlari tarafidan amalga oshiriladigan nazorat-tekshiruv, rejim va boshqa tadbirlar majmui;

26) Davlat chegarasi orqali o‘tkazish punkti (keyingi o‘rinlarda – o‘tkazish punkti) – xalqaro aloqalar uchun ochiq bo‘lgan hamda Tomonlar davlatlarining qonunchiligiga muvofiq Davlat chegarasiga bevosita yaqin joyda alohida maxsus ajratilgan va jihozlangan chegara orqali o‘tkazishni amalga oshiradigan chegara temir yo‘l stansiyalari (vokzallar), avtomobil' yo‘llari (vokzallari, bekatlari), dengiz va daryo portlari, aeroportlari (aerodromlari) hududi (akvatoriyasi) yoki hududning bir qismini anglatadi;

27) Davlat chegarasi rejimiga rioya qilish bo‘yicha hamkorlikdagi harakatlar – mazkur Bitim va Tomonlar davtlarlarining qonunchiligida belgilangan, maqsadi, vazifasi, joyi, vaqti va Davlat chegarasida, chegara mintaqasida, chegara suvlari va tumanlarida chegarani qo‘riqlashga vakolatli organlar tarafidan Davlat chegarasi rejimini asrashga qaratilgan, kelishilgan, umumiy g‘oya asosida amalga oshiriladigan harakatlarni anglatadi;

28) Davlat chegarasini soz holatda saqlab turish – chegara belgilarini o‘rnatish, saqlash va soz holda ushlab turish, ularni nazorat ko‘rigidan o‘tkazish, tozalash mintaqasini (chegara so‘qmog‘i) jihozlash va lozim tartibda saqlash, shuningdek, chegara belgilari joyini va holatini hamkorlikda nazorat ko‘rigidan o‘tkazishni anglatadi;

29) chegara belgilarini saqlash va soz holatda ushlab turish – chegara belgilarini ko‘zdan kechirish, ularni qo‘riqlash, joyidan ko‘chirish va xavfsiz joyga olib chiqish hamda xizmat ko‘rsatish, tiklash, ta'mirlash va qayta o‘rnatishni anglatadi;

30) Tomonlardan biri davlatining hududi orqali tranzit harakatlanish – Tomonlardan biri davlatining hududi orqali shaxslar, transport vositalari, yuklar va boshqa ashyolarning harakatlanishi bo‘lib, bunda ushbu yo‘nalishning davlat

hududidan o‘tayotgan qismi ularning o‘z hududida boshlanuvchi va tugallanuvchi umumiy yo‘nalishining bir qismi hisoblanadi;

31) transchegaraviy daryo - o‘zani bir Tomon davlatining chegaraoldi tumani ortidan boshlanib, boshqa Tomon davlatning chegaraoldi tumani ortida tugovchi, Davlat chegarasini kesib o‘tuvchi daryo, irmoqni anglatadi;

32) transchegaraviy inshootlar - Davlat chegarasini kesib o‘tuvchi temir yo‘llar, avtomobil yo‘llari, quvur o‘tkazgichlar, elektr uzatish tarmog‘i, kabellar, ko‘priklar, to‘g‘onlar, shlyuzlar, suv kanallari, kollektor-drenaj tarmoqlari va boshqa inshootlar, shuningdek, bir Tomon davlatining boshqa Tomon davlati chegaraoldi tumanlarida joylashgan obyektlari;

33) transport vositasi - yo‘lovchilar, yuklar va boshqa ashyolarni tashishga mo‘ljallangan har qanday suv va havo kemasi, avtotransport va temir yo‘l transport vositalari;

34) vakolatli organlar – Tomonlar davlatlarining qonunchiligi bilan belgilangan, mazkur Bitimda ko‘rsatilgan masalalarni hal qilish vakolatiga ega organlar;

35) fors-major holatlar - oldindan nazarda tutish, oldini olish va yengish imkoni bo‘lmagan ob'ektiv harakterdagi holatlar.

36) favqulodda holat – insonlar kurbon bo‘lishi yoki odamlarning sog‘lig‘iga yoki atrof-muhitga ziyon yetkazadigan, sezilarli moddiy zarar va insonlarning hayoti faoliyati sharoiti buzilishiga olib keladigan avariya, texnogen va tabiiy halokat yoki boshqa ofat natijasida paydo bo‘lgan muayyan hududdagi vaziyat;

37) chegara vakillari ekspertlari – chegara vakillari faoliyatini ta'minlash uchun jalb qilinadigan (tayinlanadigan) Tomonlar davlati vakolatli organlarining turli ixtisosdagi mutaxassislari.

2-Bob. Davlat chegarasini saqlash tartibi

3-modda

Davlat chegarasini saqlash Tomonlarning vakolatli organlari tarafidan amalga oshiriladi va davlat chegarasi rejimiga rioya etilishini ta'minlash va saqlashga qaratiladi.

4-modda

1. Har bir Tomon chegara belgilarini qo‘riqlash chorasini ko‘radi, ularga shikast yetkazilishini, joyi o‘zgarishini, buzilishini yoki yo‘qolishini oldini oladi hamda o‘zi tomonidan davlati hududida o‘rnatilgan chegara belgilarini, barpo

etgan chegara tozalash yo‘lagini (so‘qmog‘ini) mazkur Bitim talablari, chegarani demarkasiyasi to‘g‘risidagi Shartnoma va hamkorlikdagi tekshiruv hujjatlariga muvofiq saqlanishini ta'minlashga javob beradi.

2. Tomonlarning chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organlari o‘z davlati chegara belgilarini saqlanishini ta'minlashga qaratilgan faoliyatni ikki Tomon davlatlari ishtirokchisi bo‘lgan xalqaro shartnomalar talablari va milliy qonunchilikka muvofiq amalga oshiradilar.

Bir Tomon davlatining chegarani qo‘riqlashga vakolatli organi chegara belgilariga shikast va talofat yetkazilganini, joyi o‘zgargani yoki yo‘qolganini aniqlasa, boshqa Tomon davlatining chegarani qo‘riqlash bo‘iycha vakolatli organini zudlik bilan xabardor qiladi.

Bir Tomon davlatining chegara belgilarini saqlanishiga javobgar bo‘lgan chegara sohasidagi organi yo‘qolgan chegara belgilarini qidirish va yo‘qolganlik holatiga aniqlik kiritish choralarini ko‘radi, boshqa Tomon davlati chegarani qo‘riqlashga vakolatli organi unga o‘z davlati hududida mazkur masalani hal etishda ko‘maklashadi.

5-modda

1. Chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organlar chegara belgilari holatini tekshirishni mustaqil yoki birgalikda amalga oshiradilar.

Chegara belgilari holatini birgalikda tekshirish muddati chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organlar o‘rtasida rejalashtirilgan tadbirdan 10 kun oldin kelishiladi.

Chegara belgilarini birgalikda tekshiruv natijalari ikki nusxada, qozog‘iston tomoni uchun – qozoq va rus tillarida, o‘zbek tomoni uchun esa – o‘zbek va rus tillarida bo‘lgan bayonnoma bilan rasmiylashtiriladi. Bayonnomaning matnlari o‘rtasida tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda, Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qiladilar. O‘zaro kelishuvga ko‘ra, bayonnomaning namunasi Tomonlar davlatlarining chegara vakillari tarafidan belgilanadi.

2. Tomonlardan biri davlatining chegara belgilarini tiklashga mas'ul bo‘lgan, chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organi ularni ta'mirlash, qaty tiklash yoki oldingi o‘rniga qayta o‘rnatish bo‘yicha choralar ko‘radi va ishlar boshlanguniga qadar kamida 10 kun oldin boshqa Tomon davlatining chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organini xabardor qiladi.

Chegara belgilarini qayta tiklash yoki oldingi o‘rniga qayta o‘rnatish ishlari bir Tomon davlatining chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organi tarafidan boshqa Tomon davlatining chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli

organi vakillari ishtirokida amalga oshiradi. Ishlar yakunlangach, mazkur Bitimning 2-ilovasiga muvofiq, ikki nusxada dalolatnoma rasmiylashtiriladi.

Tomonlardan birida o‘z davlati hududi orqali chegara belgisiga kelish imkoniyati bo‘lmasa, boshqa Tomon ishlarni amalga oshirish uchun unga mazkur belgiga o‘z davlati hududi orqali kelish imkoniyatini beradi.

6-modda

Tabiiy ofat (o‘pirilish, suv toshqini va hokazo) oqibatida chegara belgisiga talofat yetishi xavfi tug‘ilsa, chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organlar chegara belgisini saqlab qolish choralarini ko‘radilar, aksincha holatlarda, yo‘qotishning oldini olish maqsadida, ularni o‘z o‘rnidan ko‘chiradilar va, har bir holat yuzasidan dalolatnoma rtuzgan holda, xavfsiz joyga olib chiqadilar.

Chegara belgilarining talofat ko‘rish xavfi yuzaga kelganligi va bir Tomon davlatining chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organi tarafidan ko‘rilgan choralar to‘g‘risida qisqa muddatlarda boshqa Tomon davlatining chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organi xabardor qilinadi.

7-modda

1. Fors-major holatlar natijasida chegara belgilarini tiklash yoki avvalgi o‘rniga qayta o‘rnatish imkoni bo‘lmagan hollarda, mazkur Bitimning 3-ilovasiga muvofiq, joyida tiklash yoki qayta o‘rnatish imkoni yo‘qligi sabablarini ko‘rsatgan holda ikki nusxada dalolatnoma tuziladi va bu masala chegara rejimi bo‘yicha Qo‘shma komissiyaga ko‘rib chiqish uchun taqdim qilinadi.

Chegara rejimi bo‘yicha Qo‘shma komissiya Davlat chegarasi chizig‘ini o‘tishini o‘zgartirmagan holda, chegara belgisini o‘rnatish uchun boshqa joyni belgilash yuzasidan qaror qabul qiladi.

2. Chegara rejimi bo‘yicha Qo‘shma komissiya Chegara belgisini yangi joyda o‘rnatish uchun Tomonlar davlatlarining vakolatli organlari ekspertlari va mutaxassislaridan iborat tarkibda qo‘shma guruh tashkil qiladi (keyingi matnlarda - qo‘shma ekspertlar guruhi).

Qo‘shma ekspertlar guruhi amalga oshirilgan ishlar natijasi bo‘yicha, mazkur Bitimning 4-ilovasiga muvofiq, ikki nusxada dalolatnoma rasmiylashtiradi hamda yangi ushbularni tuzadi: chegara belgisining Bayonnomasi, chegara belgisi ustunlarining o‘zaro joylashuvi Chizmasi, chegara belgisi joylashuvi balandligi va koordinatasi Katalogi qismlari, Davlat

chegarasi o‘tishi tavsifi qismlari, orollarning mansublik Jadvali va chegara belgisi yangi o‘rnatilgan hududga taalluqli bo‘lgan Davlat chegarasi Xaritasi varag‘i (xar biri qozoq, o‘zbek va rus tillaria).

Mazkur hujjatlar Chegara demarkasiyasi to‘g‘risidagi Shartnomaga muvofiq tuzilgan Davlat chegarasi chizig‘i belgilanishini tekshirish bo‘yicha Qo‘shma komissiyasiga (keyingi o‘rinlarda – Chegara chizig‘ini tekshirish bo‘yicha Qo‘shma komissiya)ko‘rib chiqish uchun taqdim qilinadi.

3. Chegara belgilarini ta'mirlash, qayta tiklash, qayta o‘rnatish va o‘tkazish, shuningdek, ularning shakli, o‘lchami, tayyorlanish materiali va joylashuvi Chegara demarkasiyasi to‘g‘risidagi Shartnoma talablariga mos kelishi lozim.

4. Tomonlardan hech biri Davlat chegarasida yoki uning ikki tarafida Chegara demarkasiyasi to‘g‘risidagi Shartnomada nazarda tutilmagan chegara belgilari yoki uning o‘tishini boshqa belgilar yordamida belgilanishiga yo‘l qo‘ymaydi.

5. Chegara belgilariga zarar yetkazgan, o‘zgartirishga yoki yo‘qolishiga aloqador yuridik va jismoniy shaxslarni Tomonlar o‘z davlatlarining qonunchilik talablariga muvofiq javobgarlikka tortadilar, shuningdek, zarar yetkazilgan yoki yo‘q qilingan chegara belgilarining qayta tiklash xarajatlarini undirish tartibini belgilaydilar.

8-modda

1. Tomonlar kengligi 10 metrni (Davlat chegarasi chizig‘ining ikki tarafidan 5 metrdan) tashkil etadigan chegara tozalash mintaqasini (chegara so‘qmog‘ini) barpo etish va saqlash yuzasidan choralar ko‘radilar, ularda daraxtlar, butalar va boshqa turdagi o‘simliklar ko‘p o‘sib ketishining oldini oladilar.

Chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organlar o‘z davlati hududi doirasida mustaqil ravishda yoki birgalikda tozalash mintaqasining (chegara so‘qmog‘ini) holati tekshiruvini amalga oshiradilar.

Chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organlar tozalash mintaqasini (chegara so‘qmog‘ini) hamkorlikdagi tekshirish muddatini rejalashtirilayotgan ishlar boshlanguniga qadar, kamida 10 kun oldin kelishib oladilar.

Hamkorlikdagi tekshiruv natijalari ikki nusxada, qozog‘iston tomoni uchun – qozoq va rus tillarida, o‘zbek tomoni uchun esa o‘zbek va rus tillarida bo‘lgan bayonnoma bilan rasmiylashtiriladi. Bayonnomaning matnida tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda, Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qiladilar. O‘zaro

kelishuv bo‘yicha bayonnoma namunasi Tomonlar davlatlarining chegara vakillari tarafidan belgilanadi.

Zarur hollarda, chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlar mustaqil ravishda yoki birgalikda tozalash mintaqasini (chegara so‘qmog‘ini) kuzatishga xalaqit beradigan daraxtlar, butalar va boshqa o‘simliklardan tozalash ishlarini olib boradilar.

O‘zining davlati hududida tozalash mintaqasini (chegara so‘qmog‘ini) tozalayotganda, Bir Tomon davlatining chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organi boshqa Tomon davlatining chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organini ishlar boshlanguniga qadar, kamida 10 kun oldin ogohlantiradi.

2. Tozalash mintaqasini (chegara so‘qmog‘ini) tozalashda Tomonlar davlatiga zarar yetkazishi mumkin bo‘lgan olov, kimyoviy moddalar va boshqa usullarni qo‘llash taqiqlanadi.

3. Mazkur Bitim hamda Tomonlar davlatlari o‘rtasidagi boshqa xalqaro shartnomalarda nazarda tutilgan hollardan tashqari, tozalash mintaqasida (chegara so‘qmoqlarida) yerni shudgorlash, qazish ishlari, inshootlarni qurish va boshqa xo‘jalik faoliyatini amalga oshirish taqiqlanadi.

4. Tabiiy muhitga, yovvoyi hayvonlarning ko‘payish sharoiti va yig‘iladigan joyiga salbiy ta'sir ko‘rsatishiga yo‘l qo‘ymaslik maqsadida chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organi Davlat chegarasini qo‘riqlash vazifasini bajarishda yovvoyi hayvonlarning ko‘chib yurish yo‘lini hisobga olgan holda, Tomonlar davlatlarining hayvonot dunyosini qo‘riqlash, undan foydalanish va ishlab chiqarish borasidagi davlat organining taklifiga ko‘ra, muhandislik-texnik vositalari, inshootlar va to‘siqlar barpo etadi.

3-bob. Davlat chegarasining shaxslar va transport vositalari tarafidan kesib o‘tish va Davlat chegarasi orqali yuklar va boshqa ashyolarni olib o‘tish tartibi. Davlat chegarasi orqali shaxslar, transport vositalari, yuklar va boshqa ashyolarni o‘tkazish tartibi

9-modda

1. Davlat chegarasini shaxslar, transport vositalari tarafidan kesib o‘tish va Davlat chegarasi orqali yuklar va boshqa ashyolarning olib o‘tilishi quyidagicha amalga oshiriladi:

1) quruqlikda – xalqaro temiryo‘l, avtomobil' va boshqa yo‘nalishlarda o‘rnatiladigan Davlat chegarasini kesib o‘tish joylarida;

2) havo bo‘shlig‘ida – nashr qilingan aeronavigasiya ma'lumotlari hujjatlarida ko‘rsatilgan Davlat chegarasining uchib o‘tish nuqtalari orqali yoki buning uchun maxsus ajratilgan havo karidorlari orqali;

3) Orol dengizida – basharti birgalikda ochish imkoniyati mavjud bo‘lgan taqdirda, Davlat chegarasini xalqaro qatnov yo‘llarida kesib o‘tish.

2. Davlat chegarasini boshqa joylarda kesib o‘tish mazkur Bitimda va ikki Tomon davlati ishtirokchisi bo‘lgan xalqaro shartnomalarda nazarda tutilgan holatlardagina yo‘l qo‘yiladi.

10-modda

Bir Tomon davlatining boshqa Tomon davlatiga qarab xarakaktlanayotgan havo kemalari samoviy hududida harakatlanayotgan davlatning qonunchiligiga rioya qilishga majburdirlar.

11-modda

1. Ayrim hollarda, samoviy hududdagi Davlat chegarasini xavo kemalari fors-major holatlar natijasida majburiy tarzda o‘rnatilmagan joylar orqali kesib o‘tishiga yo‘l qo‘yiladi.

2. Mazkur moddaning 1-bandida nazarda tutilgan holatlarda havo kemasining komandiri zudlik bilan samoviy hududida bo‘lib turgan davlatning eng yaqin aeroporti ma'muriyatini ogohlantirishga majbur. Mazkur aeroport ma'muriyati zudlik bilan o‘z Tomoni davlatining Davlat chegarasini qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organini xabardor qiladi.

3. Tomonlar ayrim hollarda (Tomonlar davlatlarining milliy xavfsizligi manfaatlari yo‘lida, shuningdek, sanitariya-karantin cheklovlari sababli, epizootiya va epidemiya, favqulodda vaziyatlar yoki boshqa fors-major holatlar yuzaga kelganda) Davlat chegarasining quyidagi alohida uchastkalarida kesib o‘tishni vaqtinchalik cheklaydilar yoki to‘xtib turadilar:

1) mazkur Bitim va Tomonlar ishtirokchi bo‘lgan boshqa xalqaro shartnomalarda ko‘rsatilgan tartibda Davlat chegarasini kesib o‘tish uchun belgilangan joylarda;

2) cheklovning sabablari va muddatlarini ko‘rsatgan holda, ularni o‘rnatishdan kamida 24 soat oldin boshqa Tomonni chegara vakillik faoliyati tarmog‘i orqali xabardor qilib, Davlat chegarasini kesib o‘tishning mazkur Bitim bilan belgilangan boshqa joylarida.

12-modda

Chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organga Davlat chegarasini qo‘riqlash bo‘yicha majburiyatlarini bajarishda Davlat chegarasini boshqa tartibda kesib o‘tish hamda birgalikda foydalaniladigan yo‘llardan harakatlanish chog‘ida, boshqa Tomon davlati hududida Davlat chegarasiga yaqin joylashgan suv manbaidan (quduqdan) foydalanishda Davlat chegarasini bir necha marotaba kesib o‘tish huquqi beriladi. Ko‘rsatilgan harakatlar boshqa Tomon davlatining chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organi bilan kelishiladi.

13-modda

1. Davlat chegarasini shaxslar, transport vositalari kesib o‘tishi, shuningdek, Davlat chegarasi orqali olib o‘tiladigan yuklar va boshqa ashyolariga nisbatan Tomonlar davlatlarining qonunchiligi va Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan halqaro shartnomalarga asosida chegara orqali o‘tkazish proseduralari amalga oshiriladi.

2. Davlat chegarasi orqali shaxslar, transport vositalari, yuklar va boshqa ashyolarni bir Tomon davlatidan boshqa Tomon davlatiga o‘tkazish tartibi Tomonlar davlatdarining qonunchiligi hamda Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan xalqaro hujjatlarda belgilangan va ochiq bo‘lgan o‘tkazish punktlari orqali amalga oshiriladi.

3. O‘tkazish punktlarining ish rejimi Tomonlar davlati ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalar asosida belgilanadi.

Tomonlarning chegarani qo‘riqlash sohasidagi organlari o‘tkazish punktlarida nazoratni amalga oshiruvchi boshqa vakolatli organlar bilan hamkorlikda o‘tkazish punktlarining ish reglamentini (jadvalini) va undan o‘tkazish masalalari bo‘yicha hamkorlik mexanizmini mazkur Bitim va Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalarga muvofiq belgilaydilar.

4. Tashkiliy turistik (turistlar) guruhini Tomonlarning alohida bitimlari asosida belgilanadigan boshqacha tartibda o‘tkazishga yo‘l qo‘yiladi.

5. Tomonlar ayrim hollarda (Tomon davlatining milliy xavfsizlik manfaatlari yo‘lida, shuningdek, sanitariya-karantin cheklovlari sababli, epizootiya va epidemiya, favqulodda vaziyatlar yoki boshqa fors-major holatlarida) Davlat chegarasidan kesib o‘tishni vaqtinchalik cheklashlari yoki to‘xtatib turishlari mumkin va bu to‘g‘risida bir-birlarini mazkur Bitim va

Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalarga muvofiq belgilangan tartibda xabardor qiladilar.

14-modda

1. Ayrim hollarda Tomonlar shaxslarni, transport vositalarini, yuk va boshqa ashyolarni Davlat chegarasining faoliyat yuritilmayotgan chegara o‘tkazish punktlari orqali mazkur Bitim va Tomonlar davlati ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalarga muvofiq belgilangan tartibda o‘tkazishni amalga oshirishlari mumkin.

2. Chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organlar o‘zaro kelishuv asosida Tomonlar davlati hududida vaqtincha bo‘lib turish uchun (transport, ishlab chiqarish, qishloq xo‘jaligi va suv xo‘jaligiga mo‘ljallangan transchegaraviy inshootlarni, kommunikasiya, elektraloqa tarmoqlari, elektr o‘tkazgich liniyalariga xizmat ko‘rsatish va boshqa faoliyat maqsadida) faoliyati to‘xtatilgan o‘tkazish punktlari orqali mazkur Bitim bilan belgilangan tartibga amal qilgan holda, Tomonlar davlatlarining amaldagi milliy hujjatlar (shaxsini tasdiqlovchi hujjat) asosida, tashkilotning rahbari tomonidan tasdiqlangan nomma-nom ro‘yxat va mazkur Bitimga 5-ilova bo‘lgan shaklga muvofiq rus tilida rasmiylashtiriladigan, Tomonlar davlatining chegara vakillari tarafidan beriladigan ruxsatnoma bo‘yicha chegaradan o‘tkazishni amalga oshiradilar.

Ko‘rsatilgan ruxsatnomalarni olish uchun tashkilot rahbari tasdiqlagan nomma-nom ro‘yxat, Tomonlar davlatlarining amaldagi milliy hujjatlari (shaxsini tasdiqlovchi hujjatlari) nusxalari Chegara qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organlar tarafidan chegara vakillari orqali oldindan (10 kundan kam bo‘lmagan muddatda) taqdim etiladi.

15-modda

Bir Tomon davlatidan boshqa Tomon davlatiga Chegaradan o‘tkazish punktigacha shaxs va transport vositalarining harakatlanishi chog‘ida, yuklar va boshqa ashyolarni olib o‘tishda quyidagilar taqiqlanadi:

1) belgilangan harakat yo‘nalishni o‘zgartirish;

2) fors-major holatlaridan tashqari, transport vositasini to‘xtatish, shaxslarni tushirish (chiqarish), yuk va tovarlarni tushirish (yuklash), har qanday uchish apparatini, shu bilan birga uchuvchisiz uchish vositasini havoga ko‘tarish, qo‘ndirish yoki qabul qilish.

16-modda

1. Bir Tomon davlati fuqorolarining boshqa Tomon davlati hududiga o‘tkazish Tomonlar o‘rtasida amaldagi xalqaro shartnomalar bilan belgilangan, o‘zaro kirish-chiqishda amal qiladigan hujjatlar asosida amalga oshiriladi.

2. Tomonlar davlati qonunchiligi asosida boshqa Tomon davlati hududiga kirish ruxsat etilmagan yoki kirishi cheklangan shaxslar, transport vositalari, yuklar va boshqa ashyolarni Davlat chegarasi orqali o‘tkazilmaydi. Ko‘rsatib o‘tilgan, bir Tomon davlati hududidan boshqa Tomon davlati hududiga kelgan yoki olib o‘tilgan va chegara orqali o‘tkazilishi uchun asosga ega bo‘lmagan shaxslar, transport vositalari, yuklar va boshqa ashyolar kelgan davlatiga qaytarib yuboriladi.

Bunda, bir Tomon davlatidan boshqa Tomon davlatiga havo kemasida kelgan uchinchi davlat fuqarolari, o‘z fuqaroligi bo‘lgan davlatga havo kemasi orqali qaytarilishiga yo‘l qo‘yiladi.

Chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organlar, shaxslar, transport vositalari, yuklar va boshqa ashyolarni boshqa Tomon davlati hududidan o‘z davlatiga avtomobil va temiryo‘l o‘tkazish punktlari orqali o‘tkazish rad qilingan har bir holati bo‘yicha bir-birlarini xabardor qiladilar hamda transport vositalari o‘tkazish punktlari orasida ularning ish grafigidan tashqari vaqtda qolib ketishini oldini olish choralarini ko‘radilar.

17-modda

1. Tomonlarning davlati hududdari orqali tranzit orqali harakatlanishda quyidagi hollarda bir necha marotaba Davlat chegarasini kesib o‘tishga ruxsat etiladi:

1) o‘tkazish tartibini amalga oshirmagan holda:

Tomonlar davlatlarining chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organ vakillariga – hamkorlikda foydalaniladigan bir necha bor davlat chegarasini kesib o‘tadigan yo‘llar (so‘qmoq) bo‘ylab;

Chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organ va qo‘shma ekspertlar guruhi, chegara rejimi bo‘yicha Qo‘shma komissiya vakillariga ular tarafidan yig‘ilish o‘tkazish, Davlat chegarasida chegara belgisini tiklash, qayta o‘rnatish va avvalgi o‘rniga tiklash imkoni bo‘lmaganlarini boshqa joyga ko‘chirish ishlarini amalga oshirish bilan bog‘liq amaliy tadbirlarni bajarish jarayonida;

Chegara chizig‘ini tekshirish bo‘yicha Qo‘shma komissiya vakillariga xamkorlikdagi ishlarni amalga oshirish jarayonida;

Tomonlarning chegara vakillik apparatlari tarkibiga, chegara vakillik (ishchi) uchrashuvlarini o‘tkazish jarayonida;

2) o‘tkazish tartibini amalga oshirgan holda:

transchegaraviy inshootlarga xizmat ko‘rsatuvchi personallarga – sutkaga (smenaga) tushishi oldidan va ularni (uni) tugashi bilan xamkorlikda foydalaniladigan yo‘l (so‘qmoq) bo‘ylab (transchegaraviy inshoot bo‘yidagi so‘qmoq bo‘ylab), Transchegaraviy inshootlarni Davlat chegarasini kesib o‘tish joyida va mazkur inshootga olib boruvchi yo‘lda (so‘qmoqda).

2. Mazkur moddaning 1-bandida ko‘rsatilgan hollarda belgilangan harakatlanish marshrutini o‘zgartirish, boshqa shaxslarni transport vositasilan tushirish (unga chiqarish), boshqa yuk va boshqa ashyoni yuklash (tushirish), uchuvchi, shu jumladan uchuvchisizi apparatlarni havoga ko‘tarish, qo‘ndirish yoki qabul qilish taqiqlanadi.

Favqulodda vaziyatlar, fors-major holatlar, texnik nosozliklar, odamlarga tez tibbiy yordam ko‘rsatish

(keyinchalik chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organni ma'lum qilgan holda), shuningdek, chegara chizig‘ini tekshirish bo‘yicha Qo‘shma komissiya va chegara rejimi bo‘yicha Qo‘shma komissiya ishlarini olib borish istisno holatlar hisoblanadi.

3. Mazkur moddaning 1-bandi 2-kichik bandida ko‘rsatilgan shaxslarni chegaradan o‘tkazish, mazkur Bitimning 14-moddasi 2-bandiga muvofiq amalga oshiriladi.

18-modda

1. Tomonlardan biri ko‘mak ko‘rsatish bo‘yicha murojaat qilganda, favqulodda vaziyatlarni bartaraf etish yoki ulardan ogohlantirish uchun Tomonlar davlatlarining qutqaruv (avariya-qutqaruv) xizmati va tuzilmalari o‘tkazish punktlari va boshqa joylar orqadi dan bevosita chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlarni mazkur holat to‘g‘risida habardor qilib kesib o‘tish joyi va vaqtini kelishgan holda Davlat chegarasini kesib o‘tishga ruxsat beriladi.

2. Tomonlar davlatlarining qutqaruv (avariya-qutqaruv) xizmati va tuzilmalarini favqulodda holatni bartaraf etish va oldini olish uchun Davlat chegarasidan o‘tkazish Tomonlar davlatlarining amaldagi milliy (shaxsini tasdiqlovchi) hujjatlari va xizmat guvoxnomalari, tashkilot raxbari tasdiqlagan, chegara qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organ tarafidan chegara vakillari orqali avvaldan taqdim etilgan nomma-nom ro‘yxat va uskunalar ro‘yxati bo‘yicha amalga oshiriladi:

1) o‘tkazish punktlarida – navbatdan tashqari;

2) o‘tkazish punktlaridan tashqarida – Tomonlarning davlatlarining qonunchiligi bilan o‘rnatilgan nazorat tartibiga rioya qilgan holda.

4-bob. Davlat chegarasi va chegara mintaqasi ustidan parvozlarni amalga oshirish

19-modda

1. Tomonlar, fors-major holatlarni istisno qilgan holda, havo kemalarining Davlat chegarasini kesib o‘tishi bilan bog‘liq noqonuniy parvozlariga yo‘l qo‘ymaslik choralarini ko‘radilar.

2. Chegara mintaqasi doirasida aerofotosyomka ishlarini amalga oshirish maqsadida, havo kemalari parvozini va (yoki) o‘z hududi chegara chizig‘i doirasida zondlashni rejalashtirayotgan Tomon bu haqida mazkur Bitimning 6-ilovasiga muvofiq, boshqa Tomonni chegara vakillari va vakolatli organlar orqali ogohlantiradi.

5-bob. Davlat chegarasida, chegara mintaqasida, shuningdek, chegara suvlari doirasida xo‘jalik, ovchilik yoki boshqa faoliyatni olib borish (shu bilan birga ulardan foydalanish), ijtimoiy-siyosiy, madaniy va boshqa tadbirlarni o‘tkazish tartibi.

20-modda

1. Davlat chegarasida va chegara mintaqasida, shuningdek, chegara suvlari doirasida xo‘jalik, ovchilik yoki boshqa faoliyatni olib borish, ijtimoiy-siyosiy, madaniy va boshqa tadbirlarni o‘tkazish mazkur Bitim, Tomonlar davlatlarining qonunchiligi hamda Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalar talablaridan kelib chiqib amalga oshiriladi.

Chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlar Davlat chegarasida va chegara mintaqasida, shuningdek, chegara suvlari doirasida xo‘jalik, ovchilik yoki boshqa faoliyatni olib borilishi, ijtimoiy-siyosiy, madaniy yoki boshqa tadbirlar o‘tkazilishi ustidan nazoratni amalga oshiradilar hamda mazkur Bitimda ko‘rsatilgan tartib asosida tadbirlarni Davlat chegarasi rejimiga ta'sir qilishi mumkinligi, muddati va aniq joyi yuzasidan uch kundan kechiktirmagan holda, chegara vakillari orqali bir-birlarini xabardor qiladilar.

2. Chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlar tarafidan Davlat chegarasida va chegara mintaqasida xo‘jalik, ovchilik yoki boshqa faoliyatni olib borish, ijtimoiy-siyosiy, madaniy yoki boshqa tadbirlarni o‘tkazish uchun

Tomonlar davlatlari qonunchiligida belgilangan tartibda chegara mintaqasiga kirish va u yerda bo‘lib turish uchun ruxsatnomalar beriladi.

Chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlar Davlat chegarasini qo‘riqlash va milliy xavfsizlik manfaatlarini inobatga olib, Tomonlar davlatlari qonunchiligiga muvofiq ruxsatnomalarning amal qilishini vaqtinchalik cheklashi yoki to‘xtatib turishi mumkin.

3. Davlat chegarasida va chegara mintaqasida, shuningdek, chegara suvlarida xo‘jalik, ovchilik va boshqa faoliyatlarni olib borishda (shu bilan birga ulardan foydalanishda), ijtimoiy-siyosiy, madaniy yoki boshqa tadbirlarni amalga oshirishda (o‘tkazishda) quyidagilarga yo‘l qo‘yilmasligi lozim:

1) davlatlarning milliy xavfsizligiga zarar yetkazish yoki unga nisbatan tahdid shakllanishi;

2) Davlat chegarasini soz holatda saqlash va vakolatli organlar vazifasini bajarishga to‘sqinlik qilish;

3) Davlat chegarasida o‘rnatilgan tartibni buzish.

21-modda

1. Davlat chegarasida va chegara mintaqasida ovchilik, hayvonlarni tutish maqsadida Davlat chegara orqali ta'qib qilish, shuningdek, boshqa Tomon davlatining hududiga qarata o‘q uzish taqiqlanadi.

2. Tomonlarning Davlat chegarasidan 1000 metr masofa doirasida portlatish ishlarini amalga oshirish zaruriyati yuzaga kelganda, ushbu tadbirni rejalashtirgan Tomon 48 soat ichida chegara vakili orqali boshqa Tomonni ogohlantiradi va Tomonlar davlatiga zarar yetishini oldini olish choralarini ko‘radi.

22-modda

1. Chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlar Davlat chegarasi orqali uy hayvonlarining o‘tib ketishiga yo‘l qo‘ymaslikni nazorat qiladilar.

2. Davlat chegarasi orqali uy hayvonlari o‘tib qolgan hollarda, chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlar qisqa vaqt ichida bir-birlari bilan ma'lumot almashadilar va ularni qidirish, qo‘riqlash va Tomonlar belgilagan joylarda topshirish chorasini ko‘radilar, yohud ularda kasallanish yoki o‘ta xavfli yuqumli kasallik oqibatida halok bo‘lgani aniqlansa, Tomonlar o‘z davlatining qonunchiligiga bianoan yo‘q qiladilar.

Ularni yashirish, so‘yish yoki sotish hamda ulardan xo‘jalik maqsadlarida foydalanish taqiqlanadi.

23-modda

1. Vakolatli organlar o‘z davlatlari hududlariga inson va hayvonlarning o‘ta yuqumli kasalliklari (karantin, o‘ta xavfli va boshqa yuqumli kasalliklar), epidemiya va epizootiya, shuningdek, qishloq xo‘jaligi va o‘rmon ekinlari zararkunanda va kasalliklarini (shu jumladan zararli karantin organizmlarni) kirib kelishini va tarqalishini oldini olish bo‘yicha sanitar-epidemiologik (profilaktika), veterinariya va fitosanitariya choralarini ko‘radilar.

Chegaraoldi tumanlarida sanitar-epidemiologik, epizootik vaziyat og‘irlashganda, chegaraoldi tumanlarda insonlar, hayvonlar, o‘simliklar va atrof-muhitga xavf tug‘diruvchi inson va hayvonlarning yuqumli kasalliklari (karantin, o‘ta xavfli va boshqa yuqumli kasalliklar), qishloq xo‘jaligi va o‘rmon ekinlari zararkunanda va kasalliklari (shu jumladan zararli karantin organizmlarni) hamda ularni Davlat chegarasi orqali tarqalish ehtimoli bo‘lganda, vakolatli organlar bir-birlarini darhol xabardor qiladilar.

2. Tomonlar davlatlaridan birining hududida hayvonlarning o‘ta xavfli kasalligi (karantin, o‘ta xavfli va boshqa yuqumli kasalliklar) o‘chog‘i aniqlanganda, boshqa Tomon davlatining vakolatli organi Butunjaxon hayvonlar sog‘ligi tashkiloti (keyingi o‘rinlarda – BHST) talablariga muvofiq, Davlat chegarasini nazorat ostidagi veterinar tovarlarni Davlat chegarasini shaxslar, transport vositalari kesib o‘tishini, yuklarni olib kiriida (olib chiqishda), tovarlar, boshqa ashyolarni Davlat chegarasi orqali olib o‘tishni taqiqlaydi.

BHST talablariga muvofiq, Tomonlarning vakolatli organlari, epizootik holati yomon davlatning hayvonlari va hayvon mahsulotlarni epizootik holati yaxshi davlatga olib kirilishini taqiqlaydi.

Vakolatli organlar hamkorlikda zararli karantin organizmlarning tarqalish chegarasini aniqlash tadbirlarini amalga oshiradilar, chegaraoldi tumanlarda kasallik o‘choqlarini kengayishiga yo‘l qo‘ymaslik va bartaraf etish choralarini ko‘radilar.

3. Zarur hollarda vakolatli organlar chegaraoldi tumanlardagi o‘rmonlardan, suv va boshqa tabiiy resurslardan foydalanish va qo‘riqlash, inson va hayvonlarning kasallanishini hamda zararkunanda, o‘simlik, qishloq va o‘rmon xo‘jaligi kasalliklarini (shu qatorda zararli karantin organizmlari) oldini olish masalalari yuzasidan maslahatlar beradilar.

24-modda

Chegara suvlaridan foydalanishda Tomonlar mazkur Bitim va ikki Tomon davlati ishtirokchisi bo‘lgan boshqa xalqaro shartnomalar talablariga amal qiladilar.

Chegara suvlaridan Davlat chegarasi chizig‘igacha foydalanishga Tomonlarning milliy qonunchiligi va ikki Tomon davlati ishtirokchisi bo‘lgan boshqa xalqaro shartnomalar asosida chegara vakillari tomonidan ruxsat etiladi.

Tomonlar davlatining chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlariga qarashli katerlariga, chegara suvlarida chegara chizig‘ining qanday o‘tishidan qat'iy nazar, daryoning tal'vegidan (kanallarning o‘rtasidan) qarshiliksiz harakatlanish huquqi beriladi.

Chegara suvlarida harakatlanayotgan chegara katerlari, kunduzgi vaqtda chegarachilar bayrog‘i (yoki harbiy-dengiz bayrog‘i) bilan, tungi vaqtda yashil signal chirog‘i va bort chiroqlarini yoqib yuradilar. Chegara katerlari immunitetga va harbiy korabl' maqomiga egadirlar, ular qo‘lga olinmaydilar, yakorga yoki prichalga turishga majburlanmaydilar hamda hujjatlari tekshirilishiga, ularga nisbatan taftish o‘tkazilishiga yo‘l qo‘yilmaydi.

Chegara katerlari faqat fors-major holatlardagina boshqa Tomonning qirg‘og‘ida to‘xtab turish huquqiga egadirlar.

25-modda

1. Chegara suvlarida baliq ovlash Tomonlar davlatlarining qonunchiligiga muvofiq amalga oshiriladi.

Chegara suvlarida portlovchi va kimyoviy vositalar, elektr toki yoki baliqlarni va suvdagi biologik resurslarni ommaviy qirishning boshqa uslublaridan foydalanish taqiqlanadi. Vakolatli organlar noqonuniy baliq va boshqa biologik manbalarni ovlashga qarshi mustaqil yoki birgalikda choralar ko‘radilar.

2. Belgilanmagan joylarda baliq va boshqa biologik resurslarni ovlashga (ishlab chiqarish faoliyati) ruxsat etilmaydi, ilmiy-tadqiqod maqsadlari ov qilish bundan mustasno.

3. Chegara suvlari doirasida baliq va boshqa biologik resurslardan foydalanish, takror ishlab chiqarish va muhofaza qilish masalalarini vakolatli organlar Tomonlar davlati milliy qonunchiligi va ikkala Tomon davlati ishtirokchisi bo‘lgan xalqaro hujjatlar asosida hal qiladilar.

26-modda

1. Tomonlar chegara suvlari doirasida joylashgan chegara daryolarining qirg‘oqlari yemirilishini va o‘zani o‘zgarishini oldini olish bo‘yicha kerakli choralarni ko‘radi.

Chegara suvlarida joylashgan chegara daryosi qirg‘oqlarini muhandislik mustahkamlash ishlari jarayonida, chegara daryosining boshqa Tomonga tegishli qirg‘og‘iga zarar yetkazilishiga yo‘l qo‘ymaslik va bir-birlarini ushbu faoliyatni olib borilishi to‘g‘risida kamida 10 kun avval xabardor qiladilar.

Tomonlar chegara suvlari doirasida joylashgan chegara daryolarining qirg‘oqlarini himoyalash masalalarini teng huquqlilik va o‘zaro manfaatlar tamoyillari asosida kelishadilar va tartibga soladilar.

2. Tomonlar o‘zaro kelishmasdan chegara suvlarida joylashgan chegara daryosining o‘zanini sun'iy o‘zgartirishga yo‘l qo‘yilmaydilar.

3. Vakolatli organlar zarur hollarda chegara suvlarida joylashgan chegara daryolarini chuqurlashtirish va tozalash ishlarini Tomonlar kelishuvidan so‘ng amalga oshiradilar.

Chegara suvlari doirasida joylashga chegara daryosining o‘zani va qirg‘og‘iga ziyon yetkazmaslik maqsadida, Tomonlar chuqurlashtirish va tubini tozalashda olinayotgan tuproqni tegishli ravishda jamlash joyini kelishib oladilar.

4. Chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlar Tomonlar davlati mahalliy ijro organlarining takliflariga binoan, chegara suvlarida joylashgan chegara daryosidan suv olish, cho‘milish, hayvonlarni sug‘orish joylarini belgilaydi, bunda Suv manbaalarini ijobiy ekologik ekspertizasi va suv manbaalarini sanitar-epidemiologik talablariga mos bo‘lganida boshqa Tomon chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organga ma'lum qilgan holda kiritilgan rejim cheklovlarini vaqtinchalik to‘xtatishi mumkin.

27-modda

Chegara suvlari doirasida joylashgan chegara daryosi yoki uning qirg‘og‘idagi har qanday bino va inshootlarni (shu bilan birga transchegaraviy inshootlarni) qurish, qayta qurish yoki buzishda bir Tomon boshqa Tomon davlati manfaatlariga zarar yetkazilishiga yo‘l qo‘ymaydi.

Chegara suvlari doirasida joylashgan chegara daryosida yoki uning qirg‘og‘ida olib borilayotgan, daryo o‘zani va suv oqimini o‘zgarishiga olib

kelishi, suv resurslaridan foydalanishga, baliqlarning ko‘chib o‘tishiga hamda Tomonlar davlatining boshqa manfaatlariga ta'sir etishi, atrof-muhitga zarar keltirishi mumkin bo‘lgan faoliyat, Tomonlar davlati milliy qonunchiligi va ikki Tomon davlati ishtirokchisi bo‘lgan xalqaro shartnomalarga muvofiq tartibga solinadi.

28-modda

1. Transchegaraviy inshootlar qurilishi, ulardan foydalanish va ularni ta'mirlash Tomonlar orasidagi kelishuvlarga muvofiq amalga oshiriladi.

2. Chegara suvlari doirasida joylashgan chegara daryolaridagi transchegaraviy inshoot ob'ektlaridan foydalanishning javobgarlik chegara chizig‘i, ob'ekt markazidan, uning o‘rtasidan yoki texnologik o‘qidan belgilanadi, agarda Tomonlar boshqa kelishuvga ega bo‘lmasalar.

Quruqlikda joylashgan transchegaraviy inshoot ob'ektlaridan foydalanishning javobgarlik chegara chizig‘i Tomonlarning kelishuviga muvofiq belgilanadi va Davlat chegarasini o‘tishiga ta'sir ko‘rsatmaydi.

Mazkur Bitim kuchga kirishi bilan, agarda Tomonlarning boshqa kelishuvlari bo‘lmasa, Davlat chegarasining ikki tomonining besh metrgacha bo‘lgan oralig‘ida doimiy inshootlar qurish taqiqlanadi, chegarani qo‘riqlash manfaatida foydalanish nazarda tutilganlari bundan mustasno.

29-modda

Chegaraoldi tumanlarida favqulodda vaziyatlar yuzaga kelgan taqdirda, vakolatli organlar kelishuvga binoan jabrlangan Tomonga qutqaruv, oqibatlarini bartaraf etishda zarur yordam ko‘rsatadilar, shuningdek, boshqa Tomon davlati hududiga ofat tarqalishining oldini olish choralarini ko‘radilar.

Chegaraoldi tumanlarida favqulodda vaziyat sodir bo‘lish xavfi yuzaga kelganda yoki sodir bo‘lganda, vakolatli organlar kelishuvga muvofiq, favqulodda vaziyat sodir bo‘lish xavfi yuzaga kelganligi yoki sodir bo‘lganligi hamda yuzaga kelgan vaziyatda harakat qilish xususida mahalliy aholini xabardor etish bo‘yicha tadbirlarni amalga oshiradilar.

Chegaraoldi tumanlarida favqulodda vaziyat sodir bo‘lish xavfi yuzaga kelganda yoki sodir bo‘lganda, bir Tomon Davlatning vakolatli organi zudlik bilan boshqa Tomon Davlatning vakolatli organiga xabar beradi hamda favqulodda vaziyat va uning oldini olish/bartaraf qilish choralari xususidagi ma'lumotlarni taqdim qiladi.

30-modda

1. Vakolatli organlar mazkur Bitim, Tomonlar davlati milliy qonunchiligi va ikki Tomon davlati ishtirokchisi bo‘lgan xalqaro shartnomalarga muvofiq Davlat chegarasi rejimini asrash va unga rioya qilishni ta'minlash bo‘yicha mustaqil choralar ko‘radilar hamda hamkorlikdagi faoliyatni amalga oshiradilar.

Ushbu maqsadlarda chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlar tomonidan Tomonlar davlati chegara vakillari kelishgan davr va muddatlarda Davlat chegarasi rejimiga rioya qilishni ta'minlash bo‘yicha hamkorlikdagi harakatlar tashkillashtiriladi va o‘tkaziladi.

Chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlar Davlat chegarasi rejimiga rioya qilishni ta'minlashga qaratilgan hamkorlikdagi harakatlarni tashkillashtirish va olib borishda umumiy foydalaniladigan yo‘llardan harakatlanishni chegara vakillari bilan kelishgan holda amalga oshiradi.

2. Tomonlar Davlat chegarasi rejimi shartlarini ta'minlash va saqlab turish, chegaraoldi tumanlaridagi tartibni, kontrabandani, noqonuniy migratsiyani, giyohvandlik vositalari, psixotrop moddalar, prekursorlar va shunga o‘xshash vositalar savdosini, taqiqlangan ashyolarni sotish va o‘tkazish hamda boshqa transchegaraviy jinoyatchilikni oldini olish va to‘xtatish manfaati yo‘lida hamkorlikdagi harakatlarni mustahkamlaydilar.

3. Tomonlar mazkur Bitimning 7-ilovasiga muvofiq chegaraoldi tumanlarining ma'muriy chegaralarini belgilaydilar. Bir Tomon o‘zining chegaraoldi tumani ma'muriy chegarasini qayta ko‘rib chiqishi natijasida o‘zgartirsa bu haqida o‘z vaqtida ikkinchi Tomonni xabardor qiladi.

6-bob. Chegaraviy mojarolarini hal etish tartibi

31-modda

1. Chegaraviy mojarolarni hal etishni chegara vakillari amalga oshiradilar.

2. Chegaraviy mojarolarni hal qilish mazkur Bitimga muvofiq, bir tomonlama yoki hamkorlikdagi surishtiruvni olib borish, ma'lumot almashish yoki uning natijalarini ko‘rib chiqish, hamkorlikdagi qarorlar qabul qilish, sabab va oqibatlarini bartaraf qilish, aybdorlarni javobgarlikka tortish hamda Davlat chegarasi rejimini tiklash yo‘li bilan amalga oshiriladi.

Surishtiruv jarayonida: mojaroning turi, vaqti, joyi va kelib chiqish sabablari, ishtirokchilari, ularning aybdorlik va xatti-harakati xarakteri, guvoh

va daliliy ashyolar mavjudligi, guvohlarning ko‘rsatmalarini va ashyoviy dalillarning saqlanishini ta'minlashga qaratilgan choralarga aniqlik kiritiladi.

Chegaraviy mojarolar bilan bog‘liq barcha masalalar teng huquqlilik asosida hal etiladi. Chegara vakillarining barcha bayonotlari asoslangan va hushmuomilalik bilan amalga oshiriladi va Tomonlar davlati manfaatlarini e'tiborga olgan holda hal etiladi.

3. Chegaraviy mojarolarni hal etishda Tomonlar davlatining boshqa vakolatli organlarini ekspertlar sifatida jalb qilishga hamda ularning kuch va vositalaridan foydalanishga ruxsat etiladi.

4. Chegaraviy mojarolar jarayoni va ularni hamkorlikdagi tekshiruv ishlari natijasini qayd qilish hujjatlarni hamda prosessual hujjatlarni rasmiylashtirish faqat mazkur Bitimga muvofiq ixtiyoriy shaklda amalga oshiriladi.

5. Chegara vakillari tomonidan tartibga solinmagan chegaraviy mojarolar diplomatik aloqalar orqali hal etiladi.

32-modda

Chegaraviy mojarolar bo‘lsa bir Tomon davlat chegara vakili belgilangan tartibda boshqa Tomon davlat chegara vakilini xabardor qiladi yoki undan tegishli ma’umot oladi.

Chegaraviy mojarolar sodir bo‘lganda chegara vakillari kerakli choralar ko‘rish to‘g‘risida murojaat qilib yozma yoki og‘zaki bayonotlar yo‘llaydilar.

Ayrim hollarda, chegara vakillari tomonidan Davlat chegarasidagi uchrashuv joyi va ma'lumotlar almashinuvi tartibi aniqlashtiriladi.

33-modda

1. Bir Tomon davlati hududidan chegarani buzilish alomatlari (izlari) yoki buzuvchisi aniqlansa boshqa Tomon davlat chegara vakillari va vakolatli organlari o‘z davlati hududida chegara buzuvchisini qidirish, qo‘lga olish va shaxsiga aniqlik kiritish ishlarini olib boradilar va bu haqida bir-birini xabardor qiladilar.

2. Chegara buzuvchisiga nisbatan qurol qo‘llash tartibi Tomonlar davlati milliy qonunchiligiga muvofiq belgilanadi.

Qo‘lga olish jarayonida yaralangan chegara buzuvchisiga zudlik bilan birinchi tibbiy yordam ko‘rsatiladi.

3. Chegara buzuvchisini qo‘lga olgan Tomon davlati chegara vakillari boshqa Tomon davlati chegara vakillarini buzuvchi tomonidan huquqbuzarlik

sodir etilganlik holati, unga nisbatan qo‘llanilgan chora va surishtiruv natijalari yuzasidan xabardor qiladi hamda boshqa Tomon davlati chegara vakillarining so‘roviga muvofiq kerakli materiallarni taqdim etadi.

4. Chegara vakillari tomonidan huquqbuzarlarni topshirish Tomonlar davlati milliy qonunchiligi va ikki Tomon davlati ishtirokchisi bo‘lgan xalqaro shartnomalarga muvofiq amalga oshiriladi.

5. Davlat chegarasini buzganligi uchun qo‘lga olingan shaxslar, agarda Tomonlar davlatining qonunchiligiga muvofiq ularni chegarani qasddan kesib o‘tmaganliklari (maishiy-xo‘jalik maqsadida, ruhiy xastalar, tabiiy ofat va noqulay ob-havo sharoiti, yo‘nalishni yo‘qotish va boshqalar), shuningdek ularning jinoyat sodir etmaganliklarini aniqlansa ular o‘zlari kelgan davlatning chegara vakiliga topshiriladi.

Keltirilgan shaxslar Tomonlar davlatining chegara vakillarining o‘zaro kelishuvi bilan belgilangan namunadagi dalolatnoma bilan topshiriladi.

Dalolatnoma ikki nusxada, qozog‘iston tomoni uchun – qozoq va rus tillarida, o‘zbek tomoni uchun – o‘zbek va rus tillarida, tuziladi va chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organning topshirayotgan va qabul qilayotgan vakili tomonidan imzolanadi. Matnlarda tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda, Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qiladilar.

Dalolatnomada quyidagilar ko‘rsatiladi:

topshirish vaqti, sanasi va joyi;

topshirilayotgan shaxslar to‘g‘risida ma'lumotlar;

qasddan bo‘lmagan noqonuniy chegaradan o‘tish vaqti, sanasi va joyi;

qasddan bo‘lmagan noqonuniy chegaradan o‘tish sabab va sharoiti;

topshirilayotgan shaxsga tegishli bo‘lgan predmet, buyum va hujjatlarining ro‘yxati;

topshirilayotgan shaxsning arizasi;

shaxslarni topshirayotgan va qabul qilayotgan chegara qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organi vakilining harbiy unvoni, familiyasi, ismi va otasining ismi.

34-modda

1. Davlat chegarasida, chegara mintaqasida yoki chegara suvlarida shaxsi aniqlanmagan inson jasadlari topilsa, Tomonlarning chegara vakillari va vakolatli organlari ularni tegishligiga aniqlik kiritadilar, zarur hollarda birgalikda shaxsni kimligini tanib olish tadbirini o‘tkazadilar, kelishilgan holda ularni topshirish masalasini ko‘radilar.

2. Davlat chegarasi yaqinida aniqlanmagan buyumlar yoki hayvon jasadlari topilganda, Tomonlar ularni tegishligiga aniqlik kiritish choralarini ko‘radilar va o‘zaro kelishgan holda ularni topshirishni (qaytarishni) yoki yo‘q qilishni amalga oshiradilar.

35-modda

1. Havo kemasi tomonidan chegarani noqonuniy kesib o‘tilgani haqida ma'lumot mavjud bo‘lganda, Tomonlar davlati vakolatli organlari chegara vakillari bilan hamkorlikda havo bo‘shlig‘idagi chegara buzilishi sodir etilganligi holatiga aniqlik kiritadilar.

Bir Tomon davlat chegara vakillari va vakolatli organlari, havo kemasi chegarani boshqa Tomon davlati havo bo‘shlig‘i orqali noqonuniy kesib o‘tganini tasdiqlaganidan so‘ng, darhol boshqa Tomon davlat chegara vakillariga va vakolatli organlariga chegarani buzgan havo kemasining ehtimoliy turi hamda chegara buzilishi vaqti, joyi (geografik koordinatalari), parvoz balandligi va yo‘nalishi (havo yo‘lagi) haqida xabar beradi.

2. Havo bo‘shlig‘i orqali havo kemasi tomonidan chegara buzilishi sodir etilgan Tomonlar davlatlar chegara vakillari va vakolatli organlari, havo kemasi chegarani noqonuniy buzib o‘tgani haqidagi ma'lumotni olganidan so‘ng, zudlik bilan sodir bo‘lgan chegara buzilishi bo‘yicha tekshiruv o‘tkazadi hamda boshqa Tomon davlati chegara vakillariga va vakolatli organlariga chegarani noqonuniy kesib o‘tilishi sabablari to‘g‘risida xabar beradi.

Havo bo‘shlig‘i orqali havo kemasi tomonidan chegara buzilishi sodir etilgan Tomonlar davlatlari chegara vakillari va vakolatli organlari havo kemasiga nisbatan ma'lumotga ega bo‘lmasalar, ular bu to‘g‘risida boshqa Tomon davlati chegara vakillari va vakolatli organlariga xabar beradilar va uni qidirish choralarini ko‘radilar.

3. Tomonlarning vakolatli organlari havo kemasining chegarani noqonuniy kesib o‘tishi sabablari yuzasidan birgalikda surishtiruv o‘tkazadilar.

Havo kemasining noqonuniy chegarani buzib o‘tgani yuzasidan ma'lumot almashish tartibi Tomonlar chegara vakillari va vakolatli organlari o‘rtasidagi tegishli kelishuvlarga muvofiq hal etiladi.

36-modda

1. Chegaraviy mojarolarni bir tomonlama surishtish (keyingi o‘rinlarda – bir tomonlama surishtiruv) Tomonlar o‘rtasida kelishmovchilik keltirmaydigan chegara mojarolariga nisbatan (bir tomon fuqarolarni ikkinchi tomon Davlat

chegarasini tasodifiy kesib o‘tishi, hayvonlarni boqish uchun chegaradan o‘tkazish yoki haydab o‘tish, yong‘in ko‘chib o‘tishi) yoki tartibga solish uchun qo‘shimcha hamkorlikdagi tadbirlar talab qilinmaydigan holatlarda o‘tkaziladi.

2. Bir tomonlama surishtiruv chegara vakillari tarafidan o‘z hududida, mustaqil, o‘z davlati qonunchiligi asosida o‘tkaziladi va natijasi yuzasidan boshqa Tomon xabardor qilinadi.

3. Bunday hollarda chegaraviy mojarolar bir tomonlama o‘tkazilgan surishtiruv natijalari yuzasidan aloqa vositasi (xizmat yozishmalari) orqali ma'lumot almashish yoki chegara vakillarining, ularning o‘rinbosarlari yoki yordamchilarining uchrashuvlarini o‘tkazish, yakuni yuzasidan hamkorlikdagi qaror qabul qilish hamda hududida chegaraviy mojarolari sodir bo‘lgan Tomon ularni sodir bo‘lishi sababi va oqibatlarini bartaraf etishi, aybdor shaxslarni javobgarlikka tortishi va tartibni Davlat chegarasi rejimi qoidalariga muvofiq tiklashi yo‘li bilan tartibga solinadi.

Bir tomonlama o‘tkazilgan surishtiruv hujjatlari chegara vakillarining uchrashuvida (qo‘shma yig‘ilishlarda) umumiy nuqtai nazarni ifodalovchi hamkorlikda qaror qabul qilish uchun asos hisoblanadi va uchrashuv bayonnomasiga ilova qilinadi.

Tomonlarning umumiy nuqtai nazarini va hamkorlikdagi qarorini ishlab chiqishi uchun yetarlicha asoslar bo‘lmagan hollarda, chegara vakillari o‘zaro kelishib hamkorlikdagi surishtiruvlarni tayinlaydilar.

37-modda

1. Chegaraviy mojarolarning qo‘shma surishtiruvi (keyingi o‘rinlarda – qo‘shma surishtiruv) Davlat chegarasi rejimini buzish yoki vakolatli organlarning ishtiroki natijasida bir yoki ikkala Tomon davlatlariga, shuningdek, uchinchi qo‘shni (tutash) davlatga moddiy va boshqa turdagi zarar yetkazish bilan bog‘liq bo‘lgan chegaraviy mojarolarga nisbatan o‘tkaziladi.

2. Qo‘shma surishtiruvlar chegara vakillari tarafidan chegara vakillik uchrashuv joylarida yoki to‘g‘ridan-to‘g‘ri chegaraviy mojaro bo‘lgan joyda o‘tkaziladi.

3. Bunday hollarda chegaraviy mojarolar chegara vakillarining hamkorlikdagi surishtiruv natijalarini ko‘rib chiqish, birgalikda qaror qabul qilish, oqibati va sabablarini birgalikda bartaraf etish choralarni aniqlash va ko‘rish, aybdor shaxslarni javobgarlikka tortish va Davlat chegarasi rejimini mazkur Bitim talablari asosida tiklash yo‘li bilan tartibga solinadi.

Aybdor shaxslarni javobgarlikka tortish Tomonlar davlatlarining milliy qonunchiligiga muvofiq amalga oshiriladi.

4. Qo‘shma surishtiruv natijalarini ko‘rib chiqishda chegara vakillarining chegaraviy mojarolar tartibga solish yuzasidan umumiy nuqtai nazarini ifodalovchi qaror qabul qilinadi va chegaraviy mojaronining qo‘shma surishtiruvi dalolatnomasi tuziladi.

Chegaraviy mojaroning kelib chiqish sabablari Tomonlardan biri yetarlicha chora ko‘rmagani yoki Tomonlardan birining fuqarolarining aybi bilan bog‘liq bo‘lsa, ushbu Tomon aniqlangan sabablarni yoki shaxslarning aybini tan oladi hamda mazkur Bitim talablarga muvofiq, tartibni tiklash va aybdor shaxslarni javobgarlikka tortish choralarini ko‘radi. Amalga oshirilgan ishlar yuzasidan boshqa Tomon davlati chegara vakili xabardor qilinadi.

38-modda

1. Qo‘shma surishtiruv chegaraviy mojaro sodir bo‘lgan joyda, uning kelib chiqishiga olib kelgan barcha omillarini aniqlash, talab bo‘yicha hamkorlikdagi surishtiruv o‘tkazilayotgan Tomonlar davlatlari chegara vakilining bayonotining asosliligiga aniqlik kiritilishi zarur hollarda o‘tkaziladi.

2. Qo‘shma surishtiruv va uning natijasini ko‘rib chiqish tartibi har bir alohida holatda chegaraviy mojaroning sodir bo‘lish holati va harakteridan kelib chiqib belgilanadi. Qo‘shma surishtiruvni hududida chegaraviy mojaro sodir bo‘lgan Tomon davlatining chegara vakili tashkillashtiradi va unga rahbarlik qiladi.

Qo‘shma surishtiruvni o‘tkazish vaqti va joyi chegara vakillari o‘rtasida kelishib olinadi.

39-modda

1. Hududida hamkorlikdagi surishtiruv amalga oshirilayotgan Tomon davlati chegara vakili boshqa Tomon davlati chegara vakilini hamkorlikdagi surishtiruv o‘tkazish joyida belgilangan vaqtda kutib oladi.

2. Chegaraviy mojaroning harakterini (joyi, vaqti, turi va kelib chiqish sabablari), ishtirokchilarini (shaxslar, ularning faoliyati va aybdorlik darajasi),

guvohlarni aniqlash hamda ashyoviy dalillarni yig‘ish va mustahkamlash maqsadida, chegaraviy mojaro joyi, yaradorlar va jasadlar, hujjatlar, qurol, odam va hayvon izlari, chiqarib olingan o‘qlar, chegara orqali o‘tkazilgan yuklar va boshqa mol-mulklar, buzilgan yoki shikast yetkazilgan chegara belgilari va transchegaraviy inshootlar, shuningdek, boshqa qonuniy va noqonuniy harakatlar to‘g‘risidagi dalillar ko‘zdan kechiriladi.

3. Yaradorlar va jasadlar tibbiyot ekspertlari tarafidan ular aniqlangan joyida ko‘zdan kechiriladi. Hamkorlikdagi surishtiruv boshlanishiga qadar yaradorlarga tibbiy yordam ko‘rsatiladi va jasadlarni qo‘riqlash ta'minlanadi.

Zarur hollarda, yarador va jasadlar Tomonlarning tibbiyot ekspertlari tarafidan birgalikda ko‘zdan kechiriladi, shaxsning sog‘lig‘iga yetkazilgan zarar darajasi, halok bo‘lish (o‘lim) sababi yuzasidan qo‘shma ekspertiza dalolatnomasi (xulosasi) tayyorlanadi.

Sog‘liqqa yetkazilgan zararning og‘irlik darajasini har bir ekspert o‘z davlati qonunchiligi talablaridan kelib chiqqan holda belgilaydi.

4. Bir Tomon davlati hududida bo‘lgan guvoh, jabrlanuvchi va qo‘lga olinganlarni so‘roq qilish, bir tomonlama tartibda, ushbu Tomonning chegara vakillari tarafidan amalga oshiradi. Ularni birgalikda so‘roq qilish yuqori rahbariyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.

Barcha aniqlangan narsalar, joydagi izlar ularning o‘zaro aloqadorligi doirasida hamda guvohlar, jabrlanuvchilar va qo‘lga olingan shaxslarni so‘roq qilinishini hisobga olgan holda ko‘zdan kechiriladi.

Hujjatlar, qurol va boshqa predmetlar, ya'ni, ashyoviy dalillar, sinchkovlik bilan ko‘zdan kechiriladi, zarur hollarda, ekspertizadan o‘tkaziladi. Bunda ularni davlatga va (yoki) shaxsga mansubligi, chegaraviy mojaro vaqtida uning qo‘llanilganlik va undan foydalanilganligiga aniqlik kiritiladi.

Chegara vakillari ekspertlari moddiy va boshqa zarar (davlatga, tashkilotga, korxonaga, fuqarolarga, jabrlanuvchilarning sog‘ligiga) yetkazilganiga aniqlik kiritadilar.

Daliliy ashyolarning noqulay ob-havo oqibatida talofat qo‘rishi xavfi yuzaga kelgan taqdirda, yaqin atrofdagi joylashgan aniq ifodalovchi mo‘ljallar fonida dalillar fotosuratga olinadi, videohujjatlashtiriladi.

Ashyoviy dalillarning mavjudligi va joylashuvi, guvoh, jabrlanuvchi va qo‘lga olingan (aybdor) shaxslarni so‘roq qilish natijalariga ko‘ra, chegaraviy mojaroni tartibga solish bo‘yicha qo‘shma qaror ishlab chiqish maqsadida chegara vakillari chegaraviy mojaroning harakteri, joyi va vaqti, uning sodir etish sababi va oqibatlari, shaxslarning aybdorligi va ularni qaysi davlatga mansubligi, moddiy va boshqa zarar (davlatga, tashkilotlarga, korxonalarga, fuqarolarga, jabrlanuvchining sog‘ligiga) mavjudligidan kelib chiqib hamda mazkur Bitimga muvofiq, Davlat chegarasi rejimini tiklash choralariga aniqlik kiritadilar.

5. Chegaraviy mojaroning sodir bo‘lishi shart-sharoiti va holatidan harakteridan kelib chiqqan holda, qo‘shma surishtiruvda quyidagi hujjatlar tuziladi:

1) chegara nizosi joyini ko‘zdan kechirish dalolatnomasi;

2) ekspertiza dalolatnomalari;

3) guvohlarni, jabrlanuvchilarni va qo‘lga olingan shaxslarni so‘roq (qo‘shma so‘roq) qilish bayonnomalari;

4) yo‘q qilingan yoki zarar yetkazilgan mulkni baholash dalolatnomalari;

5) chegara belgilarini (agarda chegaraviy mojaro unga zarar yetkazish bilan bog‘liq bo‘lsa) hamkorlikdagi tekshiruvi dalolatnomalari.

Barcha hujjatlar ikki nushada, qozog‘iston tomon uchun – qozoq va rus tillarida, o‘zbek tomon uchun o‘zbek va rus tillarida, tayyorlanadi, chegara vakillari va hamkorlikdagi surishtiruvning barcha ishtirokchilari (chegara vakillarining ekspertlari tomonidan imzolanadigan ekspertiza dalolatnomalaridan tashqari) tomonidan imzolanadi. Matnda tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda, Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qilidilar.

Chegaraviy mojaro joyini ko‘zdan kechirish dalolatnomasida hujjat nomi, ko‘zdan kechirishni boshlangan va tugallangan vaqt, ko‘zdan kechirish ishtirokchilari tarkibi, natijalari (aniqlangan iz, shaxslar yoki hayvonlar jasadlari, qurol, gil'zalar va boshqa narsalar (ashyolar), ularning mansubligi, chegara belgisiga nisbatan joylashuvi, bo‘lib o‘tgan chegaraviy mojaroga aloqadorligi) hamda xulosalar ko‘rsatiladi.

Dalolatnomaga chegaraviy mojaro daliliy ashyolarining joylashuv joyi aniq tushirilgan, aniq mo‘ljallarga bog‘langan hudud chizmasi ilova qilinadi.

Ekspertiza dalolatnomasida ekspertiza o‘tkazilgan joy, vaqt, sana va asos, chegara vakillarining espertlari tarkibi, ekspertiza jarayonida nima aniqlanganligi, xulosa, tuzilgan dalolatnomaning nusxalari soni, dalolatnoma tuzgan ekspertlarning imzolari ko‘rsatiladi.

Chegara belgisining hamkorlikdagi ko‘rigi dalolatnomasi ixtiyoriy shaklda tuziladi va unda tekshiruv va tuzishning vaqti, sanasi va joyi, chegara belgilarini hamkorlikdagi ko‘rigi asosi, ko‘rik natijalari, ta'mirlash, tiklash, oldingi o‘rniga qayta o‘rnatish yoki chegara belgilarini qayta o‘rnatish bo‘yicha takliflar ko‘rsatiladi.

6. Hamkorlikdagi surishtiruvda chegaraviy mojaroning barcha jihatlarni aniqlash va uni bartaraf etish bo‘yicha choralar qabul qilish jarayonida, chegara vakillari uni tartibga solish bo‘yicha chegaraviy mojaroning surushtiruvi dalolatnomasi bilan rasmiylashtiriladigan qo‘shma qaror qabul qiladilar.

Hamkorlikdagi surishtiruv dalolatnomasi uni o‘tkazish hududida (nizo joyida) ixtiyoriy shaklda tuziladi, unda hamkorlikdagi surishtiruv joyi, uning boshlangan va tugallangan vaqti va sanasi, uni o‘tkazishga asos, ishtirokchilar tarkibi, hamkorlikdagi surishtiruv natijalari, chegara vakillarining bayonotlari va takliflari, chegaraviy mojaroni tartibga solish bo‘yicha yechim ko‘rsatiladi.

Chegaraviy mojaroning hamkorlikdagi surishtiruvi dalolatnomasiga ilova sifatida mazkur moddaning

5-bandida ko‘rsatilgan dalolatnomalar (bayonnomalar) qo‘shib qo‘yiladi.

7. Hamkorlikdagi surishtiruv davomida chegaraviy mojaro sodir bo‘lganligi yuzasidan aniqlangan holatlar yetarli bo‘lmasa, ularni aniqlash uchun qo‘shimcha tadbirlar o‘tkaziladi, ularning natijalari bo‘yicha chegara vakillarining chegaraviy mojaroni tartibga solish yuzasidan qo‘shma yig‘ilish (keyingi o‘rinlarda – qo‘shma yig‘ilish) tayinlanadi.

40-modda

1. Qo‘shma yig‘ilish o‘tkazish to‘g‘risidagi taklif, uning boshlanishidan 7 kun oldin va yig‘ilish sanasi, vaqti, joyi, kun tartibi va ishtirokchilari tarkibini o‘z ichiga oladi.

2. Qo‘shma yig‘ilish, zarur hollarda, chegaraviy mojaro joyini ko‘zdan kechirish, guvoh, jabrlanuvchi va qo‘lga olinganlarni so‘roq qilish talab etilgan hollarda, bir Tomon davlati hududidan boshqa Tomon davlati hududiga ko‘chirish bilan o‘tkaziladi.

Qo‘shma yig‘ilish o‘z davlati hududida o‘tayotgan chegara vakili raisligida o‘tkaziladi.

Muzokaralar chegara vakillari tarafidan olib boriladi, qo‘shma yig‘ilishning qolgan qatnashchilari berilgan savollarga chegara vakillari ruxsati bilan javob beradilar.

3. Qo‘shma yig‘ilishning kun tartibi tasdiqlagandan so‘ng, chegara vakillari, bo‘lib o‘tgan chegaraviy mojarolar yuzasidan bayonotlar bilan almashadilar, bir tomonlama surishtiruv materiallari va qo‘shimcha aniqlangan holatlarni inobatga olib, hujjatli va ashyoviy dalillarni taqdim qiladilar, zarur hollarda, guvoh, jabrlanuvchi, qo‘lga olinganlarni qo‘shimcha so‘roq qilish natijalari yuzasidan umumiy nuqtai nazarga keladilar va chegaraviy mojarolarni birgalikda tartibga solish to‘g‘risida qo‘shma qaror (keyingi o‘rinlarda – qo‘shma qaror) qabul qiladilar.

Chegaraviy mojaroning xarakteri va yangi aniqlangan holatlarini inobatga olgan holda, qo‘shma yig‘ilishda quyidagilar rasmiylashtiriladi:

1) guvoh, jabrlanuvchi, qo‘lga olingan shaxslarni qo‘shimcha so‘roq qilish bayonnomalari;

2) shaxslarni va mol-mulkni topshirish dalolatnomasi;

3) moddiy va boshqa (shikast yetkazilganligi yoki yo‘q qilinganligi) zarar mavjudligi to‘g‘risida dalolatnoma;

4) jabrlanuvchining sog‘ligiga yetkazilgan zarar to‘g‘risida dalolatnoma;

5) boshqa zaruriy ekspertiza dalolatnomalari va hujjatlar.

Qo‘shma yig‘ilish yakuni yuzasidan ikki nusxada bayonnoma (keyingi matnlarda –Bayonnoma) rasmiylashtiriladi, unda qatnashchilar tarkibi, kun tartibi, yig‘ilishning borishi va qabul qilingan qaror va Davlavt chegarasi rejimini tiklash yuzasidan choralar ifodalanadi.

Bayonnoma qozog‘iston tomon uchun qozoq va rus tillarida. o‘zbek tomon uchun esa o‘zbek va rus tillarida, rasmiylashtiriladi. Matnda tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qiladilar.

Bayonnoma chegara vakillari yoki ularning o‘rnida ishtirok etgan shaxslar imzosi hamda gerbli muhr bilan tasdiqlanadi.

Bayonnomaga chegaraviy mojaroni hamkorlikdagi surishtiruvi dalolatnomasi va mazkur moddaning 3-bandi 1)–5) kichik bandlarida ko‘rsatilgan hujjatlar ilova qilinadi.

41-modda

Agarda chegara vakillari tarafidan qo‘shma yig‘ilishda chegaraviy mojaroni hal etish yuzasidan qo‘shma qaror qabul qilinmasa, bir tomonlama bayonotlar va takliflar Bayonnomada qayd etiladi.

Bayonnomalar nusxalari unga ilova qilinadigan hujjatlar bilan chegaraviy mojaroni diplomatik aloqalar orqali hal qilish uchun Tomonlarning davlatlarining tashqi ishlar sohasidagi vakolatli organlariga yuboriladi.

42-modda

1. Chegara vakillari tarafidan qabul qilingan qo‘shma qarorlar bajarilishi majburiydir.

Qo‘shma qarorlarni chegara vakillari ijro qiladi va ularning vakolatli organlar tarafidan bajarilishini tekshiradilar.

2. Bir Tomon davlatining vakolatli organi qo‘shma qarorlarni o‘z vaqtida bajarmagan hollarda, boshqa Tomon davlat chegara vakili ma'lumot almashish orqali yoki hamkorlikdagi yig‘ilishda uning sabablariga aniqlik kiritadi.

43-modda

1. Shaxs, mol-mulk va uy hayvonlarini topshirish to‘g‘risidagi qo‘shma qaror qabul qilishda, ularning ijro muddatlari ko‘rsatiladi.

2. Shaxs, mol-mulk va uy hayvonlarini topshirish 2000-yil 13-dekabrda imzolangan Qozog‘iston Respublikasi Hukumati bilan O‘zbekiston Respublikasi Hukumati o‘rtasida chegara vakillari faoliyati to‘g‘risidagi Bitimning 8-moddasida belgilangan tartibda chegara vakillari, ularning o‘rinbosarlari yoki yordamchilari tarafidan amalga oshiriladi.

Shaxslarni topshirish (qabul qilish), shikoyatlar mavjudligini aniqlash maqsadida so‘roq qilish bilan birga amalga oshiriladi va topshirish dalolatnomasida qayd etiladi. Asoslanmagan shikoyat bayon etilganda, shaxslarni topshirish boshqa muddatga qoldiriladi va surishtiruv o‘tkaziladi.

8-bob. Bajarish mexanizmi

44-modda

Tomonlar mazkur Bitimni amalga oshirish bo‘yicha xarajatlarni, basharti har bir holat bo‘yicha boshqacha tartib kelishilmagan bo‘lsa, o‘z davlatlarining qonunchiligiga muvofiq, mustaqil ravishda qoplaydilar,

9-bob. Yakunlovchi qoidalar

45-modda

Mazkur Bitim qoidalari Tomonalar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan boshqa xalqaro shartnomalardan kelib chiquvchi Tomonlarning huquq va majburiyatlarga daxl qilmaydi.

46-modda

Mazkur Bitimda nazarda tutilgan barcha ilovalar uning ajralmas qismi hisoblanadi.

47-modda

Mazkur Bitimga Tomonlarning o‘zaro kelishuviga binoan, uning ajralmas qismi hisoblanuvchi alohida bayonnomalar bilan rasmiylashtiriladigan, mazkur Bitimning 49-moddasida belgilangan tartibda kuchga kiradi.

48-modda

Mazkur Bitim qoidalarini talqin qilish yoki qo‘llashda yuzaga kelgan kelishmovchiliklarni Tomonlar muzokaralar va maslahatlashuvlar yo‘li bilan hal qiladilar.

Mazkur Bitim amamlga oshirishda chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlar o‘rtasida yuzaga kelgan masalalar, ularning vakillari yoki rahbariyati darajasida halqaro hamkorlik doirasida joyida maslahatlashuvlar orqali yoki diplomatik aloqalar orqali hal etiladi.

49-modda

Mazkur Bitim Tomonlar uning kuchga kirishi uchun zarur bo‘lgan davlat ichki proseduralarini bajarganligi to‘g‘risida diplomatik kanallar orqali oxirgi yozma xabarnoma olingan sanadan e'tiboran, 30 (o‘ttiz) kalendar' kun o‘tgandan so‘ng, kuchga kiradi.

Mazkur Bitim nomuayyan muddatga tuziladi.

Tomonlardan biri boshqa Tomonning Mazkur Bitimning amal qilish muddatini tugatish niyati to‘g‘risidagi yozma xabarnomasini diplomatik aloqalar orqali olgan sanadan e'tiboran, 90 (to‘qson) kalendar' kun o‘tgandan so‘ng, mazkur Bitim o‘z kuchini yo‘qotadi.

Ostona shahrida, 2024 yil 8 avgustda, ikki asl nusxada, har biri o‘zbek, qozoq va rus tillarida tuzildi, bunda barcha matnlar bir xil kuchga ega.

Mazkur Bitim matnida tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda, Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qiladilar.

Qozog‘iston Respublikasi Hukumati nomidan

O‘zbekiston Respublikasi Hukumati nomidan

Qozog‘iston Respublikasi
Hukumati bilan O‘zbekiston
Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi
Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat
chegarasi rejimi to‘g‘risidagi
Bitimga
1-ilova

**Davlat chegarasi rejimi bo‘yicha qozog‘iston-o‘zbek
Qo‘shma komissiyasi to‘g‘risidagi
nizom**

2024-yil 8-avgustdagi Qozog‘iston Respublikasi Hukumati bilan O‘zbekiston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat chegarasi rejimi to‘g‘risidagi Bitimning (keyingi o‘rinlarda – Bitim) 45-moddasi talablariga muvofiq, Davlat chegarasi rejimi bo‘yicha Qozog‘iston-O‘zbekiston Qo‘shma komissiyasi to‘g‘risidagi nizomni (keyingi o‘rinlarda – komissiya) qabul qiladi.

1-bo‘lim. Komissiya tarkibi

Komissiya Tomonlarning davlati milliy qonunchiligiga muvofiq tayinlanuvchi, Tomonlarning tegishli darajadagi qismlarining raislaridan va Tomonlar bilan kelishilgan hajmdagi vakillardan iborat bo‘ladi. Kerakli hollarda komissiya tarkibi geodeziya, yer tuzish xizmati ekspertlari va mutaxassislarini, Tomonlar davlatining boshqa vakolatli organi vakillarini o‘z ichiga olishi mumkin. Tomonlar, o‘z komissiyasi qismining tarkibi to‘g‘risida, bir birini mazkur Bitim kuchga kirgandan so‘ng 3 oy muddat ichida diplomatik vositalar orqali xabardor qiladilar.

2-bo‘lim. Komissiyaning funksiyasi

Komissiya faoliyatini Bitimga muvofiq olib boradi va quyidagi funksiyalarni bajaradi:

Bitimning bajarilishi nazoratini amalga oshirish;

zarur hollarda Davlat chegarasi rejimi yuzasidan masalalarni hal etishga mas'ul vakillarni tayinlash;

Bitimni amalga oshirish davomida uning talablarini sharhlashda yuzaga kelgan kelishmovchiliklarni hal etish;

dastlabki o‘rniga tiklash imkoniyati bo‘lmagan chegara belgilarini o‘rnatish bilan bog‘liq masalalarni ko‘rib chiqish va hal etish;

Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat chegarasi rejimiga rioya qilish bilan bog‘liq bo‘lgan boshqa muhim masalalarni kelishish va hal etish.

3-bo‘lim. Komissiya ish faoliyatining shakli

1. Komissiya ishini yig‘ilish o‘tkazish yo‘li bilan amalga oshiradi, ular yuzasidan ikki nusxada, har biri qozoq, o‘zbek va rus tillarida bayonnoma tuziladi va komissiya raislari tomonidan imzolanadi. Agarda komissiyalardan raislaridan biri yig‘ilishda ishtirok eta olmagan taqdirda, uning topshirig‘i bilan o‘z komissiyasi vakillaridan biri bayonnomani imzolaydi.

Matnda tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda, Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qiladilar. Komissiyaning yig‘ilishda qabul qilgan qarorlari bajarilishi shart.

2. Komissiya o‘zaro xat yozishuv yoki boshqa kelishilgan shaklda ishini olib borishi ham mumkin.

4-bo‘lim. Komissiyaning ishlash mexanizmi

1. Komissiyaning yig‘ilishi Tomonlar davlati hududida navbati bilan, bir yilda kamida bir marotaba o‘tkaziladi. Kerak hollarda navbatdan tashqari yig‘ilish o‘tkaziladi. Yig‘ilishning sanasi, joyi, vaqti, kun tartibi va tarkibi diplomatik aloqalar orqali kelishiladi.

2. Yig‘ilishga davlati hududida yig‘ilish o‘tkazilayotgan komissiya raisi raislik qiladi.

5-bo‘lim. Komissiya xarajatlari

Komissiyaning vazifasini bajarishi bilan bog‘liq bo‘lgan xarajatlarini Tomonlar mustaqil ravishda sarflaydilar. Davlati hududida yig‘ilish o‘tkazayotgan Tomon, uni o‘tkazilishi uchun kerakli (xona, avtotransport) sharoitlar yaratadi.

Qozog‘iston Respublikasi
Hukumati bilan O‘zbekiston
Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi
Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat
chegarasi rejimi to‘g‘risidagi
Bitimga
2-ilova

Shakl

____ - sonli chegara belgisini
Ta’mirlash, tiklash yoki qayta o‘rnatish
dalolatnomasining namunasi

2024-yil 8-avgustdagi Qozog‘iston Respublikasi Hukumati bilan O‘zbekiston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat chegarasi rejimi to‘g‘risidagi Bitimning 5-moddasi 2-bandiga muvofiq, chegara vakili (chegara vakilining o‘rinbosari, chegara vakilining yordamchisi)

_____
(davlat nomi) (hududning nomlanishi)

_____
(harbiy unvoni, familiyasi, ismi, otasining ismi)

_____ vakili bilan
(vakolatli organ nomi), (vakilning familiyasi, ismi, otasining ismi)

20___ -yil «___» _____ dan 20___ -yil «___» _____ gacha

_____
(davlat nomi) (hududning nomlanishi)
chegara vakili (chegara vakilining o‘rinbosari, chegara vakilining yordamchisi)
_____ ning ishtirokida
(vakolatli organ nomi), (vakilning familiyasi, ismi, otasining ismi)_____-sonli chegara belgisini/da _____
(ta'mirlash, tiklash yoki qayta o‘rnatish)
_____ ishlari amalga oshirildi.
_____-sonli chegara belgisi_____
(chegara belgisini ta'mirlash, tiklash

_____
yoki qayta o‘rnatish tadbirlarining sababi va jarayoni yoritiladi)

Yuqorida ko‘rsatilgan ishlar 20___ yil «___» _____ da_____

_____

_____ amalga oshirildi.

(demarkasiya yoki birgalikdagi tekshiruv xujjatlari nomi)

Ushbu dalolatnoma ikki nusxada, qozog‘iston tomon uchun qozoq va rus tilida o‘zbek tomon uchun – o‘zbek va rus tilida tuzildi. Matnlarda tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda, Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qiladilar.

Qozog‘iston Respublikasining	**O‘zbekiston Respublikasining**
_____	_____
(uchastka nomi)	**(yo‘nalish nomi)**
yo‘nalishi bo‘yicha chegara vakili	**yo‘nalishi bo‘yicha chegara vakili**
(chegara vakilining o‘rinbosari,	**(chegara vakilining o‘rinbosari,**
chegara vakilining yordamchisi)	**chegara vakilining yordamchisi)**
/_____/	/_____/
(imzo)	**(imzo)**
Qozog‘iston Respublikasining	**O‘zbekiston Respublikasining**
_____	_____
(vakolatli organning nomi)	**(vakolatli organning nomi)**
vakili	**vakili**
/_____/	/_____/
(imzo)	**(imzo)**

Qozog‘iston Respublikasi
Hukumati bilan O‘zbekiston
Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi
Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat
chegarasi rejimi to‘g‘risidagi
Bitimga
3-ilova

Shakl

_____- sonli chegara belgisining shikast yetkazilganligi (siljishi, vayron bo‘lishi yoki yo‘qolishi) sababli tiklab bo‘lmasligi yoki avvalgi joyida qayta o‘rnatib bo‘lmasligi yuzasidan dalolatnoma namunasi

2024-yil 8-avgustdagi Qozog‘iston Respublikasi Hukumati bilan O‘zbekiston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat chegarasi rejimi to‘g‘risidagi Bitimning 8-moddasi 1-bandiga muvofiq,

_____
_____bo‘yicha
(davlat nomi) (yo‘nalish nomi)
chegara vakili (chegara vakilining o‘rinbosari, chegara vakilining yordamchisi)_____
(harbiy unvoni, familiyasi, ismi, otasining ismi)
_____vakili bilan birga
(vakolatli organ nomi), (vakilning familiyasi, ismi, otasining ismi)

20 __ yil «___» _____ kuni soat _____ dan _____ gacha
_____
(davlat nomi) (uchastka nomi)
chegara vakili (chegara vakilining o‘rinbosari, chegara vakilining yordamchisi)
_____ hamda
(harbiy unvoni, familiyasi, ismi, otasining ismi)
_____ vakili ishtirokida
(vakolatli organ nomi), (vakilning familiyasi, ismi, otasining ismi)
_____-sonli chegara belgisini
_____
(siljiganligi, buzilganligi yoki yo‘qolganligi)

aniqlandi va uni

joyida_____

(tiklash yoki qayta o‘rnatish)

20___ yil «___» _____ dagi

_____

(demarkasiya yoki birgalikdagi tekshiruv hujjatlari nomi)

_____

(sababi)

sababli imkoni yo‘qligiga, bu haqida Tomonlar o‘z yo‘nalishlari orqali o‘zbek-qozog‘iston komissiyani xabardor qilishga kelishildi.

Ushbu dalolatnoma ikki nusxada qozog‘iston tomon uchun qozoq va rus tilida, o‘zbek tomon uchun – o‘zbek va rus tilida tayinlandi. Matnlarda tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda, Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qiladilar.

Qozog‘iston Respublikasining

_____

(uchastka nomi)
yo‘nalishi bo‘yicha chegara vakili
(chegara vakilining o‘rinbosari,
chegara vakilining yordamchisi)

/_____/

(imzo)

Qozog‘iston Respublikasining

_____

(vakolatli organning nomi)
vakili

/_____/

(imzo)

O‘zbekiston Respublikasining

_____

(yo‘nalish nomi)
yo‘nalishi bo‘yicha chegara vakili
(chegara vakilining o‘rinbosari,
chegara vakilining yordamchisi)

/_____/

(imzo)

O‘zbekiston Respublikasining

_____

(vakolatli organning nomi)
vakili

/_____/

(imzo)

Qozog‘iston Respublikasi
Hukumati bilan O‘zbekiston
Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi
Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat
chegarasi rejimi to‘g‘risidagi
Bitimga
4-ilova

Shakl

___- sonli chegara belgisini buzilganidan (siljiganidan, vayron bo‘lganidan yoki yo‘qolganidan) so‘ng boshqa joyda yangidan o‘rnatish dalolatnomasi namunasi

2024-yil 8-avgustdagi Qozog‘iston Respublikasi Hukumati bilan O‘zbekiston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat chegarasi rejimi to‘g‘risidagi Bitimning 8-moddasi 2-bandi va 20__ yil «____» _____ dagi Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat chegarasi rejimi bo‘yicha Qo‘shma komissiya qaroriga muvofiq (qozog‘iston/o‘zbek qismi) ekspertlar guruhi vakili_____
(familiyasi, ismi, otasining ismi)

20__ yil «____» _____ da Birgalikdagi (qozog‘iston/o‘zbek qismi) ekspertlar guruhi vakili _____
_____ bilan birgalikda
(familiyasi, ismi, otasining ismi)

_____-sonli buzilgan (siljigan, vayron bo‘lgan yoki yo‘qolgan) chegara belgisini boshqa yangi joyga o‘rnatdik.

Boshqa joyda yangidan o‘rnatilgan chegara belgisiga taaluqli bo‘lgan _____-sonli chegara belgisi bayonnomasi, o‘zaro joylashgan chegara belgisi ustunlarining chizmasi va chegara belgisining koordinatalari va balandligi katalogi fragmenti, ushbu hududda Davlat chegarasining o‘tishi tavsif-bayonnomasi va Davlat chegarasi xaritasi (ilova qilinadi) 20__ yil «__» _____ da imzolangan _____
(demarkasiya va birgalikdagi teshiruv xujjatlar nomi)
_____muvofiq tuzildi.

Ushbu dalolatnoma ikki nusxada, qozog‘iston tomon uchun qozoq va rus tilida, o‘zbek tomon uchun – o‘zbek va rus tilida tayinlandi. Matnlarda

tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda, Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qiladilar.

Qozog‘iston tomoni ekspertlar guruhi vakili	**O‘zbekiston Respublikasi ekspertlar guruhi vakili**
_____	_____
(imzo)	**(imzo)**

Qozog‘iston Respublikasi
Hukumati bilan O‘zbekiston
Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi
Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat
chegarasi rejimi to‘g‘risidagi
Bitimga
5-ilova

Shakl

(o‘lchami 15x10 sm)

Fotosurat joyi

RUXSATNOMA

Muhr o‘rni

_____
(familiyasi, ismi, otasining ismi, tug‘ilgan sana)

Qozog‘iston O‘zbekiston Davlat chegarasini _____ joyda ikki
(kesib o‘tish hududi va joyi)
tomonga kesib o‘tishga va _____da soat ____ dan ____ gacha
(ob'ekt nomi)
bo‘lishga haqli.

Mazkur hujjat 20__ yil “____” _____ dan 20__ yil “____” _____ gacha
(ruxsatnomani amal qilish muddati)
_____ ni ko‘rsatganida haqiqiy hisoblanadi.
(hujjatning nomi va raqami)

Muhr o‘rni **Qozog‘iston Respublikasining _____**
(yo‘nalish nomi)
yo‘nalishi bo‘yicha chegara vakili
_____
(harbiy unvoni, imzo, familiyasi va inisiali)

Muhr o‘rni

O‘zbekiston Respublikasining _____
(yo‘nalish nomi)
yo‘nalishi bo‘yicha chegara vakili

_____
(harbiy unvoni, imzo, familiyasi va inisiali)

Qozog‘iston Respublikasi
Hukumati bilan O‘zbekiston
Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi
Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat
chegarasi rejimi to‘g‘risidagi
Bitimga
6-ilova

Shakl

Havo kemasida o‘z hududi chegara mintaqasi doirasida parvozni amalga oshirish yuzasidan xabarnoma namunasi

_____

(davlat tomoni)

_____

(faoliyat hududi)

bo‘yicha chegara vakili, _____

_____

(davlat tomoni)

_____

(faoliyat hududi)

chegara vakiliga o‘zining chuqur hurmatini bildiradi va 2024-yil 8-avgustdagi Qozog‘iston Respublikasi Hukumati bilan O‘zbekiston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat chegarasi rejimi to‘g‘risidagi Bitimning 21-moddasiga asosan, o‘z hududi chegara mintaqasi doirasida havo kemasida parvozni amalga oshirishi haqida xabardor qilishni sharaf deb hisoblaydi:

1. Parvozdan maqsad.
2. Parvoz yuzasidan ma'lumotlar:
1) parvoz davri, parvoz kunlari va uchish davomiyligining aniq vaqti;
2) parvoz hududi, chegara mintaqasiga kirish va chiqish nuqtalarining geografik koordinatalari, parvoz yo‘nalishi;
3) parvoz balandligi.
3. Uchish apparati to‘g‘risida ma'lumotlar:
1) tegishliligi;
2) turi va modifikasiyasi (shakli);
3) tusi (rangi);

4) tanitish belgilari;
5) bort raqami;
6) chaqiriqqa oid signal;
7) radar qurilmasining mavjudligi.
4. Fotoapparatura vositasi haqida ma'lumot:
1) turi va modifikasiyasi (shakli);
2) fokusining masofasi.

_____
(davlat tomoni)
_____ bo‘yicha chegara vakili
(faoliyat hududi)
fursatdan foydalanib
_____
(davlat tomoni)
_____ bo‘yicha chegara vakiliga
(faoliyat hududi)
qaytadan o‘zining yuksak samimiy hurmatini birdiradi.

_____
(davlat tomoni)
_____
(harbiy unvoni, familiyasi, ismi, otasining ismi)
_____
(imzo)

Qozog‘iston Respublikasi
Hukumati bilan O‘zbekiston
Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi
Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat
chegarasi rejimi to‘g‘risidagi
Bitimga
7-ilova

Shakl

Chegaraoldi tumanlarining ma'muriy chegaralanishi ro‘yxati

2024-yil 8-avgustdagi Qozog‘iston Respublikasi Hukumati bilan O‘zbekiston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi Qozog‘iston-O‘zbekiston Davlat chegarasi rejimi to‘g‘risidagi Bitimning 30-moddasi 3-bandiga muvofiq chegaraoldi tumanlarining ma'muriy chegaralanishi ro‘yxati belgilanadi:

1. Qozog‘iston Respublikasi tomonidan:

Mangistau viloyati:
Qaraqiya tumani;
Mang‘istau tumani;
Beyneu tumani.

Aqtobe viloyati:
Boygani tumani;
Shalkar tumani.

Qizilorda viloyati:
Aral tumani;
Kazali tumani;
Karmakshi tumani;
Jalagash tumani;
Sirdaryo tumani;
Chiiyli tumani;
Janaqo‘rgan tumani.

Turkiston viloyati:
O‘tror tumani;
Shardara tumani;
Maxtaaral tumani;
Jetisay tumani;
Sariagash tumani;
Keles tumani;
Qazigurt tumani;
Tolebi tumani.

2. O‘zbekiston Respublikasi tomonidan:

Qoraqalpog‘iston Respublikasi:
Mo‘ynoq tumani;
Qo‘ng‘irot tumani;
Taxtako‘pir tumani.

Navoiy viloyati:
Konimex tumani;
Tomdi tumani;
Uchquduq tumani.

Jizzax viloyati:
Mirzacho‘l tumani;
Forish tumani.

Sirdaryo viloyati:
Oq-oltin tumani;
Mirzoobod tumani;
Sirdaryo tumani.

Toshkent viloyati:
Chinoz tumani;
Yangiyo‘l tumani;
Zangiota tumani;
Toshkent tumani;
Qibray tumani;
Bo‘stonliq tumani.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
СЫРТҚЫ ІСТЕР
МИНИСТРЛІГІ

№ 05-17/25950

Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі Өзбекстан Республикасының Сыртқы істер министрлігіне өз ілтипатын білдіреді және 2024 жылғы 8 тамызда Астанада жасалған Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимі туралы Келісімнің қазақ тіліндегі мәтінінде техникалық сипаттағы қателердің табылуына байланысты оларды аталған мәтінді осы нотаға қоса берілген редакцияда жазу арқылы түзетуді ұсынуды өзіне мәртебе санайды.

Өзбек тарапы бұл түзетумен келіскен жағдайда, қазақстандық тарап түзетілген мәтін қателері бар мәтінді *ab initio* ауыстырған деп есептеуді ұсынады.

Қосымша:
аталған,57 п.

Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі осы мүмкіндікті пайдалана отырып, Өзбекстан Республикасының Сыртқы істер министрлігіне өзінің зор ілтипатын тағы да растайды.

Астана қ., 2025 жылғы 28 сәуір

ӨЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
СЫРТҚЫ ІСТЕР МИНИСТРЛІГІ

Ташкент қаласы

034146

Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің
2025 ж. 28 сәуірдегі № 05-17/25950 нотасына қосымша

Приложение к ноте Министерства иностранных дел
Республики Казахстан от 28 апреля 2025 г. № 05-17/25950

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимі туралы келісім

Бұдан әрі Тараптар деп аталатын Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі

аумақтық тұтастық және шекараларға қол сұғылмаушылық туралы халықаралық құқық қағидаттарын басшылыққа ала отырып,

мемлекеттік шекара екі мемлекеттің арасында мәңгілік бейбітшілік пен достық шекарасы болып қалуы үшін ортақ күш-жігерді жұмсау шешіміне бекініп,

1998 жылғы 31 қазандағы Қазақстан Республикасы мен Өзбекстан Республикасы арасындағы Мәңгілік достық туралы шарттың, 2022 жылғы 22 желтоқсандағы Қазақстан Республикасы мен Өзбекстан Республикасы арасындағы одақтастық қатынастар туралы шарттың, 2022 жылғы 22 желтоқсандағы Қазақстан Республикасы мен Өзбекстан Республикасы арасындағы Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасын шегендеу туралы шарттың (бұдан әрі – Шекараны шегендеу туралы шарт) ережелерін негізге ала отырып,

екі мемлекеттің мемлекеттік шекарасында тұрақтылықты және шекара маңындағы аудандарда тыныштықты қамтамасыз ету, шекара мәселелерін өзара құрмет, сенім, теңқұқықтылық, достық және ынтымақтастық рухында реттеу мақсатында,

төмендегілер туралы келісті:

1-тарау. Жалпы ережелер

1-бап

1. Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимі (бұдан әрі – мемлекеттік шекара режимі) – осы Келісімде айқындалған, Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасында және шекаралық белдеулерде қолданылатын, мыналарды:

Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасын күтіп ұстау;

адамдардың, көлік құралдарының Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасын кесіп өтуі және ол арқылы жүктер мен өзге де мүлікті өткізу;

Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасы арқылы адамдарды, көлік құралдарын, жүктер мен өзге де мүлікті өткізу;

Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының және шекаралық белдеулердің үстінен ұшып өтуді жүзеге асыру;

Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасында, шекаралық белдеулерде, сондай-ақ шекаралық сулар шегінде (оның ішінде оларды пайдалану) шаруашылық, кәсіпшілік, немесе өзге де қызметті жүргізу, қоғамдық-саяси, мәдени немесе өзге де іс-шараларды өткізу;

шекарадағы оқыс оқиғаларды шешу тәртібін қамтитын қағидалар.

2. Мемлекеттік шекара режимін Тараптар мемлекеттерінің бірлескен қызметі қамтамасыз етеді, ол осы Келісімде, Тараптар мемлекеттерінің заңнамасында және Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарда регламенттеледі.

3. Тараптар осы Келісімді іске асыру мақсатында қызметін осы Келісімге 1-қосымшаға сәйкес жүзеге асыратын Мемлекеттік шекара режимі жөніндегі бірлескен Қазақстан – Өзбекстан комиссиясын (бұдан әрі – Шекара режимі жөніндегі бірлескен комиссия) құрады.

2-бап

Осы Келісімнің мақсаттары үшін мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) авариялық-құтқару қызметі (Қазақстан тарапы үшін), құтқару қызметі (Өзбекстан тарапы үшін) осы Келісімнің мәтінінде бірдей мағынада болады, төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою жөніндегі міндеттерді шешуге арналған және негізін авариялық-құтқару (құтқару) құралымдары құрайтын біртұтас жүйеге функционалды біріктірілген басқару органдарының, күштер мен құралдардың жиынтығын білдіреді;

2) авариялық-құтқару құралымы (Қазақстан тарапы үшін), құтқару құралымы (Өзбекстан тарапы үшін) осы Келісімнің мәтінінде бірдей мағынада болады, дербес немесе авариялық-құтқару (құтқару) қызметінің құрамына кіретін негізін арнайы техникамен, жабдықпен, керек-жарақпен, аспаптармен және материалдармен жарақтандырылған құтқарушылар

бөлімшелері және кинологиялық бірліктер құрайтын, авариялық-құтқару жұмыстарын жүргізуге арналған құрылымдарды білдіреді;

3) ішкі сулар – жағалаулары Тараптардың бірінің мемлекетіне жататын, мемлекеттік шекара сызығымен шектелген Арал теңізі, өзендер, көлдер және басқа да су айдындары суларының бір бөлігі;

4) су айдыны – табиғи немесе жасанды ойпаттарда ағынсыз немесе баяу ағысты судың тұрақты немесе уақытша жинақталуы (өзендер, су қоймалары, тоғандар және т.б.);

5) су арнасы – су ағысын қайта бағыттауға арналған жасанды құрылысжай;

6) әуе кемесі – жер (су) бетінен шағылысқан ауамен өзара іс-қимыл жасауды болғызбай, оның ауамен өзара іс-қимыл жасауы есебінен атмосферада қалықтайтын аппарат;

7) Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасы, мемлекеттік шекара, шекара осы Келісімнің мәтінінде бірдей мағынада болады, аумақты (құрлықты, суларды, жер қойнауын және әуе кеңістігін) бөлу шектерін айқындайтын сызықты және осы сызық арқылы өтетін тік жазықтықты (жер бетін), сондай-ақ Қазақстан Республикасы мен Өзбекстан Республикасы арасындағы мемлекеттік егемендіктер қолданыстарының кеңістік шектерін білдіреді;

8) мемлекеттік шекара арқылы өткізілетін жүктер мен өзге де мүлік (бұдан әрі – жүктер мен өзге де мүлік) – бір Тарап мемлекетінің аумағынан екінші Тарап мемлекетінің аумағына мемлекеттік шекара арқылы өткізілетін коммерциялық және коммерциялық емес жүктер, тауарлар, жануарлар, нәрселер, материалдар, құралдар, заттар, қолжүгі (багаж) және көлік құралдары;

9) мемлекеттік шекара сызығының белгіленуін бірлесіп тексеру құжаттары – мемлекеттік шекара сызығының белгіленуін бірлесіп тексергеннен кейін қалыптасқан және Шекараны шегендеу туралы шарттың ажырамас бөлігі болып табылатын құқықтық құжаттар (Қазақстан – Өзбекстан Мемлекеттік шекара сызығы өтуінің сипаттамасы, Мемлекеттік шекара картасы, Шекаралық белгілердің хаттамалары, Шекаралық белгілердің координаттары мен биіктіктерінің каталогі, Шекаралық белгілер бағаналарының өзара орналасу схемалары, Аралдардың тиесілігі кестесі, Бірлесіп тексеру хаттамалары және басқа да құжаттар);

10) бірлесіп пайдаланылатын жолдар – мемлекеттік шекара сызығында немесе бойында орналасқан және оны бірнеше рет кесіп өтетін, Тараптар мемлекеттерінің уәкілетті органдары, сондай-ақ Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес трансшекаралық құрылысжайларға қызмет көрсететін персонал пайдаланатын ауыларалық жолдар (соқпақтар);

11) төтенше жағдайды жою – төтенше жағдай туындаған кезде жүргізілетін және адамдардың өмірін құтқаруға және денсаулығын сақтауға, қоршаған табиғи ортаға нұқсан мөлшерін және материалдық шығынды азайтуға, сондай-ақ төтенше жағдай аймағын оқшауландыруға, оған тән қауіпті факторлардың іс-әрекетін тоқтатуға бағытталған авариялық-құтқару және басқа да шұғыл жұмыстар;

12) жергілікті тұрғындар – шекара маңындағы аудандарда тұрақты тұратын халық;

13) жарақтандыру – көмек көрсету жөніндегі топтың материалдары, көлік және техникалық құралдары, керек-жарақтары және олардың мүшелерінің жеке керек-жарақтары, оның ішінде авариялық-құтқару жұмыстарын жүргізу кезеңіне көмек көрсету жөніндегі топтың тыныс-тіршілігін қамтамасыз ету үшін қажетті дәрілік заттар мен медициналық мақсаттағы бұйымдар;

14) мемлекеттік шекара арқылы өткізу – бір Тарап мемлекетінің аумағынан екінші Тарап мемлекетінің аумағына қозғалған кезде жүктердің және өзге де мүліктің мемлекеттік шекарамен нақты жанасу кезі;

15) мемлекеттік шекараны кесіп өту – бір Тарап мемлекетінің аумағынан екінші Тарап мемлекетінің аумағына қозғалған кезде адамдардың және көлік құралдарының мемлекеттік шекарамен нақты жанасу кезі;

16) шекаралық сулар – мемлекеттік шекара режимі қолданылатын шекара белдеулерінің ішкі шегіне дейінгі мемлекеттік шекараның екі жағында орналасқан Арал теңізінің, шекаралық өзеннің немесе трансшекаралық өзеннің, су қоймасының ішкі суларының, сондай-ақ су арнасы суларының бір бөлігі;

17) шекаралық белгілер – мемлекеттік шекараның сызығында немесе екі жағында орнатылған, жергілікті жерде мемлекеттік шекараны белгілейтін және Шекараны шегендеу туралы шартта бекітілген шекара бағаналары;

18) шекарадағы оқыс оқиға – мемлекеттік шекара режимінің бұзылуына байланысты Тараптар мемлекеттерінің бірінің немесе екеуінің де немесе Тараптардың екі мемлекетінің де және үшінші іргелес (түйісетін) мемлекеттің мүдделерін қозғайтын мемлекеттік шекарадағы оқиға;

19) шекаралық белдеулер – Тараптар мемлекеттерінің заңнамасында айқындалған, мемлекеттік шекара режимі қолданылатын мемлекеттік шекара сызығының екі жағынан жанасатын аумақтардың бір бөлігі;

20) шекара өкілдері – осы Келісімде белгіленген мемлекеттік шекара режимін ұстап тұруға, шекарадағы оқыс оқиғалардың алдын алуға және оларды шешуге байланысты мәселелерді шешу үшін Тараптар мемлекеттерінің шекарасын күзету саласындағы уәкілетті органдардың өкілдері қатарынан тағайындалатын уәкілетті лауазымды адамдар;

21) шекаралық соқпақтар (Қазақстан тарапы үшін), тазалау белдеулері (Өзбекстан тарапы үшін) осы Келісімнің мәтінінде бірдей мағынада болады, мемлекеттік шекара сызығын байқауды және көршілес шекаралық белгілер аралығының көрінуін қамтамасыз ету мақсатында оның екі жағынан осы Келісімде айқындалған еннің шегінде ағаштардан, бұталардан және басқа да өсімдіктерден тазартылған жергілікті жердің белдеулерін білдіреді;

22) шекаралық өзен – Тараптар мемлекеттерінің шекара маңындағы аудандарының шегінде мемлекеттік шекараны кесіп өтетін мемлекеттік шекара сызығымен ағып өтетін өзен немесе оның бір бөлігі;

23) шекара маңындағы аудандар – Қазақстан Республикасының және Өзбекстан Республикасының немесе Тараптар мемлекеттерінің және үшінші іргелес (түйісетін) мемлекеттің мемлекеттік шекараға іргелес орналасқан аудандары;

24) мемлекеттік шекара арқылы адамдарды, көлік құралдарын, жүктерді және өзге де мүлікті өткізу және шекара арқылы өткізу осы Келісімнің мәтінінде бірдей мағынада болады, Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына және Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес адамдардың, көлік құралдарының мемлекеттік шекараны кесіп өтуінің (кесіп өтуге рұқсат алу) және жүктер мен өзге де мүліктің мемлекеттік шекара арқылы өткізілуінің заңдылығын тануын білдіреді;

25) шекара арқылы өткізу рәсімі – мемлекеттік шекараны кесіп өтетін адамдарға, көлік құралдарына және ол арқылы өткізілетін жүктер мен өзге де мүлікке қатысты Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына және Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар жүргізетін бақылау-тексеру, режимдік және өзге де іс-шаралар кешені;

26) мемлекеттік шекара арқылы өткізу пункті (бұдан әрі – өткізу пункті) – халықаралық қатынастар үшін ашылған шекара маңындағы теміржол станцияларының (вокзалдардың), автомобиль жолдарының (вокзалдардың, станциялардың), теңіз және өзен портының, әуежайлардың (әуеайлақтардың) аумағы (акваториясы) немесе аумағының бір бөлігі, сондай-ақ шекара арқылы өткізу жүзеге асырылатын мемлекеттік шекараға тікелей жақын жерде Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес арнайы бөлінген және жайластырылған өзге де жергілікті жер учаскесі;

27) мемлекеттік шекара режимін сақтау жөніндегі бірлескен іс-қимылдар – мақсаты, міндеттері, орны, уақыты бойынша келісілген және бірыңғай мәні бойынша мемлекеттік шекарада, шекаралық белдеулерде, шекаралық сулар шегінде және шекара маңындағы аудандарда өткізілетін, шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдардың осы Келісімде және Тараптар мемлекеттерінің заңнамасында белгіленген мемлекеттік шекара режимін қолдау жөніндегі іс-қимылдары;

28) мемлекеттік шекараны күтіп ұстау – шекаралық белгілерді орнату, сақтау және жарамды жай-күйде ұстау, оларды бақылау мақсатында қарап-тексерулер, шекаралық соқпақтарды (тазалау белдеулерін) жабдықтау және тиісті тәртіппен күтіп ұстау, сондай-ақ шекаралық белгілердің жай-күйі мен орналасқан жерін бірлесіп бақылау мақсатында қарап-тексерулер жүргізу;

29) шекаралық белгілерді сақтау және жарамды жай-күйде ұстау – шекаралық белгілерді қарап-тексеру, күзету, бөлшектеу және қауіпсіз жерге шығару, сондай-ақ қызмет көрсету, қалпына келтіру, жөндеу және қайтадан орнату;

30) бір Тарап мемлекетінің аумағы арқылы транзиттік қозғалыс – бір Тарап мемлекетінің аумағы арқылы адамдардың, көлік құралдарының, жүктер мен өзге де мүліктің өтуі, олардың жүріп

өту мемлекетінің аумағы арқылы өтетін жолы өздерінің басқа Тарап мемлекетінің аумағында басталатын және аяқталатын толық маршрутының бір бөлігі болып табылады;

31) трансшекаралық өзен – басы – бірінші Тарап мемлекетінің шекара маңындағы аудандарынан тыс, ал аяғы екінші Тарап мемлекетінің шекаралық аудандарынан тыс орналасқан, арнасы мемлекеттік шекараны кесіп өтетін өзен;

32) трансшекаралық құрылысжайлар – мемлекеттік шекараны кесіп өтетін теміржолдар, автомобиль жолдары, құбыржолдар, электр беру желілері, кәбілдер, көпірлер, бөгеттер, шлюздар, су арналары және өзге де құрылысжайлар, сондай-ақ екінші Тарап мемлекетінің аумағындағы шекара маңындағы аудандардың шегінде орналасқан Тараптардың бірінің объектілері;

33) көлік құралы – адамдарды, жүктер мен өзге де мүлікті тасымалдау үшін пайдаланатын кез келген су және әуе кемесі, автокөлік және теміржол көлік құралы;

34) уәкілетті органдар – құзыретіне мәселелерді осы Келісімге сәйкес шешу кіретін Тараптар мемлекеттерінің заңнамасында айқындалған органдар;

35) форс-мажорлық мән-жайлар – көздеу, болғызбау және еңсеру мүмкін болмайтын объективті сипаттағы мән-жайлар;

36) төтенше жағдай – белгілі бір аумақта адам шығынына, адамдардың денсаулығына немесе қоршаған табиғи ортаға зиян келтіруге, елеулі материалдық ысыраптарға және адамдардың тыныс-тіршілік жағдайларының бұзылуына алып келуі мүмкін немесе алып келген авария, техногенді және табиғи апат, дүлей немесе өзге де зілзала салдарынан туындаған жағдай;

37) шекара өкілдерінің сарапшылары – Тараптар мемлекеттерінің уәкілетті органдарының шекара өкілдерінің қызметін қамтамасыз ету үшін тартылатын (тағайындалатын) әртүрлі бейіндегі құзыретті мамандары.

2-тарау. Мемлекеттік шекараны күтіп ұстау тәртібі

3-бап

Мемлекеттік шекараны күтіп ұстауды уәкілетті органдар жүзеге асырады және ол мемлекеттік шекара режимін қамтамасыз етуге және қолдауға бағытталған.

4-бап

1. Әрбір Тарап шекаралық белгілерді күзету жөнінде шаралар қабылдайды, олардың бүлінуін, орын ауыстырылуын, бұзылуын немесе жоғалуын болғызбайды, сондай-ақ осы Келісімге, Шекараны шегендеу туралы шартқа және мемлекеттік шекараның өту сызығын бірлесіп тексеру құжаттарына сәйкес өз мемлекеттерінің аумағында өзі орнатқан шекаралық белгілерді және жабдықтаған шекара соқпақтарын (тазалау белдеулерін) күтіп ұстау үшін жауапты болады.

2. Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар өз Тарапы мемлекетінің шекаралық белгілерді күтіп ұстау жөніндегі қызметті өз мемлекетінің заңнамасына, сондай-ақ Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес жүзеге асырады.

Тараптардың бірі мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органы шекаралық белгілердің бүлінгенін, орын ауыстырылғанын, бұзылғанын немесе жоғалғанын анықтаған кезде екінші Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органын дереу құлақтандырады.

Шекаралық белгілерді күтіп ұстауға жауапты бір Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органы жоғалған шекаралық белгілерді іздестіру мен жоғалу мән-жайларын анықтау жөнінде шаралар қолданады, ал екінші Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органы өз мемлекетінің аумағында осы мәселені шешуде жәрдем көрсетеді.

5-бап

1. Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар шекаралық белгілердің орналасқан жерін және жай-күйін бақылау мақсатында қарап-тексеруді дербес немесе бірлесіп жүзеге асырады.

Шекаралық белгілердің жай-күйін бақылау мақсатында бірлескен қарап-тексеруді жүргізу мерзімдері шекараны күзету саласындағы уәкілетті

органдар арасында жоспарланған іс-шараларға дейін 10 күн бұрын келісіледі.

Көрсетілген шекаралық белгілердің жай-күйін бақылау мақсатында бірлескен қарап-тексерудің нәтижелері Қазақстан тарапы үшін – қазақ және орыс тілдерінде, Өзбекстан тарапы үшін өзбек және орыс тілдерінде хаттамамен екі данада ресімделеді. Хаттаманың мәтіндері арасында алшақтықтар болған жағдайда, Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді. Хаттаманың үлгісін өзара уағдаластық бойынша Тараптар мемлекеттерінің шекара өкілдері белгілейді.

2. Шекаралық белгілерді күтіп ұстауға жауапты бір Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органы оларды жөндеу, қалпына келтіру немесе бұрынғы орнына қайта орнату жөнінде шаралар қолданады және осындай жұмыстар басталғанға дейін кемінде 10 күн бұрын екінші Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органына хабарлайды.

Бір Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органының шекаралық белгілерді қалпына келтіру немесе бұрынғы орнына қайтадан орнату жөніндегі жұмыстарды жүргізуі екінші Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органы өкілдерінің қатысуымен жүзеге асырылады. Жұмыстар аяқталғаннан кейін осы Келісімге 2-қосымшаға сәйкес екі данада акт ресімделеді.

Көрсетілген жұмыстарды жүргізу үшін Тараптардың бірінің өз мемлекетінің аумағынан шекаралық белгіге қол жеткізу мүмкіндігі болмаған кезде, екінші Тарап өз мемлекетінің аумағынан осы белгіге қол жеткізуді ұсынады.

6-бап

Дүлей зілзалалар (көшкіндер, су тасқындары және т.б.) салдарынан шекаралық белгілердің бұзылу қатері туындаған кезде шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар шекаралық белгілерді сақтау бойынша шаралар қабылдайды, ал оларды сақтау мүмкіндігі болмаған жағдайда шекаралық белгілердің жоғалуына жол бермеу мақсатында әрбір факт

бойынша акт жасай отырып, оларды бөлшектейді және қауіпсіз жерге шығарады.

Шекаралық белгілер бұзылуының туындаған қатері және бір Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органы қабылдаған шаралар туралы екінші Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органы қысқа мерзімде хабарланады.

7-бап

1. Форс-мажорлық мән-жайлар себебінен шекаралық белгілерді қалпына келтіру немесе бұрынғы орнына қайтадан орнату мүмкін болмаған жағдайда оны қалпына келтірудің немесе бұрынғы орнына қайтадан орнатудың мүмкін болмау себептері көрсетіле отырып, осы Келісімге 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша екі данада акт ресімделеді және осы мәселе Шекара режимі жөніндегі бірлескен комиссияға қарастыру үшін енгізіледі.

Шекара режимі жөніндегі бірлескен комиссия мемлекеттік шекараның өту сызығын өзгертпей шекаралық белгіні орнату үшін басқа орынды айқындау жөнінде шешім қабылдайды.

2. Шекаралық белгіні жаңа орынға орнату үшін Шекара режимі жөніндегі бірлескен комиссия Тараптар мемлекеттері уәкілетті органдарының сарапшылары мен мамандарынан бірлескен топ (бұдан әрі – бірлескен сарапшылар тобы) құрады.

Жүргізілген жұмыстардың нәтижелері бойынша бірлескен сарапшылар тобы осы Келісімге 4-қосымшаға сәйкес екі данада акт ресімдейді және жаңадан орнатылған шекаралық белгінің орналасу орнына қатысты Шекаралық белгінің хаттамасын, Шекаралық белгі бағаналарының өзара орналасу схемасын, Шекаралық белгілердің координаталары мен биіктіктері каталогінің фрагменттерін, Мемлекеттік шекараның өту сипаттамасының фрагменттерін, Аралдардың тиесілігі кестесін және Мемлекеттік шекара картасы парағын жаңадан (әрқайсысы қазақ, өзбек және орыс тілдерінде) жасайды.

Көрсетілген құжаттар Шекараны шегендеу туралы шартқа сәйкес құрылған Мемлекеттік шекара сызығының белгіленуін тексеру жөніндегі бірлескен комиссияның (бұдан әрі – Шекара сызығын тексеру жөніндегі бірлескен комиссия) қарауына ұсынылады.

3. Шекаралық белгіні жөндеу, қалпына келтіру, қайтадан орнату және орнын ауыстыру, сондай-ақ оның нысаны, өлшемдері, дайындалған материалы және орналасқан жері Шекараны шегендеу туралы шарттың талаптарына сәйкес келуге тиіс.

4. Тараптардың ешқайсысы мемлекеттік шекара сызығында немесе оның екі жағында, Шекараны шегендеу туралы шартта ескертілмеген, шекаралық белгілерді немесе оның басқа белгілеулерін біржақты тәртіппен орнатпайды.

5. Тараптар өз мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес шекаралық белгілерді бүлдірген, орнын ауыстырған немесе жойған заңды және жеке тұлғаларды жауапқа тартады, сондай-ақ бүлінген немесе жойылған шекаралық белгілерді қалпына келтіруге байланысты шығыстарды өтеу тәртібін айқындайды.

8-бап

1. Тараптар ені 10 метрді (мемлекеттік шекара сызығының екі жағынан 5 метрді) құрайтын шекаралық соқпақтарды (тазалау белдеулерін) жабдықтау және күтіп-ұстау жөнінде шаралар қабылдайды, оларда ағаштардың, бұталардың және басқа да өсімдіктердің өсіп кетуіне жол бермейді.

Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар өз Тарапының мемлекеті аумағының шегінде шекаралық соқпақтардың (тазалау белдеулерінің) жай-күйін дербес немесе бірлесіп тексеруді жүзеге асырады.

Шекаралық соқпақтардың (тазалау белдеулерінің) жай-күйін бірлесіп тексеруді жүзеге асыру мерзімдері шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар арасында жоспарланған жұмыстарға дейін кемінде 10 күн бұрын келісіледі.

Бірлесіп тексерудің нәтижелері Қазақстан тарапы үшін – қазақ және орыс тілдерінде, Өзбекстан тарапы үшін өзбек және орыс тілдерінде хаттамамен екі данада ресімделеді. Хаттама мәтіндерінің арасында алшақтықтар болған жағдайда Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді. Хаттаманың үлгісін өзара уағдаластық бойынша Тарап мемлекеттерінің шекара өкілдері белгілейді.

Қажет болған жағдайда шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар шекаралық соқпақтарды (тазалау белдеулерін) байқауға

кедергі келтіретін ағаштардан, бұталар мен басқа да өсімдіктерден дербес немесе бірлесіп тазартады.

Өз мемлекетінің аумағындағы шекаралық соқпақтарды (тазалау белдеулерін) тазарту жөніндегі жұмыстар жүргізілген кезде бір Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органы жұмыстар басталғанға дейін кемінде 10 күн бұрын екінші Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органын бұл туралы хабардар етеді.

2. Шекаралық соқпақтарды (тазалау белдеулерін) тазарту үшін отты, химиялық препараттарды және Тараптардың мемлекеттеріне нұқсан келтіруі ықтимал басқа да тәсілдерді қолдануға тыйым салынады.

3. Осы Келісімде және Тараптар мемлекеттерінің арасындағы басқа да халықаралық шарттарда көзделген жағдайлардан басқа, шекаралық соқпақтарда (тазалау белдеулерінде) жер жыртуды, жер қазу жұмыстарын, құрылысжайлар салуды және өзге де шаруашылық қызметті жүзеге асыруға тыйым салынады.

4. Жабайы жануарлардың мекендеу ортасына, көбею жағдайларына және шоғырлану орнына теріс әсер етуді болғызбау мақсатында шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар мемлекеттік шекараны күзету жөніндегі міндеттерін орындау кезінде шекарада Тараптар мемлекеттерінің жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және пайдалану саласындағы уәкілетті органдарының ұсынысы бойынша жабайы жануарлардың өріс аудару жолдарын ескере отырып, инженерлік-техникалық құралдар, құрылысжайлар мен бөгеттер тұрғызады.

3-тарау. Адамдардың, көлік құралдарының мемлекеттік шекараны кесіп өту және жүктерді және өзге де мүлікті мемлекеттік шекара арқылы өткізу тәртібі. Адамдарды, көлік құралдарын, жүктерді және өзге де мүлікті мемлекеттік шекара арқылы өткізу тәртібі

9-бап

1. Адамдардың, көлік құралдарының мемлекеттік шекараны кесіп өтуі және мемлекеттік шекара арқылы жүктер мен өзге мүлікті өткізу:

1) құрлықта – халықаралық теміржол, автомобиль және өзге де қатынас жолдарында белгіленетін мемлекеттік шекараны кесіп өтетін орындарда;

2) әуе кеңістігінде – мемлекеттік шекараны халықаралық трассалар кесіп өтетін орындарда немесе осы мақсаттар үшін арнайы бөлінген әуе дәліздері арқылы;

3) Арал теңізінде – өзара ашуға мүмкіндік болған жағдайда халықаралық қатынас жолдары арқылы мемлекеттік шекараны кесіп өту орындарында жүзеге асырылады.

2. Осы Келісімде және Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын өзге де халықаралық шарттарда көзделген жағдайларда өзге де орындарда мемлекеттік шекараны кесіп өтуге жол беріледі.

10-бап

Бір Тарап мемлекетінен екінші Тарап мемлекетіне ұшып бара жатқан әуе кемелері өздері өтіп бара жатқан әуе кеңістігіндегі Тараптар мемлекеттерінің заңнамасын сақтауға міндетті.

11-бап

1. Айрықша жағдайларда форс-мажорлық мән-жайларға орай мемлекеттік шекараны мәжбүрлі кесіп өтуге байланысты белгіленген орындардан тыс жерде әуе кемелерімен оны әуе кеңістігінде кесіп өтуге жол беріледі.

2. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген жағдайларда әуе кемесінің командирі өзі өтіп бара жатқан әуе кеңістігіндегі Тарап мемлекетінің жақын жердегі әуежай әкімшілігін тез арада құлақтандыруға міндетті. Осы әуежайдың әкімшілігі өз Тарапы мемлекетінің шекарасын күзету саласындағы уәкілетті органдарына дереу хабарлайды.

3. Тараптар айрықша жағдайларда (Тараптар мемлекеттерінің ұлттық қауіпсіздігі мүддесінде, сондай-ақ санитариялық-карантиндік себептермен, эпизоотиялар және эпидемиялар кезінде, төтенше жағдайлар немесе басқа да форс-мажорлық мән-жайлар туындағанда) мемлекеттік шекараның жекелеген учаскелерінде:

1) осы Келісімде және Тараптар мемлекеттері арасындағы өзге де халықаралық шарттарда көзделген тәртіппен мемлекеттік шекараны кесіп өту белгіленген орындарда;

2) шектеу себептері мен оның қолданыс мерзімдерін көрсете отырып, оларды енгізу жоспарланатын уақытқа дейін 24 сағаттан кешіктірмей, шекара өкілдіктері қызметінің арналары арқылы екінші Тарапты хабардар ете отырып, осы Келісімде айқындалған, мемлекеттік шекараны кесіп өтетін өзге де орындарда оны кесіп өтуді уақытша шектей немесе тоқтата алады.

12-бап

Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдарға мемлекеттік шекараны күзету міндеттерін орындау кезінде мемлекеттік шекараны өзге тәртіппен кесіп өту құқығы, сондай-ақ бірлесіп пайдаланылатын жолдарды пайдаланған, мемлекеттік шекараға таяу маңда, екінші Тарап аумағында орналасқан бастаудан (құдықтан) суды пайдаланған кезде мемлекеттік шекараны бірнеше рет кесіп өту құқығы беріледі. Аталған әрекеттер екінші Тараптың шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдарымен келісіледі.

13-бап

1. Мемлекеттік шекараны кесіп өткен кезде адамдар, көлік құралдары, сондай-ақ мемлекеттік шекара арқылы өткізілетін жүктер мен өзге де мүлік Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына және Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес шекара арқылы өткізу рәсіміне жатады.

2. Бір Тарап мемлекетінен екінші Тарап мемлекетіне адамдарды, көлік құралдарын, жүктерді және өзге де мүлікті мемлекеттік шекара арқылы өткізу Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына және Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес орнатылған және ашылған өткізу пункттерінде жүзеге асырылады.

3. Өткізу пункттерінің жұмыс режимін Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес Тараптар айқындайды.

Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар өткізу пункттерінде бақылау жасауды жүзеге асыратын өзге де уәкілетті органдармен бірлесіп,

осы Келісімге және Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес өткізу пункттерінің жұмыс регламентін (графигін) және шекара арқылы өткізу мәселелері бойынша ынтымақтасу тетігін өзара келіседі.

4. Ұйымдастырылған туристік топтарды Тараптар арасындағы жеке Келісіммен айқындалатын өзге тәртіппен өткізуге жол беріледі.

5. Тараптар айрықша жағдайларда (Тараптар мемлекеттерінің ұлттық қауіпсіздігі мүддесінде, сондай-ақ санитариялық-карантиндік себептермен, эпизоотиялар және эпидемиялар кезінде, төтенше жағдайлар немесе өзге форс-мажорлық мән-жайлар туындағанда) шекара арқылы өтуді уақытша шектей немесе тоқтата алады, ол туралы бір-біріне осы Келісімде және Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарда айқындалған тәртіппен хабарлайды.

14-бап

1. Айрықша жағдайларда Тараптар адамдарды, көлік құралдарын, жүктер мен өзге де мүлікті мемлекеттік шекара арқылы өткізуді, осы Келісімде және Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарда белгіленген бақылау тәртібін сақтай отырып, жұмыс істеп тұрған өткізу пункттерінен тыс жерлерде жүзеге асырады.

2. Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар өзара уағдаластық бойынша Тараптар мемлекеттерінің аумағында уақытша болу үшін (көлік, өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы және су шаруашылығы мақсатындағы трансшекаралық құрылысжайларға, коммуникацияларға, электр байланысы желілеріне, электр беру желілеріне қызмет көрсету және өзге де қызмет мақсатында) жұмыс істеп тұрған өткізу пункттерінен тыс жерлерде осы Келісімде белгіленген тәртіпті сақтай отырып, Тараптар мемлекеттерінің жарамды ұлттық құжаттарының (жеке куәліктерінің) негізінде, ұйым басшысы куәландырған атаулы тізімдер және осы Келісімге 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша орыс тілінде ресімделген және Тараптар мемлекеттерінің шекара өкілдері беретін рұқсаттамалар бойынша шекара арқылы өткізуді жүзеге асырады.

Аталған рұқсаттамаларды алу үшін шекараны күзету саласындағы уәкілетті орган шекара өкілдері арқылы күні бұрын (кемінде 10 күн бұрын)

ұйым басшысы куәландырған атаулы тізімдерді, Тараптар мемлекеттерінің жарамды ұлттық құжаттарының (жеке куәліктерінің) көшірмелерін ұсынады.

15-бап

Бір Тарап мемлекетінен екінші Тарап мемлекетіне шекарадан өткізу пункттеріне дейін немесе кері бағытта адамдар мен көлік құралдарының жүруі, жүктерді және өзге де мүлікті өткізу кезінде:

1) белгіленген қозғалыс маршрутын өзгертуге;

2) форс-мажорлық мән-жайларды қоспағанда, көлік құралдарының аялдауына, адамдарды түсіруге (отырғызуға), жүктер мен тауарларды түсіруге (тиеуге), кез келген ұшатын аппаратты, оның ішінде пилотсыз ұшатын аппаратты әуеге көтеруге, қондыруға немесе қабылдауға тыйым салынады.

16-бап

1. Бір Тарап мемлекетінің азаматтарын екінші Тарап мемлекетінің аумағына өткізу Тараптар арасында қолданылатын өзара сапарлар үшін жарамды халықаралық шарттарда айқындалған құжаттар негізінде жүзеге асырылады.

2. Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес Тараптар мемлекеттерінің аумағына кіргізуге немесе әкелуге рұқсат берілмеген не кіруі немесе әкелінуі шектелген адамдар, көлік құралдары, жүктер және өзге де мүлік мемлекеттік шекара арқылы өткізілуге жатпайды. Бір Тарап мемлекетінің аумағынан екінші Тарап мемлекетінің аумағына келген немесе өткізілген және шекара арқылы өткізуге негіздер жоқ аталған адамдар, көлік құралдары, жүктер және өзге де мүлік олар келген Тарап мемлекетіне қайтарылады.

Бұл ретте бір Тарап мемлекетінен екінші Тарап мемлекетіне әуе кемесімен келген үшінші мемлекет азаматтарының өзі азаматы болып табылатын еліне әуе кемесімен қайтарылуына жол беріледі.

Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар адамдарды, көлік құралдарын, жүктерді және өзге де мүлікті автомобиль және теміржол

өткізу пункттерінде екінші Тарап мемлекетінің аумағынан өз Тарапы мемлекетінің аумағына өткізуден бас тартудың әрбір фактісі бойынша бір-біріне хабар береді, сондай-ақ көлік құралдарын өткізу пункттері арасында олардың жұмыс кестесінен тыс қалдыру фактілерін болғызбау жөнінде шаралар қабылдайды.

17-бап

1. Тараптар мемлекеттерінің аумағы арқылы транзиттік қозғалыс кезінде:

1) өткізу рәсіміңсіз:

Тараптар мемлекеттерінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдары өкілдерінің – мемлекеттік шекараны бірнеше рет кесіп өтетін, бірлесіп пайдаланылатын жолдар (соқпақтар) арқылы;

шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар мен бірлескен сарапшылар тобы, Шекара режимі жөніндегі бірлескен комиссия өкілдерінің шекаралық белгілерді қалпына келтіруге, қайта орнатуға және бұрынғы орнына қалпына келтіруге келмейтіндерді жаңа орынға ауыстыруға байланысты мемлекеттік шекарада отырыстар өткізу және практикалық іс-шараларды орындау кезеңінде;

Шекара сызығын тексеру жөніндегі бірлескен комиссия өкілдері бірлесіп жұмыс жүргізген кезеңде;

Тараптар мемлекеттерінің шекара өкілдіктері аппараттарының құрамына шекара өкілдігі (жұмыс) кездесулерін өткізу кезінде;

2) өткізу рәсімімен:

трансшекаралық құрылысжайларға қызмет көрсеткен кезеңде оларға қызмет көрсететін персоналдың – трансшекаралық құрылысжайлар мемлекеттік шекараны кесіп өтетін орындарда және осы құрылысжайларға алып баратын жолдарда (соқпақтарда) бірлесіп пайдаланылатын жолдар (соқпақтар) (трансшекаралық құрылысжайлар бойындағы соқпақтар) арқылы – тәулік бойы кезекшілікке (ауысымға) түсу алдында және олар (ол) аяқталғаннан кейін мемлекеттік шекараны бірнеше рет кесіп өтуіне рұқсат етіледі.

2. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген жағдайларда қозғалыстың белгіленген маршрутын өзгертуге, өзге де адамдарды түсіруге (отырғызуға), өзге де жүктер мен өзге де мүлікті түсіруге (тиеуге),

кез келген ұшу аппаратын, оның ішінде пилотсыз ұшу аппаратын әуеге көтеруге, қондыруға немесе қабылдауға тыйым салынады.

Төтенше жағдайлардың, форс-мажорлық мән-жайлардың, техникалық ақаулықтардың туындауы, адамдарға жедел медициналық көмек көрсету (шекараны күзету саласындағы уәкілетті органды кейіннен хабардар ету арқылы), сондай-ақ Шекара сызығын тексеру жөніндегі бірлескен комиссияның және Шекара режимі жөніндегі бірлескен комиссияның жұмыс жүргізуі айрықша жағдай болып табылады.

3. Осы баптың 1-тармағының 2) тармақшасында көрсетілген адамдарды шекара арқылы өткізу осы Келісімнің 14-бабының 2-тармағына сәйкес жүзеге асырылады.

18-бап

1. Тараптардың бірі төтенше жағдайлардың алдын алу және оны жою үшін көмек көрсету туралы сұрау салуды жіберген жағдайда, Тараптар мемлекеттерінің авариялық-құтқару (құтқару) қызметтері мен құралымдарына шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдарға осындай қажеттілік туралы алдын ала хабарлай отырып, сондай-ақ кесіп өту орны мен уақытын келісе отырып, мемлекеттік шекарадан өткізу пункттерінде және өзге де жерлерде кесіп өтуге жол беріледі.

2. Тараптар мемлекеттерінің авариялық-құтқару (құтқару) қызметтері мен құралымдарын төтенше жағдайлардың алдын алу немесе оны жою үшін мемлекеттік шекара арқылы өткізу Тараптар мемлекеттерінің жарамды ұлттық құжаттары (жеке куәліктері) және қызметтік куәліктері негізінде, ұйымның басшысы куәландырған, шекара өкілдері арқылы шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдарға алдын ала ұсынылған атаулы тізімдер және жарақтар тізбесі бойынша:

1) өткізу пункттерінде – кезектен тыс тәртіппен;

2) өткізу пункттерінен тыс – Тараптар мемлекеттерінің заңнамасында белгіленген бақылау тәртібі сақтала отырып жүзеге асырылады.

4-тарау. Мемлекеттік шекараның және шекаралық белдеулердің үстінен ұшуды жүзеге асыру тәртібі

19-бап

1. Тараптар форс-мажорлық мән-жайлардан туындаған жағдайларды қоспағанда, әуе кемелерінің мемлекеттік шекараны кесіп өте отырып, заңсыз ұшуын болғызбау жөнінде шаралар қолданады.

2. Өз аумағын шекаралық белдеу шегінде аэрофотоға түсіруді және/немесе басқа қашықтан зондтауды жүзеге асыру мақсатында әуе кемелерінің ұшуын жоспарлаған Тарап бұл туралы екінші Тарапты шекара өкілдері мен уәкілетті органдар арқылы осы Келісімге 6-қосымшаға сәйкес алдын ала хабардар етеді.

5-тарау. Мемлекеттік шекарада, шекаралық белдеулерде, сондай-ақ шекаралық сулар шегінде (оның ішінде оларды пайдалану) шаруашылық, кәсіпшілік немесе өзге де қызметті жүргізу, қоғамдық-саяси, мәдени немесе өзге де іс-шараларды өткізу тәртібі

20-бап

1. Мемлекеттік шекарада және шекаралық белдеуде, сондай-ақ шекаралық сулар шегінде шаруашылық, кәсіпшілік немесе өзге де қызметті жүргізу, қоғамдық-саяси, мәдени немесе өзге де іс-шараларды өткізу осы Келісімде, Тараптар мемлекеттерінің заңнамасында және Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарда айқындалатын тәртіппен шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдардың рұқсатымен жүзеге асырылады.

Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар мемлекеттік шекарада және шекаралық белдеуде шаруашылық, кәсіпшілік немесе өзге де қызметтің жүргізілуіне, қоғамдық-саяси, мәдени немесе өзге де іс-шаралардың өткізілуіне бақылауды жүзеге асырады, сондай-ақ шекара маңындағы сулар шегінде осы Келісімге сәйкес мемлекеттік шекара режиміне ықпал етуі мүмкін қызметті жүзеге асыру мерзімдері мен нақты орны туралы кемінде үш күн бұрын шекара өкілі арқылы бірін-бірі хабардар етеді.

2. Мемлекеттік шекарада және шекаралық белдеуде шаруашылық, кәсіпшілік немесе өзге де қызметті жүргізу, қоғамдық-саяси, мәдени немесе өзге де іс-шараларды өткізу үшін шекараны күзету саласындағы уәкілетті

органдар Тараптар мемлекеттерінің заңнамасында айқындалған тәртіппен шекаралық белдеуге кіруге және онда болуға рұқсаттамалар береді.

Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар мемлекеттік шекараны күзету және ұлттық қауіпсіздік мүдделерін ескере отырып, Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес аталған рұқсаттамалардың қолданылуына шектеу енгізуі немесе оны уақытша тоқтата тұруы мүмкін.

3. Мемлекеттік шекарада және шекаралық белдеуде, сондай-ақ Тараптар мемлекеттерінің шекаралық сулары шегінде (оның ішінде оларды пайдалану) жүзеге асырылатын (өткізілетін) шаруашылық, кәсіпшілік немесе өзге де қызмет, қоғамдық-саяси, мәдени немесе өзге де іс-шаралар:

1) мемлекеттердің ұлттық қауіпсіздігіне нұқсан келтірмеуге немесе оларға нұқсан келтіретін қатер төндірмеуге;

2) мемлекеттік шекараны күтіп ұстауға және уәкілетті органдардың міндеттерін орындауына кедергі жасамауға;

3) мемлекеттік шекарада белгіленген тәртіпті бұзбауға тиіс.

21-бап

1. Мемлекеттік шекарада және шекаралық белдеуде кәсіпшілік мақсатында аң аулауға, шекара арқылы жануарларды аңдуға, сондай-ақ екінші Тарап мемлекетінің аумағына бағытталған атысқа тыйым салынады.

2. Мемлекеттік шекарадан 1000 метр шегінде жарылыс жұмыстарын жүргізу қажет болған кезде, оларды жүргізуді жоспарлаған Тарап кемінде 48 сағат бұрын екінші Тарапты шекара өкілі арқылы хабардар етеді және Тараптар мемлекеттеріне нұқсан келтірудің алдын алу бойынша шаралар қабылдайды.

22-бап

1. Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар мемлекеттік шекара арқылы үй жануарларының өтуіне жол берілмеуін бақылауды жүзеге асырады.

2. Үй жануарлары мемлекеттік шекара арқылы өткен жағдайда шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар қысқа мерзімде бір-біріне хабар береді және оларды іздеу, күзету және шекара өкілдері уағдаласқан жерлерде беру жөнінде не олардың ауырғаны анықталған жағдайда немесе

олар аса қауіпті инфекциялық аурудың салдарынан өлген жағдайда, өз мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес оларды жою жөнінде шаралар қолданады.

Оларды жасыруға, союға немесе сатуға, сондай-ақ шаруашылық мақсатында пайдалануға тыйым салынады.

23-бап

1. Уәкілетті органдар адамның және жануарлардың аса қауіпті ауруларының (карантиндік, аса қауіпті және басқа да инфекциялық аурулардың), эпидемиялар мен эпизоотиялардың, сондай-ақ зиянкестердің, өсімдіктер ауруларының және ауыл шаруашылығы мен орман дақылдары арамшөптерінің (оның ішінде, карантиндік зиянды организмдердің) өз мемлекеттерінің аумағына енуін және таралуын болғызбау жөнінде санитариялық эпидемияға қарсы (профилактикалық), ветеринариялық және фитосанитариялық шараларды қабылдайды.

Шекара маңындағы аудандарда санитариялық-эпидемиологиялық, эпизоотиялық жағдай нашарлаған, шекара маңындағы аудандарда адамның немесе жануарлардың аса қауіпті аурулары (карантиндік, аса қауіпті және басқа да инфекциялық аурулардың), сондай-ақ адамдардың денсаулығына, жануарлардың, өсімдіктердің саулығына және қоршаған ортаға қауіп төндіретін және мемлекеттік шекара арқылы таралуы мүмкін зиянкестер, өсімдіктер аурулары және ауыл шаруашылығы мен орман дақылдары арамшөптері (оның ішінде карантиндік зиянды организмдер) анықталған кезде уәкілетті органдар бұл туралы бір-бірін дереу хабардар етеді.

2. Тараптардың бірінің мемлекеті аумағында жануарлардың аса қауіпті ауруларының (карантиндік, аса қауіпті және басқа да инфекциялық ауруларының) шығуы туындаған кезде екінші Тарап мемлекетінің уәкілетті органы Дүниежүзілік жануарлар саулығы ұйымының (бұдан әрі – ДЖСҰ) талаптарына сәйкес адамдардың, көлік құралдарының мемлекеттік шекараны кесіп өтуі және Тараптар мемлекеттерінің аумағынан шығуы немесе аумағына кіруі, жүктерді және өзге де мүлікті әкелу (әкету) кезінде ветеринариялық бақылау және қадағалау бақылауындағы тауарларды әкелуге тыйым салады.

Уәкілетті органдар ДЖСҰ талаптарына сәйкес жануарлардың аса қауіпті аурулары (карантиндік, аса қауіпті және басқа да инфекциялық

аурулары) бойынша мәртебесі қолайсыз елдерден мәртебесі қолайлы елдерге жануарларды, жануарлардан алынған өнімдер мен шикізатты әкелуге тыйым салады.

Уәкілетті органдар карантиндік зиянды организмдердің таралу шекараларын белгілеу бойынша бірлескен тексерулерді ұйымдастырады, шекара маңындағы аудандарда карантиндік зиянды организмдердің таралу ошақтарын оқшаулау және жою жөніндегі іс-шаралар бойынша карантиндік іс-шараларды өткізуді ұйымдастырады.

3. Уәкілетті органдар қажет болған кезде шекара маңындағы аудандарда ормандарды, су және басқа да табиғи ресурстарды қорғау және пайдалану мәселелері, адамның және жануарлардың аса қауіпті ауруларының (карантиндік, аса қауіпті және басқа да инфекциялық ауруларының), сондай-ақ зиянкестердің, өсімдіктер ауруларының және ауыл шаруашылығы мен орман дақылдары арамшөптерінің (оның ішінде карантиндік зиянды организмдердің) профилактикасы проблемалары бойынша консультациялар жүргізеді.

24-бап

Шекаралық суларды пайдалану кезінде Тараптар осы Келісімді және Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын басқа да халықаралық шарттарды басшылыққа алады.

Шекара сызығына дейінгі шекаралық суларды пайдалануға Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына және Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар рұқсат етеді.

Тараптар мемлекеттерінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдарына тиесілі катерлерге шекаралық суларда олардың шекара сызығының өтуіне қарамастан кедергісіз өзеннің бас фарватерімен немесе тальвегімен (су арналарының ортасымен) жүзу құқығы беріледі.

Шекаралық сулардағы шекара катерлері күндізгі уақытта мемлекеттік тиесілігі туын (не әскери-теңіз туын) көтереді, түнгі уақытта жасыл түсті сигнал оттарын және борт оттарын қосады. Шекара катерлерінде иммунитет бар және әскери корабль мәртебесі болады, оларды ұстауға немесе зәкірге не айлаққа қоюға мәжбүрлеуге, сондай-ақ тінтуге, құжаттарын тексеруге болмайды.

Шекара катерлерінің екінші Тарап мемлекетінің жағалауына тек форс-мажорлық мән-жайлар жағдайларында ғана аялдауға құқығы бар.

25-бап

1. Шекаралық суларда балық аулау Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

Шекаралық суларда жарылғыш және химиялық заттарды, электр тогын не балықтарды және басқа да биологиялық су ресурстарын жаппай қырып-жоюдың өзге де тәсілдерін қолдануға тыйым салынады. Уәкілетті органдар шекаралық суларда балықтарды және басқа да биологиялық ресурстарды заңсыз аулаудың жолын кесу бойынша шараларды бірлесіп немесе дербес қабылдайды.

2. Балықты және басқа да биологиялық ресурстарды ғылыми-зерттеу мақсаттарында аулауды қоспағанда, белгіленбеген орындарда аулауға (кәсіпшілік қызмет) тыйым салынады.

3. Уәкілетті органдар шекаралық сулардың шегінде балық және басқа да биологиялық су ресурстарын қорғау, молықтыру және пайдалану мәселелерін Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына және Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес шешеді.

26-бап

1. Тараптар шекаралық сулар шегіндегі шекаралық өзендердің жағалаулары бұзылуының және арналары қалпының өзгеруінің алдын алу бойынша қажетті шаралар қабылдайды.

Бір Тарап шекаралық сулар шегіндегі шекаралық өзендердің өз жағалауларын инженерлік нығайту бойынша жұмыстар кезінде екінші

Тараптың шекаралық өзендерінің жағалауларына нұқсан келтіруге жол бермейді. Тараптар көрсетілген жұмыстардың жүргізілетіні туралы ол басталғанға дейін кемінде 10 күн бұрын бір-бірін хабардар етеді.

Тараптар шекаралық сулар шегіндегі шекаралық өзендердің жағалауларын қорғау мәселелерін тең құқықтық және өзара тиімділік қағидаты негізінде келіседі және реттейді.

2. Тараптар өзара келісімсіз шекаралық сулар шегіндегі шекаралық өзендер арналарының қалпын жасанды түрде өзгертуге жол бермейді.

3. Уәкілетті органдар қажет болған кезде Тараптар келіскеннен кейін шекаралық сулар шегіндегі шекаралық өзендер арнасына тереңдету және тазарту жүргізеді.

Шекаралық сулар шегіндегі шекаралық өзендердің арналары мен жағалауларына залал келтірмеу үшін олардың түбін тереңдету және тазарту кезінде Тараптар түбінен алынатын топырақты үю үшін тиісті түрде белгілі бір орынды келіседі.

4. Шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар Тараптар мемлекеттерінің жергілікті атқарушы органдарының ұсынысы бойынша шекаралық сулардың шегінде шекаралық өзендерден су алуды, шомылуды, жануарларды суаруды жүргізу орындарын белгілейді, ол жерде екінші Тарап мемлекетінің шекараны күзету саласындағы уәкілетті органына хабарлай отырып, су көздерінің оң экологиялық сараптамасы болған және олар санитариялық-эпидемиологиялық талаптарға сәйкес келген кезде режимдік шектеулердің қолданысын уақытша тоқтата тұруға жол беріледі.

27-бап

Бір Тарап шекаралық сулардың шегінде шекаралық өзендерде немесе олардың жағалауларында трансшекаралық құрылысжайлардың объектілерін қоса алғанда, қандай да бір құрылыстарды немесе құрылысжайларды салу, реконструкциялау немесе бұзу кезінде екінші Тарап мемлекетінің мүдделеріне нұқсан келтіруге жол бермейді.

Шекаралық сулардың шегінде арнаның қалпы мен ағысын өзгертуге әкеп соғуы, шекаралық сулардың шегінде олардың су ресурстарын пайдалануға, балықтардың өріс аударуына әсер етуі, қоршаған ортаға, сондай-ақ Тараптар мемлекеттерінің басқа да мүдделеріне нұқсан келтіруі мүмкін шекаралық өзендерде немесе олардың жағалауларында жүзеге

асырылатын қызмет Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына және Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес реттеледі.

28-бап

1. Трансшекаралық құрылысжайларды салу, пайдалану және жөндеу Тараптар арасындағы қол жеткізген уағдаластықтарға сәйкес жүзеге асырылады.

2. Егер Тараптар өзгеше уағдаласпаса, шекаралық сулардың шегінде шекаралық өзендердегі трансшекаралық құрылысжайлардың объектілерін пайдаланғаны үшін жауаптылық шектері объектінің дәл орталығымен, ортасымен немесе технологиялық осімен өтетін сызықпен айқындалады.

Құрлықта трансшекаралық құрылысжайлардың объектілерін пайдаланғаны үшін жауаптылық шектері Тараптар арасындағы қол жеткізген уағдаластықтарға сәйкес айқындалады және жергілікті жердегі мемлекеттік шекара сызығының өтуіне әсер етпейді.

Осы Келісім күшіне енгеннен кейін, егер Тараптар өзгеше уағдаласпаса, шекара күзетінің мүдделеріне орай пайдаланылатындарды қоспағанда, мемлекеттік шекараның екі жағынан бес метр шегінде тұрақты құрылысжайлар салуға тыйым салынады.

29-бап

Шекара маңындағы аудандарда төтенше жағдайлар туындаған кезде уәкілетті органдар уағдаластық бойынша зардап шеккен Тарапқа құтқару, оның салдарын жою бойынша қажетті көмек көрсетеді, сондай-ақ екінші Тарап мемлекетінің аумағына апаттың таралмауы бойынша шаралар қабылдайды.

Шекара маңындағы аудандарда төтенше жағдайлар туындау қаупі болған кезде немесе туындаған кезде уәкілетті органдар уағдаластық бойынша жергілікті тұрғындарды төтенше жағдайдың туындау қаупі немесе туындағаны, қалыптасқан жағдайдағы іс-қимылдар туралы хабарлау және ақпараттандыру бойынша іс-шаралар өткізеді.

Шекара маңындағы аудандарда төтенше жағдайлар туындау қаупі болған немесе туындаған кезде бір Тарап мемлекетінің уәкілетті органы

екінші Тарап мемлекетінің уәкілетті органын дереу хабардар етеді және төтенше жағдайлар және олардың алдын алу/оларды жою жөніндегі Тарап қабылдаған шаралар туралы ақпаратты ұсынады.

30-бап

1. Уәкілетті органдар осы Келісімге, Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына және Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес мемлекеттік шекара режимін ұстап тұру және сақтау бойынша шараларды дербес қолданады, сондай-ақ бірлескен қызметті жүзеге асырады.

Осы мақсатта шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар Тараптар мемлекеттерінің шекара өкілдерімен келісілген кезеңдер мен мерзімдерде мемлекеттік шекара режимін сақтау бойынша бірлескен іс-қимылдарды ұйымдастырады және жүргізеді.

Мемлекеттік шекара режимін ұстап тұру және сақтау бойынша бірлескен іс-қимылдарды жүргізу кезінде шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдардың бірлесіп пайдаланылатын жолдар арқылы қозғалысы шекара өкілдерінің келісуі бойынша жүзеге асырылады.

2. Тараптар мемлекеттік шекара режимі жағдайларын, шекара маңындағы аудандарда тәртіпті қамтамасыз ету және оны ұстап тұру, контрабанданы, заңсыз көші-қонды, есірткі, психотроптық заттардың, сол тектестердің, прекурсорлардың заңсыз айналымын, тыйым салынған заттардың саудасын және олардың өткізілуін және басқа да трансшекаралық қылмыстарды болғызбау және олардың жолын кесу мүдделеріне орай ынтымақтастық пен өзара іс-қимылды нығайтады.

3. Тараптар шекара маңындағы аудандардың әкімшілік аражігін ажырату тізбесін осы Келісімге 7-қосымшаға сәйкес айқындайды. Бір Тарап өзінің шекара маңындағы аудандардың әкімшілік аражігін ажыратуды қайта қарау себебімен өзгерткен жағдайда, бұл туралы екінші Тарапты уақтылы хабардар етеді.

6-тарау. Шекарадағы оқыс оқиғаларды шешу тәртібі

31-бап

1. Шекарадағы оқыс оқиғаларды шешуді шекара өкілдері жүзеге асырады.

2. Шекарадағы оқыс оқиғаларды шешу біржақты немесе бірлесіп тергеп-тексерулерді жүргізу, ақпарат алмасу немесе олардың нәтижелерін қарау, бірлесіп шешім қабылдау, себептер мен салдарды жою, кінәлі адамдарды жауаптылыққа тарту, сондай-ақ осы Келісімге сәйкес мемлекеттік шекара режимін қалпына келтіру арқылы жүзеге асырылады.

Тергеп-тексеру жүргізу кезінде оқыс оқиғаның түрі, оның туындаған уақыты, орны мен себептері, қатысушылар, олардың іс-қимылдарының сипаты мен кінә дәрежесі, куәлардың, заттай дәлелдемелердің болуы, куәлардың айғақтарын бекіту және заттай дәлелдемелерді сақтау үшін қажетті шаралар анықталады.

Шекарадағы оқыс оқиғаларды шешуге байланысты барлық мәселелер тең құқылы негізде шешіледі, шекара өкілдерінің барлық өтініштері сыпайы түрде жасалады, негізделген сипатта болады және Тараптар мемлекеттерінің мүддесіне орай шешіледі.

3. Шекарадағы оқыс оқиғаларды шешу кезінде шекара өкілдерінің сарапшыларын тартуға, сондай-ақ өзге де уәкілетті органдарының күштері мен құралдарын пайдалануға рұқсат етіледі.

4. Құжаттарды, оның ішінде шекарадағы оқыс оқиғаны бірлесіп тергеп-тексерулердің барысын және нәтижелерін тіркеп-белгілейтін процестік құжаттарды ресімдеу, осы Келісімге және Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

5. Шекара өкілдері реттемеген шекарадағы оқыс оқиғалар дипломатиялық арналар арқылы шешіледі.

32-бап

Шекарадағы оқыс оқиғалар туындаған кезде бір Тарап мемлекетінің шекара өкілі бұл туралы екінші Тарап мемлекетінің шекара өкіліне белгіленген тәртіппен хабар береді немесе одан тиісті ақпарат алады.

Шекарадағы оқыс оқиғалар фактілері бойынша шекара өкілдері тиісті шаралар қабылдау туралы өтінішпен ауызша немесе жазбаша өтініштер жолдайды.

Қажет болған жағдайда шекара өкілдері мемлекеттік шекарадағы кездесу орындары мен ақпарат алмасу тәртібін нақтылайды.

33-бап

1. Бір Тарап мемлекетінің аумағынан шекараны бұзудың белгілері (іздері) немесе бұзушы табылған кезде екінші Тарап мемлекетінің шекара өкілдері мен уәкілетті органдары өз мемлекетінің аумағында шекара бұзушыны іздеуді, ұстап алуды және оның жеке басын анықтауды жүзеге асырады, бұл туралы бір-біріне хабарлайды.

2. Шекара бұзушыға қатысты қару қолдану тәртібі Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес айқындалады.

Ұстап алу кезінде жарақат алған шекара бұзушыға шұғыл (алғашқы) медициналық көмек көрсетіледі.

3. Шекара бұзушыларды ұстап алған Тарап мемлекетінің шекара өкілдері екінші Тарап мемлекетінің шекара өкілдеріне жасалған құқық бұзушылықтардың мән-жайлары, ұсталғандарға қатысты қолданылған шаралар мен тергеп-тексеру нәтижелері туралы мәліметтерді хабарлайды, сондай-ақ екінші Тарап мемлекетінің шекара өкілдерінің сұрау салуы бойынша қажетті материалдарды ұсынады.

4. Шекара өкілдерінің құқық бұзушыларды беруі Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына және Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес жүзеге асырылады.

5. Мемлекеттік шекараны бұзғаны үшін ұсталған адамдар Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес олардың шекараны байқаусыз кесіп өту фактісі (шаруашылық-тұрмыстық мақсаттар, психикалық ауру, қолайсыз табиғи жағдайлар мен дүлей зілзалалар, жергілікті жерде бағдарды жоғалту және т.б.) анықталған жағдайда, сондай-ақ кесіп өту кезінде олар қылмыстық істер жасамаған жағдайда, олар келген мемлекетінің шекара өкіліне беріледі.

Аталған адамдар акт бойынша беріледі, оның үлгісін өзара уағдаластық бойынша Тараптар мемлекеттерінің шекара өкілдері белгілейді.

Акт екі данада, Қазақстан тарапы үшін – қазақ және орыс тілдерінде, Өзбекстан тарапы үшін өзбек және орыс тілдерінде ресімделеді және оған оларды қабылдауды және тапсыруды жүзеге асыратын шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдардың өкілдері қол қояды.

Мәтіндердің арасында алшақтықтар болған жағдайда Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді.

Актіде мыналар көрсетіледі:

берілетін уақыты, күні және орны;

берілетін адамдардың анықтамалық деректері;

олардың шекараны абайсызда заңсыз кесіп өту уақыты, күні және орны;

шекараны абайсызда заңсыз кесіп өту мән-жайлары мен себептері;

берілетін адамдардың заттарының, нәрселері мен құжаттарының тізбесі;

берілетін адамдардың өтініштері;

жоғарыда аталған адамдарды қабылдауды және беруді жүзеге асыратын Тараптардың шекараны күзету саласындағы уәкілетті органдар өкілдерінің әскери атағы, тегі және аты-жөні.

34-бап

1. Мемлекеттік шекарада, шекаралық белдеулерде немесе шекаралық суларда адамдардың танылмаған мәйіттері табылған кезде шекара өкілдері мен уәкілетті органдар олардың тиесілігін анықтайды, қажет болған жағдайларда бірлесіп тануды жүргізеді, оларды беру мәселелерін келісіп шешеді.

2. Мемлекеттік шекарада, шекаралық белдеулерде немесе шекаралық суларда танылмаған заттар немесе малдардың өлекселері табылған кезде шекара өкілдері мен уәкілетті органдар олардың тиесілігін анықтау үшін шаралар қолданады және оларды беруді (қайтаруды) немесе жоюды өзара келісу бойынша жүзеге асырады.

35-бап

1. Әуе кемесінің шекараны заңсыз кесіп өтуі туралы ақпарат болған кезде уәкілетті органдар шекара өкілдерімен бірлесіп әуе кеңістігінде шекараны бұзу фактісін анықтау бойынша шаралар қолданады.

Бір Тарап мемлекетінің шекара өкілдері мен уәкілетті органдары әуе кемесінің екінші Тарап мемлекетінің әуе кеңістігінен шекараны заңсыз кесіп өткеніне көз жеткізгеннен кейін екінші Тарап мемлекетінің шекара өкілдері мен уәкілетті органдарына шекараны бұзған әуе кемесінің ықтимал түрі, сондай-ақ шекараны бұзу уақыты, орны (географиялық координаттары), ұшу биіктігі мен бағыты (әуе жолы) туралы дереу хабарлайды.

2. Әуе кемесімен әуе кеңістігіндегі шекараны бұзған Тарап мемлекетінің шекара өкілдері мен уәкілетті органдары әуе кемесінің шекараны заңсыз кесіп өткені туралы хабарламаны алғаннан кейін шекараны заңсыз бұзу фактісі бойынша дереу тексеру жүргізеді және екінші Тарап мемлекетінің шекара өкілдері мен уәкілетті органдарына шекараны заңсыз кесіп өту себептері туралы хабарлайды.

Егер әуе кемесімен әуе кеңістігіндегі шекараны бұзған Тарап мемлекетінің шекара өкілдері мен уәкілетті органдарының әуе кемесіне қатысты ақпараты болмаса, олар бұл туралы екінші Тарап мемлекетінің шекара өкілдері мен уәкілетті органдарына хабарлайды және оны іздеу бойынша шаралар қабылдайды.

3. Шекара өкілдері мен уәкілетті органдар әуе кемесінің шекараны заңсыз кесіп өту себептерін бірлесіп тергеп-тексереді.

Әуе кемесінің шекараны заңсыз кесіп өтуі туралы ақпарат алмасу тәртібі шекара өкілдері мен уәкілетті органдар арасындағы тиісті уағдаластықтарға сәйкес айқындалады.

36-бап

1. Шекарадағы оқыс оқиғаларды біржақты тергеп-тексеру (бұдан әрі – біржақты тергеп-тексеру) Тараптар арасында келіспеушіліктер тудырмайтын (бір Тарап мемлекеті азаматтарының екінші Тарап мемлекеті аумағына мемлекеттік шекарадан кездейсоқ өтіп кетуі, малды шекарадан өткізіп жаю (айдау), шектес аумаққа өрттің көшуі және т.б.) немесе реттеу үшін қосымша бірлескен іс-шаралар өткізуді талап етпейтін шекарадағы оқыс оқиғаларға қатысты жүргізіледі.

2. Біржақты тергеп-тексерулерді шекара өкілдері өз мемлекетінің аумағында өз мемлекетінің заңнамасына сәйкес дербес жүргізеді, олардың нәтижелері туралы екінші Тарапқа хабарлайды.

3. Осындай жағдайларда шекарадағы оқыс оқиғаларды реттеуге байланыс құралдары (қызметтік хат-хабарлар) бойынша біржақты тергеп-тексерудің нәтижелері туралы ақпаратты қабылдау-беру немесе бірлескен шешім қабылдай отырып, шекара өкілдерінің, олардың орынбасарларының немесе көмекшілерінің кездесуін өткізу арқылы, сондай-ақ шекарадағы оқыс оқиға туындаған мемлекет аумағында олардың салдары мен себептерін жою, кінәлі адамдарды жауапқа тарту және мемлекеттік шекара режимінің қағидаларына сәйкес тәртіпті қалпына келтіру бойынша іс-шараларды Тараптың кейін орындауы арқылы қол жеткізіледі.

Біржақты тергеп-тексерулердің материалдары Тараптардың ортақ көзқарасын көрсететін шекара өкілдерінің кездесуінде (бірлескен отырыстарда) бірлескен шешімдер қабылдау үшін негіз болып табылады, олар шекара өкілдерінің кездесу хаттамасына қосымшалар ретінде қоса беріледі.

Тараптардың ортақ көзқарасын әзірлеу және бірлескен шешім қабылдау үшін негіздер жеткіліксіз болған жағдайда шекара өкілдері өзара келісу бойынша бірлесіп тергеп-тексерулерді тағайындайды.

37-бап

1. Шекарадағы оқыс оқиғаларды бірлесіп тергеп-тексеру (бұдан әрі – бірлесіп тергеп-тексеру) мемлекеттік шекара режимін бұзуға немесе бір Тарап мемлекетіне немесе Тараптар мемлекеттеріне, сондай-ақ үшінші мемлекеттің уәкілетті өкілдерін тергеп-тексеруге қатысуы кезінде үшінші сабақтас мемлекетке (тоғысу мемлекетіне) материалдық немесе өзге де нұқсан келтіруге байланысты шекарадағы оқыс оқиғаларға қатысты жүргізіледі.

2. Бірлесіп тергеп-тексерулерді шекара өкілдері шекара өкілдерінің кездесу пункттерінде немесе тікелей шекарадағы оқыс оқиға орнында жүргізеді.

3. Осындай жағдайларда шекарадағы оқыс оқиғаларды реттеуге шекара өкілдерінің бірлесіп шешімдер қабылдай отырып, салдары мен себептерін жою, кінәлі адамдарды жауапқа тарту және осы Келісімге сәйкес мемлекеттік шекара режимін қалпына келтіру бойынша бірлескен

шараларды айқындай және қабылдай отырып, бірлесіп тергеп-тексерулер нәтижелерін қарауы арқылы қол жеткізіледі.

Кінәлі адамдарды жауапқа тарту Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

4. Бірлесіп тергеп-тексерулер нәтижелерін қарау кезінде шекара өкілдерінің шекарадағы оқыс оқиғаны реттеу бойынша ортақ көзқарасын көрсететін шешімдер қабылданады және шекарадағы оқыс оқиғаны бірлесіп тергеп-тексеру актісі жасалады.

Тараптардың бірі қолданатын шаралардың жеткіліксіздігіне немесе бір Тарап мемлекеті азаматтарының кінәсін анықтауға байланысты шекарадағы оқыс оқиғалардың себептерін айқындау кезінде сол Тарап анықталған себептерді немесе адамдардың анықталған кінәсін мойындайды, сондай-ақ осы Келісімге сәйкес мемлекеттік шекара режимін қалпына келтіру және кінәлі адамдарды жауапқа тарту бойынша шаралар қолданылады. Қолданылған шаралар туралы екінші Тарап мемлекетінің шекара өкіліне хабарланады.

38-бап

1. Бірлесіп тергеп-тексеру шекарадағы оқыс оқиға туындаған жерде оны туындатқан барлық мән-жайларды анықтау, талабы бойынша бірлесіп тергеп-тексеру жүргізілетін Тарап мемлекетінің шекара өкілі мәлімдемесінің негізділігін тексеру қажет болған жағдайда жүргізіледі.

2. Бірлесіп тергеп-тексеру мен оның нәтижелерін қарау тәртібі әрбір жекелеген жағдайда шекарадағы оқыс оқиғаның мән-жайлары мен сипатына қарай айқындалады. Аумағында бірлесіп тергеп-тексеру жүргізілетін Тарап мемлекетінің шекара өкілі бірлесіп тергеп-тексеруді ұйымдастырады және оған басшылық етеді.

Бірлесіп тергеп-тексеруді жүргізу уақыты мен орны шекара өкілдерінің арасында келісіледі.

39-бап

1. Аумағында бірлесіп тергеп-тексеру жүргізілетін Тарап мемлекетінің шекара өкілі белгіленген уақытта екінші Тарап

мемлекетінің шекара өкілін бірлесіп тергеп-тексеру жүргізілетін ауданда қарсы алады.

2. Оқыс оқиғаның сипатын (орнын, уақытын, түрін және оның туындау себептерін), қатысушыларды (адамдарды, олардың іс-әрекеттерінің сипатын, кінә дәрежесін), куәларды айқындау, заттай дәлелдемелерді жинау және бекіту мақсатында шекарадағы оқыс оқиғаның орны, жарақаттанғандар, мәйіттер, құжаттар, қару-жарақтар, адамдар мен жануарлардың іздері, алынған оқтар, шекара арқылы өткізілген жүктер және өзге де мүлік, қираған немесе бүлінген шекаралық белгілер мен трансшекаралық құрылысжайлар, сондай-ақ құқыққа сыйымды және құқыққа сыйымсыз әрекеттердің басқа да дәлелдемелері қарап-тексеріледі.

3. Жарақаттанғандар мен мәйіттерді медицина сарапшылары табылған жерінде қарап-тексереді. Бірлесіп тергеп-тексеруге дейін жарақаттанғандарға қажетті медициналық көмек көрсетіледі және мәйіттерді күзету қамтамасыз етіледі.

Қажетті жағдайларда жарақаттанғандар мен мәйіттерді қарап-тексеруді Тараптардың медицина сарапшылары бірлесіп жүргізеді, адам денсаулығына залал келтіру дәрежесі, қаза болу (өлім) себептері туралы бірлескен сараптама (қорытынды) актісін жасайды. Денсаулыққа келтірілген залал дәрежесінің ауырлығын әр сарапшы өз Тарапы мемлекеті заңнамасының талаптарына сүйене отырып айқындайды.

4. Бір Тарап мемлекетінің аумағындағы куәларға, жәбірленушілерге және ұсталған адамдарға сауал қоюды осы Тараптың шекара өкілі біржақты тәртіппен жүзеге асырады.

Шекара өкілдерінің оларға бірлесіп сауал қоюы жоғары тұрған бастықтардың рұқсатымен жүргізіледі.

Жергілікті жерде табылған барлық заттар, іздер, олардың өзара байланысында және куәларға, жәбірленушілерге және ұсталған адамдарға сауал қою ескеріле отырып қарап-тексеріледі.

Құжаттар, қару-жарақтар және басқа да заттар, яғни заттай дәлелдемелер мұқият қарап-тексеріледі, ал қажет болған кезде сараптама жүргізіледі. Бұл ретте олардың мемлекеттік және (немесе) жеке адамға тиесілігі, шекарадағы оқыс оқиға кезіндегі мақсаты мен пайдаланылуы белгіленеді.

Шекара өкілдерінің сарапшылары материалдық және өзге де нұқсанның (мемлекетке, ұйымдарға, кәсіпорындарға, азаматтарға, жәбірленушілердің денсаулық жағдайына) болуын айқындайды.

Атмосфералық жауын-шашынмен жойылу қаупі болған кезде, дәлелдемелер анық көрінетін бағдарлар болып табылатын жақын жердегі заттардың аясында фотоға түсіріледі, бейнежазба жасалып құжатталады.

Заттай дәлелдемелердің болуы мен олардың орналасқан жері, куәларға, жәбірленушілерге және ұсталған адамдарға сауал қою нәтижелері бойынша шекарадағы оқыс оқиғаны реттеу жөнінде бірлескен шешімдер әзірлеу үшін шекара өкілдері шекарадағы оқыс оқиғаның сипатын, орны мен уақытын, оның жасалу себептері мен салдарын, адамдардың кінә дәрежесі мен олардың мемлекетке қатыстылығын, келтірілген материалдық және өзге де нұқсанның (мемлекетке, ұйымдарға, кәсіпорындарға, азаматтарға, жәбірленушілердің денсаулық жағдайына) болуын белгілейді, сондай-ақ осы Келісімге сәйкес мемлекеттік шекара режимін қалпына келтіру бойынша шараларды айқындайды.

5. Шекарадағы оқыс оқиғаның сипаты мен мән-жайларына қарай бірлесіп тергеп-тексеру барысында мыналар жасалады:

1) шекарадағы оқыс оқиғаның орнын қарап-тексеру актісі;

2) сараптама актілері;

3) куәларға, жәбірленушілерге және ұсталған адамдарға сауал қою (бірлесіп сауал қою) хаттамалары;

4) жойылған немесе бүлінген мүлікті бағалау актілері;

5) шекаралық белгілерді (егер шекарадағы оқыс оқиға оның бүлінуіне байланысты болса) бірлесіп қарап-тексеру актісі.

Барлық құжаттар екі данада Қазақстан тарапы үшін – қазақ және орыс тілдерінде, Өзбекстан тарапы үшін өзбек және орыс тілдерінде жасалады, оған шекара өкілдері және бірлесіп тергеп-тексерудің барлық қатысушылары (шекара өкілдерінің сарапшылары қол қоятын сараптама актілерінен басқасы) қол қояды. Мәтіндердің арасында алшақтықтар болған жағдайда Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді.

Шекарадағы оқыс оқиға орнын қарап-тексеру актісінде құжаттың атауы, қарап-тексерудің басталған және аяқталған уақыты, қарап-тексеруге

қатысқан адамдардың құрамы, нәтижелері (табылған іздер, адамдардың мәйіттері немесе жануарлардың өлекселері, қару-жарақтар, гильзалар, басқа да заттар (нәрселер), олардың тиесілігі, шекаралық белгілерге қатысты орналасқан жері, шекарада орын алған оқыс оқиғаға қатыстылығы), тұжырымдар көрсетіледі.

Актіге шекарадағы оқыс оқиғаның табылған заттай дәлелдемелерінің орналасқан жері нақты көрсетіле отырып, анық көрінетін бағдарларға байланыстырып жергілікті жердің схемасы қоса беріледі.

Сараптама актісінде сараптама жүргізу орны, уақыты, күні мен негіздемесі, шекара өкілдері сарапшыларының құрамы, сараптама барысында не анықталғаны, қорытынды, жасалған акт даналарының саны, акт жасаған сарапшылардың қолтаңбалары көрсетіледі.

Шекаралық белгілерді бірлесіп қарап-тексеру актісі еркін нысанда жасалады, онда оның қарап-тексерілген және жасалған орны, уақыты, күні, шекаралық белгілерді бірлесіп қарап-тексеру негіздемесі, қарап-тексеру нәтижелері, шекаралық белгілерді жөндеу, қалпына келтіру, бұрынғы орнына қайтадан орнату немесе басқа жерге қайтадан орнату бойынша ұсыныстар көрсетіледі.

6. Шекарадағы оқыс оқиғаның барлық мән-жайлары анықталған және бірлесіп тергеп-тексеру барысында оны шешу туралы шаралар қабылдаған кезде, шекара өкілдері оны реттеу туралы бірлескен шешім қабылдайды, ол шекарадағы оқыс оқиғаны бірлесіп тергеп-тексеру актісімен ресімделеді.

Шекарадағы оқыс оқиғаны бірлесіп тергеп-тексеру актісі еркін нысанда ол жүргізілген ауданда (оқыс оқиға болған жерде) жасалады, онда бірлесіп тергеп-тексерудің басталған және аяқталған орны, уақыты мен күні, оны жүргізу негіздемесі, қатысқан адамдардың құрамы, бірлесіп тергеп-тексеру нәтижелері, шекара өкілдерінің мәлімдемелері мен ұсыныстары, шекарадағы оқыс оқиғаны реттеу бойынша шешім көрсетіледі.

Шекарадағы оқыс оқиғаны бірлесіп тергеп-тексеру актісіне қосымшалар ретінде осы баптың 5-тармағында көрсетілген актілер (хаттамалар) қоса беріледі.

7. Бірлесіп жүргізілген тергеп-тексеру барысында шекарадағы оқыс оқиғаның анықталған мән-жайлары жеткіліксіз болған кезде оларды анықтау үшін қосымша іс-шаралар жүргізіледі, олардың нәтижелері бойынша шекарадағы оқыс оқиғаны реттеу бойынша

шекара өкілдерінің бірлескен отырысы (бұдан әрі – бірлескен отырыс) тағайындалады.

40-бап

1. Бірлескен отырысты өткізу туралы ұсыныс ол басталғанға дейін 7 тәуліктен кешіктірілмей жіберіледі және онда отырыстың күні, уақыты, орны, күн тәртібі және қатысушылар құрамы қамтылады. Ұсынысқа жауап оны алған кезден бастап 48 сағаттан кешіктірілмей ұсынылады.

2. Бірлескен отырыс қажет болған кезде шекарадағы оқыс оқиға ауданындағы жергілікті жерлерді қосымша қарап-тексеру, куәларға, жәбірленушілерге және ұсталғандарға сауал қою талап етілгенде бір Тарап мемлекетінің аумағынан екінші Тарап мемлекетінің аумағына ауыстырыла отырып өткізіледі.

Бірлескен отырыс өткізілетін мемлекеттің аумағындағы шекара өкілінің төрағалығымен өткізіледі.

Келіссөздерді шекара өкілдері жүргізеді, бірлескен отырыстың қалған қатысушылары шекара өкілдерінің рұқсатымен сұрақтарға жауап береді.

3. Бірлескен отырыстың күн тәртібі бекітілгеннен кейін шекара өкілдері шекарада орын алған оқыс оқиға бойынша мәлімдемелермен алмасады, біржақты тергеп-тексеру материалдарын және қосымша анықталған мән-жайларды ескере отырып, құжаттық және заттай дәлелдемелерді ұсынады, қажет болған кезде куәларға, жәбірленушілерге, ұсталған адамдарға қосымша сауал қою жүргізіледі, соның нәтижесінде ортақ пікірге келеді және шекарадағы оқыс оқиғаны реттеу туралы бірлескен шешімдер (бұдан әрі – бірлескен шешім) қабылдайды.

Шекарадағы оқыс оқиғаның сипаты мен жаңадан анықталған мән-жайларға қарай бірлескен отырыста мыналар ресімделеді:

1) куәларға, жәбірленушілерге, ұсталған адамдарға қосымша сауал қою хаттамалары;

2) адамдарды және мүлікті беру актісі;

3) материалдық және өзге де нұқсанның (бүлінген немесе жойылған мүліктің) болуы туралы акт;

4) жәбірленушілердің денсаулығына келтірілген нұқсан сараптамасының актісі;

5) қажетті сараптамалардың өзге де актілері мен құжаттар.

Бірлескен отырыстың қорытындысы бойынша хаттама (бұдан әрі – Хаттама) екі данада ресімделеді, онда қатысушылардың құрамы, күн тәртібі, отырыс барысы, қабылданған бірлескен шешім және осы Келісімге сәйкес мемлекеттік шекара режимін қалпына келтіру бойынша шаралар көрсетіледі.

Хаттама Қазақстан тарапы үшін – қазақ және орыс тілдерінде, Өзбекстан тарапы үшін өзбек және орыс тілдерінде ресімделеді. Мәтіндердің арасында алшақтықтар болған жағдайда Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді.

Хаттама шекара өкілдерінің немесе оларды алмастыратын адамдардың қолтаңбаларымен, сондай-ақ елтаңбалы мөрлермен бекемделеді.

Хаттамаға шекарадағы оқыс оқиғаны бірлесіп тергеп-тексеру актісі және осы баптың 3-тармағының 1) – 5) тармақшаларында көрсетілген құжаттар да қоса беріледі.

41-бап

Егер шекара өкілдері бірлескен отырыста шекарадағы оқыс оқиғаны реттеу бойынша бірлескен шешім қабылдамаса, Хаттамада біржақты мәлімдемелер мен ұсыныстар көрсетіледі.

Хаттамалардың көшірмелері оған қоса берілетін материалдармен шекарадағы оқыс оқиғаны дипломатиялық арналар арқылы шешу үшін Тараптар мемлекеттерінің сыртқы істер саласындағы уәкілетті органына жіберіледі.

42-бап

1. Шекара өкілдері қабылдаған бірлескен шешімдер орындау үшін міндетті болып табылады.

Шекара өкілдері бірлескен шешімдерді орындайды және уәкілетті органдардың оларды орындағанын тексереді.

2. Бір Тарап мемлекетінің уәкілетті органы бірлескен шешімдерді уақтылы орындамаған жағдайларда екінші Тарап мемлекетінің шекара өкілі оның себептерін ақпарат алмасу арқылы немесе бірлескен отырыста анықтайды.

43-бап

1. Адамдарды, мүлікті және үй жануарларын беру туралы бірлескен шешімдер қабылдаған кезде оларды орындау мерзімдері көрсетіледі.

2. Адамдарды, мүлікті және үй жануарларын беруді шекара өкілдері, олардың орынбасарлары немесе көмекшілері 2000 жылғы 13 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасы Үкіметінің арасындағы Шекара өкілдерінің қызметі туралы келісімнің 8-бабында бекітілген тәртіппен жүзеге асырады.

Адамдарды беру (қабылдау) беру актісіне жазылатын шағымдарды анықтау мақсатында оларға сауал қоюмен бірге жүргізіледі. Негізсіз шағым мәлімделген кезде адамдарды беру басқа мерзімге ауыстырылады және талқылау жүргізіледі.

7-тарау. Іске асыру тетігі

44-бап

Егер әрбір нақты жағдайда өзгеше тәртіп келісілмесе, осы Келісімді іске асыру бойынша шығыстарды Тараптар өз мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес дербес көтереді.

8-тарау. Қорытынды ережелер

45-бап

Осы Келісімнің ережелері Тараптардың мемлекеттері қатысушылары болып табылатын басқа да халықаралық шарттардан туындайтын олардың құқықтары мен міндеттемелерін қозғамайды.

46-бап

Осы Келісімде атап көрсетілген барлық қосымшалар оның ажырамас бөлігі болып табылады.

47-бап

Осы Келісімге Тараптардың өзара келісуі бойынша оның ажырамас бөлігі болып табылатын және осы Келісімнің 49-бабында көзделген тәртіппен күшіне енетін жекелеген хаттамалармен ресімделетін өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін.

48-бап

Осы Келісімнің ережелерін түсіндіру немесе қолдану кезінде даулар мен келіспеушіліктер туындаған жағдайда, Тараптар оларды келіссөздер мен консультациялар арқылы шешеді.

Осы Келісімді орындау кезінде уәкілетті органдар арасында туындаған мәселелер сол жерде олардың өкілдеріне консультациялар беру немесе халықаралық ынтымақтастық шеңберінде уәкілетті органдар басшыларының деңгейінде не дипломатиялық арналар арқылы шешіледі.

49-бап

Осы Келісім оның күшіне енуі үшін қажетті мемлекетішілік рәсімдерді Тараптардың аяқтағаны туралы соңғы жазбаша хабарлама дипломатиялық арналар арқылы алынған күнінен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн өткен соң күшіне енеді.

Осы Келісім белгіленбеген мерзімге жасалады.

Осы Келісім өзінің қолданысын Тараптардың бірі дипломатиялық арналар арқылы екінші Тараптан осы Келісімнің қолданысын тоқтату

ниеті туралы жазбаша хабарлама алған күнінен бастап 90 (тоқсан) күн өткен соң тоқтатады.

2024 жылғы 8 тамызда Астана қаласында әрқайсысы қазақ, өзбек және орыс тілдерінде екі төлнұсқа данада жасалды, әрі барлық мәтіннің күші бірдей.

Осы Келісім мәтіндерінің арасында алшақтықтар болған жағдайда Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді.

Қазақстан Республикасының Үкіметі үшін	**Өзбекстан Республикасының Үкіметі үшін**

Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің
2025 ж. 28 сәуірдегі № 05-17/25950 нотасына қосымша

Приложение к ноте Министерства иностранных дел
Республики Казахстан от 28 апреля 2025 г. № 05-17/25950

Қазақстан Республикасының Үкіметі
мен Өзбекстан Республикасының
Үкіметі арасындағы Қазақстан –
Өзбекстан мемлекеттік шекарасының
режимі туралы келісімге
1-қосымша

Мемлекеттік шекара режимі жөніндегі Қазақстан – Өзбекстан бірлескен комиссиясы туралы ереже

2024 ж. 8 тамыздағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимі туралы келісімнің (бұдан әрі – Келісім) 1-бабына сәйкес Мемлекеттік шекара режимі жөніндегі Қазақстан – Өзбекстан бірлескен комиссиясы (бұдан әрі – Комиссия) туралы осы ереже қабылданады.

1-бөлім. Комиссияның құрамы

Комиссия Тараптар мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес тағайындалатын Тараптар бөлігінің тиісті деңгейдегі төрағаларынан және Тараптар келіскен өкілдер санынан құрылады. Қажет болған кезде Комиссияның құрамына геодезиялық, жерге орналастыру қызметтерінің сарапшылары мен мамандары, Тараптар мемлекеттерінің басқа да уәкілетті органдарының өкілдері кіреді.

Тараптар осы Келісім күшіне енгеннен кейін 3 ай ішінде бір-біріне дипломатиялық арналар арқылы Комиссияның өз бөлігінің құрамы туралы хабардар етеді.

2-бөлім. Комиссияның функциялары

Комиссия жұмысын Келісімге сәйкес жүргізеді және мынадай функцияларды орындайды:

Келісімді іске асыру барысына бақылауды жүзеге асыру;

мемлекеттік шекара режимінің мәселелерін іске асыруға жауапты өкілдерді қажеттілігіне қарай тағайындау;

Келісімді іске асыру барысында оның ережелерін түсіндіру кезінде туындаған келіспеушілікті шешу;

шекаралық белгілерді бастапқы орнатылған орынға қалпына келтіру мүмкін болмағанда оларды орнатумен байланысты мәселелерді қарау және шешу;

Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимін сақтауға байланысты басқа да маңызды мәселелерді келісу және шешу.

3-бөлім. Комиссияның жұмыс нысандары

1. Комиссия жұмысты отырыстар өткізу арқылы жүзеге асырады, олар хаттамамен екі данада (Қазақстан тарапы үшін – қазақ және орыс тілдерінде, Өзбекстан тарапы үшін өзбек және орыс тілдерінде) ресімделеді және оған Комиссия бөліктерінің төрағалары қол қояды. Комиссияның бір бөлігінің төрағасы отырысқа қатыса алмаған жағдайда, оның тапсырмасы бойынша хаттамаға Комиссияның өз бөлігі мүшелерінің бірі қол қояды.

Мәтіндер арасында алшақтықтар болған жағдайда, Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді.

Комиссияның отырыстарда қабылданған шешімдері Тараптардың уәкілетті органдары орындау үшін міндетті.

2. Комиссия жұмысты хат алмасу нысанында немесе басқа да өзі келіскен тәсілдермен жүргізе алады.

4-бөлім. Комиссияның жұмыс тетігі

1. Комиссия отырыстары Тараптардың әрбір мемлекетінің аумағында кезектілік тәртібімен кемінде жылына бір рет өткізіледі. Қажет болған жағдайда кезектен тыс отырыс өткізіледі.

Отырыстың күні, орны, уақыты, күн тәртібі және қатысушылар құрамы дипломатиялық арналар арқылы келісіледі.

2. Отырыс қай мемлекеттің аумағында өткізілсе, Комиссияның сол бөлігінің төрағасы отырыста төрағалық етеді.

5-бөлім. Комиссияның шығыстары

Комиссияның функцияларын орындауға байланысты шығыстарды Тараптар дербес төлейді.

Өз мемлекеті аумағында Комиссия отырысын өткізетін Тарап оны өткізу үшін қажетті жағдай (үй-жай, автокөлік) ұсынады.

Қазақстан Республикасының Үкіметі
мен Өзбекстан Республикасының
Үкіметі арасындағы Қазақстан –
Өзбекстан мемлекеттік шекарасының
режимі туралы келісімге
2-қосымша

Нысан

№ _____ шекаралық белгіні жөндеу,
қалпына келтіру немесе қайтадан орнату
актісінің үлгісі

2024 ж. 8 тамыздағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимі туралы келісімнің 5-бабының 2-тармағына сәйкес

_____

(елдің атауы) (учаскенің атауы)

шекара өкілі (шекара өкілінің орынбасары, шекара өкілінің көмекшісі)

_____

(әскери атағы, тегі, аты, әкесінің аты)

_____

(уәкілетті органның атауы, өкілдің тегі, аты, әкесінің аты)

өкілімен бірге

20___ жылғы «____» _____ _____ ден _____ дейін

_____

(елдің атауы) (учаскенің атауы)

шекара өкілінің (шекара өкілі орынбасарының, шекара өкілі көмекшісінің)

_____

(әскери атағы, тегі, аты, әкесінің аты)

_____

(уәкілетті органның атауы, өкілдің тегі, аты, әкесінің аты)

_____ өкілімен

бірге

_____

(елдің атауы) (учаскенің атауы)

шекара өкілінің (шекара өкілі орынбасарының, шекара өкілі көмекшісінің)

_____

(әскери атағы, тегі, аты, әкесінің аты)

қатысуымен № _____ шекаралық белгіні _____

(жөндеу, қалпына келтіру немесе қайта орнату)

жүргізді.

№ ____ шекаралық белгі

_____

_____

(бұдан әрі шекаралық белгіні жөндеу, қалпына келтіру немесе қайта орнату барысы мен себептері жазылады)

Жоғарыда көрсетілген жұмыстар 20___ жылғы «___» _____ _____қол қойылған

_____

_____

(шегендеу немесе бірлесіп тексеру туралы құжаттардың атауы)

сәйкес орындалды.

Осы акт екі данада Қазақстан тарапы үшін – қазақ және орыс тілдерінде, Өзбекстан тарапы үшін – өзбек және орыс тілдерінде жасалды. Мәтіндер арасында алшақтықтар болған жағдайда Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді.

Қазақстан Республикасының	**Өзбекстан Республикасының**
_____ бойынша	**_____ бойынша**
(учаскенің атауы)	(учаскенің атауы)
шекара өкілі (шекара өкілінің орынбасары, шекара өкілінің көмекшісі)	**шекара өкілі (шекара өкілінің орынбасары, шекара өкілінің көмекшісі)**
_____	_____
(қолы)	(қолы)

Қазақстан Республикасының

_____

(уәкілетті органның атауы)
өкілі

_____

(қолы)

Өзбекстан Республикасының

_____

(уәкілетті органның атауы)
өкілі

_____

(қолы)

Қазақстан Республикасының Үкіметі
мен Өзбекстан Республикасының
Үкіметі арасындағы Қазақстан –
Өзбекстан мемлекеттік шекарасының
режимі туралы келісімге
3-қосымша

Нысан

№ ___ шекаралық белгіні бүлінгеннен (орны ауыстырылғаннан, бұзылғаннан немесе жоғалғаннан) кейін қалпына келтіру немесе бұрынғы орнына қайтадан орнату мүмкін еместігі туралы актінің үлгісі

2024 ж. 8 тамыздағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимі туралы келісімнің 7-бабының 1-тармағына сәйкес

_____

(елдің атауы) (учаскенің атауы)

шекара өкілі (шекара өкілінің орынбасары, шекара өкілінің көмекшісі)

_____

(әскери атағы, тегі, аты, әкесінің аты)

_____

(уәкілетті органның атауы) (өкілдің тегі, аты, әкесінің аты)

өкілімен бірге

20___ жылғы «___» _____ _____ бастап _____ дейін

_____

(елдің атауы) (учаскенің атауы)

шекара өкілінің (шекара өкілі орынбасарының, шекара өкілі көмекшісінің)

_____

(әскери атағы, тегі, аты, әкесінің аты)

_____

(уәкілетті органның атауы) (өкілдің тегі, аты, әкесінің аты)

өкілімен бірге № __ шекаралық белгіні _____
_____
және _____
(бүлінді, орны ауыстырылды, бұзылды немесе жоғалды)
оны 20 _ _ жылғы «___» _____ _____
_____ қол қойылған
(шегендеу немесе бірлесіп тексеру құжатының атауы)
ережелеріне сәйкес айқындалған бастапқы орнына
_____
(қалпына келтіру немесе қайта орнату)
мүмкін еместігін анықтады, бұл туралы Тараптар Мемлекеттік шекара режимі жөніндегі Қазақстан – Өзбекстан бірлескен комиссиясына өз желісі арқылы баяндауға келісті.

Осы акт екі данада, Қазақстан тарапы үшін – қазақ және орыс тілдерінде, Өзбекстан тарапы үшін – өзбек және орыс тілдерінде жасалды. Мәтіндер арасында алшақтықтар болған жағдайда Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді.

Қазақстан Республикасының
_____ бойынша
(учаскенің атауы)
шекара өкілі (шекара өкілінің орынбасары, шекара өкілінің көмекшісі)

_____
(қолы)

Қазақстан Республикасының

_____
(уәкілетті органның атауы)
өкілі

_____
(қолы)

Өзбекстан Республикасының
_____ бойынша
(учаскенің атауы)
шекара өкілі (шекара өкілінің орынбасары, шекара өкілінің көмекшісі)

_____
(қолы)

Өзбекстан Республикасының

_____
(уәкілетті органның атауы)
өкілі

_____
(қолы)

Қазақстан Республикасының Үкіметі
мен Өзбекстан Республикасының
Үкіметі арасындағы Қазақстан –
Өзбекстан мемлекеттік шекарасының
режимі туралы келісімге
4-қосымша

Нысан

№ __ шекаралық белгіні бүлінгеннен (орны ауыстырылғаннан, бұзылғаннан немесе жоғалғаннан) кейін жаңа орынға орнату туралы актінің үлгісі

2024 ж. 8 тамыздағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимі туралы келісімнің 7-бабының 2-тармағына және Мемлекеттік шекара режимі жөніндегі Қазақстан – Өзбекстан бірлескен комиссиясының 20 ___ жылғы _____ шешіміне сәйкес Бірлескен сарапшылар тобының (Қазақстан/Өзбекстан бөлігінің) өкілі

_____
(тегі, аты, әкесінің аты)

20 __ жылғы _____
_____

Бірлескен сарапшылар тобының (Қазақстан / Өзбекстан бөлігінің) өкілімен

_____
_____
(тегі, аты, әкесінің аты)

бірлесіп бүлінген (орны ауыстырылған, бұзылған немесе жоғалған) № ____ шекаралық белгіні жаңа орынға орнатты.

№ ___ шекаралық белгінің хаттамасы, Шекаралық белгілер бағаналарының өзара орналасу схемасы және Шекаралық белгілердің координаттары мен биіктіктері каталогінің фрагменті, Аралдардың тиесілігі кестелері және жаңадан орнатылған шекаралық белгінің орналасу орнына қатысты мемлекеттік шекараның картасы (қоса беріледі) 20____ жылғы

«____» _____ қол қойылған
_____
_____
(шегендеу немесе бірлесіп тексеру туралы құжаттардың атауы)
_____ сәйкес жасалды.

Осы акт екі данада, Қазақстан тарапы үшін – қазақ және орыс тілдерінде, Өзбекстан тарапы үшін – өзбек және орыс тілдерінде жасалды. Мәтіндердің арасында алшақтықтар болған жағдайда Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді.

Бірлескен сарапшылар тобының Қазақстан бөлігінің өкілі	**Бірлескен сарапшылар тобының Өзбекстан бөлігінің өкілі**
_____	_____
(қолы)	(қолы)

Қазақстан Республикасының Үкіметі
мен Өзбекстан Республикасының
Үкіметі арасындағы Қазақстан –
Өзбекстан мемлекеттік шекарасының
режимі туралы келісімге
5-қосымша

Нысан

(көлемі 15х10 см)

РҰҚСАТТАМА

Фотосурет орны

Мөрдің орны

_____
(тегі, аты, әкесінің аты, туған күні)
_____ ауданында Қазақстан – Өзбекстан
(кесіп өту орны немесе шекаралық белгінің ауданы)
мемлекеттік шекарасын екі жақты кесіп өтуге және _____
(нысанның атауы)
сағат _____ ден _____ дейінгі мерзімде болуға құқығы бар.
(тәулік мерзімі)
_____
(құжаттың атауы және нөмірі)
құжатты ұсынған кезде 20___ж «____» _____ бастап
20___ж «____» _____ дейін жарамды.
(рұқсаттаманың жарамдылық мерзімі)

Мөрдің орны **Қазақстан Республикасының _____ учаскесі бойынша шекара өкілі**

_____

(әскери атағы, қолы, тегі және аты-жөні)

Мөрдің орны **Өзбекстан Республикасының _____ учаскесі бойынша шекара өкілі**

_____

(әскери атағы, қолы, тегі және аты-жөні)

Қазақстан Республикасының Үкіметі
мен Өзбекстан Республикасының
Үкіметі арасындағы Қазақстан –
Өзбекстан мемлекеттік шекарасының
режимі туралы келісімге
6-қосымша

Нысан

Өз аумағында шекаралық белдеу шегінде әуе кемесімен ұшу жүргізу туралы хабарламаның үлгісі

_____
_____
(Тарап мемлекеті) (қызмет учаскесі)
бойынша шекара өкілі

_____
_____
(Тарап мемлекеті) (қызмет учаскесі)
бойынша шекара өкіліне өзінің құрметін білдіреді және 2024 ж. 8 тамыздағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимі туралы келісімнің 19-бабының 2-тармағына сәйкес өз аумағында шекаралық белдеу шегінде әуе кемесімен ұшу жүргізу туралы хабардар етуді мәртебе санайды:

1. Ұшу мақсаты.

2. Ұшу туралы деректер:

1) ұшу кезеңі, нақты ұшу күндері және ұшу ұзақтығы;

2) ұшып өтетін аудан, шекаралық белдеуге кіру және одан шығу нүктесінің географиялық координаттары, ұшу бағыты;

3) ұшу биіктігі.

3. Ұшу аппараты туралы мәліметтер:

1) иесі;

2) түрі мен модификациясы;

3) бояуы (түсі);

4) тану белгілері;

5) борттық нөмірі;
6) шақыру сигналдары;
7) радарлық қондырғының болуы.
4. Фотоаппаратура туралы мәліметтер:
1) түрі мен модификациясы;
2) фокустық қашықтық.

_____ бойынша
(қызмет учаскесі)
_____ шекара өкілі
(Тарап мемлекеті)
жағдайды пайдалана отырып,
_____ бойынша
(қызмет учаскесі)
_____ шекара өкіліне
(Тарап мемлекеті)
өзінің зор құрметін білдіреді.

_____
(Тарап мемлекеті) (қызмет учаскесі)
бойынша шекара өкілі
_____
(әскери атағы, тегі, аты-жөні)
_____
(қолы)

Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің
2025 ж. 28 сәуірдегі № 05-17/25950 нотасына қосымша

Приложение к ноте Министерства иностранных дел
Республики Казахстан от 28 апреля 2025 г. № 05-17/25950

Қазақстан Республикасының Үкіметі
мен Өзбекстан Республикасының
Үкіметі арасындағы Қазақстан –
Өзбекстан мемлекеттік шекарасының
режимі туралы келісімге
7-қосымша

Нысан

Шекара маңындағы аудандардың әкімшілік бөлінісінің тізбесі

2024 ж. 8 тамыздағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимі туралы келісімнің 30-бабының 3-тармағына сәйкес Шекара маңындағы аудандардың әкімшілік бөлінісінің тізбесі айқындалады:

1. Қазақстан Республикасы тарапынан:

Маңғыстау облысы:
Қарақия ауданы;
Маңғыстау ауданы;
Бейнеу ауданы.

Ақтөбе облысы:
Байғанин ауданы;
Шалқар ауданы.

Қызылорда облысы:
Арал ауданы;
Қазалы ауданы;
Қармақшы ауданы;
Жалағаш ауданы;
Сырдария ауданы;

Шиелі ауданы;
Жаңақорған ауданы.

Түркістан облысы:
Отырар ауданы;
Шардара ауданы;
Мақтаарал ауданы;
Жетісай ауданы;
Сарыағаш ауданы;
Келес ауданы;
Қазығұрт ауданы;
Төлеби ауданы.

2. Өзбекстан Республикасы тарапынан:

Қарақалпақстан Республикасы:
Мұйнақ ауданы;
Құнғрад ауданы;
Тахтақұпыр ауданы.

Навои облысы:
Конимех ауданы;
Тамдын ауданы;
Учкудық ауданы.

Жызақ облысы:
Мырзашулы ауданы;
Фариш ауданы.

Сырдария облысы:
Ақалтын ауданы;
Мирзаабад ауданы;
Сырдария ауданы.

Ташкент облысы:
Чиназ ауданы;

Янгиюл ауданы;
Зангиаты ауданы;
Ташкент ауданы;
Кибрай ауданы;
Бостанлық ауданы.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
TASHQI ISHLAR VAZIRLIGI

№ 07-11/21001

Министерство иностранных дел Республики Узбекистан свидетельствует своё уважение Министерству иностранных дел Республики Казахстан и, в дополнение к ноте №07-13/1899 от 26 января 2025 года, а также в ответ на ноту 05-17/25950 от 28 апреля 2025 года относительно внесения исправления технического характера в тексты на казахском языке Соглашения между Правительством Республики Узбекистан и Правительством Республики Казахстан о режиме узбекско-казахстанской государственной границы, подписанного 8 августа 2024 года в Астане, имеет честь сообщить следующее.

Министерство иностранных дел Республики Узбекистан, ссылаясь на статью 79 Венской конвенции о праве международных договоров от 23 мая 1969 года, выражает согласие на предложение казахстанской стороны и исходит из того, что настоящая нота и вышеуказанная нота Министерства иностранных дел Республики Казахстан с приложением исправленного текста на казахском языке являются неотъемлемой частью вышеуказанного Соглашения.

Министерство иностранных дел Республики Узбекистан пользуется случаем, чтобы возобновить Министерству иностранных дел Республики Казахстан уверения в своём весьма высоком уважении.

г. Ташкент, 29 августа 2025 года

Министерство иностранных дел
Республики Казахстан,
г. Астана

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TASHQI ISHLAR VAZIRLIGI ★ MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ СЫРТҚЫ ІСТЕР МИНИСТРЛІГІ

№ 05-17/35508-И

Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі Өзбекстан Республикасының Сыртқы істер министрлігіне өз ілтипатын білдіреді және келесіні хабарлауды өзіне мәртебе санайды.

2024 жылғы 8 тамызда Астанада жасалған Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан – Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимі туралы келісімді ратификациялауға дайындау кезінде оның қазақстандық альтернатының орыс тіліндегі мәтінінде техникалық сипаттағы қателер табылған болатын.

Осыған орай, қазақстандық тарап жоғарыда аталған Келісімнің орыс тіліндегі мәтінінің 2-бабы 2) тармақшасындағы екі соңғы жолдарын («спасателей, оснащенные специальной техникой, оборудованием, снаряжением, инструментами и материалами, и кинологические расчеты» қайталанатын сөздер) алып тастауды ұсынады.

Өзбек тарапы жоғарыдағы ұсыныспен келіскен жағдайда, Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі осы нотаны және Өзбекстан Республикасының Сыртқы істер министрлігінің жауап нотасын 1969 жылғы Халықаралық шарттар құқығы туралы Вена конвенциясының 79-бабы 1-тармағының «b» тармақшасына сәйкес, аталған Келісімнің ажырамас бөлігі деп санауды ұсынады.

Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі осы мүмкіндікті пайдалана отырып, Өзбекстан Республикасының Сыртқы істер министрлігіне өзінің зор ілтипатын тағы да растайды.

Астана қ., 2025 жылғы 21 қазан

ӨЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ СЫРТҚЫ ІСТЕР МИНИСТРЛІГІ
Ташкент қаласы

039691

Неофициальный перевод

№05-17/35508-И

Министерство иностранных дел Республики Казахстан свидетельствует свое уважение Министерству иностранных дел Республики Узбекистан и имеет честь сообщить следующее.

В процессе подготовки к ратификации Соглашения между Правительством Республики Казахстан и Правительством Республики Узбекистан о режиме казахстанско-узбекской государственной границы, совершенного 8 августа 2024 года в Астане, обнаружены ошибки технического характера в казахстанском альтернате текста на русском языке.

В этой связи, казахстанская сторона предлагает исключить последние две строчки подпункта 2) статьи 2 вышеуказанного Соглашения на русском языке (повторяющиеся слова «спасателей, оснащенные специальной техникой, оборудованием, снаряжением, инструментами и материалами, и кинологические расчеты»).

В случае согласия узбекской стороны с вышеизложенным предложением, Министерство иностранных дел Республики Казахстан предлагает считать настоящую ноту и ответную ноту Министерства иностранных дел Республики Узбекистан неотъемлемыми частями Соглашения между Правительством Республики Казахстан и Правительством Республики Узбекистан о режиме казахстанско-узбекской государственной границы, совершенного 8 августа 2024 года в Астане, в соответствии с подпунктом «b» пункта 1 статьи 79 Венской конвенции о праве международных договоров 1969 года.

Министерство иностранных дел Республики Казахстан пользуется случаем, чтобы возобновить Министерству иностранных дел Республики Узбекистан уверения в своем высоком уважении.

г. Астана, 21 октября 2025 г.

МИНИСТЕРСТВО ИНОСТРАННЫХ ДЕЛ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН
г. Ташкент

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
TASHQI ISHLAR VAZIRLIGI

№ 07-11/30810

Министерство иностранных дел Республики Узбекистан свидетельствует своё уважение Министерству иностранных дел Республики Казахстан и, в ответ на ноту №05-17/35508-И от 21 октября 2025 года, имеет честь сообщить следующее.

Министерство иностранных дел Республики Узбекистан выражает согласие на исключение последних двух строк (повторяющихся слов: «спасателей, оснащенные специальной техникой, оборудованием, снаряжением, инструментами и материалами, и кинологические расчеты») подпункта 2) статьи 2 казахстанского альтерната текста на русском языке Соглашения между Правительством Республики Узбекистан и Правительством Республики Казахстан о режиме узбекско-казахстанской государственной границы от 8 августа 2024 года.

При этом Министерство иностранных дел Республики Узбекистан также направляет исправленный текст упомянутого Соглашения на узбекском языке.

В случае согласия, Министерство, ссылаясь на статью 79 Венской конвенции о праве международных договоров от 23 мая 1969 года, исходит из того, что настоящая нота Министерства иностранных дел Республики Узбекистан, нота №05-17/35508-И от 21 октября 2025 года, а также последующая ответная нота Министерства иностранных дел Республики Казахстан являются неотъемлемыми частями Соглашения.

Министерство иностранных дел Республики Узбекистан пользуется случаем, чтобы возобновить Министерству иностранных дел Республики Казахстан уверения в своём весьма высоком уважении.

Приложение: на__ л.

г. Ташкент, 25 декабря 2025 года

Министерство иностранных дел
Республики Казахстан,
г. Астана

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligining 2025-yil 25-dekabrdagi 07-11/30810-sonli notasiga ilova

O‘zbekiston Respublikasi Hukumati bilan Qozog‘iston Respublikasi Hukumati o‘rtasida O‘zbekiston - Qozog‘iston Davlat chegarasi rejimi to‘g‘risida BITIM

O‘zbekiston Respublikasi Hukumati va Qozog‘iston Respublikasi Hukumati, keyingi o‘rinlarda Tomonlar deb ataluvchilar,

xalqaro huquqning hududiy yaxlitlik va chegaralar daxlsizligi to‘g‘risidagi prinsiplariga amal qilib,

ikki davlat o‘rtasidagi Davlat chegarasi abadiy tinchlik va do‘stlik chegarasi bo‘lib qolishi yo‘lida astoydil birgalikda harakat qilishga ahd qilgan holda,

1998-yil 31-oktabrda imzolangan O‘zbekiston Respublikasi bilan Qozog‘iston Respublikasi o‘rtasida abadiy do‘stlik to‘g‘risidagi Shartnoma, 2022-yil 22-dekabrda imzolangan O‘zbekiston Respublikasi bilan Qozog‘iston Respublikasi o‘rtasida ittifoqchilik munosabatlari to‘g‘risidagi Shartnoma, 2022-yil 22-dekabrda imzolangan O‘zbekiston Respublikasi bilan Qozog‘iston Respublikasi o‘rtasidagi O‘zbekiston - Qozog‘iston Davlat chegarasini demarkatsiya qilish to‘g‘risidagi Shartnoma (keyingi o‘rinlarda – Chegara demarkatsiyasi to‘g‘risidagi Shartnoma) qoidalaridan kelib chiqib,

ikki davlat o‘rtasidagi Davlat chegarasida barqarorlikni va chegaraoldi tumanlarida tinchlikni ta’minlash, chegara masalalarini o‘zaro hurmat, ishonch, teng huquqlilik, do‘stona ruh va hamkorlikda tartibga solish maqsadida,

quyidagilar to‘g‘risida kelishuvga erishdilar:

1 - Bob. Umumiy qoidalar

1-modda

1. O‘zbekiston - Qozog‘iston Davlat chegarasi rejimi (keyingi o‘rinlarda – Davlat chegarasi rejimi) – mazkur Bitim bilan belgilangan, Davlat chegarasida va chegara mintaqalarida amal qiluvchi qoidalardan iborat bo‘lib, quyidagi tartiblarni o‘z ichiga oladi:

O‘zbekiston - Qozog‘iston Davlat chegarasini soz holatda saqlab turish;

O‘zbekiston – Qozog‘iston Davlat chegarasini shaxslar va transport vositalari tarafidan kesib o‘tilishi va u orqali yuk va boshqa mol-mulkni olib o‘tish,

O‘zbekiston - Qozog‘iston Davlat chegarasi orqali shaxslar, transport vositalari, yuklar va boshqa mol-mulkni o‘tkazish;

O‘zbekiston - Qozog‘iston Davlat chegarasi va chegara mintaqalari ustidan parvozlarni amalga oshirish;

O‘zbekiston - Qozog‘iston Davlat chegarasi, chegara mintaqalari, shuningdek, chegara suvlari doirasida (shu jumladan, ulardan foydalanish) xo‘jalik, ovchilik va boshqa faoliyatni olib borish, ijtimoiy-siyosiy, madaniy va boshqa tadbirlarni o‘tkazish;

chegara nizolarini hal etish.

2. Davlat chegara rejimi mazkur Bitim, Tomonlar davlatlarining qonunchiligi va ular ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalar bilan tartibga solinadigan Tomonlar davlatlarining hamkorlikdagi faoliyati bilan ta’minlanadi.

3. Mazkur Bitim ijrosini ta’minlash maqsadida, Tomonlar mazkur Bitimning 1-ilovasiga muvofiq, faoliyat yuritadigan Davlat chegarasi rejimi bo‘yicha O‘zbekiston – Qozog‘iston Qo‘shma komissiyasini tuzadilar (keyingi o‘rinlarda – Davlat chegarasi rejimi bo‘yicha Qo‘shma komissiya).

2-modda

Mazkur Bitim maqsadlarida quyidagi tushunchalar qo‘llaniladi:

1) qutqaruv xizmati (o‘zbek tomoni uchun), avariya - qutqaruv xizmati (qozog‘iston tomon uchun) mazkur Bitim matnida bir xil ma’noga ega bo‘lib, funksiyasiga ko‘ra, yagona tizimga birlashgan favqulodda holatlarni oldini olish va bartaraf qilish vazifalarini bajarish uchun jamlangan, asosi qutqaruv (avariya - qutqaruv) tuzilmalaridan tashkil topgan boshqaruv organi, kuchlar va vositalarni anglatadi;

2) qutqaruv tuzilmasi (o‘zbek tomoni uchun), avariya - qutqaruv tuzilmasi (qozog‘iston tomoni uchun) mazkur Bitim matnida bir xil mazmunga ega bo‘lib, asosi maxsus texnika, uskuna, anjomlar, asboblar va materiallar bilan ta’minlangan qutqaruv (avariya - qutqaruv) ishlarini olib borish uchun mo‘ljallangan qutqaruvchilar bo‘linmasi va kinologiya hisobidan tashkil topgan mustaqil yoki qutqaruvchilar (avariya - qutqaruvchilar) xizmati tizimini anglatadi;

3) ichki suvlar – qirg‘oqlari Tomonlardan biri davlatiga tegishli Orol dengizi, daryolar, ko‘llar va boshqa suv havzalarining Davlat chegarasi chizig‘i bilan cheklangan qismi;

4) suv havzasi – tabiiy yoki sun’iy chuqurliklarda (ko‘l, suv ombori, sun’iy ko‘l va h.k.) oqib turadigan yoxud oqimi past suvning doimiy yoki vaqtinchalik to‘planishi;

5) suv kanali – suv oqimini qayta yo‘naltirish uchun mo‘ljallangan sun’iy inshoot;

6) havo kemasi – yer (suv) yuzasidagi havo bilan o‘zaro ta’sirni istisno qilgan holda, havo bilan o‘zaro ta’siri natijasida atmosferada turadigan apparat;

7) O‘zbekiston - Qozog‘iston Davlat chegarasi, Davlat chegarasi, chegara mazkur Bitim matnida bir xil ma’noga ega bo‘lib, hududni (quruqlikda, suvda, yer ostida va havo bo‘shlig‘ida) bo‘linish chegarasini belgilovchi chiziq va chiziq bo‘ylab o‘tuvchi vertikal yuzani, shuningdek, O‘zbekiston Respublikasi va Qozog‘iston Respublikasi o‘rtasida davlat suvereniteti amal qiladigan fazoviy chegarani bildiradi;

8) Davlat chegarasi orqali o‘tkaziladigan yuklar va boshqa ashyolar (keyingi o‘rinlarda – yuklar va boshqa ashyolar) – Davlat chegarasi orqali bir Tomonning davlatidan boshqa Tomon davlati hududiga olib o‘tiladigan tijoriy va notijoriy yuklar, tovarlar, hayvonlar, predmetlar, materiallar, vositalar, moddalar, qo‘l yuklari (bagaj) va transport vositalarni anglatadi;

9) Davlat chegarasi chizig‘i belgilanishini hamkorlikda tekshirish hujjatlari – chegara demarkatsiyasi to‘g‘risidagi Shartnomaning ajralmas qismi bo‘lgan Davlat chegarasi belgilanishini hamkorlikdagi tekshiruvdan so‘ng shakllantirilgan huquqiy hujjatlar (O‘zbekiston - Qozog‘iston Davlat chegarasi chizig‘ini o‘tishi tavsifi, Davlat chegarasining Xaritasi, chegara belgilarining Bayonnomalari, chegara belgilarining koordinati va balandlik Katalogi, chegara belgilari ustunlarining o‘zaro joylashuv Chizmalari, orollarning mansubligi Jadvali, hamkorlikda tekshiruv Bayonnomalari va boshqa hujjatlar);

10) birgalikda foydalaniladigan yo‘llar – Davlat chegarasida joylashgan yoki uning yaqinidan o‘tuvchi hamda Tomonlarning vakolatli organlari hamda Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalar asosida transchegaraviy inshootlarga xizmat ko‘rsatuvchi xodimlar foydalanadigan, Davlat chegarasini bir necha marotaba kesib o‘tuvchi tosh-tuproq yo‘llar (so‘qmoqlar)ni anglatadi;

11) favqulodda vaziyatni bartaraf etish – favqulodda holat yuz berganida o‘tkaziladigan va inson hayotini qutqarish va sog‘lig‘ini saqlashga qaratilgan, tabiatga keltirilgan zararni va moddiy yo‘qotishlar miqdorini kamaytirish, shuningdek, favqulodda vaziyatlar zonasi kengayishiga yo‘l qo‘ymaslik, buning uchun xavfli holat xususiyatiga ega bo‘lgan harakatlarni to‘xtatish bo‘yicha avariya - qutqaruv va boshqa kechiktirib bo‘lmaydigan ishlarni anglatadi;

12) mahalliy fuqarolar – chegaraoldi tumanlarda doimiy istiqomat qiluvchi aholi;

13) jihozlash – avariya - qutqaruv ishlarini olib borish jarayonida yordam ko‘rsatish bo‘yicha guruh uchun muhim bo‘lgan materiallar, transport va texnik vositalar, guruhning yordam ko‘rsatish anjomlari va uning a’zolarining shaxsiy anjomlari, shu jumladan, dori vositalari va tibbiyot uchun mo‘ljallangan buyumlarni anglatadi;

14) Davlat chegarasi orqali olib o‘tish – yuklar va boshqa ashyolarni bir Tomon davlatidan ikkinchi Tomon davlatiga harakatlanish chog‘ida Davlat chegarasi bilan haqiqiy tutashgan jarayoni;

15) Davlat chegarasini kesib o‘tish – shaxslar va transport vositalarini bir Tomon davlatidan ikkinchi Tomon davlatiga harakatlanish chog‘ida Davlat chegarasi bilan haqiqiy tutashish jarayoni;

16) chegara suvlari – Davlat chegarasi rejimi amal qiladigan Davlat chegarasining ikki tarafidan chegara mintaqasi doirasida joylashgan Orol dengizi ichki suvlarining bir qismi, chegara daryosi yoki transchegaraviy daryo, suv xavzasi, shuningdek, suv kanali suvini anglatadi;

17) chegara belgisi – Davlat chegarasini joyida belgilovchi va chegara demarkatsiyasi to‘g‘risidagi Shartnoma bilan belgilab qo‘yilgan, Davlat chegarasi chizig‘ida yoki uning ikki tarafida o‘rnatilgan chegara ustunlarini anglatadi;

18) chegaraviy mojaro – bir yoki ikkala davlatning yoxud ikkala davlat va uchinchi chegaradosh (tutash) davlatning manfaatlariga daxl qiluvchi Davlat chegarasi rejimi buzilishi bilan bog‘liq bo‘lgan hodisani anglatadi;

19) chegara mintaqalari – Tomonlarning milliy qonunchiligi asosida belgilangan, Davlat chegarasi rejimi joriy qilingan, ikki Tomonning Davlat chegarasi chizig‘iga tutash hududlari;

20) chegara vakillari – mazkur Bitim asosida o‘rnatiladigan Davlat chegarasi rejimini ta’minlash, chegaraviy mojarolar oldini olish va bartaraf qilishga mas’ul, Tomonlar chegarasini qo‘riqlash sohasida vakolatga ega bo‘lgan organ vakillaridan tayinlanadigan vakolatli mansabdor shaxslar;

21) tozalash mintaqasi (o‘zbek tomon uchun), chegara so‘qmoqlari (qozog‘iston tomon uchun) – mazkur Bitim matnida bir xil ma’noga ega bo‘lib, kengligi mazkur Bitim bilan belgilangan doirada Davlat chegarasining ikki tarafidan, uni kuzatishni va qo‘shni chegara belgilari o‘rtasida ko‘rishni ta’minlash maqsadida buta va boshqa turdagi o‘simliklardan tozalangan hudud mintaqasini bildiradi;

22) chegara daryosi – Tomonlar davlatlarning chegaraoldi tumanlari doirasida Davlat chegarasi bo‘ylab oqib o‘tuvchi daryo yoki uning bir qismi;

23) chegaraoldi tumanlari – O‘zbekiston Respublikasi va Qozog‘iston Respublikasi yoki Tomonlar davlatlari va uchinchi chegaradosh (tutash) davlatning Davlat chegarasiga tutash tumanlari;

24) shaxslar, transport vositalari, yuklar va boshqa ashyolarni Davlat chegarasi orqali o‘tkazish va Davlat chegarasidan o‘tkazish mazkur Bitim matnida bir xil ma’noga ega tushunchalar hisoblanadi hamda Tomonlar davlatlarining qonunchiligi va Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalarga muvofiq, Davlat chegarasini shaxslar, transport vositalari kesib o‘tishi (kesib o‘tishga ruxsat berish) va Davlat chegarasi orqali yuklar va boshqa ashyolarni olib o‘tishning qonuniyligini e’tirof etishni anglatadi;

25) chegara orqali o‘tkazish protsedurasi – Davlat chegarasini kesib o‘tayotgan shaxslarga, transport vositalariga hamda undan o‘tkazilayotgan yuk va boshqa mulklarga nisbatan Tomonlar davlatlarining qonunchiligiga va Tomonlarning davlati ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalarga muvofiq, chegarani qo‘riqlash sohasi vakolatli organlari tarafidan amalga oshiriladigan nazorat-tekshiruv, rejim va boshqa tadbirlar majmui;

26) Davlat chegarasi orqali o‘tkazish punkti (keyingi o‘rinlarda – o‘tkazish punkti) – xalqaro aloqalar uchun ochiq bo‘lgan hamda Tomonlar davlatlarining qonunchiligiga muvofiq Davlat chegarasiga bevosita yaqin joyda alohida maxsus ajratilgan va jihozlangan chegara orqali o‘tkazishni amalga oshiradigan chegara temir yo‘l stansiyalari (vokzallar), avtomobil yo‘llari (vokzallari, bekatlari), dengiz va daryo portlari, aeroportlari (aerodromlari) hududi (akvatoriyasi) yoki hududning bir qismini anglatadi;

27) Davlat chegarasi rejimiga rioya qilish bo‘yicha hamkorlikdagi harakatlar – mazkur Bitim va Tomonlar davtlarlarining qonunchiligida belgilangan, maqsadi, vazifasi, joyi, vaqti va Davlat chegarasida, chegara mintaqasida, chegara suvlari va tumanlarida chegarani qo‘riqlashga vakolatli organlar tarafidan Davlat chegarasi rejimini asrashga qaratilgan, kelishilgan, umumiy g‘oya asosida amalga oshiriladigan harakatlarni anglatadi;

28) Davlat chegarasini soz holatda saqlab turish – chegara belgilarini o‘rnatish, saqlash va soz holda ushlab turish, ularni nazorat ko‘rigidan o‘tkazish, tozalash mintaqasini (chegara so‘qmog‘i) jihozlash va lozim tartibda saqlash, shuningdek, chegara belgilari joyini va holatini hamkorlikda nazorat ko‘rigidan o‘tkazishni anglatadi;

29) chegara belgilarini saqlash va soz holatda ushlab turish – chegara belgilarini ko‘zdan kechirish, ularni qo‘riqlash, joyidan ko‘chirish va xavfsiz joyga olib chiqish hamda xizmat ko‘rsatish, tiklash, ta’mirlash va qayta o‘rnatishni anglatadi;

30) Tomonlardan biri davlatining hududi orqali tranzit harakatlanish – Tomonlardan biri davlatining hududi orqali shaxslar, transport vositalari, yuklar va boshqa ashyolarning harakatlanishi bo‘lib, bunda ushbu yo‘nalishning davlat hududidan o‘tayotgan qismi ularning o‘z hududida boshlanuvchi va tugallanuvchi umumiy yo‘nalishining bir qismi hisoblanadi.

31) transchegaraviy daryo – o‘zani bir Tomon davlatining chegaraoldi tumani ortidan boshlanib, boshqa Tomon davlatning chegaraoldi tumani ortida tugovchi, Davlat chegarasini kesib o‘tuvchi daryo, irmoqni anglatadi;

32) transchegaraviy inshootlar – Davlat chegarasini kesib o‘tuvchi temir yo‘llar, avtomobil yo‘llari, quvur o‘tkazgichlar, elektr uzatish tarmog‘i, kabellar, ko‘priklar, to‘g‘onlar, shlyuzlar, suv kanallari, kollektor-drenaj tarmoqlari va boshqa inshootlar, shuningdek, bir Tomon davlatining boshqa Tomon davlati chegaraoldi tumanlarida joylashgan obyektlari;

33) transport vositasi – yo‘lovchilar, yuklar va boshqa ashyolarni tashishga mo‘ljallangan har qanday suv va havo kemasi, avtotransport va temir yo‘l transport vositalari;

34) vakolatli organlar – Tomonlar davlatlarining qonunchiligi bilan belgilangan, mazkur Bitimda ko‘rsatilgan masalalarni hal qilish vakolatiga ega organlar;

35) fors-major holatlar – oldindan nazarda tutish, oldini olish va yengish imkoni bo‘lmagan obyektiv xarakterdagi holatlar;

36) favqulodda holat – insonlar qurbon bo‘lishi yoki odamlarning sog‘lig‘iga yoki atrof-muhitga ziyon yetkazadigan, sezilarli moddiy zarar va insonlarning hayoti faoliyati sharoiti buzilishiga olib keladigan avariya, texnogen va tabiiy halokat yoki boshqa ofat natijasida paydo bo‘lgan muayyan hududdagi vaziyat;

37) chegara vakillari ekspertlari – chegara vakillari faoliyatini ta’minlash uchun jalb qilinadigan (tayinlanadigan) Tomonlar davlati vakolatli organlarining turli ixtisosdagi mutaxassislari.

2 - Bob. Davlat chegarasini saqlash tartibi

3-modda

Davlat chegarasini saqlash Tomonlarning vakolatli organlari tarafidan amalga oshiriladi va davlat chegarasi rejimiga rioya etilishini ta’minlash va saqlashga qaratiladi.

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligining 2025-yil 25-dekabrdagi 07-11/30810-sonli notasiga ilova

4-modda

1. Har bir Tomon chegara belgilarini qo‘riqlash chorasini ko‘radi, ularga shikast yetkazilishini, joyi o‘zgarishini, buzilishini yoki yo‘qolishini oldini oladi hamda o‘zi tomonidan davlati hududida o‘rnatilgan chegara belgilarini, barpo etgan chegara tozalash yo‘lagini (so‘qmog‘ini) mazkur Bitim talablari, Chegara demarkatsiyasi to‘g‘risidagi Shartnoma va hamkorlikdagi tekshiruv hujjatlariga muvofiq saqlanishini ta’minlashga javob beradi.

2. Tomonlarning chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organlari o‘z davlati chegara belgilarini saqlanishini ta’minlashga qaratilgan faoliyatni ikki Tomon davlatlari ishtirokchisi bo‘lgan xalqaro shartnomalar talablari va milliy qonunchilikka muvofiq amalga oshiradilar.

Bir Tomon davlatining chegarani qo‘riqlashga vakolatli organi chegara belgilariga shikast va talofat yetkazilganini, joyi o‘zgargani yoki yo‘qolganini aniqlasa, boshqa Tomon davlatining chegarani qo‘riqlash bo‘yicha vakolatli organini zudlik bilan xabardor qiladi.

Bir Tomon davlatining chegara belgilarini saqlanishiga javobgar bo‘lgan chegara sohasidagi organi yo‘qolgan chegara belgilarini qidirish va yo‘qolganlik holatiga aniqlik kiritish choralarini ko‘radi, boshqa Tomon davlati chegarani qo‘riqlashga vakolatli organi unga o‘z davlati hududida mazkur masalani hal etishda ko‘maklashadi.

5-modda

1. Chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organlar chegara belgilari holatini tekshirishni mustaqil yoki birgalikda amalga oshiradilar.

Chegara belgilari holatini birgalikda tekshirish muddati chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organlar o‘rtasida rejalashtirilgan tadbirdan 10 kun oldin kelishiladi.

Chegara belgilarini birgalikda tekshiruv natijalari ikki nusxada, o‘zbek tomoni uchun o‘zbek va rus tillarida, qozog‘iston tomoni uchun esa qozoq va rus tillarida bo‘lgan bayonnoma bilan rasmiylashtiriladi. Bayonnomaning matnlari o‘rtasida tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda, Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qiladilar. O‘zaro kelishuvga ko‘ra, bayonnomaning namunasi Tomonlar davlatlarining chegara vakillari tarafidan belgilanadi.

2. Tomonlardan biri davlatining chegara belgilarini tiklashga mas’ul bo‘lgan, chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organi ularni ta’mirlash, qayta tiklash yoki oldingi o‘rniga qayta o‘rnatish bo‘yicha choralar ko‘radi va ishlar boshlanguniga qadar, kamida 10 kun oldin boshqa Tomon davlatining chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organini xabardor qiladi.

Chegara belgilarini qayta tiklash yoki oldingi o‘rniga qayta o‘rnatish ishlari bir Tomon davlatining chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organi tarafidan boshqa Tomon davlatining chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organi vakillari ishtirokida amalga oshiriladi. Ishlar yakunlangach, mazkur Bitimning 2-ilovasiga muvofiq, ikki nusxada dalolatnoma rasmiylashtiriladi.

Tomonlardan birida o‘z davlati hududi orqali chegara belgisiga kelish imkoniyati bo‘lmasa, boshqa Tomon ishlarni amalga oshirish uchun unga mazkur belgiga o‘z davlati hududi orqali kelish imkoniyatini beradi.

6-modda

Tabiiy ofat (o‘pirilish, suv toshqini va hokazo) oqibatida chegara belgisiga talofat yetish xavfi tug‘ilsa, chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organlar chegara belgisini saqlab qolish choralarini ko‘radilar, aksincha holatlarda, yo‘qotishning oldini olish maqsadida, ularni o‘z o‘rnidan ko‘chiradilar va, har bir holat yuzasidan dalolatnoma tuzgan holda, xavfsiz joyga olib chiqadilar.

Chegara belgilarining talofat ko‘rish xavfi yuzaga kelganligi va bir Tomon davlatining chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organi tarafidan ko‘rilgan choralar to‘g‘risida qisqa muddatlarda boshqa Tomon davlatining chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organi xabardor qilinadi.

7-modda

1. Fors-major holatlar natijasida chegara belgilarini tiklash yoki avvalgi o‘rniga qayta o‘rnatish imkoni bo‘lmagan hollarda, mazkur Bitimning 3-ilovasiga muvofiq, joyida tiklash yoki qayta o‘rnatish imkoni yo‘qligi sabablarini ko‘rsatgan holda ikki nusxada dalolatnoma tuziladi va bu masala chegara rejimi bo‘yicha Qo‘shma komissiyaga ko‘rib chiqish uchun taqdim qilinadi.

Chegara rejimi bo‘yicha Qo‘shma komissiya Davlat chegarasi chizig‘ini o‘tishini o‘zgartirmagan holda, chegara belgisini o‘rnatish uchun boshqa joyni belgilash yuzasidan qaror qabul qiladi.

2. Chegara rejimi bo‘yicha Qo‘shma komissiya Chegara belgisini yangi joyda o‘rnatish uchun Tomonlar davlatlarining vakolatli organlari ekspertlari va mutaxassislaridan iborat tarkibda qo‘shma guruh tashkil qiladi (keyingi matnlarda – qo‘shma ekspertlar guruhi).

Qo‘shma ekspertlar guruhi amalga oshirilgan ishlar natijasi bo‘yicha, mazkur Bitimning 4-ilovasiga muvofiq, ikki nusxada dalolatnoma rasmiylashtiradi hamda yangi ushbularni tuzadi: chegara belgisining Bayonnomasi, chegara belgisi ustunlarining o‘zaro joylashuvi Chizmasi, chegara belgisi joylashuvi balandligi va koordinatasi Katalogi qismlari, Davlat chegarasi o‘tishi tavsifi qismlari, orollarning mansublik Jadvali va chegara belgisi yangi o‘rnatilgan hududga taalluqli bo‘lgan Davlat chegarasi Xaritasi varag‘i (har biri o‘zbek, qozoq va rus tillarida).

Mazkur hujjatlar Chegara demarkatsiyasi to‘g‘risidagi Shartnomaga muvofiq tuzilgan Davlat chegarasi chizig‘i belgilanishini tekshirish bo‘yicha Qo‘shma komissiyasiga (keyingi o‘rinlarda – Chegara chizig‘ini tekshirish bo‘yicha Qo‘shma komissiya) ko‘rib chiqish uchun taqdim qilinadi.

3. Chegara belgilarini ta’mirlash, qayta tiklash, qayta o‘rnatish va o‘tkazish, shuningdek, ularning shakli, o‘lchami, tayyorlanish materiali va joylashuvi Chegara demarkatsiyasi to‘g‘risidagi Shartnoma talablariga mos kelishi lozim.

4. Tomonlardan hech biri Davlat chegarasida yoki uning ikki tarafida Chegara demarkatsiyasi to‘g‘risidagi Shartnomada nazarda tutilmagan chegara belgilari yoki uning o‘tishini boshqa belgilar yordamida belgilanishiga yo‘l qo‘ymaydi.

5. Chegara belgilariga zarar yetkazgan, o‘zgartirishga yoki yo‘qolishiga aloqador yuridik va jismoniy shaxslarni Tomonlar o‘z davlatlarining qonunchilik talablariga muvofiq javobgarlikka tortadilar, shuningdek, zarar yetkazilgan yoki yo‘q qilingan chegara belgilarining qayta tiklash xarajatlarini undirish tartibini belgilaydilar.

8-modda

1. Tomonlar kengligi 10 metrni (Davlat chegarasi chizig‘ining ikki tarafidan 5 metrdan) tashkil etadigan chegara tozalash mintaqasini (chegara so‘qmog‘ini) barpo etish va saqlash yuzasidan choralar ko‘radilar, ularda daraxtlar, butalar va boshqa turdagi o‘simliklar ko‘p o‘sib ketishining oldini oladilar.

Chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organlar o‘z davlati hududi doirasida mustaqil ravishda yoki birgalikda tozalash mintaqasining (chegara so‘qmog‘ini) holati tekshiruvini amalga oshiradilar.

Chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organlar tozalash mintaqasini (chegara so‘qmog‘ini) hamkorlikdagi tekshirish muddatini rejalashtirilayotgan ishlar boshlanguniga qadar, kamida 10 kun oldin kelishib oladilar.

Hamkorlikdagi tekshiruv natijalari ikki nusxada, qozog‘iston tomoni uchun – qozoq va rus tillarida, o‘zbek tomoni uchun esa o‘zbek va rus tillarida bo‘lgan bayonnoma bilan rasmiylashtiriladi. Bayonnomaning matnida tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda, Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qiladilar. O‘zaro kelishuv bo‘yicha bayonnoma namunasi Tomonlar davlatlarining chegara vakillari tarafidan belgilanadi.

Zarur hollarda, chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlar mustaqil ravishda yoki birgalikda tozalash mintaqasini (chegara so‘qmog‘ini) kuzatishga xalaqit beradigan daraxtlar, butalar va boshqa o‘simliklardan tozalash ishlarini olib boradilar.

O‘zining davlati hududida tozalash mintaqasini (chegara so‘qmog‘ini) tozalayotganda, bir Tomon davlatining chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organi boshqa Tomon davlatining chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organini ishlar boshlanguniga qadar, kamida 10 kun oldin ogohlantiradi.

2. Tozalash mintaqasini (chegara so‘qmog‘ini) tozalashda Tomonlar davlatiga zarar yetkazishi mumkin bo‘lgan olov, kimyoviy moddalar va boshqa usullarni qo‘llash taqiqlanadi.

3. Mazkur Bitim hamda Tomonlar davlatlari o‘rtasidagi boshqa xalqaro shartnomalarda nazarda tutilgan hollardan tashqari, tozalash mintaqasida (chegara so‘qmoqlarida) yerni shudgorlash, qazish ishlari, inshootlarni qurish va boshqa xo‘jalik faoliyatini amalga oshirish taqiqlanadi.

4. Tabiiy muhitga, yovvoyi hayvonlarning ko‘payish sharoiti va yig‘iladigan joyiga salbiy ta’sir ko‘rsatishiga yo‘l qo‘ymaslik maqsadida chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organi Davlat chegarasini qo‘riqlash vazifasini bajarishda yovvoyi hayvonlarning ko‘chib yurish yo‘lini hisobga olgan holda, Tomonlar davlatlarining hayvonot dunyosini qo‘riqlash, undan foydalanish va ishlab chiqarish borasidagi davlat organining taklifiga ko‘ra, muhandislik-texnik vositalari, inshootlar va to‘siqlar barpo etadi.

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligining 2025-yil 25-dekabrdagi 07-11/30810-sonli notasiga ilova

3 - Bob. Davlat chegarasini shaxslar va transport vositalari tarafidan kesib o‘tish va Davlat chegarasi orqali yuklar va boshqa ashyolarni olib o‘tish tartibi. Davlat chegarasi orqali shaxslar, transport vositalari, yuklar va boshqa ashyolarni o‘tkazish tartibi

9-modda

1. Davlat chegarasini shaxslar, transport vositalari tarafidan kesib o‘tish va Davlat chegarasi orqali yuklar va boshqa ashyolarning olib o‘tilishi quyidagicha amalga oshiriladi:

1) quruqlikda – xalqaro temiryo‘l, avtomobil va boshqa yo‘nalishlarda o‘rnatiladigan Davlat chegarasini kesib o‘tish joylarida;

2) havo bo‘shlig‘ida – nashr qilingan aeronavigatsiya ma’lumotlari hujjatlarida ko‘rsatilgan Davlat chegarasining uchib o‘tish nuqtalari orqali yoki buning uchun maxsus ajratilgan havo koridorlari orqali;

3) Orol dengizida – basharti birgalikda ochish imkoniyati mavjud bo‘lgan taqdirda, Davlat chegarasini xalqaro qatnov yo‘llarida kesib o‘tish.

2. Davlat chegarasini boshqa joylarda kesib o‘tish mazkur Bitimda va ikki Tomon davlati ishtirokchisi bo‘lgan xalqaro shartnomalarda nazarda tutilgan holatlardagina yo‘l qo‘yiladi.

10-modda

Bir Tomon davlatining boshqa Tomon davlatiga qarab harakatlanayotgan havo kemalari samoviy hududida harakatlanayotgan davlatning qonunchiligiga rioya qilishga majburdirlar.

11-modda

1. Ayrim hollarda, samoviy hududdagi Davlat chegarasini havo kemalari fors-major holatlar natijasida majburiy tarzda o‘rnatilmagan joylar orqali kesib o‘tishiga yo‘l qo‘yiladi.

2. Mazkur moddaning 1-bandida nazarda tutilgan holatlarda havo kemasining komandiri zudlik bilan samoviy hududida bo‘lib turgan davlatning eng yaqin aeroporti ma’muriyatini ogohlantirishga majbur. Mazkur aeroport ma’muriyati zudlik bilan o‘z Tomoni davlatining Davlat chegarasini qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organini xabardor qiladi.

3. Tomonlar ayrim hollarda (Tomonlar davlatlarining milliy xavfsizligi manfaatlari yo‘lida, shuningdek, sanitariya-karantin cheklovlari sababli, epizootiya va epidemiya, favqulodda vaziyatlar yoki boshqa fors-major holatlar yuzaga kelganda) Davlat chegarasining quyidagi alohida uchastkalarida kesib o‘tishni vaqtinchalik cheklaydilar yoki to‘xtatib turadilar:

1) mazkur Bitim va Tomonlar ishtirokchi bo‘lgan boshqa xalqaro shartnomalarda ko‘rsatilgan tartibda Davlat chegarasini kesib o‘tish uchun belgilangan joylarda;

2) cheklovning sabablari va muddatlarini ko‘rsatgan holda, ularni o‘rnatishdan kamida 24 soat oldin boshqa Tomonni chegara vakillik faoliyati tarmog‘i orqali xabardor qilib, Davlat chegarasini kesib o‘tishning mazkur Bitim bilan belgilangan boshqa joylarida.

12-modda

Chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organga Davlat chegarasini qo‘riqlash bo‘yicha majburiyatlarini bajarishda Davlat chegarasini boshqa tartibda kesib o‘tish hamda birgalikda foydalaniladigan yo‘llardan harakatlanish chog‘ida, boshqa Tomon davlati hududida Davlat chegarasiga yaqin joylashgan suv manbaidan (quduqdan) foydalanishda Davlat chegarasini bir necha marotaba kesib o‘tish huquqi beriladi. Ko‘rsatilgan harakatlar boshqa Tomon davlatining chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organi bilan kelishiladi.

13-modda

1. Davlat chegarasini shaxslar, transport vositalari kesib o‘tishi, shuningdek, Davlat chegarasi orqali olib o‘tiladigan yuklar va boshqa ashyolariga nisbatan Tomonlar davlatlarining qonunchiligi va Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalar asosida chegara orqali o‘tkazish protseduralari amalga oshiriladi.

2. Davlat chegarasi orqali shaxslar, transport vositalari, yuklar va boshqa ashyolarni bir Tomon davlatidan boshqa Tomon davlatiga o‘tkazish tartibi Tomonlar davlatlarining qonunchiligi hamda Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan xalqaro hujjatlarda belgilangan va ochiq bo‘lgan o‘tkazish punktlari orqali amalga oshiriladi.

3. O‘tkazish punktlarining ish rejimi Tomonlar davlati ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalar asosida belgilanadi.

Tomonlarning chegarani qo‘riqlash sohasidagi organlari o‘tkazish punktlarida nazoratni amalga oshiruvchi boshqa vakolatli organlar bilan hamkorlikda o‘tkazish punktlarining ish reglamentini (jadvalini) va undan o‘tkazish masalalari bo‘yicha hamkorlik mexanizmini mazkur Bitim va Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalarga muvofiq belgilaydilar.

4. Tashkiliy turistik (turistlar) guruhini Tomonlarning alohida bitimlari asosida belgilanadigan boshqacha tartibda o‘tkazishga yo‘l qo‘yiladi.

5. Tomonlar ayrim hollarda (Tomon davlatining milliy xavfsizlik manfaatlari yo‘lida, shuningdek, sanitariya-karantin cheklovlari sababli, epizootiya va epidemiya, favqulodda vaziyatlar yoki boshqa fors-major holatlarida) Davlat chegarasidan kesib o‘tishni vaqtinchalik cheklashlari yoki to‘xtatib turishlari mumkin va bu to‘g‘risida bir-birlarini mazkur Bitim va Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalarga muvofiq belgilangan tartibda xabardor qiladilar.

14-modda

1. Ayrim hollarda Tomonlar shaxslarni, transport vositalarini, yuk va boshqa ashyolarni Davlat chegarasining faoliyat yuritmayotgan chegara o‘tkazish punktlari orqali mazkur Bitim va Tomonlar davlati ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalarga muvofiq belgilangan tartibda o‘tkazishni amalga oshirishlari mumkin.

2. Chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organlar o‘zaro kelishuv asosida Tomonlar davlati hududida vaqtincha bo‘lib turish uchun (transport, ishlab chiqarish, qishloq xo‘jaligi va suv xo‘jaligiga mo‘ljallangan transchegaraviy inshootlarni, kommunikatsiya, elektraloqa tarmoqlari, elektr o‘tkazgich liniyalariga xizmat ko‘rsatish va boshqa faoliyat maqsadida) faoliyati to‘xtatilgan o‘tkazish punktlari orqali mazkur Bitim bilan belgilangan tartibga amal qilgan holda, Tomonlar davlatlarining amaldagi milliy hujjatlari (shaxsni tasdiqlovchi hujjat) asosida, tashkilotning rahbari tomonidan tasdiqlangan nomma-nom ro‘yxat va mazkur Bitimga 5-ilova bo‘lgan shaklga muvofiq rus tilida rasmiylashtiriladigan, Tomonlar davlatining chegara vakillari tarafidan beriladigan ruxsatnoma bo‘yicha chegaradan o‘tkazishni amalga oshiradilar.

Ko‘rsatilgan ruxsatnomalarni olish uchun tashkilot rahbari tasdiqlagan nomma-nom ro‘yxat, Tomonlar davlatlarining amaldagi milliy hujjatlari (shaxsni tasdiqlovchi hujjatlari) nusxalari Chegara qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organlar tarafidan chegara vakillari orqali oldindan (10 kundan kam bo‘lmagan muddatda) taqdim etiladi.

15-modda

Bir Tomon davlatidan boshqa Tomon davlatiga chegaradan o‘tkazish punktigacha shaxs va transport vositalarining harakatlanishi chog‘ida, yuklar va boshqa ashyolarni olib o‘tishda quyidagilar taqiqlanadi:

1) belgilangan harakat yo‘nalishni o‘zgartirish;

2) fors-major holatlaridan tashqari, transport vositasini to‘xtatish, shaxslarni tushirish (chiqarish), yuk va tovarlarni tushirish (yuklash), har qanday uchish apparatini, shu bilan birga uchuvchisiz uchish vositasini havoga ko‘tarish, qo‘ndirish yoki qabul qilish.

16-modda

1. Bir Tomon davlati fuqorolarini boshqa Tomon davlati hududiga o‘tkazish Tomonlar o‘rtasida amaldagi xalqaro shartnomalar bilan belgilangan, o‘zaro kirish-chiqishda amal qiladigan hujjatlar asosida amalga oshiriladi.

2. Tomonlar davlati qonunchiligi asosida boshqa Tomon davlati hududiga kirish ruxsat etilmagan yoki kirishi cheklangan shaxslar, transport vositalari, yuklar va boshqa ashyolar Davlat chegarasi orqali o‘tkazilmaydi.

Ko‘rsatib o‘tilgan, bir Tomon davlati hududidan boshqa Tomon davlati hududiga kelgan yoki olib o‘tilgan va chegara orqali o‘tkazilishi uchun asosga ega bo‘lmagan shaxslar, transport vositalari, yuklar va boshqa ashyolar kelgan davlatiga qaytarib yuboriladi.

Bunda, bir Tomon davlatidan boshqa Tomon davlatiga havo kemasida kelgan uchinchi davlat fuqarolari, o‘z fuqaroligi bo‘lgan davlatga havo kemasi orqali qaytarilishiga yo‘l qo‘yiladi.

Chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organlar, shaxslar, transport vositalari, yuklar va boshqa ashyolarni boshqa Tomon davlati hududidan o‘z davlatiga avtomobil va temiryo‘l o‘tkazish punktlari orqali o‘tkazish rad qilingan har bir holati bo‘yicha bir-birlarini xabardor qiladilar hamda transport vositalari o‘tkazish punktlari orasida ularning ish grafigidan tashqari vaqtda qolib ketishini oldini olish choralarini ko‘radilar.

17-modda

1. Tomonlarning davlati hududlari orqali tranzit orqali harakatlanishda quyidagi hollarda bir necha marotaba Davlat chegarasini kesib o‘tishga ruxsat etiladi:

1) o‘tkazish tartibini amalga oshirmagan holda:

Tomonlar davlatlarining chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organ vakillariga – hamkorlikda foydalaniladigan bir necha bor davlat chegarasini kesib o‘tadigan yo‘llar (so‘qmoq) bo‘ylab;

Chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organ va qo‘shma ekspertlar guruhi, chegara rejimi bo‘yicha Qo‘shma komissiya vakillariga ular tarafidan yig‘ilish o‘tkazish, Davlat chegarasida chegara belgisini tiklash, qayta o‘rnatish va avvalgi o‘rniga tiklash imkoni bo‘lmaganlarini boshqa joyga ko‘chirish ishlarini amalga oshirish bilan bog‘liq amaliy tadbirlarni bajarish jarayonida;

Chegara chizig‘ini tekshirish bo‘yicha Qo‘shma komissiya vakillariga hamkorlikdagi ishlarni amalga oshirish jarayonida;

Tomonlarning chegara vakillik apparatlari tarkibiga, chegara vakillik (ishchi) uchrashuvlarini o‘tkazish jarayonida;

2) o‘tkazish tartibini amalga oshirgan holda:

transchegaraviy inshootlarga xizmat ko‘rsatuvchi personallarga – sutkaga (smenaga) tushishi oldidan va ularni (uni) tugashi bilan hamkorlikda foydalaniladigan yo‘l (so‘qmoq) bo‘ylab (transchegaraviy inshoot bo‘yidagi so‘qmoq bo‘ylab), Transchegaraviy inshootlarni Davlat chegarasini kesib o‘tish joyida va mazkur inshootga olib boruvchi yo‘lda (so‘qmoqda).

2. Mazkur moddaning 1-bandida ko‘rsatilgan hollarda belgilangan harakatlanish marshrutini o‘zgartirish, boshqa shaxslarni transport vositasidan tushirish (unga chiqarish), boshqa yuk va boshqa ashyoni yuklash (tushirish), uchuvchi, shu jumladan, uchuvchisiz apparatlarni havoga ko‘tarish, qo‘ndirish yoki qabul qilish taqiqlanadi.

Favqulodda vaziyatlar, fors-major holatlar, texnik nosozliklar, odamlarga tez tibbiy yordam ko‘rsatish (keyinchalik chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organni ma’lum qilgan holda), shuningdek, chegara chizig‘ini tekshirish bo‘yicha Qo‘shma komissiya va chegara rejimi bo‘yicha Qo‘shma komissiya ishlarini olib borish istisno holatlar hisoblanadi.

3. Mazkur moddaning 1-bandi 2-kichik bandida ko‘rsatilgan shaxslarni chegaradan o‘tkazish, mazkur Bitimning 14-moddasi 2-bandiga muvofiq amalga oshiriladi.

18-modda

1. Tomonlardan biri ko‘mak ko‘rsatish bo‘yicha murojaat qilganda, favqulodda vaziyatlarni bartaraf etish yoki ulardan ogohlantirish uchun Tomonlar davlatlarining qutqaruv (avariya-qutqaruv) xizmati va tuzilmalari o‘tkazish punktlari va boshqa joylar orqali bevosita chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlarni mazkur holat to‘g‘risida xabardor qilib kesib o‘tish joyi va vaqtini kelishgan holda Davlat chegarasini kesib o‘tishga ruxsat beriladi.

2. Tomonlar davlatlarining qutqaruv (avariya - qutqaruv) xizmati va tuzilmalarini favqulodda holatni bartaraf etish va oldini olish uchun Davlat chegarasidan o‘tkazish Tomonlar davlatlarining amaldagi milliy (shaxsini tasdiqlovchi) hujjatlari va xizmat guvohnomalari, tashkilot rahbari tasdiqlagan, chegara qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organ tarafidan chegara vakillari orqali avvaldan taqdim etilgan nomma-nom ro‘yxat va uskunalar ro‘yxati bo‘yicha amalga oshiriladi:

1) o‘tkazish punktlarida – navbatdan tashqari;

2) o‘tkazish punktlaridan tashqarida – Tomonlarning davlatlarining qonunchiligi bilan o‘rnatilgan nazorat tartibiga rioya qilgan holda.

4 - Bob. Davlat chegarasi va chegara mintaqasi ustidan parvozlarni amalga oshirish

19-modda

1. Tomonlar, fors-major holatlarni istisno qilgan holda, havo kemalarining Davlat chegarasini kesib o‘tishi bilan bog‘liq noqonuniy parvozlariga yo‘l qo‘ymaslik choralarini ko‘radilar.

2. Chegara mintaqasi doirasida aerofotosyomka ishlarini amalga oshirish maqsadida, havo kemalari parvozini va (yoki) o‘z hududi chegara chizig‘i doirasida zondlashni rejalashtirayotgan Tomon bu haqida mazkur Bitimning 6-ilovasiga muvofiq, boshqa Tomonni chegara vakillari va vakolatli organlar orqali ogohlantiradi.

5 - Bob. Davlat chegarasida, chegara mintaqasida, shuningdek, chegara suvlari doirasida xo‘jalik, ovchilik yoki boshqa faoliyatni olib borish (shu bilan birga ulardan foydalanish), ijtimoiy-siyosiy, madaniy va boshqa tadbirlarni o‘tkazish tartibi

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligining 2025-yil 25-dekabrdagi 07-11/30810-sonli notasiga ilova

20-modda

1. Davlat chegarasida va chegara mintaqasida, shuningdek, chegara suvlari doirasida xo‘jalik, ovchilik yoki boshqa faoliyatni olib borish, ijtimoiy-siyosiy, madaniy va boshqa tadbirlarni o‘tkazish mazkur Bitim, Tomonlar davlatlarining qonunchiligi hamda Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalar talablaridan kelib chiqib amalga oshiriladi.

Chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlar Davlat chegarasida va chegara mintaqasida, shuningdek, chegara suvlari doirasida xo‘jalik, ovchilik yoki boshqa faoliyatni olib borilishi, ijtimoiy-siyosiy, madaniy yoki boshqa tadbirlar o‘tkazilishi ustidan nazoratni amalga oshiradilar hamda mazkur Bitimda ko‘rsatilgan tartib asosida tadbirlarni Davlat chegarasi rejimiga ta’sir qilishi mumkinligi, muddati va aniq joyi yuzasidan uch kundan kechiktirmagan holda, chegara vakillari orqali bir-birlarini xabardor qiladilar.

2. Chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlar tarafidan Davlat chegarasida va chegara mintaqasida xo‘jalik, ovchilik yoki boshqa faoliyatni olib borish, ijtimoiy-siyosiy, madaniy yoki boshqa tadbirlarni o‘tkazish uchun Tomonlar davlatlari qonunchiligida belgilangan tartibda chegara mintaqasiga kirish va u yerda bo‘lib turish uchun ruxsatnomalar beriladi.

Chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlar Davlat chegarasini qo‘riqlash va milliy xavfsizlik manfaatlarini inobatga olib, Tomonlar davlatlari qonunchiligiga muvofiq ruxsatnomalarning amal qilishini vaqtinchalik cheklashi yoki to‘xtatib turishi mumkin.

3. Davlat chegarasida va chegara mintaqasida, shuningdek, chegara suvlarida xo‘jalik, ovchilik va boshqa faoliyatlarni olib borishda (shu bilan birga ulardan foydalanishda), ijtimoiy-siyosiy, madaniy yoki boshqa tadbirlarni amalga oshirishda (o‘tkazishda) quyidagilarga yo‘l qo‘yilmasligi lozim:

1) davlatlarning milliy xavfsizligiga zarar yetkazish yoki unga nisbatan tahdid shakllanishi;

2) Davlat chegarasini soz holatda saqlash va vakolatli organlar vazifasini bajarishga to‘sqinlik qilish;

3) Davlat chegarasida o‘rnatilgan tartibni buzish.

21-modda

1. Davlat chegarasida va chegara mintaqasida ovchilik, hayvonlarni tutish maqsadida Davlat chegarasi orqali ta’qib qilish, shuningdek, boshqa Tomon davlatining hududiga qarata o‘q uzish taqiqlanadi.

2. Tomonlarning Davlat chegarasidan 1000 metr masofa doirasida portlatish ishlarini amalga oshirish zaruriyati yuzaga kelganda, ushbu tadbirni rejalashtirgan Tomon 48 soat ichida chegara vakili orqali boshqa Tomonni ogohlantiradi va Tomonlar davlatiga zarar yetishini oldini olish choralarini ko‘radi.

22-modda

1. Chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlar Davlat chegarasi orqali uy hayvonlarining o‘tib ketishiga yo‘l qo‘ymaslikni nazorat qiladilar.

2. Davlat chegarasi orqali uy hayvonlari o‘tib qolgan hollarda, chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlar qisqa vaqt ichida bir-birlari bilan ma’lumot almashadilar va ularni qidirish, qo‘riqlash va Tomonlar belgilagan joylarda topshirish chorasini ko‘radilar, yoxud ularda kasallanish yoki o‘ta xavfli yuqumli kasallik oqibatida halok bo‘lgani aniqlansa, Tomonlar o‘z davlatining qonunchiligiga binoan yo‘q qiladilar.

Ularni yashirish, so‘yish yoki sotish hamda ulardan xo‘jalik maqsadlarida foydalanish taqiqlanadi.

23-modda

1. Vakolatli organlar o‘z davlatlari hududlariga inson va hayvonlarning o‘ta yuqumli kasalliklari (karantin, o‘ta xavfli va boshqa yuqumli kasalliklar), epidemiya va epizootiya, shuningdek, qishloq xo‘jaligi va o‘rmon ekinlari zararkunanda va kasalliklarini (shu jumladan zararli karantin organizmlarni) kirib kelishini va tarqalishini oldini olish bo‘yicha sanitar-epidemiologik (profilaktika), veterinariya va fitosanitariya choralarini ko‘radilar.

Chegaraoldi tumanlarida sanitar-epidemiologik, epizootik vaziyat og‘irlashganda, chegaraoldi tumanlarda insonlar, hayvonlar, o‘simliklar va atrof-muhitga xavf tug‘diruvchi inson va hayvonlarning yuqumli kasalliklari (karantin, o‘ta xavfli va boshqa yuqumli kasalliklar), qishloq xo‘jaligi va o‘rmon ekinlari zararkunanda va kasalliklari (shu jumladan, zararli karantin organizmlarni) hamda ularni Davlat chegarasi orqali tarqalish ehtimoli bo‘lganda, vakolatli organlar bir-birlarini darhol xabardor qiladilar.

2. Tomonlar davlatlaridan birining hududida hayvonlarning o‘ta xavfli kasalligi (karantin, o‘ta xavfli va boshqa yuqumli kasalliklar) o‘chog‘i aniqlanganda, boshqa Tomon davlatining vakolatli organi Butunjaxon hayvonlar sog‘ligi tashkiloti (keyingi o‘rinlarda – BHST) talablariga muvofiq, Davlat chegarasini nazorat ostidagi veterinar tovarlarni Davlat chegarasini shaxslar, transport vositalari kesib o‘tishini, yuklarni olib kiriida (olib chiqishda), tovarlar, boshqa ashyolarni Davlat chegarasi orqali olib o‘tishni taqiqlaydi.

BHST talablariga muvofiq, Tomonlarning vakolatli organlari, epizootik holati nomaqbul maqomdagi davlatdan hayvonlar, mahsulotlar va hayvon mahsulotlarni hayvonlarning o‘ta xavfli (karantin, o‘ta xavfli va boshqa yuqumli kasalliklar) kasalliklari bo‘yicha epizootik holati maqbul bo‘lgan davlatga olib kirilishini taqiqlaydilar.

Vakolatli organlar hamkorlikda zararli karantin organizmlarning tarqalish chegarasini aniqlash tadbirlarini o‘tkazadilar, chegaraoldi tumanlarda kasallik o‘choqlarini kengayishiga yo‘l qo‘ymaslik va bartaraf etish karantin choralarini ko‘radilar.

3. Zarur hollarda, vakolatli organlar chegaraoldi tumanlardagi o‘rmonlardan, suv va boshqa tabiiy resurslardan foydalanish va ularni qo‘riqlash, inson va hayvonlarning o‘ta xavfli kasalliklar (karantin, o‘ta xavfli va boshqa yuqumli kasalliklar) profilaktikasi masalalari, shuningdek, zararkunanda, o‘simlik, qishloq va o‘rmon xo‘jaligi kasalliklarini (shu qatorda zararli karantin organizmlari) oldini olish masalalari yuzasidan maslahatlashuvlar o‘tkazadilar.

24-modda

Tomonlar chegara suvlaridan foydalanishda mazkur Bitim va Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan boshqa xalqaro shartnomalar talablariga amal qiladilar.

Chegara suvlaridan chegara chizig‘iga qadar foydalanishga Tomonlar davlatlarining qonunchiligiga va Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan boshqa xalqaro shartnomalarga muvofiq, chegara vakillari tarafidan ruxsat etiladi.

Tomonlar davlatlarining chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organlariga qarashli katerlariga, chegara suvlarida chegara chizig‘ining qanday o‘tishidan qat’iy nazar, daryoning bosh farvateri yoki talvegidan qarshiliksiz harakatlanish huquqi beriladi.

Chegara suvlarida harakatlanayotgan chegara katerlari, kunduzgi vaqtda chegarachilar bayrog‘i (yoki harbiy-dengiz bayrog‘i) bilan, tungi vaqtda esa yashil signal chirog‘i va bort chiroqlarini yoqib yuradilar. Chegara katerlari immunitetga va harbiy kema maqomiga egadirlar, ularni qo‘lga olish, yakorga yoki prichalga turishga majburlash hamda hujjatlarini tekshirish, ularga nisbatan taftish o‘tkazilishga yo‘l qo‘yilmaydi.

Chegara katerlari faqatgina fors-major holatlarda boshqa Tomon davlatining qirg‘og‘ida to‘xtab turish huquqiga egadirlar.

25-modda

1. Chegara suvlarida baliq ovlash Tomonlar davlatlarining qonunchiligiga muvofiq amalga oshiriladi.

Chegara suvlarida portlovchi va kimyoviy vositalar, elektr toki yoki baliqlarni va suvdagi biologik resurslarni ommaviy qirishning boshqa uslublaridan foydalanish taqiqlanadi. Vakolatli organlar noqonuniy baliq va boshqa biologik manbalarni ovlashga qarshi mustaqil yoki birgalikda choralar ko‘radilar.

2. Ilmiy-tadqiqot maqsadlarida ov qilishni istisno qilgan holda, belgilanmagan joylarda baliq va boshqa biologik resurslarni ovlashga (ovchilik faoliyati) ruxsat etilmaydi.

3. Chegara suvlari doirasida baliq va boshqa biologik resurslarni himoya qilish, takror ishlab chiqarish, ulardan foydalanish masalalarini vakolatli organlar Tomonlar davlatlarining qonunchiligi va Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalar asosida hal qiladilar.

26-modda

1. Tomonlar chegara suvlari doirasida joylashgan chegara daryolarining qirg‘oqlari yemirilishini va o‘zani o‘zgarishini oldini olish bo‘yicha zarur choralar ko‘radilar.

Bir Tomon o‘z chegara daryolari qirg‘oqlarini muhandislik jihatdan mustahkamlash jarayonida, boshqa Tomon davlatining chegara daryolari qirg‘oqlariga zarar yetkazishiga yo‘l qo‘yilmaydi. Tomonlar ushbu ishlar boshlanishidan kamida 10 kun oldin bir-birlarini xabardor qiladilar.

Tomonlar teng huquqlilik va o‘zaro manfaat prinsiplari asosida chegara suvlari doirasida joylashgan chegara daryolarining qirg‘oqlarini himoyalash masalalarini kelishib oladilar va tartibga soladilar.

2. Tomonlar o‘zaro kelishmagan holda chegara suvlarida joylashgan chegara daryosining o‘zanini sun’iy ravishda o‘zgartirishga yo‘l qo‘ymaydilar.

3. Vakolatli organlar, zarur hollarda, chegara suvlarida joylashgan chegara daryolarini chuqurlashtirish va tozalash ishlarini Tomonlar bilan kelishgandan so‘ng amalga oshiradilar.

Chegara suvlari doirasida joylashga chegara daryosining o‘zani va qirg‘og‘iga ziyon yetkazmaslik maqsadida, Tomonlar chuqurlashtirish va tubini tozalashda olinayotgan tuproqni lozim darajada jamlash joyini kelishib oladilar.

4. Chegarani qo'riqlash sohasidagi vakolatli organlar Tomonlar davlatlarining mahalliy ijro organlari taklifiga binoan, ijobiy ekologik ekspertizasi mavjud bo'lganda va suv manbaalari sanitar-epidemiologik talablariga mos bo'lganda boshqa Tomon davlatining chegarani qo'riqlash sohasidagi vakolatli organini xabardor qilib, kiritilgan rejim cheklovlarini vaqtinchalik to'xtatib turish mumkin bo'lgan chegara suvlaridagi chegara daryosidan suv olish, cho'milish, hayvonlar sug'oriladigan joylarni belgilab oladilar.

27-modda

Chegara suvlari doirasida joylashgan chegara daryosi yoki uning qirg'og'ida har qanday bino va inshootlarni (shu bilan birga transchegaraviy inshootlarni) qurish, qayta qurish yoki buzishda bir Tomon boshqa Tomon davlati manfaatlariga zarar yetkazilishiga yo'l qo'yilmaydi.

Chegara suvlari doirasida joylashgan chegara daryosida yoki uning qirg'og'ida olib borilayotgan, daryo o'zani va suv oqimini o'zgarishiga olib kelishi, suv resurslaridan foydalanishga, baliqlarning ko'chib o'tishiga hamda Tomonlar davlatining boshqa manfaatlariga ta'sir etishi, atrof-muhitga zarar keltirishi mumkin bo'lgan faoliyat, Tomonlar davlatlari qonunchiligi va Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo'lgan xalqaro shartnomalarga muvofiq tartibga solinadi.

28-modda

1. Transchegaraviy inshootlar qurilishi, ulardan foydalanish va ularni ta'mirlash Tomonlar kelishuviga muvofiq amalga oshiriladi.

2. Chegara suvlari doirasidagi chegara daryolaridagi transchegaraviy inshootlar obyektlaridan foydalanishning javobgarlik chegarasi, basharti, Tomonlar boshqa kelishuvga erishmagan bo'lsalar, obyekt markazi, uning o'rtasi yoki texnologik o'qi bo'yicha belgilanadi.

Quruqlikda joylashgan transchegaraviy inshootlar obyektlaridan foydalanishning javobgarlik chegarasi Tomonlar kelishuviga muvofiq belgilanadi va Davlat chegarasining joylarda o'tishiga ta'sir ko'rsatmaydi.

Mazkur Bitim kuchga kirgandan so'ng, basharti, Tomonlar boshqa kelishuvga erishmagan bo'lsalar, chegarani qo'riqlash maqsadida foydalaniladigan inshootlarni istisno qilgan holda, Davlat chegarasining ikki tarafidan besh metrgacha bo'lgan oraliqda doimiy inshootlar qurish taqiqlanadi.

29-modda

Chegaraoldi tumanlarida favqulodda vaziyatlar yuzaga kelgan taqdirda, vakolatli organlar kelishuvga binoan, jabrlangan Tomonga qutqaruv, oqibatlarini bartaraf etishda zarur yordam ko‘rsatadilar, shuningdek, boshqa Tomon davlati hududiga ofat tarqalishining oldini olish choralarini ko‘radilar.

Chegaraoldi tumanlarida favqulodda vaziyat sodir bo‘lish xavfi yuzaga kelganda yoki sodir bo‘lganda, vakolatli organlar kelishuvga muvofiq, favqulodda vaziyat sodir bo‘lish xavfi yuzaga kelganligi yoki sodir bo‘lganligi hamda yuzaga kelgan vaziyatda harakat qilish xususida mahalliy aholini xabardor etish bo‘yicha tadbirlarni amalga oshiradilar.

Chegaraoldi tumanlarida favqulodda vaziyat sodir bo‘lish xavfi yuzaga kelganda yoki sodir bo‘lganda, bir Tomon davlatining vakolatli organi zudlik bilan boshqa Tomon davlatning vakolatli organiga xabar beradi hamda favqulodda vaziyat va uning oldini olish/bartaraf qilish choralari xususidagi ma’lumotlarni taqdim qiladi.

30-modda

1. Vakolatli organlar mazkur Bitim, Tomonlar davlatlari milliy qonunchiligi va Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalarga muvofiq Davlat chegarasi rejimini asrash va unga rioya qilishni ta’minlash bo‘yicha mustaqil choralar ko‘radilar hamda hamkorlikdagi faoliyatni amalga oshiradilar.

Ushbu maqsadlarda chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlar Tomonlar davlatlarining chegara vakillari kelishgan davr va muddatlarda Davlat chegarasi rejimiga rioya qilishni ta’minlash bo‘yicha hamkorlikdagi harakatlarni tashkillashtiriladilar va o‘tkazadilar.

Chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlar Davlat chegarasi rejimiga rioya qilishni ta’minlashga qaratilgan hamkorlikdagi harakatlarni tashkillashtirish va olib borishda chegara vakillari bilan kelishgan holda, umumiy foydalanishdagi yo‘llardan harakatlanishni amalga oshiradilar.

2. Tomonlar Davlat chegarasi rejimi shartlarini ta’minlash va saqlab turish, chegaraoldi tumanlarida tartibni, kontrabandani, noqonuniy migratsiyani, giyohvandlik vositalari, psixotrop moddalar, prekursorlar va shunga o‘xshash vositalar savdosini, taqiqlangan ashyolarni sotish va ularni o‘tkazish hamda boshqa transchegaraviy jinoyatning oldini olish va uni to‘xtatish yo‘lida hamkorlikni mustahkamlaydilar.

3. Tomonlar mazkur Bitimning 7-ilovasiga muvofiq chegaraoldi tumanlarining ma’muriy chegaralarini belgilaydilar. Bir Tomon qayta ko‘rib chiqishi natijasida o‘zining chegaraoldi tumani ma’muriy chegarasini o‘zgartirsa, bu haqida o‘z vaqtida boshqa Tomonni xabardor qiladi.

6 - Bob. Chegaraviy mojarolarini hal etish tartibi

31-modda

1. Chegaraviy mojarolarini chegara vakillari hal qiladilar.

2. Chegaraviy mojarolarni hal qilish mazkur Bitimga muvofiq, bir tomonlama yoki qo‘shma surishtiruv olib borish, ma’lumot almashinuvi yoki uning natijalarini ko‘rib chiqish, qo‘shma qarorlar qabul qilish, sabab va oqibatlarini bartaraf qilish, aybdorlarni javobgarlikka tortish hamda Davlat chegarasi rejimini tiklash yo‘li bilan amalga oshiriladi.

Surishtiruv jarayonida mojaroning turi, vaqti, joyi va kelib chiqish sabablari, ishtirokchilari, ular xatti-harakatlarining xarakteri va aybdorlik darajasi, guvoh va ashyoviy dalillar mavjudligi, guvohlarning ko‘rsatmalarini va ashyoviy dalillarning saqlanishini ta’minlashga qaratilgan choralarga aniqlik kiritiladi.

Chegaraviy mojarolar bilan bog‘liq barcha masalalar teng huquqlilik asosida hal etiladi, chegara vakillarining barcha bayonotlari hushmuomilalik bilan yetkaziladi, asoslantirilgan bo‘ladi Tomonlar davlati manfaatlarini inobatga olgan holda hal etiladi.

3. Chegaraviy mojarolarni hal etishda Tomonlar davlatlarining boshqa vakolatli organlarini ekspertlar sifatida jalb qilishga hamda ularning kuch va vositalaridan foydalanishga ruxsat etiladi.

4. Chegaraviy mojarolar jarayoni va ularni hamkorlikdagi tekshiruv ishlari natijasini qayd qilish hujjatlari, shu jumladan, protsessual hujjatlarni rasmiylashtirish mazkur Bitimga va Tomonlar davlatlarining qonunchiligiga muvofiq amalga oshiriladi.

5. Chegara vakillari tarafidan tartibga solinmagan chegaraviy mojarolar diplomatik aloqalar orqali hal etiladi.

32-modda

Chegaraviy mojarolar yuzaga kelgan taqdirda, bir Tomon davlatining chegara vakili belgilangan tartibda boshqa Tomon davlatining chegara vakilini xabardor qiladi yoki undan tegishli ma’lumot oladi.

Chegaraviy mojarolar sodir bo‘lganlik fakti bo‘yicha chegara vakillari zarur choralar ko‘rishni iltimos qilgan holda og‘zaki yoki yozma bayonotlar yo‘llaydilar.

Ayrim hollarda, chegara vakillari Davlat chegarasidagi uchrashuv joyi va ma’lumotlar almashinuvi tartibini aniqlashtiradilar.

33-modda

1. Bir Tomon davlati hududi chegara buzilishi alomatlari (izlari) yoki buzuvchisi aniqlangan taqdirda, boshqa Tomon davlatining chegara vakillari va vakolatli organlari o‘z davlati hududida chegara buzuvchisini qidirish, uni qo‘lga olish va uning shaxsiga aniqlik kiritish ishlarini olib boradilar va bu haqida bir-birini xabardor qiladilar.

2. Chegara buzuvchisiga nisbatan qurol qo‘llash tartibi Tomonlar davlatining qonunchiligiga muvofiq belgilanadi.

Qo‘lga olish jarayonida yaralangan chegara buzuvchisiga tezkor (birinchi) tibbiy yordam ko‘rsatiladi.

3. Chegara buzuvchilarini qo‘lga olgan Tomon davlatining chegara vakillari boshqa Tomon davlati chegara vakillarini huquqbuzarlik sodir etilganlik holati, qo‘lga olinganga nisbatan qo‘llanilgan choralar va surishtiruv natijalari yuzasidan xabardor qiladilar, shuningdek, boshqa Tomon davlati chegara vakillarining so‘roviga muvofiq zarur bo‘lgan materiallarni taqdim etadilar.

4. Chegara vakillari Tomonlar davlatlarining qonunchiligi va Tomonlar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan xalqaro shartnomalarga muvofiq huquqbuzarlarni topshiradilar.

5. Davlat chegarasini buzganligi uchun qo‘lga olingan shaxslar, agar Tomonlar davlatlarining qonunchiligiga muvofiq ular chegarani qasddan kesib o‘tmaganliklari (maishiy-xo‘jalik maqsadida, ruhiy xastalar, tabiiy ofat va noqulay ob-havo sharoiti, yo‘nalishni yo‘qotish va boshqalar), shuningdek, ularning jinoyat sodir etmaganliklari aniqlansa, ular o‘zlari kelgan davlatning chegara vakiliga topshiriladi.

Keltirilgan shaxslar Tomonlar davlatlari chegara vakillarining o‘zaro kelishuvi bilan belgilangan namunadagi dalolatnoma bilan topshiriladi.

Dalolatnoma ikki nusxada, o‘zbek tomoni uchun esa o‘zbek va rus tillarida, qozog‘iston tomon uchun qozoq va rus tillarida tuziladi va chegarani qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organning topshirayotgan va qabul qilayotgan vakili tarafidan imzolanadi. Matnlarda tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda, Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qiladilar.

Dalolatnomada quyidagilar ko‘rsatiladi:

topshirish vaqti, sanasi va joyi;

topshirilayotgan shaxslar to‘g‘risida ma’lumotlar;

qasddan bo‘lmagan noqonuniy tarzda chegaradan o‘tish vaqti, sanasi va joyi;

qasddan bo‘lmagan noqonuniy tarzda chegaradan o‘tish holatlari va sabablari;

topshirilayotgan shaxsga tegishli bo‘lgan predmet, buyum va hujjatlarining ro‘yxati;

topshirilayotgan shaxsning arizalari;

shaxslarni topshirayotgan va qabul qilayotgan chegara qo‘riqlash sohasidagi vakolatli organ vakillarining harbiy unvonlari, familiyalari va ism-sharifi.

34-modda

1. Davlat chegarasida, chegara mintaqasida yoki chegara suvlarida shaxsi aniqlanmagan insonlar jasadlari topilsa, chegara vakillari va vakolatli organlar ularning mansubligiga aniqlik kiritadilar, zarur hollarda, birgalikda shaxsni tanib olish tadbirini o‘tkazadilar, kelishilgan holda ularni topshirish masalasini hal qiladilar.

2. Davlat chegarasi yaqinida aniqlanmagan buyumlar yoki hayvon jasadlari topilganda, Tomonlar ularni mansubligiga aniqlik kiritish choralarini ko‘radilar va o‘zaro kelishgan holda ularni topshirishni (qaytarishni) yoki yo‘q qilishni amalga oshiradilar.

35-modda

1. Havo kemasi chegarani noqonuniy kesib o‘tgani haqida ma’lumot mavjud bo‘lganda, Tomonlar davlatlarining vakolatli organlari chegara vakillari bilan hamkorlikda havo bo‘shlig‘ida chegara buzilishi sodir etilganligi holatiga aniqlik kiritadilar.

Bir Tomon davlatining chegara vakillari va vakolatli organlari, havo kemasi chegarani boshqa Tomon davlati havo bo‘shlig‘i orqali noqonuniy kesib o‘tganini tasdiqlaganidan so‘ng, darhol boshqa Tomon davlatining chegara vakillariga va vakolatli organlariga chegarani buzgan havo kemasining ehtimoliy turi hamda chegara buzilishi vaqti, joyi (geografik koordinatalari), parvoz balandligi va yo‘nalishi (havo yo‘lagi) haqida xabar beradi.

2. Havo bo‘shlig‘i orqali havo kemasi chegara buzilishi sodir etilgan Tomon davlatining chegara vakillari va vakolatli organlari, havo kemasi chegarani noqonuniy buzib o‘tgani haqidagi ma’lumotni olganidan so‘ng, zudlik bilan sodir bo‘lgan chegara buzilishi bo‘yicha tekshiruv o‘tkazadilar hamda boshqa Tomon davlatining chegara vakillariga va vakolatli organlariga chegaraning noqonuniy kesib o‘tilishi sabablari to‘g‘risida xabar beradilar.

Havo bo‘shlig‘i orqali havo kemasi chegara buzilishi sodir etilgan Tomon davlatining chegara vakillari va vakolatli organlari havo kemasiga yuzasidan ma’lumotga ega bo‘lmasalar, ular bu to‘g‘risida boshqa Tomon davlatining chegara vakillari va vakolatli organlariga xabar beradilar va uni qidirish choralarini ko‘radilar.

3. Tomonlarning vakolatli organlari havo kemasining chegarani noqonuniy kesib o‘tishi sabablari yuzasidan birgalikda surishtiruv o‘tkazadilar.

Havo kemasining noqonuniy chegarani buzib o‘tgani yuzasidan ma’lumot almashinuvi tartibi chegara vakillari va vakolatli organlari o‘rtasidagi tegishli kelishuvlarga muvofiq hal etiladi.

36-modda

1. Chegaraviy mojarolarni bir tomonlama surishtish (keyingi o‘rinlarda – bir tomonlama surishtiruv) Tomonlar o‘rtasida kelishmovchilik keltirmaydigan chegara mojarolariga nisbatan (bir tomon fuqarolarni ikkinchi tomon Davlat chegarasini tasodifiy kesib o‘tishi, hayvonlarni boqish uchun chegaradan o‘tkazish yoki haydab o‘tish, yong‘in ko‘chib o‘tishi) yoki tartibga solish uchun qo‘shimcha hamkorlikdagi tadbirlar talab qilinmaydigan holatlarda o‘tkaziladi.

2. Bir tomonlama surishtiruv chegara vakillari tarafidan o‘z hududida, mustaqil, o‘z davlati qonunchiligi asosida o‘tkaziladi va natijasi yuzasidan boshqa Tomon xabardor qilinadi.

3. Bunday hollarda chegaraviy mojarolar bir tomonlama o‘tkazilgan surishtiruv natijalari yuzasidan aloqa vositasi (xizmat yozishmalari) orqali ma’lumot almashish yoki chegara vakillarining, ularning o‘rinbosarlari yoki yordamchilarining uchrashuvlarini o‘tkazish, yakuni yuzasidan hamkorlikdagi qaror qabul qilish hamda hududida chegaraviy mojarolari sodir bo‘lgan Tomon ularni sodir bo‘lishi sababi va oqibatlarini bartaraf etishi, aybdor shaxslarni javobgarlikka tortishi va tartibni Davlat chegarasi rejimi qoidalariga muvofiq tiklashi yo‘li bilan tartibga solinadi.

Bir tomonlama o‘tkazilgan surishtiruv hujjatlari chegara vakillarining uchrashuvida (qo‘shma yig‘ilishlarda) umumiy nuqtai nazarni ifodalovchi hamkorlikda qaror qabul qilish uchun asos hisoblanadi va uchrashuv bayonnomasiga ilova qilinadi.

Tomonlarning umumiy nuqtai nazarini va hamkorlikdagi qarorini ishlab chiqishi uchun yetarlicha asoslar bo‘lmagan hollarda, chegara vakillari o‘zaro kelishib hamkorlikdagi surishtiruvlarni tayinlaydilar.

37-modda

1. Chegaraviy mojarolarning qo‘shma surishtiruvi (keyingi o‘rinlarda – qo‘shma surishtiruv) Davlat chegarasi rejimini buzish yoki vakolatli organlarning ishtiroki natijasida bir yoki ikkala Tomon davlatlariga, shuningdek, uchinchi qo‘shni (tutash) davlatga moddiy va boshqa turdagi zarar yetkazish bilan bog‘liq bo‘lgan chegaraviy mojarolarga nisbatan o‘tkaziladi.

2. Qo‘shma surishtiruvlar chegara vakillari tarafidan chegara vakillik uchrashuv joylarida yoki to‘g‘ridan-to‘g‘ri chegaraviy mojaro bo‘lgan joyda o‘tkaziladi.

3. Bunday hollarda chegaraviy mojarolar chegara vakillarining hamkorlikdagi surishtiruv natijalarini ko‘rib chiqish, birgalikda qaror qabul qilish, oqibati va sabablarini birgalikda bartaraf etish choralarni aniqlash va ko‘rish, aybdor shaxslarni javobgarlikka tortish va Davlat chegarasi rejimini mazkur Bitim talablari asosida tiklash yo‘li bilan tartibga solinadi.

Aybdor shaxslarni javobgarlikka tortish Tomonlar davlatlarining milliy qonunchiligiga muvofiq amalga oshiriladi.

4. Qo‘shma surishtiruv natijalarini ko‘rib chiqishda chegara vakillarining chegaraviy mojarolar tartibga solish yuzasidan umumiy nuqtai nazarini ifodalovchi qaror qabul qilinadi va chegaraviy mojaroning qo‘shma surishtiruvi dalolatnomasi tuziladi.

Chegaraviy mojaroning kelib chiqish sabablari Tomonlardan biri yetarlicha chora ko‘rmagani yoki Tomonlardan birining fuqarolarining aybi bilan bog‘liq bo‘lsa, ushbu Tomon aniqlangan sabablarni yoki shaxslarning aybini tan oladi hamda mazkur Bitim talablarga muvofiq, tartibni tiklash va aybdor shaxslarni javobgarlikka tortish choralarini ko‘radi. Amalga oshirilgan ishlar yuzasidan boshqa Tomon davlati chegara vakili xabardor qilinadi.

38-modda

1. Qo‘shma surishtiruv chegaraviy mojaro sodir bo‘lgan joyda, uning kelib chiqishiga olib kelgan barcha omillarini aniqlash, talab bo‘yicha hamkorlikdagi surishtiruv o‘tkazilayotgan Tomonlar davlatlari chegara vakilining bayonotining asosliligiga aniqlik kiritilishi zarur hollarda o‘tkaziladi.

2. Qo‘shma surishtiruv va uning natijasini ko‘rib chiqish tartibi har bir alohida holatda chegaraviy mojaroning sodir bo‘lish holati va harakteridan kelib chiqib belgilanadi.

Qo‘shma surishtiruvni hududida chegaraviy mojaro sodir bo‘lgan Tomon davlatining chegara vakili tashkillashtiradi va unga rahbarlik qiladi. Qo‘shma surishtiruvni o‘tkazish vaqti va joyi chegara vakillari o‘rtasida kelishib olinadi.

39-modda

1. Hududida hamkorlikdagi surishtiruv amalga oshirilayotgan Tomon davlati chegara vakili boshqa Tomon davlati chegara vakilini hamkorlikdagi surishtiruv o‘tkazish joyida belgilangan vaqtda kutib oladi.

2. Chegaraviy mojaroning xarakterini (joyi, vaqti, turi va kelib chiqish sabablari), ishtirokchilarini (shaxslar, ularning faoliyati va aybdorlik darajasi), guvohlarni aniqlash hamda ashyoviy dalillarni yig‘ish va mustahkamlash maqsadida, chegaraviy mojaro joyi, yaradorlar va jasadlar, hujjatlar, qurol, odam va hayvon izlari, chiqarib olingan o‘qlar, chegara orqali o‘tkazilgan yuklar va boshqa mol-mulklar, buzilgan yoki shikast yetkazilgan chegara belgilari va transchegaraviy inshootlar, shuningdek, boshqa qonuniy va noqonuniy harakatlar to‘g‘risidagi dalillar ko‘zdan kechiriladi.

3. Yaradorlar va jasadlar tibbiyot ekspertlari tarafidan ular aniqlangan joyida ko‘zdan kechiriladi. Hamkorlikdagi surishtiruv boshlanishiga qadar yaradorlarga tibbiy yordam ko‘rsatiladi va jasadlarni qo‘riqlash ta’minlanadi.

Zarur hollarda, yarador va jasadlar Tomonlarning tibbiyot ekspertlari tarafidan birgalikda ko‘zdan kechiriladi, shaxsning sog‘lig‘iga yetkazilgan zarar darajasi, halok bo‘lish (o‘lim) sababi yuzasidan qo‘shma ekspertiza dalolatnomasi (xulosasi) tayyorlanadi.

Sog‘liqqa yetkazilgan zararning og‘irlik darajasini har bir ekspert o‘z davlati qonunchiligi talablaridan kelib chiqqan holda belgilaydi.

4. Bir Tomon davlati hududida bo‘lgan guvoh, jabrlanuvchi va qo‘lga olinganlarni so‘roq qilish, bir tomonlama tartibda, ushbu Tomonning chegara vakillari tarafidan amalga oshiradi. Ularni birgalikda so‘roq qilish yuqori rahbariyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.

Barcha aniqlangan narsalar, joydagi izlar ularning o‘zaro aloqadorligi doirasida hamda guvohlar, jabrlanuvchilar va qo‘lga olingan shaxslarni so‘roq qilinishini hisobga olgan holda ko‘zdan kechiriladi.

Hujjatlar, qurol va boshqa predmetlar, ya’ni, ashyoviy dalillar, sinchkovlik bilan ko‘zdan kechiriladi, zarur hollarda, ekspertizadan o‘tkaziladi. Bunda ularni davlatga va (yoki) shaxsga mansubligi, chegaraviy mojaro vaqtida uning qo‘llanilganligiga va undan foydalanilganligiga aniqlik kiritiladi.

Chegara vakillari ekspertlari moddiy va boshqa zarar (davlatga, tashkilotga, korxonaga, fuqarolarga, jabrlanuvchilarning sog‘ligiga) yetkazilganiga aniqlik kiritadilar.

Dalillarning noqulay ob-havo oqibatida talofat ko‘rishi xavfi yuzaga kelgan taqdirda, yaqin atrofdagi joylashgan aniq ifodalovchi mo‘ljallar fonida dalillar fotosuratga olinadi, videohujjatlashtiriladi.

Ashyoviy dalillarning mavjudligi va joylashuvi, guvoh, jabrlanuvchi va qo‘lga olingan (aybdor) shaxslarni so‘roq qilish natijalariga ko‘ra, chegaraviy mojaroni tartibga solish bo‘yicha qo‘shma qaror ishlab chiqish maqsadida chegara vakillari chegaraviy mojaroning xarakteri, joyi va vaqti, uning sodir etish sababi va oqibatlari, shaxslarning aybdorligi va ularni qaysi davlatga mansubligi, moddiy va boshqa zarar (davlatga, tashkilotlarga, korxonalarga, fuqarolarga, jabrlanuvchining sog‘ligiga) mavjudligidan kelib chiqib hamda mazkur Bitimga muvofiq, Davlat chegarasi rejimini tiklash choralariga aniqlik kiritadilar.

5. Chegaraviy mojaroning sodir bo‘lishi holati va xarakteridan kelib chiqqan holda, qo‘shma surishtiruvda quyidagi hujjatlar tuziladi:

1) chegara nizosi joyini ko‘zdan kechirish dalolatnomasi;

2) ekspertiza dalolatnomalari;

3) guvohlarni, jabrlanuvchilarni va qo‘lga olingan shaxslarni so‘roq (qo‘shma so‘roq) qilish bayonnomalari;

4) yo‘q qilingan yoki zarar yetkazilgan mulkni baholash dalolatnomalari;

5) chegara belgilarini (agarda chegaraviy mojaro unga zarar yetkazish bilan bog‘liq bo‘lsa) hamkorlikdagi tekshiruv dalolatnomalari.

Barcha hujjatlar ikki nusxada, o‘zbek tomon uchun o‘zbek va rus tillarida, qozog‘iston tomon uchun qozoq va rus tillarida tayyorlanadi, chegara vakillari va hamkorlikdagi surishtiruvning barcha ishtirokchilari (chegara vakillarining ekspertlari tomonidan imzolanadigan ekspertiza dalolatnomalaridan tashqari) tomonidan imzolanadi. Matnda tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda, Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qiladilar.

Chegaraviy mojaro joyini ko‘zdan kechirish dalolatnomasida hujjat nomi, ko‘zdan kechirishni boshlangan va tugallangan vaqt, ko‘zdan kechirish ishtirokchilari tarkibi, natijalari (aniqlangan iz, shaxslar yoki hayvonlar jasadlari, qurol, gilzalar va boshqa narsalar (ashyolar), ularning mansubligi, chegara belgisiga nisbatan joylashuvi, bo‘lib o‘tgan chegaraviy mojaroga aloqadorligi) hamda xulosalar ko‘rsatiladi.

Dalolatnomaga chegaraviy mojaro daliliy ashyolarining joylashuv joyi aniq tushirilgan, aniq mo‘ljallarga bog‘langan hudud chizmasi ilova qilinadi.

Ekspertiza dalolatnomasida ekspertiza o‘tkazilgan joy, vaqt, sana va asos, chegara vakillarining ekspertlari tarkibi, ekspertiza jarayonida nima aniqlanganligi, xulosa, tuzilgan dalolatnomaning nusxalari soni, dalolatnoma tuzgan ekspertlarning imzolari ko‘rsatiladi.

Chegara belgisining hamkorlikdagi ko‘rigi dalolatnomasi ixtiyoriy shaklda tuziladi va unda tekshiruv va tuzishning vaqti, sanasi va joyi, chegara belgilarini hamkorlikdagi ko‘rigi asosi, ko‘rik natijalari, ta’mirlash, tiklash, oldingi o‘rniga qayta o‘rnatish yoki chegara belgilarini qayta o‘rnatish bo‘yicha takliflar ko‘rsatiladi.

6. Hamkorlikdagi surishtiruvda chegaraviy mojaroning barcha jihatlarni aniqlash va uni bartaraf etish bo‘yicha choralar qabul qilish jarayonida, chegara vakillari uni tartibga solish bo‘yicha chegaraviy mojaroning surishtiruvi dalolatnomasi bilan rasmiylashtiriladigan qo‘shma qaror qabul qiladilar.

Hamkorlikdagi surishtiruv dalolatnomasi uni o‘tkazish hududida (nizo joyida) ixtiyoriy shaklda tuziladi, unda hamkorlikdagi surishtiruv joyi, uning boshlangan va tugallangan vaqti va sanasi, uni o‘tkazishga asos, ishtirokchilar tarkibi, hamkorlikdagi surishtiruv natijalari, chegara vakillarining bayonotlari va takliflari, chegaraviy mojaroni tartibga solish bo‘yicha yechim ko‘rsatiladi.

Chegaraviy mojaroning hamkorlikdagi surishtiruvi dalolatnomasiga ilova sifatida mazkur moddaning 5-bandida ko‘rsatilgan dalolatnomalar (bayonnomalar) qo‘shib qo‘yiladi.

7. Hamkorlikdagi surishtiruv davomida chegaraviy mojaro sodir bo‘lganligi yuzasidan aniqlangan holatlar yetarli bo‘lmasa, ularni aniqlash uchun qo‘shimcha tadbirlar o‘tkaziladi, ularning natijalari bo‘yicha chegara vakillarining chegaraviy mojaroni tartibga solish yuzasidan qo‘shma yig‘ilish (keyingi o‘rinlarda – qo‘shma yig‘ilish) tayinlanadi.

40-modda

1. Qo‘shma yig‘ilish o‘tkazish to‘g‘risidagi taklif, uning boshlanishidan 7 kun oldin va yig‘ilish sanasi, vaqti, joyi, kun tartibi va ishtirokchilari tarkibini o‘z ichiga oladi.

2. Qo‘shma yig‘ilish, zarur hollarda, chegaraviy mojaro joyini ko‘zdan kechirish, guvoh, jabrlanuvchi va qo‘lga olinganlarni so‘roq qilish talab etilgan hollarda, bir Tomon davlati hududidan boshqa Tomon davlati hududiga ko‘chirish bilan o‘tkaziladi.

Qo‘shma yig‘ilish o‘z davlati hududida o‘tayotgan chegara vakili raisligida o‘tkaziladi.

Muzokaralar chegara vakillari tarafidan olib boriladi, qo‘shma yig‘ilishning qolgan qatnashchilari berilgan savollarga chegara vakillari ruxsati bilan javob beradilar.

3. Qo‘shma yig‘ilishning kun tartibi tasdiqlangandan so‘ng, chegara vakillari, bo‘lib o‘tgan chegaraviy mojarolar yuzasidan bayonotlar bilan almashadilar, bir tomonlama surishtiruv materiallari va qo‘shimcha aniqlangan holatlarni inobatga olib, hujjatli va ashyoviy dalillarni taqdim qiladilar, zarur hollarda, guvoh, jabrlanuvchi, qo‘lga olinganlarni qo‘shimcha so‘roq qilish natijalari yuzasidan umumiy nuqtai nazarga keladilar va chegaraviy mojarolarni birgalikda tartibga solish to‘g‘risida qo‘shma qaror (keyingi o‘rinlarda – qo‘shma qaror) qabul qiladilar.

Chegaraviy mojaroning xarakteri va yangi aniqlangan holatlarini inobatga olgan holda, qo‘shma yig‘ilishda quyidagilar rasmiylashtiriladi:

1) guvoh, jabrlanuvchi, qo‘lga olingan shaxslarni qo‘shimcha so‘roq qilish bayonnomalari;

2) shaxslarni va mol-mulkni topshirish dalolatnomasi;

3) moddiy va boshqa (shikast yetkazilganligi yoki yo‘q qilinganligi) zarar mavjudligi to‘g‘risida dalolatnoma;

4) jabrlanuvchining sog‘ligiga yetkazilgan zarar to‘g‘risida dalolatnoma;

5) boshqa zaruriy ekspertiza dalolatnomalari va hujjatlar.

Qo‘shma yig‘ilish yakuni yuzasidan ikki nusxada bayonnoma (keyingi matnlarda – Bayonnoma) rasmiylashtiriladi, unda qatnashchilar tarkibi, kun tartibi, yig‘ilishning borishi va qabul qilingan qaror va Davlat chegarasi rejimini tiklash yuzasidan choralar ifodalanadi.

Bayonnoma o‘zbek tomon uchun o‘zbek va rus tillarida, qozog‘iston tomon uchun esa qozoq va rus tillarida rasmiylashtiriladi. Matnda tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qiladilar.

Bayonnoma chegara vakillari yoki ularning o‘rnida ishtirok etgan shaxslar imzosi hamda gerbli muhr bilan tasdiqlanadi.

Bayonnomaga chegaraviy mojaroni hamkorlikdagi surishtiruvi dalolatnomasi va mazkur moddaning 3-bandi 1) – 5) kichik bandlarida ko‘rsatilgan hujjatlar ilova qilinadi.

41-modda

Agarda chegara vakillari tarafidan qo‘shma yig‘ilishda chegaraviy mojaroni hal etish yuzasidan qo‘shma qaror qabul qilinmasa, bir tomonlama bayonotlar va takliflar Bayonnomada qayd etiladi.

Bayonnomalar nusxalari unga ilova qilinadigan hujjatlar bilan chegaraviy mojaroni diplomatik aloqalar orqali hal qilish uchun Tomonlarning davlatlarining tashqi ishlar sohasidagi vakolatli organlariga yuboriladi.

42-modda

1. Chegara vakillari tarafidan qabul qilingan qo‘shma qarorlar bajarilishi majburiydir.

Qo‘shma qarorlarni chegara vakillari ijro qiladi va ularning vakolatli organlar tarafidan bajarilishini tekshiradilar.

2. Bir Tomon davlatining vakolatli organi qo‘shma qarorlarni o‘z vaqtida bajarmagan hollarda, boshqa Tomon davlat chegara vakili ma’lumot almashish orqali yoki hamkorlikdagi yig‘ilishda uning sabablariga aniqlik kiritadi.

43-modda

1. Shaxs, mol-mulk va uy hayvonlarini topshirish to‘g‘risidagi qo‘shma qaror qabul qilishda, ularning ijro muddatlari ko‘rsatiladi.

2. Shaxs, mol-mulk va uy hayvonlarini topshirish 2000-yil 13-dekabrda imzolangan O‘zbekiston Respublikasi Hukumati bilan Qozog‘iston Respublikasi Hukumati o‘rtasida chegara vakillari faoliyati to‘g‘risidagi Bitimning 8-moddasida belgilangan tartibda chegara vakillari, ularning o‘rinbosarlari yoki yordamchilari tarafidan amalga oshiriladi.

Shaxslarni topshirish (qabul qilish), shikoyatlar mavjudligini aniqlash maqsadida so‘roq qilish bilan birga amalga oshiriladi va topshirish dalolatnomasida qayd etiladi. Asoslanmagan shikoyat bayon etilganda, shaxslarni topshirish boshqa muddatga qoldiriladi va surishtiruv o‘tkaziladi.

8-Bob. Bajarish mexanizmi
44-modda

Tomonlar mazkur Bitimni amalga oshirish bo‘yicha xarajatlarni, basharti har bir holat bo‘yicha boshqacha tartib kelishilmagan bo‘lsa, o‘z davlatlarining qonunchiligiga muvofiq, mustaqil ravishda qoplaydilar.

9-Bob. Yakunlovchi qoidalar

45-modda

Mazkur Bitim qoidalari Tomonalar davlatlari ishtirokchi bo‘lgan boshqa xalqaro shartnomalardan kelib chiquvchi Tomonlarning huquq va majburiyatlarga daxl qilmaydi.

46-modda

Mazkur Bitimda nazarda tutilgan barcha ilovalar uning ajralmas qismi hisoblanadi.

47-modda

Mazkur Bitimga Tomonlarning o‘zaro kelishuviga binoan, uning ajralmas qismi hisoblanuvchi alohida bayonnomalar bilan rasmiylashtiriladigan, mazkur Bitimning 49-moddasida belgilangan tartibda kuchga kiradi.

48-modda

Mazkur Bitim qoidalarini talqin qilish yoki qo‘llashda yuzaga kelgan kelishmovchiliklarni Tomonlar muzokaralar va maslahatlashuvlar yo‘li bilan hal qiladilar.

Mazkur Bitimni amalga oshirishda chegarani qo‘riqlash sohasida vakolatli organlar o‘rtasida yuzaga kelgan masalalar, ularning vakillari yoki rahbariyati darajasida xalqaro hamkorlik doirasida joyida maslahatlashuvlar orqali yoki diplomatik aloqalar orqali hal etiladi.

49-modda

Mazkur Bitim Tomonlar uning kuchga kirishi uchun zarur bo‘lgan davlat ichki protseduralarini bajarganligi to‘g‘risida diplomatik kanallar orqali oxirgi yozma xabarnoma olingan sanadan e’tiboran, 30 (o‘ttiz) kalendar kun o‘tgandan so‘ng, kuchga kiradi.

Mazkur Bitim nomuayyan muddatga tuziladi.

Tomonlardan biri boshqa Tomonning Mazkur Bitimning amal qilish muddatini tugatish niyati to‘g‘risidagi yozma xabarnomasini diplomatik aloqalar orqali olgan sanadan e’tiboran, 90 (to‘qson) kalendar kun o‘tgandan so‘ng, mazkur Bitim o‘z kuchini yo‘qotadi.

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligining 2025-yil 25-dekabrdagi 07-11/30810-sonli notasiga ilova

Ostona shahrida, 2024-yil 8-avgustda, ikki asl nusxada, har biri o‘zbek, qozoq va rus tillarida tuzildi, bunda barcha matnlar bir xil kuchga ega.

Mazkur Bitim matnlari o‘rtasida tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda, Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qiladilar.

O‘zbekiston Respublikasi Hukumati nomidan	**Qozog‘iston Respublikasi Hukumati nomidan**

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligining 2025-yil 25-dekabrdagi 07-11/30810-sonli notasiga ilova

O‘zbekiston Respublikasi Hukumati bilan Qozog‘iston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi O‘zbekiston - Qozog‘iston Davlat chegarasi rejimi to‘g‘risidagi Bitimga 1-ilova

Davlat chegarasi rejimi bo‘yicha O‘zbekiston-Qozog‘iston Qo‘shma komissiyasi to‘g‘risidagi NIZOM

2024-yil 8-avgustda imzolangan O‘zbekiston Respublikasi Hukumati bilan Qozog‘iston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi O‘zbekiston-Qozog‘iston Davlat chegarasi rejimi to‘g‘risidagi Bitimning (keyingi o‘rinlarda – Bitim) 45-moddasi talablariga muvofiq, Davlat chegarasi rejimi bo‘yicha O‘zbekiston-Qozog‘iston Qo‘shma komissiyasi to‘g‘risidagi Nizomni (keyingi o‘rinlarda – komissiya) qabul qiladi.

1-bo‘lim. Komissiya tarkibi

Komissiya Tomonlarning davlati milliy qonunchiligiga muvofiq tayinlanuvchi, Tomonlarning tegishli darajadagi qismlarining raislaridan va Tomonlar bilan kelishilgan hajmdagi vakillardan iborat bo‘ladi. Zarur hollarda, komissiya tarkibi geodeziya, yer tuzish xizmati ekspertlari va mutaxassislarini, Tomonlar davlatining boshqa vakolatli organi vakillarini o‘z ichiga olishi mumkin. Tomonlar o‘z komissiyasi qismining tarkibi to‘g‘risida bir-birlarini mazkur Bitim kuchga kirgandan so‘ng, 3 oy muddat ichida diplomatik vositalar orqali xabardor qiladilar.

2-bo‘lim. Komissiyaning funksiyasi

Komissiya faoliyatini Bitimga muvofiq olib boradi va quyidagi funksiyalarni bajaradi:

Bitimning bajarilishi nazoratini amalga oshirish;

zarur hollarda Davlat chegarasi rejimi yuzasidan masalalarni hal etishga mas’ul vakillarni tayinlash;

Bitimni amalga oshirish davomida uning talablarini sharhlashda yuzaga kelgan kelishmovchiliklarni hal etish;

dastlabki o‘rniga tiklash imkoniyati bo‘lmagan chegara belgilarini o‘rnatish bilan bog‘liq masalalarni ko‘rib chiqish va hal etish;

O‘zbekiston-Qozog‘iston Davlat chegarasi rejimiga rioya qilish bilan bog‘liq bo‘lgan boshqa muhim masalalarni kelishish va hal etish.

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligining 2025-yil 25-dekabrdagi 07-11/30810-sonli notasiga ilova

3-bo‘lim. Komissiya ish faoliyatining shakli

1. Komissiya ishini yig‘ilish o‘tkazish yo‘li bilan amalga oshiradi, ular yuzasidan ikki nusxada, har biri o‘zbek, qozoq va rus tillarida bayonnoma tuziladi va komissiya raislari tomonidan imzolanadi. Agarda komissiyalardan raislaridan biri yig‘ilishda ishtirok eta olmagan taqdirda, uning topshirig‘i bilan o‘z komissiyasi vakillaridan biri bayonnomani imzolaydi.

Matnda tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda, Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qiladilar. Komissiyaning yig‘ilishda qabul qilgan qarorlari bajarilishi shart.

2. Komissiya o‘zaro xat yozishuv yoki boshqa kelishilgan shaklda ishini olib borishi ham mumkin.

4-bo‘lim. Komissiyaning ishlash mexanizmi

1. Komissiyaning yig‘ilishi Tomonlar davlati hududida navbati bilan, bir yilda kamida bir marotaba o‘tkaziladi. Zarur hollarda, navbatdan tashqari yig‘ilish o‘tkaziladi. Yig‘ilishning sanasi, joyi, vaqti, kun tartibi va tarkibi diplomatik aloqalar orqali kelishiladi.

2. Yig‘ilishga davlati hududida yig‘ilish o‘tkazilayotgan komissiya raisi raislik qiladi.

5-bo‘lim. Komissiya xarajatlari

Komissiyaning vazifasini bajarishi bilan bog‘liq bo‘lgan xarajatlarini Tomonlar mustaqil ravishda sarflaydilar. Davlati hududida yig‘ilish o‘tkazayotgan Tomon, uni o‘tkazilishi uchun kerakli (xona, avtotransport) sharoitlar yaratadi.

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligining 2025-yil 25-dekabrdagi 07-11/30810-sonli notasiga ilova

O‘zbekiston Respublikasi Hukumati bilan
Qozog‘iston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi
O‘zbekiston - Qozog‘iston Davlat chegarasi
rejimi to‘g‘risidagi Bitimga 2-ilova

Shakl

____ - sonli chegara belgisini
ta’mirlash, tiklash yoki qayta o‘rnatish
dalolatnomasining
NAMUNASI

2024-yil 8-avgustda imzolangan O‘zbekiston Respublikasi Hukumati bilan Qozog‘iston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi O‘zbekiston-Qozog‘iston Davlat chegarasi rejimi to‘g‘risidagi Bitimning 5-moddasi 2-bandiga muvofiq, chegara vakili (chegara vakilining o‘rinbosari, chegara vakilining yordamchisi)

_____
_____
(davlat nomi) (hududning nomlanishi)

_____
_____
(harbiy unvoni, familiyasi, ismi, otasining ismi)

_____
_ vakili bilan
(vakolatli organ nomi), (vakilning familiyasi, ismi, otasining ismi)

20___ -yil “___” _____ dan 20___ -yil “___” _____ gacha

_____
_____
(davlat nomi) (hududning nomlanishi)

chegara vakili (chegara vakilining o‘rinbosari, chegara vakilining yordamchisi)

_____ ning ishtirokida
(vakolatli organ nomi), (vakilning familiyasi, ismi, otasining ismi)_____-sonli chegara belgisini/da

_____
(ta’mirlash, tiklash yoki qayta o‘rnatish)

_____ ishlari amalga oshirildi.

_____-sonli chegara belgisi _____ (chegara belgisini taэmirlash, tiklash

_____

_____

yoki qayta o‘rnatish tadbirlarining sababi va jarayoni yoritiladi)

Yuqorida ko‘rsatilgan ishlar 20___ yil “___” _____ da_____

_____

_____

____ amalga oshirildi.

(demarkasiya yoki birgalikdagi tekshiruv xujjatlari nomi)

Ushbu dalolatnoma ikki nusxada, o‘zbek tomon uchun o‘zbek va rus tillarida, qozog‘iston tomon uchun qozoq va rus tillarida tuzildi. Matnlarda tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda, Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qiladilar.

O‘zbekiston Respublikasining	**Qozog‘iston Respublikasining**
_____	_____
(yo‘nalish nomi)	**(yo‘nalish nomi)**
yo‘nalishi bo‘yicha chegara vakili (chegara vakilining o‘rinbosari, chegara vakilining yordamchisi)	**yo‘nalishi bo‘yicha chegara vakili (chegara vakilining o‘rinbosari, chegara vakilining yordamchisi)**
/_____/	/_____/
(imzo)	**(imzo)**
O‘zbekiston Respublikasining	**Qozog‘iston Respublikasining**
_____	_____
(vakolatli organning nomi) vakili	**(vakolatli organning nomi) vakili**
/_____/	/_____/
(imzo)	**(imzo)**

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligining 2025-yil 25-dekabrdagi 07-11/30810-sonli notasiga ilova

O‘zbekiston Respublikasi Hukumati bilan Qozog‘iston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi O‘zbekiston - Qozog‘iston Davlat chegarasi rejimi to‘g‘risidagi Bitimga 3-ilova

Shakl

_____- sonli chegara belgisining shikast yetkazilganligi (siljishi, vayron bo‘lishi yoki yo‘qolishi) sababli tiklab bo‘lmasligi yoki avvalgi joyida qayta o‘rnatib bo‘lmasligi yuzasidan dalolatnoma NAMUNASI

2024-yil 8-avgustda imzolangan O‘zbekiston Respublikasi Hukumati bilan Qozog‘iston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi O‘zbekiston-Qozog‘iston Davlat chegarasi rejimi to‘g‘risidagi Bitimning 8-moddasi 1-bandiga muvofiq,

_____

_____

_____bo‘yicha

(davlat nomi) (yo‘nalish nomi)

chegara vakili (chegara vakilining o‘rinbosari, chegara vakilining yordamchisi)_____

_____

(harbiy unvoni, familiyasi, ismi, otasining ismi)

_____vakili

bilan birga

(vakolatli organ nomi), (vakilning familiyasi, ismi, otasining ismi)

20 __ yil “___” _____ kuni soat _____ dan _____ gacha

_____

_____

(davlat nomi) (uchastka nomi)

chegara vakili (chegara vakilining o‘rinbosari, chegara vakilining yordamchisi)

_____

___ hamda

(harbiy unvoni, familiyasi, ismi, otasining ismi)

_____ vakili

ishtirokida

(vakolatli organ nomi), (vakilning familiyasi, ismi, otasining ismi)

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligining 2025-yil 25-dekabrdagi 07-11/30810-sonli notasiga ilova

_____-sonli chegara belgisini

_____

(siljiganligi, buzilganligi yoki yo‘qolganligi)

aniqlandi va uni

joyida_____

(tiklash yoki qayta o‘rnatish)

20___ yil “___’ _____ dagi

_____

(demarkatsiya yoki birgalikdagi tekshiruv hujjatlari nomi)

_____

_____

(sababi)

imkoni yo‘qligi sababli, bu haqida Tomonlar o‘z yo‘nalishlari orqali o‘zbek-qozog‘iston komissiyasini xabardor qilishga kelishildi.

Ushbu dalolatnoma ikki nusxada o‘zbek tomon uchun o‘zbek va rus tillarida, qozog‘iston tomon uchun esa qozoq va rus tillarida tuzildi. Matnlarda tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda, Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qiladilar.

O‘zbekiston Respublikasining	**Qozog‘iston Respublikasining**
_____	_____
(yo‘nalish nomi)	**(yo‘nalish nomi)**
yo‘nalishi bo‘yicha chegara vakili (chegara vakilining o‘rinbosari, chegara vakilining yordamchisi)	**yo‘nalishi bo‘yicha chegara vakili (chegara vakilining o‘rinbosari, chegara vakilining yordamchisi)**
/_____/	/_____/
(imzo)	**(imzo)**
O‘zbekiston Respublikasining	**Qozog‘iston Respublikasining**
_____	_____
(vakolatli organning nomi) vakili	**(vakolatli organning nomi) vakili**
/_____/	/_____/
(imzo)	**(imzo)**

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligining 2025-yil 25-dekabrdagi 07-11/30810-sonli notasiga ilova

O‘zbekiston Respublikasi Hukumati bilan Qozog‘iston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi O‘zbekiston - Qozog‘iston Davlat chegarasi rejimi to‘g‘risidagi Bitimga 4-ilova

Shakl

___- sonli chegara belgisini buzilganidan (siljiganidan, vayron bo‘lganidan yoki yo‘qolganidan) so‘ng boshqa joyda yangidan o‘rnatish dalolatnomasi
NAMUNASI

2024-yil 8-avgustda imzolangan O‘zbekiston Respublikasi Hukumati bilan Qozog‘iston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi O‘zbekiston-Qozog‘iston Davlat chegarasi rejimi to‘g‘risidagi Bitimning 8-moddasi 2-bandi va 20__ yil “____” _____ dagi o‘zbek-qozog‘iston Davlat chegarasi rejimi bo‘yicha Qo‘shma komissiya qaroriga muvofiq, (o‘zbek/qozog‘iston qismi) ekspertlar guruhi vakili_____

(familiyasi, ismi, otasining ismi)

20__ yil “____” _____ da qo‘shma (qozog‘iston/o‘zbek qismi) ekspertlar guruhi vakili _____

_____ bilan birgalikda

(familiyasi, ismi, otasining ismi)

_____-sonli buzilgan (siljigan, vayron bo‘lgan yoki yo‘qolgan) chegara belgisini boshqa yangi joyga o‘rnatdik.

Boshqa joyda yangidan o‘rnatilgan chegara belgisiga taaluqli bo‘lgan _____-sonli chegara belgisi bayonnomasi, o‘zaro joylashgan chegara belgisi ustunlarining chizmasi va chegara belgisining koordinatalari va balandligi katalogi fragmenti, ushbu hududda Davlat chegarasining o‘tishi tavsif-bayonnomasi va Davlat chegarasi xaritasi (ilova qilinadi) 20__ yil “___” _____ da imzolangan _____

(demarkatsiya va qo‘shma teshiruv hujjatlari nomi)

_____muvofiq tuzildi.

Ushbu dalolatnoma ikki nusxada, o‘zbek tomon uchun o‘zbek va rus tillarida, qozog‘iston tomon uchun esa qozoq va rus tillarida tuzildi.

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligining 2025-yil 25-dekabrdagi 07-11/30810-sonli notasiga ilova

Matnlarda tafovutlar yuzaga kelgan taqdirda, Tomonlar rus tilidagi matnga murojaat qiladilar.

O‘zbekiston Respublikasi ekspertlar guruhi vakili	**Qozog‘iston tomoni ekspertlar guruhi vakili**
_____	_____
(imzo)	**(imzo)**

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligining 2025-yil 25-dekabrdagi 07-11/30810-sonli notasiga ilova

O‘zbekiston Respublikasi Hukumati bilan
Qozog‘iston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi
O‘zbekiston - Qozog‘iston Davlat chegarasi
rejimi to‘g‘risidagi Bitimga 5-ilova

Shakl

(o‘lchami 15x10 sm)

_____

_____

Fotosurat joyi

RUXSATNOMA

Muhr o‘rni

_____

____

(familiyasi, ismi, otasining ismi, tug‘ilgan sana)
O‘zbekiston-Qozog‘iston Davlat chegarasini_____
joyda ikki
(kesib o‘tish hududi va joyi)
tomonga kesib o‘tishga va _____da soat ____ dan
____ gacha
(obyekt nomi)
bo‘lishga haqli.

Mazkur hujjat 20__ yil “___” _____ dan 20__ yil “____” _____
gacha
(ruxsatnomani amal qilish muddati)
_____ ni ko‘rsatganida haqiqiy hisoblanadi.
(hujjatning nomi va raqami)

Muhr o‘rni	**O‘zbekiston Respublikasining** **_____** **(yo‘nalish nomi)** **yo‘nalishi bo‘yicha chegara vakili** **_____** **(harbiy unvoni, imzo, familiyasi, ismi va otasining ismi)**

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligining 2025-yil 25-dekabrdagi 07-11/30810-sonli notasiga ilova

Muhr o‘rni	**Qozog‘iston Respublikasining** **_____** **(yo‘nalish nomi)** **yo‘nalishi bo‘yicha chegara vakili** **_____** **(harbiy unvoni, imzo, familiyasi ismi va otasining ismi)**

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligining 2025-yil 25-dekabrdagi 07-11/30810-sonli notasiga ilova

O‘zbekiston Respublikasi Hukumati bilan Qozog‘iston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi O‘zbekiston - Qozog‘iston Davlat chegarasi rejimi to‘g‘risidagi Bitimga 6-ilova

Shakl

Havo kemasida o‘z hududi chegara mintaqasi doirasida parvozni amalga oshirish yuzasidan xabarnoma
NAMUNASI

_____
_____

(davlat tomoni)

_____
_____

(faoliyat hududi)

bo‘yicha chegara vakili,

_____

_____
_____

(davlat tomoni)

_____
_____

(faoliyat hududi)

chegara vakiliga o‘zining chuqur hurmatini bildiradi va 2024-yil 8-avgustda imzolangan O‘zbekiston Respublikasi Hukumati bilan Qozog‘iston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi O‘zbekiston-Qozog‘iston Davlat chegarasi rejimi to‘g‘risidagi Bitimning 21-moddasiga asosan, o‘z hududi chegara mintaqasi doirasida havo kemasida parvozni amalga oshirishi haqida xabardor qilishni sharaf deb hisoblaydi:

1. Parvozdan maqsad.
2. Parvoz yuzasidan ma’lumotlar:
1) parvoz davri, parvoz kunlari va uchish davomiyligining aniq vaqti;
2) parvoz hududi, chegara mintaqasiga kirish va chiqish nuqtalarining geografik koordinatalari, parvoz yo‘nalishi;
3) parvoz balandligi.
3. Uchish apparati to‘g‘risida ma’lumotlar:
1) tegishliligi;
2) turi va modifikatsiyasi (shakli);

3) tusi (rangi);
4) tanitish belgilari;
5) bort raqami;
6) chaqiriqqa oid signal;
7) radar qurilmasining mavjudligi.
4. Fotoapparatura vositasi haqida ma’lumot:
1) turi va modifikasiyasi (shakli);
2) fokusining masofasi.

_____

(davlat tomoni)

_____ bo‘yicha chegara vakili

(faoliyat hududi)

fursatdan foydalanib

_____

(davlat tomoni)

_____ bo‘yicha chegara vakiliga

(faoliyat hududi)

qaytadan o‘zining yuksak samimiy hurmatini birdiradi.

O‘zbekiston Respublikasining

_____ bo‘yicha chegara vakili

(yo‘nalish nomi)

_____

(harbiy unvoni, familiyasi, ismi, otasining ismi)

_____

(imzo)

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligining 2025-yil 25-dekabrdagi 07-11/30810-sonli notasiga ilova

O‘zbekiston Respublikasi Hukumati bilan Qozog‘iston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi O‘zbekiston - Qozog‘iston Davlat chegarasi rejimi to‘g‘risidagi Bitimga 7-ilova

Shakl

Chegaraoldi tumanlarining ma’muriy chegaralanishi RO‘YXATI

2024-yil 8-avgustda imzolangan O‘zbekiston Respublikasi Hukumati bilan Qozog‘iston Respublikasi Hukumati o‘rtasidagi O‘zbekiston-Qozog‘iston Davlat chegarasi rejimi to‘g‘risidagi Bitimning 30-moddasi 3-bandiga muvofiq chegaraoldi tumanlarining ma’muriy chegaralanishi ro‘yxati belgilanadi:

1. O‘zbekiston Respublikasi tomonidan:

Qoraqalpog‘iston Respublikasi:
Mo‘ynoq tumani;
Qo‘ng‘irot tumani;
Taxtako‘pir tumani.

Navoiy viloyati:
Konimex tumani;
Tomdi tumani;
Uchquduq tumani.

Jizzax viloyati:
Mirzacho‘l tumani;
Forish tumani.

Sirdaryo viloyati:
Oq-oltin tumani;
Mirzoobod tumani;
Sirdaryo tumani.

Toshkent viloyati:
Chinoz tumani;
Yangiyo‘l tumani;
Zangiota tumani;
Toshkent tumani;
Qibray tumani;
Bo‘stonliq tumani.

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligining 2025-yil 25-dekabrdagi 07-11/30810-sonli notasiga ilova

2. Qozog‘iston Respublikasi tomonidan:
Mangistau viloyati:
Qaraqiya tumani;
Mang‘istau tumani;
Beyneu tumani.

Aqtobe viloyati:
Boygani tumani;
Shalkar tumani.

Qizilo‘rda viloyati:
Aral tumani;
Kazali tumani;
Karmakshi tumani;
Jalagash tumani;
Sirdaryo tumani;
Chiiyli tumani;
Janaqo‘rgan tumani.

Turkiston viloyati:
O‘tror tumani;
Shardara tumani;
Maxtaaral tumani;
Jetisay tumani;
Sariagash tumani;
Keles tumani;
Qazigurt tumani;
Tolebi tumani.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ СЫРТҚЫ ІСТЕР МИНИСТРЛІГІ

№ 04-17/8512-И

Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі Өзбекстан Республикасының Сыртқы істер министрлігіне өзінің ілтипатын білдіреді және 2025 жылғы 25 желтоқсандағы № 07-11/30810 нотасына жауап ретінде 2024 жылғы 8 тамызда Астана қаласында қол қойылған Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан-Өзбекстан мемлекеттік шекарасының режимі туралы келісімнің өзбек тіліндегі мәтініне қамтылған техникалық түзетулерге қазақстандық тараптың келісімін білдіретінін хабарлауға өзіне мәртебе санайды.

Қазақстандық тарапы жоғарыда аталған түзетулер 1969 жылғы 23 мамырдағы Халықаралық шарттар құқығы туралы Вена конвенциясының 79-бабының 1-тармағының «b» тармақшасына сәйкес аталған Келісімнің мәтініне ab initio енгізілген болып есептеледі деп пайымдайды.

Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі осы мүмкіндікті пайдалана отырып, Өзбекстан Республикасының Сыртқы істер министрлігіне өзінің зор ілтипатын тағы да растайды.

Астана қ., 2026 жылғы 17 наурыз

ӨЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ СЫРТҚЫ ІСТЕР МИНИСТРЛІГІ
Ташкент қаласы

Министерство иностранных дел Республики Казахстан Абдрашева Н.М

042279

Неофициальный перевод

№ 04-17/8512-И

Министерство иностранных дел Республики Казахстан свидетельствует свое уважение Министерству иностранных дел Республики Узбекистан и, в ответ на ноту № 07-11/30810 от 25 декабря 2025 года, имеет честь сообщить о согласии казахстанской стороны на внесение содержащихся в упомянутой ноте исправлений технического характера в текст на узбекском языке Соглашения между Правительством Республики Казахстан и Правительством Республики Узбекистан о режиме казахстанско-узбекской государственной границы, подписанного в Астане 8 августа 2024 года.

Казахстанская сторона исходит из того, что вышеуказанные исправления считаются ab initio внесенными в текст указанного Соглашения в соответствии с подпунктом «b» пункта 1 статьи 79 Венской конвенции о праве международных договоров от 23 мая 1969 года.

Министерство иностранных дел Республики Казахстан пользуется случаем, чтобы возобновить Министерству иностранных дел Республики Узбекистан уверения в своем весьма высоком уважении.

г.Астана, 17 марта 2026 года

Министерство иностранных дел Республики Казахстан Абдрашева Н.М

МИНИСТЕРСТВО ИНОСТРАННЫХ ДЕЛ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН
г. Ташкент